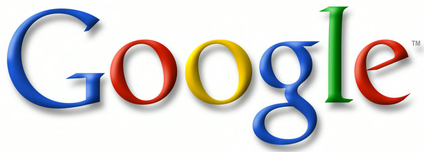
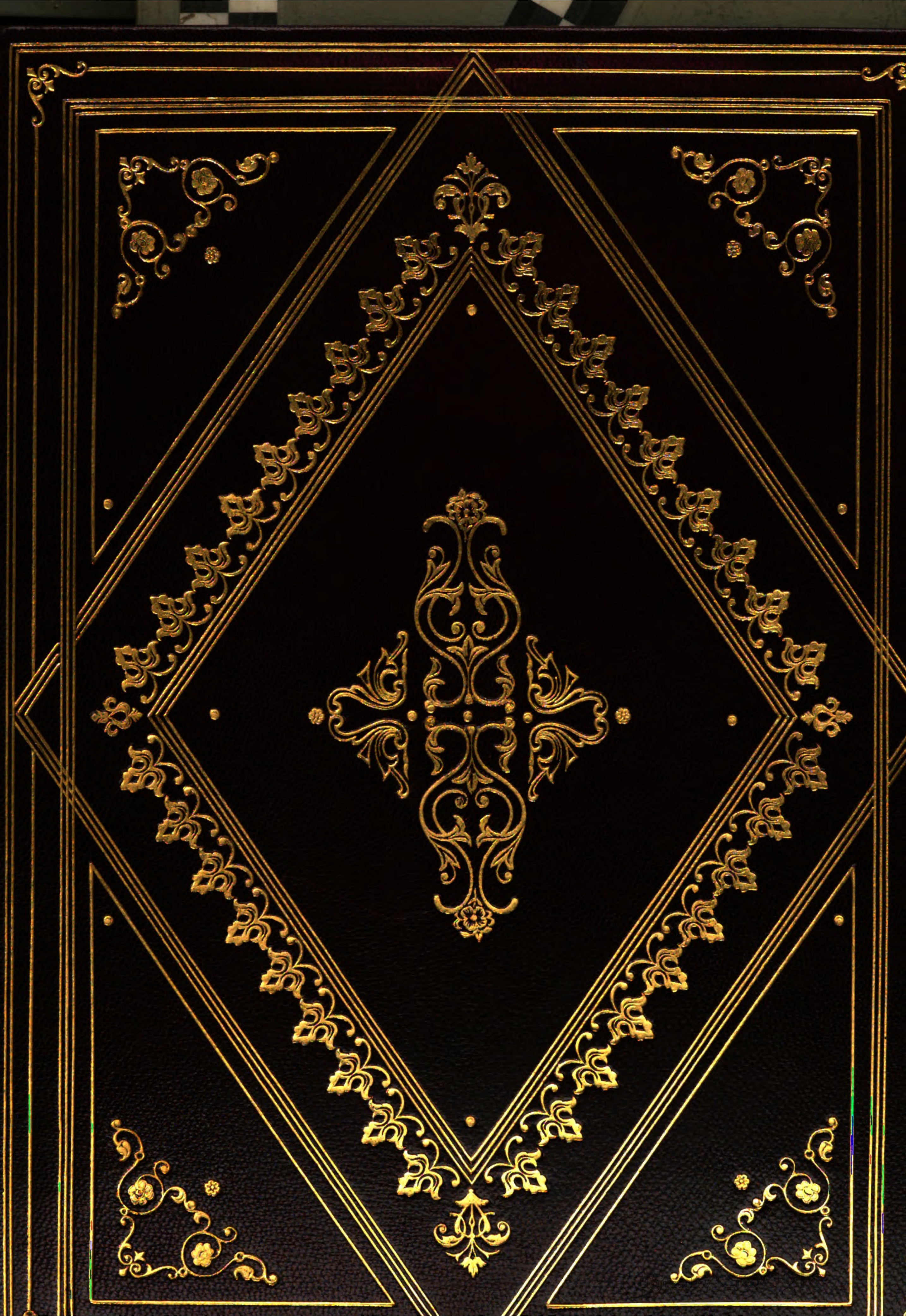
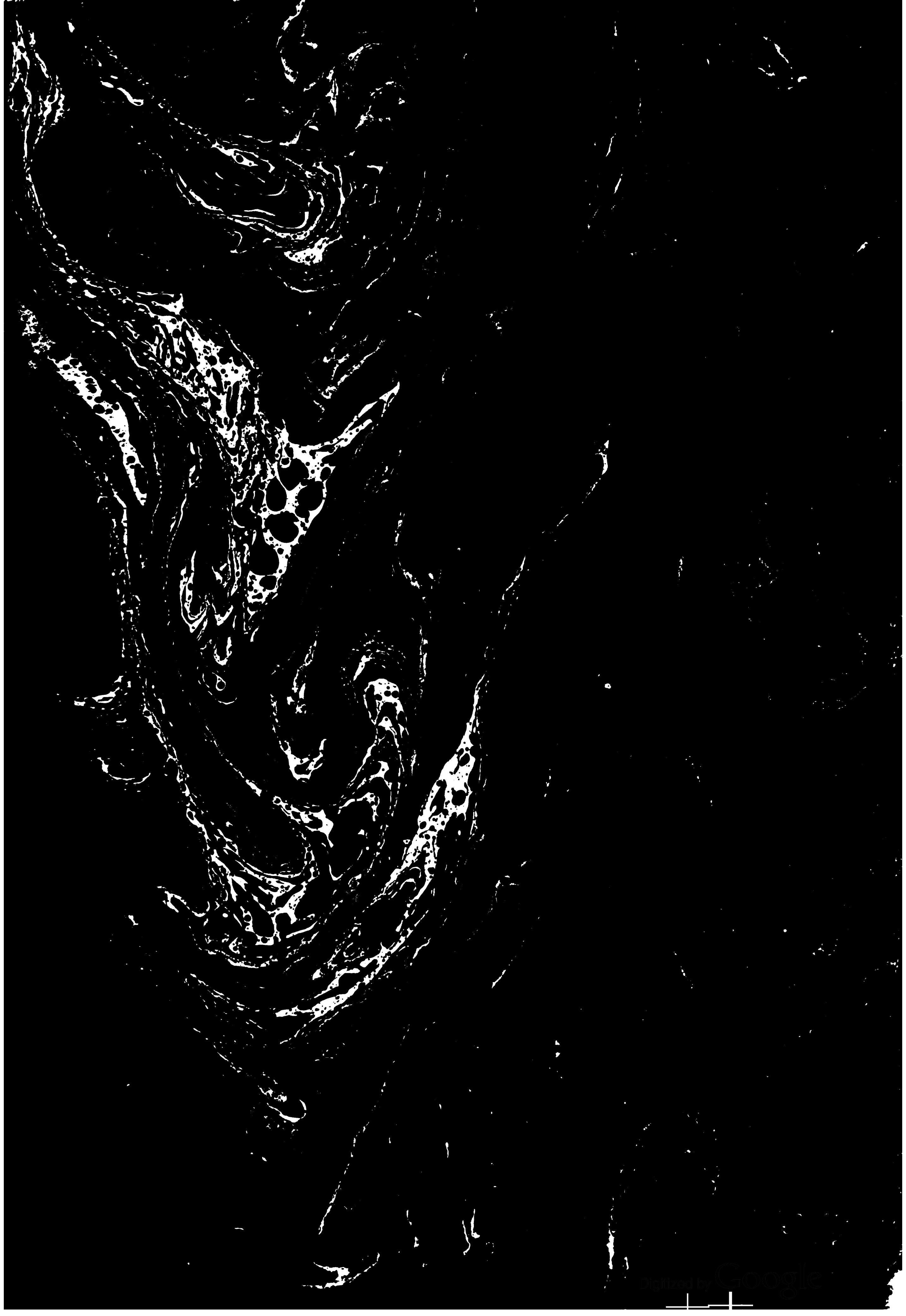

MANUEL PERDIGO
LIBRIS

¶ Tabula breuis et vtilis super libello quodam qui dicitur fasciculus temporum: et vbi inuenitur punctus ante numerum est in primo latere: vbi vero post in secundo latere: Incipit feliciter.

Eneratio et generatio laudabit opera tua: et potentiam tuam pronunciabunt. Scribitur psalmo. 144. Cum non sine multa diligentia sanctorum patrum studia: temporum decursus supputarunt: non dubium quin magna utilitas ecclesiasticis viris: et precipue illis qui ecclesiasticam politiam gubernare habent: inde proveniat. Nec ulli statui hominum hoc parum prodesse credendum est: si temperata mente ad rerum gestarum historias: quas ob diurnam memoriam studiosi viri conscripserunt oculos leuet: quamuis plerique id minus perspectent. Decet nanque viros virtuosos precedentium facta sepe ad memoriam reuocare: ut bonis exemplis discant dignis operibus insistere: et in malis valeant perditionis scopulum declinare. Uerum nisi preciosum a vili separetur: stulta concupiscentia se temperare non valens: in tenebrarum voraginem precipiti cursu mergeretur. Ob hoc sancti doctores videntes: quod ad intellectum sacrarum scripturarum et ecclesie regimen historiarum decursus ex parte necessarius esset: simulque omnium gestorum congeries inutilis: tum pro sui magnitudine: tum pro superfluorum et vilium factorum repetione superuacua: quasdam nobis historias canoniçarunt: amputatis fabulis supstitiosis: ac genealogijs interminatis: que ad rem non pertinent. Sicque factum est per maximos eorum labores: ut pene simul tota temporum historia breuissimo studio a quolibet intelligente iam nedum sine labore: imo cum cordis oblectatione possit incorporari. Decuit quoque ad ornatum scripture: ut hac pulchritudine non careat: que omnibus gentibus tanque lucerna prefulgida in obscuro loco proponenda fuit. Ingenium insuper humanum quod magnifice plura comprehendere faciliter potest: hoc delicioso prato diuersorum florum priuari non debuit: in quo varia virtutum exempla repperiens: factaque reproba eque considerans: illa carpere: hec preterire moneretur. Uidere enim super modum est delectabile: qualiter primi nostri parentes ex quibus originem duximus: instituti fuerunt a summo omnium gubernatore deo: deinde quis decursus eorum: quomodo defecit: et profecit rationabilis creatura in sapientia: virtute potentia: sanctitate: longeuitate: et sic de alijs: et in omnibus his diuinum regimen admirari quam sit deus mirabilis in creaturis suis: qui nunquam administrare cessauit illis quos condidit: quanta creatoris longanimitas et misericordia: et quam inscrutabilis diuinorum iudiciorum abyssus. Hec et infinita alia peruolans humana industria pennis quibusdam interne contemplationis: non solum preterita et presentia: sed etiam futura metitur: dum ex similibus ad similia progreditur: cui si bona voluntas adiuncta fuerit: tedio quodam incolatus huius in deum surgit: ad laudandum et regratiandum et contemplandum: cupiens dissolui: et esse cum christo in eternum. Incipit ergo hec contemplatio in iocunda speculatione creaturarum: et finit in feliciori tedio earundem: et appetitu creatoris: iuxta illud psal. Quid enim mihi est in celo et a te quid uolui super terram: mihi autem adherere deo bonum est. Hoc forte in preassumpto verbo: idem psalmista nobis persuadere nititur: dicens. Generatio et generatio laudabit opera tua: et potentiam tuam pronunciabunt. quasi dicat: per omnia que in mundo casura cernimus: ad te qui nunquam deficis tendere debemus: que utique sententia valde accomoda est ad propositum nostrum. Cum enim teste augustino: plura in sacra scriptura commemorantur que nihil significant: et tamen necessaria sunt propter ea que aliquid significant: necesse est talibus ita uti: quamuis sterilia sunt: sicut illis que fecunda deuotione immediate in deum mentem nostram subtollunt: alioquin non recte scripturam legimus: in qua semper spiritus sanctus loqui credendus est. Sunt ergo arida que ad superficiem littere: sed grauida quo ad spiritualem intelligentiam. Que autem ita aliena sunt: ut nequaquam spiritualiter intelligi possunt: aut non expedit: omni tamen veneratione digna sunt propter finem in quem ordinantur: qui est scire et diligere deum. Et de hoc genere videtur esse supputatio annorum que in sacra historia diligentissime annotata continetur: de qua ut idem augustinus testatur:

hoc certissime tenendum est: ꝙ tanta est diuina auctoritate roborata: ut omnino falsissimum sit: quicquid ab ea ita discrepat: quod cum ea omnino concordari non possit. Que cum ita sint: mirū valde videtur: cur sancte scripture tractatores: de hac materia intātū sunt diuersi in pluribus locis vsqꝫ hodie: ut aut omnino aut vix nequeāt concordari. Et redit illa antiqua ⁊ famosa questio de translatione septuaginta interpretum: an potius ei standum sit in supputatione annorum: an textui hebreorum: quem moyses ille maximus ⁊ primus legis promulgator edidit. Hic contriuerunt sancti doctores ingenia sua: ⁊ quilibet pro captu suo dixit quod sensit. Et quia periculosum est de magistrorū ecclesie iudicare sententijs: ut dicit hieronymus sup danielem. et nimis laboriosum est oia retexere. ideo beda post alios qui studiosius in hac materia sudarūt: elegit modū orosij qui satis concorditer cum hieronymo ⁊ eusebio: ⁊ alijs magis autenticis de his loquitur. ⁊ dicit ecclesiam hunc modum tenere: licꝫ alios nō reprehendat: quare actū videt: ut hec supputatio magis vulgata sit in libris plurimorum postea scribentium. Augustinus etiam in. xv. libro de ciui. dei. multa de his tractat: sed satis dissētit a positione bede: quia sequebatur exemplaria que tunc magis vulgata fuerunt: ut etiā patet in homelijs suis: ⁊ maxime sup psalmos: Positio aūt orosij ⁊ bede habet: ꝙ a creatione mundi vsqꝫ ad natiuitatem habrae fluxerūt anni. 3184. ſm septuaginta. Hebrei aūt minus habent. 1236. qa ſm biblias correctas iuxta hebraicam veritatē: ab adam vsqꝫ ad natiuitatē habrae: sūt anni tm̄. 1948. Deinde satis concordāt cum hebreis septuaginta interpretes: vsqꝫ ad destructionē templi: que vocatur cōmuniter transmigratio babylonis. Sequētia tempa non habentur ex canonica scriptura: sed ex alijs historijs tam iudeorum ꝙ̄ gentilium. Et iterum ibi est diuersitas: sed non nimis magna. Simul igitur colligendo ſm bedam a mundi creatione vsqꝫ ad xp̄i natiuitatem veniunt anni. 5199. ⁊ hic est modus ecclesie. vn̄ versus. Unū tolle datum: ad milia quinqꝫ ducentis. Nascenti domino: beda dat a prothoplasto. De vlteriori discussione huius questiōis vide si placet augustinum vbi supra ⁊ hieronymū ⁊ alios locis suis. Hic autē quia breuitati studemus: prolixitas ipsa nobis vitanda est. Colligere nanqꝫ disposuimus iuuante domino ex pluribus libris fasciculū quendā tempoꝝ: a mundi creatione vsqꝫ ad presens: in quo tam sacrarum scripturarum ꝙ̄ diuersarum aliarū historiarum facta tanꝙ̄ in memoriali quodā compendiose religabimus. Faciam proinde iuxta sententiam flori: quod solent qui terrarum situs in breui quasi tabella depingunt: ita totam humani generis imaginem: temporūqꝫ decursus in pauculis folijs complectar. Nec mihi conscius sum aliqd me posuisse: quod nō in fidedignis historijs habeat: aut alijs libris ecclesiasticoꝝ doctorū: siue quod nūc ex eorum dictis aperte sequat. Ubi aūt dubium fuerit: an sic uel aliter: hoc ipsum etiā ita ut reperi pari modo annotaui. Et ne ipsa supficies historie deuotis tediosa esset: persepe sententias quasdem floridissimas applicaui ex sanctorū dictis: que deuotionē redolent: parit ac doctrinam. Auctoritatem ergo dantes his qui ante nos laborauerūt: nos p modulo nostro in labores eorum intrauimus: sparsim hincinde carpentes quod potuimus. Et ut sciatur quo ordine eos secuti sumus: primo totum tempus veteris testamenti. 5169. annorū in quinqꝫ etates distinctū reperimus in quodā libello: qui isidoro ascriptus videbatur: vbi multū artificialiter procedit: deducendo annos mundi vsqꝫ ad tēpa sua scꝫ eraclij: qui cepit regnare circa annos dn̄i. 612. sed supputationem suam non ordinauit ſm eram xp̄i: sicut nec orosius. Et hunc sequimur in duobus primis etatibus: similit ⁊ in duabus sequentibus: exceptis paucis quia textus ſm hebraicam veritatē a natiuitate habrae vsqꝫ ad captiuitatē babylonicam: apud nos magis est correctus ⁊ diligentius explanatus: ⁊ ideo sequimur eum: parū tamen refert. In quinta etate maiorem laborem habuimus ꝓpter nimiā diuersitatē historiarum. ⁊ veniam precor: quia iam vnū iam alium prout melius putaui secutus sum. An autē debite singulos annos supputaui: lectori iudicium cōmitto. Lineā autē assyriorū ⁊ romanoꝝ ⁊ aliorū ex diuersis historijs laboriose

satis coaptaui: rogās: ut si cui transcribēre placuerit: diligēter obseruet spacia ⁊ numerū correspondentem: ne longius aut strictius ponat q̄ȝ exemplar habet: alioqn ⁊ labor peribit: ⁊ fructū nō reportabit. Eritq̄ȝ opus eo mendosius quo compendiosius: nisi hoc diligenter studeat obseruare. si aūt debite quod facile arbitramur: hec incorporauerit: non modicā ei prebebit illuminationem ad itelligendam sacram scripturam: ⁊ libros augustini: ⁊ hieronymi: ⁊ orosij: ac alioꝝ ⁊c̄. si vera sunt que in pluribus libellis scripta repim⁹
Porro in sexta etate sequimur chronicā martini ⁊ vincentij: qui compendiose procedūt vsq̄ȝ ad tp̄a sua: Post eos p̄ ānos fere ducentos: sequor nōbilē librū quendā cuius autorem nescio: qui pene vsq̄ȝ tp̄a sua extendit. Que aūt depost acta sūt memorie digna: sicut audiuimus ⁊ vidimus fideliter prioribus supposuimus. Que omnia in sequentib⁹ sūma breuitate patebunt. Modus autē procedendi planissimus est: ⁊ grossitudini rusticane adeo amic⁹: vt in pariete quidem depingi: eo q̄ ilico sine omni difficultate intuentib⁹ se offerat. Depinxi igitur in medio folij circulos cum nominibus p̄sonarum debitis p̄ quolibet tempore: ⁊ infra ⁊ supra lineas duas: quarum superior cū suo numero descendit ab adam vsq̄ȝ ad xp̄m iuxta seriem predictorum significās: ut quicquid ex aduerso illius numeri scriptum: siue superius siue inferius etiam circa illa tp̄a factum verisimiliter credat̄
Secunda linea id est inferior retrorsum: ascendit a xp̄i natiuitate vsq̄ȝ ad mundi creationem: ut eadem facilitate vnico numero inspecto sciatur: quot annis hoc aut illud factum sit ante xp̄i natiuitatem: quod ideo sic ordinauimus: quia hec era magis solēnis ē apud nos: ⁊ citius solet requiri: Post xp̄m simul ambe descendūt vsq̄ȝ ad tempora nostra paulatim crescendo: ita ut sup̄ior semp̄ ostendat etatem mundi: ⁊ inferior etatem xp̄i: quod planissime patebit locis suis. ⁊ quia ex multis libris mendose scriptis: modū hunc non leui labore ad lineaȝ veritatis correximus: obsecramus pro xp̄o lectorem: ne inciuiliter manum ad corrigendum hanc annorum supputationem apponat: nisi prius toto opere perspecto: quod nō ideo dicimus quasi nullibi errauerimus: sed ad auisandum de nimia diuersitate doctorum in hac materia. ⁊ frequenter positio vnius est inuolutio alterius: vbi autem errorem inuenit: clementer ignoscat ⁊ corrigat ex predictis quos sequimur. facile enim in numeris erratur: ⁊ sepe negligenter describuntur: ⁊ negligētius emēdant̄: ut dicit Augustinus. 15. libro de ciuitate dei.

Iste orosius maximus historiator ut narrat eusebius de euangelica preparatione: c. in li 6. cap. 3.

¶ Fasciculus tempoꝝ: omnes antiquoꝝ chronicas complectens: Incipit feliciter.

Dies prim⁹. In quo de⁹ fecit lucem: ꝛ diuisit lucē ac tenebras

Dies secūd⁹. In quo fecit de⁹ firmamētū: ꝛ diuisit aq̄s ab aqs

Dies tertius. In q̄ ꝯgregauit de⁹ aq̄s in vnū locū: ꝛ apparuit arida.

Dies quart⁹. In q̄ fecit de⁹ sole ꝛ lunā ꝛ stellas: ꝛ posuit eas in firmamento.

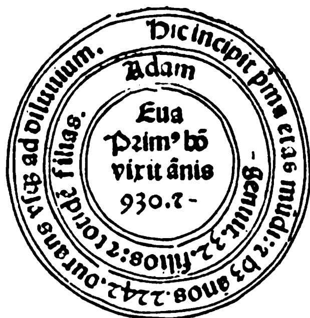
Dies quint⁹. In q̄ fecit deus pisces ꝛ volucres: ꝛ cete grā dia ex aq̄.

¶ In pncipio creauit de⁹ celū ꝛ trā. Dic btūs Aug⁹ sup Gen. ꝙ maioꝛ ē hui⁹ scripture auctoritas q̄ oīs hūani ingenij ꝑspicacitas. Et qa de h tpe pncipalit̄ intēdim⁹: pncipiū tpis breuit̄ tangē placuit. vñ ē aduertēdū ƒm doctores: ꝙ q̄ttuoꝛ coequa i pncipio creata sūt a deo ex nihilo: i q̄ relucet creatoris sūma potētia. Dec aūt sūt celū empyreū angelica nā: mā q̄ttuoꝛ elemētoꝝ: ꝛ tēp⁹. Et h vocat̄ op⁹ creatiōis: qd factū fuit añ oēm diē. P⁹ seq̄t op⁹ distinctiōis: in q̄ relucet sūma creatoris sapiā: qd factū fuit in trib⁹ dieb⁹ pmis. Deinde seq̄t op⁹ oꝛnat⁹: i q̄ relucet creatoris sūma bonitas: qd factū fuit i trib⁹ dieb⁹ seq̄ntib⁹. ut pꝫ clare i textu gen. i. Septima autē die requieuit ab oi ope qd patrarat: nō q̄si opādo lassus: sꝫ nouā creaturā facē cessauit: cui⁹ māuel silitudo nō pcesserit. Qd aūt dr̄ ioānis. v. Pr̄ me⁹ vsq̄ mō opat̄: ꝛ ego operoꝛ: intelligit̄ de ꝯtinua vniuerse creature administratiōe: qa qd ꝯdidit ꝯtinere ꝛ gubnare nō cessat: ꝛ i h relucet creatoris sūma pfectio: qa sibi soli sufficit: nec eget creaturis sꝫ poti⁹ eē: qa virt⁹ creatoris ē cā subsistēdi oi creature. ꝛ h ē ꝙ septima dies vespā nō hꝫ. De his pleni⁹ vide mgr̄ꝫ i. 2. sniaꝝ: ꝛ doctores desup copiose scribētes: Porro seq̄ns tēp⁹ lic̄ꝫ deū nob ondat: q̄ ad h q̄ttuoꝛ pdicta. f. sūmā potētiā: sapiāꝫ: bonitatem: ꝛ p ōns sūmā pfectionē. tñ spālius ostēdūt diuīā miām ꝛ iusticiā. iuxͣ illud psal. Misericoꝛdiā ꝛ iudiciū cantabo tibi dn̄e. Et iterū. Uniuerse vie dn̄i mīa ꝛ veritas. Misericoꝛdia tñ sceptrū tenet: q̄diu viatores sum⁹: que nulli petenti veniā negat.

¶ Dumanū gen⁹ ideo ex vno hoīe de⁹ instituit: ut cōmendaret q̄ ei grata sit in pluribus vnitas: q̄ ꝯsideratio multū electis pdest: scis angelis in eterna pace sociādis verū tanta imanitate peccādi defecerūt hoīes: ut tuti⁹ atq̄ pacati⁹ int̄ se bestie viuerēt. Neq̄ eni vnq̄ int̄ se leones: aut int̄ se dracones qualia hoīes bella gesserunt. Uinculū ꝯcoꝛdie diligit deus. Dec aug⁹. xij. de ciui. dei.

Anno mundi pmo.

¶ Dies 6⁹: in quo fecit deus bestias ꝛ hoīem.

130	435	625
Seth. vixit ā 912.	Enos. vixit ā. 905.	Caināā vixit an 910.
6905	4674	4574

v 6615

¶ Iste seth nat⁹ est. 130. āno ade: quoꝝ moyses ptermisit centū qb⁹ luxit abel in valle ploꝛationis ꝓpe ebron. Ipse etiā p oleo mīe impetrando paradisum adij.

¶ Iste enos cepit inuocare nomē dn̄i: forte aliqua verba deꝓcatoꝛia inuenit: aut imagines fecit p colēdo deo: sicut modo fit in ecclīa.

¶ Anno pmo mūdi die sexta foꝛmauit de⁹ adam in agro damasceno: ꝛ euā de costa eius: collocans eos in paradiso: ut opareñt ꝛ custodirēt illū: pcepitq̄ eis ne de fructu ligni gustarent sub pena moꝛtis. Eodeꝫ die cū peccassent: statī eiecit eos de paradiso i terrā male dictionis: ut i sudoꝛe ꝛ erūna viuerēt: donec moꝛerent̄ ꝛc. ut Gen. primo.

Delbora soroꝛ abel

Abel occis⁹ a cayn

Calmana soroꝛ ꝛ vxoꝛ-

¶ Aug⁹. 14. libro de ciui. dei. Fecerūt itaq̄ ciuitates duas amoꝛes duo: terrenā. s. amoꝛ sui vsq̄ od ꝯteptū dei. celestem vō amoꝛ dei vsq̄ ad ꝯteptū sui: deniq̄ illa i seipsa: hec in dn̄o gloꝛiat̄. Illa querit ab hoīb⁹ gloꝛiā: huic autēꝫ deus ꝯscie testis maxia ē glīa. At illā ptinet cayn: q primo nat⁹ ē: ꝛ ciuitatē ꝯdidit. ad istā ptinet abel q secūdo nat⁹ est ꝛ tanq̄ pegrin⁹ hic ꝯuersat⁹ est: qa grā pdestinat⁹ ciuis sursū erat. Deniq̄ ut ciuitas dei sue aduersarie cōpatione clarescat: aliqua facta reproboꝝ cōmemoꝛare necesse fuit.

¶ Ciuitas trena ab homicida cayn incipit vsq̄ ad homicidā lamech.

¶ Iste abel prim⁹ martyr ecclīam inchoauit qa in grā moꝛtu⁹ fuit. Si eni ab adā inchoata fuisset. nō foꝛet ꝯtinua. Dic ƒm aug. ciuitatē dei condidit: cui⁹ pm⁹ ciuis fuit: ꝛ qa iustus fuerat: deus ei⁹ oblationē acceptauit.

Enoch	Irad.	Manaiel.

¶ Iste cayn scelerat⁹ pmo ciuitatē cōdidit terrenā in qua suos posuit ꝓpt̄ timoꝛem: eo ꝙ rapinas ꝛ violētiā exercebat: vñ suspicabat̄ sibi talia reddēda q̄lia faciebat: iō i tuto se recepit. Dic frēm suū abel ꝓpt̄ inuidiā occidit: ꝛ puniī⁹ a dn̄o vag⁹ ꝛ p fug⁹: desꝑat⁹ ꝙ tandē a lamech occisus est.

dei. mūdi - cayn. ¶ In h enoch cayn suā dedicauit ciuitatē. vñ sic dic aug⁹. i5. de ciui. dei: nō ē absurdū ꝙ cayn edificauit ciuitatem cū vix q̄ttuoꝛ viros scripta dicat: tūc fuisse: qa nō oēs nūerauit: q tūc cē poterāt: sꝫ illos tm̄ noiare necesse putauit q̄s suscepti opis rō postulauit. Itē idē ibidē. Progenies ex adā p cayn sceleratum vndenario numero finit̄ quo peccatū signat̄: ꝛ ipse numer⁹ femia claudit̄: a q̄ sexu factū ē initiū pcti.

¶ Mundi etates similitudinarie accipiunt fm etates hois: ꝛ a diuersis diuersimode assignant: ꝛ rationibus multis astruũt: quare sic uel sic conuenienti⁹ incohoẽt uel terminẽt: de quib⁹ nihil ad pñs ꝛc. sed quãtũ nũc sufficit est aduertenduz q sex sũt etates mũdi: quaꝝ pma incipit a mũdi creatione: ꝛ durat vsq ad diluuiũ. ꝛ habuit fm hebraicã veritatem ãnos. 1556. fm septuaginta interptes: sicut Isidorus ponit ꝛ alij cõples: quos hic sequimur: habuit ãnos. 2242. ꝛ sic differũt in ãnis. 586. quos hebrei min⁹ habent in hac etate. ꝛ iuxta hũc cõputũ matusale mortu⁹ est añ diluuiũ: eodẽ tñ ãno q diluuiũ fuit. ¶ Secũda etas incipit a diluuio ꝛ durat vsq ad natiuitatẽ abrahe: ꝛ habuit fm hebreos ãnos 292. fm septuaginta. 942. ꝛ sic differũt in annis. 650. quos iterũ hebrei min⁹ habent. Que aũt sit rõ tante diuersitatis inuenire nõ potui. ¶ Tertia etas incipit a natiuitate abrahe: ꝛ durat vsq ad iniciũ regni dauid. habens fz hebreos ãnos. 941. fm septuaginta. 940. ¶ Quarta icipit a principio regni dauid: ꝛ durat vsq ad transmigrationẽ babylonis: ꝛ habet ãnos. 484. fm hebreas: fm septuagita. 485. ¶ Quinta etas incipit a trãsmigratiõe babylonis. s. qñ hierusalẽ destructa fuit: ꝛ tẽplũ i ea incẽsũ: ꝛ durauit vsq ad bñdictã natiuitatẽ xpi: habens ãnos fm hũc modũ ptactũ quẽ hic sequimur. 590. Et sicut predictũ ẽ: grandis ẽ altercatio de supputatione ãnoꝝ huius etatis: diuersi diuersimode cõputant: sz nõ min⁹ multũ differũt inter se. Eligat quis qd sibi placuerit: qd nobis visũ fuit posuim⁹. ¶ Sexta etas incipit a xpi natiuitate: ꝛ durat vsq ad finẽ mũdi: cui⁹ tminũ sol⁹ deus nouit. ꝛ hec dicit senect⁹ siue hora nouissima

¶ Eras plurimas diuersoꝝ regũ: gentiũ: aut opeꝝ magnificoꝝ: aut psonaꝝ sublimiũ: hincinde ãnotaui: quib⁹ vtũt astronomi in suis calculationib⁹ ab adã vsq ad alphonsiũ. Et nota q era est temp⁹ famosũ alicui⁹ gentis uel secte incipiens ab aliquo effectu qui est notabilis bonitatis uel malicie: ꝛ vulgarit potest dici datũ: iuxta qd publice conscriptiones fiunt. Unde ꝛ sanctus leo huius nois primus: frequenter hoc termino era vtitur in epistolis suis.

¶ Historia ut cicero dicit. Est testis tempoꝝ: lux veritatis: magistra vite: nũcia vetustatis. Utilissimũ ergo ẽ historias plures nosse atq in his versari: ut alioꝝ exemplo vtilia sequi: noxiaq vitare discamus.

795 — Malaleel. ã. 895. — vixit.
970 — Iareth ã. 962.
1122 — Enoch ã. 365.
1287 — Matusale ã. 969.
1454 — Lamech. 777.

4404 — 4229 — 4077 — 3912 Anno an xpi natiuitate 3645

¶ Adã vir scũs cunctis dieb⁹ vite sue pphie spũ claruit: penitentiã magnã ac diuturnã fec filijs suis pcepta iusticie dedit: pcipiẽs ut a cõsortio cayn ac filioꝝ ei⁹ oino abstinerẽt: nec cũ eis mrimonia iũgerẽt. Hic pm⁹ nr parẽs: vno pctõ a paradiso nos expulit: sz scã cõuersatione sua ac pnia: exemplũ nobis dedit ad regni celestis gaudia remeãdi: qui aũt hoc nõ sequit: de pmo iuste cõqueri nõ poterit.

¶ Adam morit se pelitq in ebron.

¶ Iste enoch uit⁹ placuit deo: ꝛ pter nimiã scitatez suã trãstulit eũ dñs i padisũ: vbi cũ elia viuit in magñ corpis ꝛ spũs trãquillitate vsq ad antixpi aduentum tũc eni exibunt pp cõfortatione electoꝝ ꝛ martyrio coronabũt. Enoch scripta religt: iuda aplo attestẽte.

¶ Hic matusale senissim⁹ q ad multitudinẽ ãnoꝝ fuit: oiuz qs scriptura cõmẽorat. Cũ n. 500. ãnos hret: dixit ei dñs. Edifica domũ si vis: qm adhuc 500 ãnis viues: rñdit, ppt tãtillũ tpis nõ edificabo domuz: ꝛ sub arborib⁹ ꝛ circa vepres dormiuit: ut pri⁹ consueuerat.

¶ Multiplicant mala sup trã.

¶ Gygantes sunt in terra.

¶ Curiositas.

¶ Nota q oẽs artes uel scie seculares: liberales siue mechanice uel phisice: hũane curiositati deseruiẽtes: a filijs lamech legunt inuẽte: ꝛ sic filij adultini pmũ subtiliores alijs fuert: ꝛ qa tiebãt futuꝝ piculũ diluuij ꝛ ignis: iõ tubal eas dẽ artes i duab⁹ colũnis sculpsit vna lateritia: ꝛ alia marmorea

Ada. — Colũna lapidea adhuc manet in trã syrida.

Mathusael. — Bigamia — Lamech.

¶ Satis lamech ab istis vxorib⁹ afflict⁹ fuit: qa p q qs peccat p hec ꝛ punit.

¶ Iste lamech pm⁹ cõ nãm ꝛ mores: bigamiã instituit adulteriũ cõmittẽdo: ipe etiã cayn occidit nõ tñ volũtarie: sz cũ senuisset ꝛ caligassent ei⁹ oculi: a puero ducebat: q putãs q ferã vidisset: indicauit ei ut sagittaret: ꝛ sic ipsuz cayn trãsfixit: vñ ob h pueꝝ vberib⁹ adeo afflixit ut etiã moreret

Sela

Iabel — ¶ Iste iabel portatoria pastoꝝ prim⁹ instituit ꝛ tentoria fecit.

¶ Concupiscentia aurium.

Iubal — ¶ Iste iubal pater canẽtiũ in citharis ꝛ organis ꝛ musice artis inuentor: pportiões quoq sonoꝝ ex malleoꝝ sonitu ppendit.

Concupiscentia oculorum.

Tubalchayn. — ¶ Iste tubalchayn fuit prim⁹ malleator ꝛ faber: in cuncta opera eris ꝛ ferri: ꝛ inuentor artis sculpture.

¶ Concupiscentia carnis.

Noema. — ¶ Iste noema iuenit artẽ varie diuerseq texture: lanã ꝛ linũ in fila traxit: ꝛ pannũ texuit pter leuitatem. nam antea pellibus bestiarũ p vestibus vtebant.

¶ Pro intellectu horũ ẽ aduertẽdũ: φ verissime de istis trib' filijs noe. 72. gentes pcreate sũt: ut p3 gen. x. xvj z ad designãdũ mysteriũ h: dñs iesus. 72. discipulos misit añ faciẽ suã: ut dr luc. x°. De hac mã diligẽter tractat aug'. xvj d ci. dei. z int cetera dic: φ ples alij nati sũt q̃ pstea nõ sũt cõmẽorati: q̃a gẽtib' alijs nascẽdo accesserũt: ipsi aũt gẽtes facẽ nequerũt. Harũ aũt gẽtiũ vocabula ptim pmãserũt: ita ut hodieq3 appareat vñ fuerit derivata: sicut assur assyrij z ex heber hebrei: Partim tpis vetustate mutata sũt: ita ut vix hoies doctissimi antiqssimas pscrutantes histozias: nec oiũ3: s3 aliquarũ ex istis origines gentiũ repire potuerũt. Et si oia ↄsiderent: plã mutata q̃ manẽtia noia apparet.

¶ Nota fm doctores debitã penã hoc tpe mũdo inflictã: quia eni luxuria abundauit: que corpa polluit: ideo p aquã t̃ra lota z mũdata fuit. In fine aũt mundi: q̃a cupiditas abundabit: p ignẽ exurent. Aurũ eni z argentũ igne purgari solent zc.

¶ Hoc signũ federis: qd do inter me z vos z ad omnẽ aiam: gen. 9°.

Habitatio aialiũ mitiũ. Habitatio hoiũ z auiũ. Habitatio aialiũ imitiũ.
Apotheca fructuũ. Apotheca herbarũ.
Sentina. Stercoraria.

Arc' pluuialis siue iris duos colores pncipalit habet: q̃ duo iudicia repñtant. Aque' diluuiũ preteritũ figurat: ne amplius timeat. Igneus futurũ iudiciũ significat p ignem: ut certitudinaliter expectet.

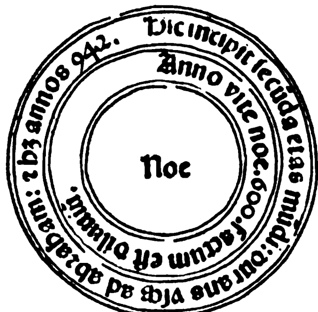
¶ Archa noe habuit in longitudie. 300. cubitos. in latitudie 50. cubitos: i altitudine. 30. cubitos z in sũmitate vnũ cubitũ. gen. 6°.

Ionicus fili' noe.

¶ Iste ionich' fuit fili' noe: de q̃ moyses tacet: sapiẽs: pmo post diluuiũ astronomiã inuenit: z q̃dã futura puidit: z maxie de ortu. 4. regnorũ z eorũ occasu: cũq3 pat dedisset ei munera: iuit i t̃rã ethan: z hitauit ibi gẽtẽ ↄstituẽs: h fert ↄsiliũ dedisse nemroth quõ regnare posset.

Anno mũdi 1642 | 2242 De sem. 27. generationes.

¶ Noe nat' est.

¶ Temp' diluuij.

Sem filius noe. vixit

Iste sem bienio p' diluuiũ genuit arphaxat: z fert fuisse melchisedech: qui pm' p' diluuiũ ↄdidit urbem salẽ. ipa ẽ hierlm: z ab eo descẽdert gnãtões 27 annis. 600. Asiam possidet.

1556 | 1656

¶ Iste cham vidẽs verẽda pris nũciauit fratrib' deridens eũ: ob qd maledict' fuit ab ipso: horrẽdũ pbens exemplũ oib' derisorib'.

Cham. fili noe affricã obtinet.

¶ De cham 30 generationes.

¶ Noe vir iust' gratiã iuenit corã dño. Cũ eni eẽt ãnorũ quingẽtorũ: genuit sem: cham: z iaphet. Arcã de mãdato dñi edificare cepit: eãq3 i. 100. ãnis pfecit. Cẽtesimo g ãno iã arca ↄpleta: iterũ dñs apparuit ei: mãdãs: ut cũ vxore sua z filijs eorũq3 vxorib' arcã intraret: z cũ aialib' zc. z stati diluuiũ3 inundauit: stetitq3 aq̃ sup altissimos mõtes cubit. 15. gen. 7°. Et nõ φ eodẽ die dñico i maio q̃ ingress' fuit: ãno reuoluto cũ vniuersis q̃ ibi erãt egressus ẽ: P' diluuiũ accidit ipsi noe illa famosa ebrietas: cui' occasiõe ipse filijs. s. sem z iaphet p honore pñno z honesta verecũdia bñdixit. Filio vero suo chã: p irrisiõe z irreuerẽtia maledixit. Et h fm augu. fit pma mẽtio de seruitute: z p oppositũ de nobilitate. nec putandũ ẽ φ oẽs de chã descẽdẽtes fuerint ignobiles z ipotẽtes: cũ ipsi ceperũt pmo esse potẽtes sup terrã: ut p3 de nemrot z regib' chanaã z afrorũ zc. nec oẽs de sem z iaphet fuerant virtuosi siue nobiles aut potentes: cũ pene oẽs in idolatrie crimẽ ceciderũt: z ab alijs oppssi sepe fuerũt. s3 h maledictio z bñdictio vicia z vtutes respicit: ppter q̃ uel q̃s hõ veraciter: dicit ignobilis uel nobilis. Pari mõ g fidẽ abrahe sectant: poti' dicunt ei' filij q̃ iudei: q carnaliter ab eo descenderũt. Habuerũt nihilominus q̃dã spẽalia puilegia a deo ppt merita pris ac bñdictionẽ. Et ex istis trib' filijs noe: sc3 sem cham z iaphet: ipso adhuc viuente iuxta philonis histõriã: 24. miliã z centum virorũ nati sũt extra mulieres z paruulos: habentes supra se tres pncipes: nemroth: iethan: z suphene.

¶ Iste iaphet a pre bñdictus ẽ: ppt ingenuã nobilitatem: dilatationẽq3 ei imprecabat. z ab eo descẽderũt generationes. 15.

¶ Hos. 7. filios habuit iaphet: z

Iaphet fili' noe europã. Gomer. Magog.

¶ Ab isto descẽderũt galathe: z p' gallici: ediditq3 gnãtiões. 3.

¶ Ab h iudice z gothi traxerũt originem fm hieronymũ.

Asenes. Riphat. Togorma.

¶ Ab isto sũt phriges.

¶ Ab isto asenes sarmate venerũt: q̃s greci regios vocãt.

¶ Ab hoc paflagones.

ab hoc saba theni. Isti noia pdiderunt & sunt nobis ignoti.

-sūt sabei .i. arabes.

Saba ab h- | Euila ab h. | Saba tha. | Regma. | Sabataca-

ab hoc ethiopes occidētales.

¶ Ab hoc aram pgeniti sunt syri quoꝝ metropolis damascus. vnde & in hebreo syria dicitur aram.

Aram. | Hus. | Hul. | Geth | Mes

getuli i remotioribus aphrice partibus eremo cohcrentes.

Saba | Dadā

ab hoc sabeos dicūt appellatos.

¶ Iste traconitidis & damasci principatū tenuit: vn̄ & iob fuit de t̄ra .s. hus

¶ Iste iectan exemplo nemroth accepit principatū sup filios sem: & habuit filios tredecim: qui oēs fecerūt generationes pncipales: s; ꝓpli isti ſm hieronymū: nō sūt nobis noti uel ꝓpter terrarū longingtatē: uel ꝓpt mutationes populoꝝ & nominū: uel contriti guerris & subuersiōib⁹ uel alijs de causis &c.

ab hoc dci sūt ludij. — Lud.

¶ Iste assur q̄ nolebat rebellare ꝯtra deū in edificatione turris babel cū nemroth: ideo fugit de t̄ra sennaar: ad aliā regionē longinquā prius nō habitatā que ex eius noīe vocat̄ assyria: & edificauit ciuitatē que postea vocata est niniue: que fuit metropolis totius regni assyrioꝝ. Iste populus semp̄ crudelitatis infamiā habuit.

ab hoc assyrij. — Assur.

¶ Filij iectan. Elmodab. saleph. sarmoth. iare. aduran. vsal. dedal. ebal. abymahel. saba. ophir. euila. iobab.

Elamite pncipes psidis. — Elam.

Iectā.

2244 — Arphaxat vixit ā. 338 — Ab isto descenderunt chaldei.

2379 — Sale. vixit ā. 433. — Ab isto samarite & indi.

2559 — Heber. vixit ā. 464. — ¶ Hic ſm hebreos dī spiritū ꝓphie habuisse: & habuit duos filios. iecthan & phaleg.

Anno ante xpi natiuitate 2199 · 1820 · 1690

Aug⁹. xvj. de ci. dei: dīc sic: P⁹ bñdictionē filioꝝ noe vsq; ad abrahā nulla fit. mentio aliquorum iustoꝝ: nec eos tn̄ defuisse crediderī: sed si omnes commemorarēt: nimis lōgū fieret: & eēt h̄ magis historica diligētia q̄ ꝓphica puidētia

¶ Ab isto heber hebrei noiati sūt. nā in domo sua in diuisiōe linguaꝝ sola hebrea lingua remāsisse describit: q̄ antea humana dicebat̄: qua oēs coiter vtebant̄.

¶ Ab isto chus ethiopes pbibent̄ pgeniti: & ab isto mesraim egyptij sunt exorti filij chus de cham.

Chus & mesraiȝ filij chā

¶ Iste nemroth gygas decē cubitoꝝ cepit eē potēs i t̄ra: & erat robustus venator corā dño. Hic mirabile vicū libidīe dñandi p tyrānidē iāhoauit: q̄ deinceps vsq; hodie mūd⁹ adeo ē ꝯtritus ut dici nō possit. Fuit aūt pncipiū regni ei⁹ babylō & arad: & archad & calāne terra sennaar.

Nemroth filī⁹ chus

Canaā & futh.

¶ Filij chanaan. Sidon ethe⁹. iebuçe⁹. cine⁹: emoreus. gergeçe⁹: erathens cineus: arad⁹. samarites. amathe⁹ ꝓpli noti. Ab isto chanaan pgeniti sūt affri: & fenices & chananeoꝝ gētes. Et ab isto futh libies dicunt exorti. vn̄ & mauritan⁹ fluui⁹ vsq; in pñs futh dicit̄: oēsq; circa eum regiones futhenses.

- septē generatiōes fecerūt.

Maday- | Yauā. | Tubal | Mosogh. | Thyras.

Ab isto medi venisse putant̄ q̄ potētissimi.

Ab h̄ iones q̄ & greci pgeniti sūt vn̄ & mare ioniū dictū est.

Ab isto hiberi q̄ & hispani: l; qdā ex eo & italos suspicāt̄

Ab h̄ cappadoces: vn̄ & vrbs apud eos mazecah dī.

Ab isto traces uel thiraces.

¶ Filij mesraim ludim. anamym. labim. neptuim. phetrusim. celluiȝ De his egressi sūt philistijm & captorim. alij ignoti sūt nobis.

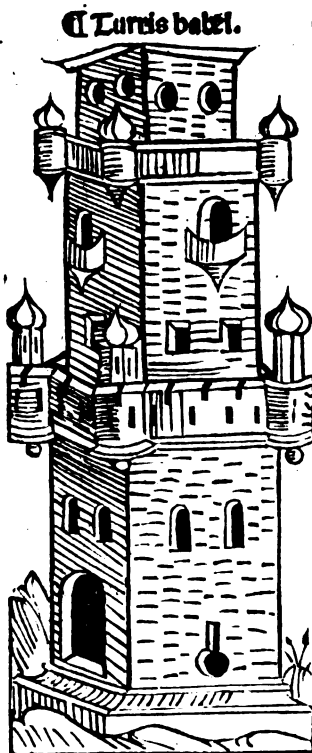
¶ Et edidit generationes q̄ttuor.

Ab hoc heliçij & post eolides. — Tharsis. | Helisa. | Cethim. | Dodanim.

Ab hoc rodij.

Ab h̄ cilices vbi est ciuitas tharsus. Ab hoc cethei id est cip̄rij

¶ Turris babel.

¶ De malicia huius nemroth pleni sunt libri. forte diuino iudicio actũ ẽ: ut nero i eius vocabulo plane se offerat qui similẽ infamiã habuit Nã post cõfusionẽ linguarũ ad psas abijt: ⁊ eos ignẽ docuit colere: babylõe relicta filio suo belo: qui ei successit: ⁊ sic deinceps posteritas eius regnũ illud obtinuit vsq₃ ad quartũ chiliadem: sm methodiũ ⁊c. S₃ aug⁹ dicit eũ fugatũ inde: ⁊ ꝙ filij assur regnu₃ illud obtinuerũt ⁊ tenuerũt vsq₃ ad annos. 1305. ⁊c.

nemroth pinceps de chã.

Jectan fr̃ faleg de sem.

Suphene de iaphet.

¶ Hoc regnũ scytharũ licz sit vetustissimũ tñ qa barbarorũ est: inť pncipalia regna minime cõputatur. vñ ppter illius ppl̃i ineptitudinẽ siue grossitiẽ: regio illa sp dicta est barbarica: ⁊ ẽ magna valde: qa meotidis paludib⁹ incipiens inter danubium: ⁊ oceanũ septẽtrionalem vsq₃ ad germaniã porrigitur Et est prima pars europe: in q̃ primũ regnauit Tanus de stirpe iaphet: Gothi. i. vngari sunt de his ⁊ dani. ⁊c.

Scitarũ regnu₃ oriť pe danubiũ.

amazonũ siue mage. fatarũ regnu₃ oriť. i. feminarũ inter scythas ⁊ albanos. versus septẽtrionẽ. de scythis trahũt originem.

¶ Isti tres pncipes cũ populis suis ɔuenerũt in cãpũ sennaar formidãtes diluuiũ iteru₃ posse inundare: dixeruntq₃. Edificem⁹ turrim: cuius altitudo ptingat vsq₃ ad celũ ⁊c. vt habeť geñ. xj. Uidẽs aũt de⁹ stulticiã illorum miraculose in penã pcti cõfudit linguas eorũ: ⁊ sic dispsi sũt per totum mundum.

Sores p⁹ egy. rex.

¶ Hic oriť egyptiorũ regnũ: qđ diuersis alteratiõib⁹ crebro mutatũ ferť: ⁊ sepe fit mẽtio de his in sacra scriptura. Durauit vsq₃ ad augustum.

Anno mũdi. 2643 — 2773

Linea xpi.

Phaleg vixit ã. 239.

¶ His tpibus primũ templa ɔstructa sũt: ⁊ qdam pncipes gentiũ: tanq₃ dij sunt adorati. Quorum primus belus dicit fuisse adoratus.

Reu vł ragau ãnis 302

¶ Iste phaleg filius heber sic dictus est: quia in diebus eius facta fuit confusio linguaru₃: quasi ipse diuisus sit ab alijs: quia in domo sua mansit lingua pristina: quia in ea conspiratione non fuit. vñ sm aug͂. in h non paruũ iusticie vestigiũ apparuit: ꝙ ista domus libera fuit ab hac pena: quasi non fuerit pticeps in culpa. Et nõ sm eundẽ: ꝙ numerus linguarũ fuit sm numerũ generationũ. s. 72. Auctus aũt est numer⁹ gentiũ: multo ampli⁹ q₃ linguarum: nam in vna lingua plurimas gentes nouimus.

¶ Nobilitas circa hec tpa ferť introducta. Et nota ꝙ pluribus de causis instituta fuit. Prima fuit necessitatis. crescente eni humano genere: cũ hoies ad malũ proni essent: oportuit phibere insult⁹ prauorũ aduersus bonos: ⁊ ideo eligebať aliquis vir bonus iustior ceteris atq₃ prudentior: q coitati psideret: vⁱrtuosos pmoueret: mediocres defenderet: ⁊ malos coerceret. hinc dictus est nobilis quasi pre alijs in virtutibus notabilis. Uñ hieronym⁹. Nihil aliud video in nobilitate appetendũ. nisi ꝙ nobiles quadã necessitate ɔstringanť: ne ab antiquorũ pbitate degenerẽt. Secunda cã fuit discolia plebiũ que rectũ iudiciũ ignorabat: licz tñ inter se pacate viuerẽt: nam adeo hebetes fuerũt: ꝙ nihil magis impendere potuerũt: nisi qđ vulgari opinione celebrabať. vñ expediebat p ipsarũ pace conseruanda: ut ex natalibus nobiliu₃ principes haberent. Tertia cã pcessit ex aliqua fortitudine singulari. Nonunq₃ eni coitates grauate ob incursus hostiles: tale edictũ sanxerũt: ut quicunq₃ patria₃ a talib⁹ liberaret: ius nobilitatis p se ⁊ hedib⁹ suis ppetuo obtineret. Hoc mõ pl'es nobilitati legũť. Quarta cã ex abũdãtia: diuitiarũ sumiť. Aliqñ eni populares nimia penuria victualiũ attenuati: tradiderũt se ⁊ sua alicui diuiti: ut hoc pacto malũ inopie tẽperarent: ⁊ eũ deinceps velut nobilẽ ⁊ dñm recognoscerẽt. Inueniũť etiã qdã nobilitates p diuinũ oraculũ in-

Sicbioniorum regnum oritur

Agiale us primus rex

¶ Sicut dicit aug⁹. 18. de ci. dei. regnū sicbioniorꝫ admodū puū erat: de q̄ doctissim⁹ varro velut antiquo tpe exorsus ē. puenit tādem ad atheniēses deinde ad latinos: deinde ad romanos. huic successit europs secund⁹ rex sicbioniorū: ꝛ durauit vsqꝫ ad tpa heli sacerdotis ꝛ iudicis israel.

Hic dicitur fuisse cham filius noe

Zoroa stes rex bracti.

¶ Iste zoroastes dr ꝫ aug. risisse pmū qñ nat⁹ ē: nec aliqd boni mōstruos⁹ ille risus pretēdebat cū oib⁹ cōe sit: flēdo hūc mūdū inire: artem nāqꝫ magicā inuenit: ꝛ a nino in bello superat⁹ est qui ei⁹ libros cōbussit.

Anno 65.2. primus a quo dicitur fuisse -anorꝫ pm⁹.

¶ Era pncipalis eusebij: ꝛ gētiliū: q ab his gora tpa cōmēorāt h̄ inchoāt cōit.

¶ Hoc regnū pene nūqꝫ pacatū fuit

Bel⁹ primus rex assyri-

¶ Iste xel⁹ dr i obscuro regnasse: qa paruū habuit dominiuꝫ. Et iste fuit prim⁹ quē errorꝫ ppli deuꝫ fuisse putauit. vñ diuerse gentes diuersimode eum noīant. s. bel. baal. baaliꝫ beelphegor. beelzebub ꝛc. Et stetit hic enormis error in genere humano vltra duo milia ānorꝫ.

¶ Aug⁹ int̄ pⁱrima regna trarꝫ i qb⁹ rene vtilitatꝫ uł cupiditatꝫ ē diuisa societas quā huī⁹ mūdi ciuitatē vli vocablo nūcupam⁹: duo regna cernim⁹ lōge puenisse clariora. assyriorꝫ pmū. deiñ rōanorꝫ: ut tpib⁹ ita ꝛ locis int̄ se ordiata atqꝫ disticta. Illō pri⁹ i oriēte: h̄ posterius i occidēte surrexit. In fine illi⁹ iniciū fuit hui⁹ Regna cetā cetosqꝫ reges: velut appendices dixerim.

¶ Hanc ciuitatē magnā nin⁹ āpliauit: ꝛ ex suo noīe niniue appellauit: q̄ ē metropolꝫ assyriorꝫ.

Ninus. p⁹ rex mo-

-narcha primus. regnauit annis. 54.

¶ Iste libidine dñandi pmot⁹ ut lati⁹ regere posset finitimis idē vicinis suis bella intulit. ꝛ qa ppl's adhuc rudis fuit: nec bellādi: nec armorꝫ pitiā habuit: cito pene totā asiā sibi subiugauit: factusqꝫ ē prim⁹ mōarcha oriētaliū. cūqꝫ nimis dolēt de morte pr̄is sui beli: fecit sibi i solatium suū imaginē ei⁹: cui tantā reuerētiā exhibebat: ut qbuscūqꝫ reis ad ipsā ɔfugiētib⁹ pceret: ꝛ penā indulgēt. Hui⁹ exēplo plures charis suis mortuis imagies dedicare ceperunt: videntes aūt maligni spūs curiositatē ppl'i: int⁹ latuerūt: ꝛ rñsa dederūt: deos esse dixerūt ac diuinos honores sibi fieri decreuerūt. sicqꝫ h̄ iselicissimū idolatrie crimē introductū est: diuine maiestati pmaxie offensiuū: ꝛ intm̄ hec vesania creuit: ut capitali snīa plecteret: q eos hoies fuisse affirmaret.

2905 | 3035 | 3114

Saruch. vix. ā. 230. | Nachor ā. 148. | Thare an. 205

2294 | 2164 | 2085 Anno ante xpi natiuitatem

ꝓ stitute: lꝫ pauce quarū aliq̄ pmanserūt: ut in dauid: alique cito defecerūt: ut in saul ꝛ ierobōā: ꝛ q̄rūdaꝫ aliorum. plurime quoqꝫ legūt̄ nobilitates p violentiā ꝛ tyrannidē introducte: quarꝫ sllr alique stati destructe ꝛ penitus delete fuerūt: alique stabiles pmanserūt. Et nō ꝙ ꝫm dees historias raro aut nunqꝫ in paganismo: nobiliū stirpes ppetuate fuerūt ppt̄ tyrānidē ꝛ supbiā. Multe etiā apud xpianos ppt̄ eandem eām delete sūt. ꝫm illud ecclīastici. x. Sedes ducū supborꝫ destruxit dñs: ꝛ sedere fecit mites p eis. Itē nō ꝙ nemo vnqꝫ nobilitatē odio habuit: qa est bonū p se appetibile: sicut virt⁹ aut religio sed multi sancti eam fugerūt ob grande piculū quod in ea latet: ppt̄ difficultatē maximā ipsi annexā. hoc satis in sancto ppha dauid apparuit: quē ipsemet deus tā peculiariter elegit. Relinquit̄ ergo ꝙ vix paucissimi ad tantam sublimitatē idonei fuerunt.

¶ Iste thare p⁹ mortē filij sui arā: exiuit de vr chaldeorū ꝛ pegrinat⁹ ē in charrā cū filijs ꝛ nepotibus suis. fert̄ ꝙ ppter iniurias illatas sibi a contribulibus suis: eo ꝙ nollet adorare ignē: recessit. ꝛ dicit̄ ab hebreis coiter: ꝙ nemroth ibi regnauit: q dict⁹ fuit alio noie amraphel rex sennaar: quē diu p⁹ hec abrahā supauit: ꝛ pcussit. ut dicit̄ gen. 14.

¶ Idolatria orit̄. Nota: ꝙ si bñ reuoluas historias repiet̄ ꝙ tria pncipalit̄ hoies ad idolatriā iduxerūt. s. affectio circa morietes: timor ꝛ adulatio apud reges: ꝛ diligētia artificū circa sculpturā. Demones aūt in idolis latentes: ꝛ responsa dātes: hūc errorē ɔfirmauere nimis: ita ut capitali pena plecteret̄: q ei se nō cōformaret. Accessit insup fraudulenta poetarū laudatio: q miseros dānatosqꝫ hoies i celum compositis carminib⁹ extulerūt. Et pulchre eodē tpe cū demones loq hoibus cepissent: misit clemēs dñs angelos suos: ut qbusdā electis suis etiā visibiliter loquerent̄: ne simul tota hūanitatis massa errore pessimo depiret.

Tempora grossa ꝛ rudia: in quibꝰ nimis humanū genꝰ defecit a pspicuitate nālis luminis: ꝛ iō necesse fuit institui leges positiuas: ut eaꝝ adminiculo hō rediret ad pstinā ꝛ nālē intelligentiā. vide sup hō doctorē scōm i pª secūde. Nō ꝙ mīte iniq leges ab hoīb' institute fuerūt ꝯ ordīamē recte rōnis: ꝛ mlti hoīes qui ceteris siue in potētia: siue in prudētia ꝛc. pstātiores erāt: dij putabant. De eni qd erat insolitū reputabāt qsi diuinū.

Iste telexion sicbionioꝝ 5ᵘˢ rex fuit: q̄ regnante vsq adeo ibi inicia ꝛ leta tpa fuerūt ut eū defūctū velut deū colerēt: sacrificādo ꝛ ludos celebrādo: q̄s ei pmiꝰ fecerunt huic successit thuriacꝰ: circa cuiꝰ sepulchꝝ etiā sacrificare solebant.

Tele-xion.

Melchisedec. rex salem.

Iste vulgarit̄ dicebat̄ rex iustꝰ ꝓpt̄ eximiā scītatē: panē ꝛ vinum obtulit abrahe in magnū mysteriū. fuit etiā sacerdos dei excelsi.

Iste nin' filius magni nini ꝛ semiramidis 4ᵘˢ assyrioꝝ rex fuit: ꝛ fert̄ matrē ꝓpriam occidisse: ut s̄.

Ista semiramis relicta vxor nini fuit q̄ pꝰ mortē regis aggressa ē idos. ꝛ obtinuit eos. ꝛ sic p totā asiā regnū assyrioꝝ dilatatū est. Ciuitatē maximā babylonie instaurauit. ꝛ muris circūdedit. Hec a filio suo nino dicit̄ interfecta: eo ꝙ ipsū ad illicitū ꝯcubitū ausa fuerit puocare: sic recitat augꝰ 18. de ciui. dei. Magister in historia dic: ꝙ ꝓprio filio nupsit: ꝛ ex eo filiū genuit: q babylonias caput regni instaurauit.

Reges assirioꝝ

Semi ramis. 3.

Treueris extruit̄ sup mosellaꝫ: ciuitas antiqua. Ante romā treueris fuit ānis mille trecentis.

Ninus q̄rtus.

Arrius q̄ntus.

Iste ē 5ᵘˢ rex assyrioꝝ: sub quo natꝰ est isaac sm augꝰ.

Abraham quatuor reges pcussit ꝓpt̄ loth: q̄a ceperāt eum. ut geñ. 14. quoꝝ vnus dicit̄ fuisse nemroth. ꝛ dicit̄ hic amraphel.

Anno mūdi 3184

Linea xpi.

5107

Zaroas his tpibus: primꝰ artē magicā dicit̄ inuenisse.

3234 3284

Nō diligent̄ ꝙ āno abrahe. 75. de magnifica glīa sūmi dei elapsū ē verbū mīe sup humanū genꝰ: q̄a tūc ceperūt oracula pmissionū dei apparere. o q̄ suaue vbū. vide augꝰ. 16. de ci. dei. itē geñ. 15.

Ysaac vixit ā. 180

Nō: ꝙ a natiuitate isaac vsq ad exitū de egypto fluxerūt āni. 400. vide lyrā geñ. 15

Hic primū ✠ sci angeli i forma humana appa- rent hominibus. 9961 1619

Hic incipit illa dulcis ꝛ deuota historia pīarchaꝝ nroꝝ: q verū deū coluerūt: ꝛ colendū predicauerunt. vide geñ. xij. vsq ad finē.

Magnus iste amicꝰ dei abraham nascit̄ anno. 43. nini regis.

Saray

Ista sarai diu sterilis: tandē grā diuina secūdata parit isaac nonagenaria: mulier scā: alio noie dr̄ iescha: vxor abrahā: filia aram.

Naba ioth.

Esau.

Ista fare: ꝯcubina abrahe. De hac agareni.

Iste vendidit pmogenita fr̄i suo. Ipse ē patr̄ idūeoꝝ: ꝛ mōtē seyr possedit ꝛ pmo eq̄s asinis iūxit: vñ orti sunt muli.

Agar egyptia ca fāu-

Ismahel.

Hos duos filios cū x. alijs genuit de muliere egyptiaca homo ferꝰ.

Iste loth cū exijsset d̄ codomis genuit hos duos filios de duabus filiabꝰ suis ebrius factus: vir scūs angelicā meruit visitationē: sicut ꝛ abraham.

Iste arā mortuus est in vr caldeoꝝ. i. in loco q vr dicebat̄. De autē dicit̄ ꝙ i ignē piectꝰ fuit cū abrahā. ꝛc. fabule sunt iudeoꝝ sm magistrū i historijs ꝛ alios.

Aram filiꝰ thare frat̄ abraham

Loth. filius aram.

Moab.

Iste ē pr̄ moabitaꝝ.

Cedar.

✠ Abrahā hāc cethurā ꝯcubinā suā duxit i vxorem post mortē sare.

Madan.

Ammon.

Iste ē pr̄ āmonitaꝝ.

✠ Cethura

De ista cethura orti s̄t ples filij ꝛ gētes: ut pꝫ geñ. 25.

Iste batuel ē filiꝰ nachor quē peperit ei melcha. Hō māsit post mortē pris carram.

Labā

Hic ē laban frat̄ rebecce cuꝫ q̄ fuiuit iacob p duabꝰ filiabꝰ. s. lia ꝛ rachel.

Iste nachor exiuit cū pr̄e suo thare ꝯcaldea: ꝛ venit in carram mesopotamie: ibiq moratus est: ꝛ posteritas eius pmāsit.

Batuel.

Melcha filia arā.

Nachor. filiꝰ thare fr̄ abrahā

Rebecca

Madian

Hus.

Uxor nachor genuit. 8 filios. ut pꝫ geñ. 22ᵒ. sed de vno. s. batuel fit psecutio ꝓpt̄ rebeccā vxorem ysaac.

De hoc descendit iob sm quosdā.

Hus.

De hoc descēdit balaam ꝛ heliu.

Circa istud tēpꝰ sodoma ꝛ gomorra ꝓpter peccata sua horribiliter subuertunt̄. Uxor loth retro respiciēs i salē repēte ꝯuersa magno cōmonuit sacro: neminē in via liberatiōis preterita desiderare debere. hec augꝰ de ciui. dei.

¶ Jupiter fabulat cū iside ɔcubuisse: ex q̄ diuina q̄dā plēs orta putat a grossissimis plebib⁹. H studiū fuit quorūdā maleficoꝝ talit sua aut potentiū stupra excusare.

Iso.

¶ Istis tpibus pmethe⁹ frat athlantis: pmo dict⁹ est fecisse hoīes tū qa de rudib⁹ doctos fecit: tū qa legit fecisse hoīuȝ imagines q̄s arte q̄dā deambulare fecit. ipse etiā pm⁹ annulū inuenit in q̄ gēmā inclusit: ⁊ i q̄rto digito portari iussit ppt venā cordis q̄ illuc tēdit.

¶ Ista pmo dicta fuit Jo filia inachi: sȝ in egyptū nauigās: ibi lrās docuit ⁊ isis vocata est: ⁊ p magna dea colit a stultis plebib⁹.

Inach⁹ p⁹ argiuoꝝ rex

¶ Hic ortū regnū argiuoꝝ siue grecoꝝ: vbi primo inachus regnuit: ⁊ durauit vsq̄ ad tempora delbore.

Phoroneus.

¶ Iste pm⁹ i grecia instituit iudicia: legesq̄ ɔscripsit. hic habuit frēm q̄ mēses ⁊ ānos docebat obseruare ⁊ sacella ɔstituit ad colendos deos: ppter quod a rudi pplo inter deos connumeratus est: ⁊ ei boues imolabant: dictus est phegous.

Xerses septim⁹

¶ Hic dr̄ xerses antiqu⁹ q ⁊ bale⁹ vocat: sub quo natus est iacob: regnāte tūc apud sicbionios thuriaco quē qdā thurimachum scribunt.

Armamitre. 8.

¶ Hic ē fm aug. s⁹ rex assirioꝝ sub q̄ deus apparuit isaac pmittēs ei q̄ pmiserat pri eius regnante apud sicbionios leocippo etiā. 8. rege.

Belocus. ix.

¶ Cochines rodū ɔdiderunt.

¶ Sub isto beloco nono rege assirioꝝ locut⁹ est dn̄s ad iacob repromittens ei que promiserat pribus suis: q̄ sunt hec duo. s. possessio t̄re pmissionis. i. chanaan: ⁊ bndictio oīuȝ gentiū in semie ipsi⁹: q̄d est xp̄s dominus.

¶ Athlas etiā his tpibus pm⁹ astrologiam inuenit.

¶ Diluuiū in achaia: tpe ogigij regis.

Minerua.

¶ Hec apud lacū triconide post istud diluuiū pmo apparuit: ⁊ plēs artes inuenit ibi: ⁊ pcipue lanificiū: ⁊ dea facta est fm erroꝛē gentiliū.

¶ Apud egyptū: fuit insolita fastidienda q̄ vbertas. Deinde ingis ⁊ intolerabilis fames: cui ioseph diuina puisione subuenit.

Abraham moritur ⁊ sepelitur in hebron.

3344 | 3434

Jacob. vixit ā. 184.

¶ Nat⁹ est ioseph fili⁹ iacob anno eius. 90. ⁊ vixit annis. 110.

Judas fili⁹ iacob. 5.

¶ Ab hoc trib⁹ regia descendit ⁊ tandem xp̄s dn̄s.

1856 | 1766 | Anno ante xpi natiuitat

Lia.

Pma vxoꝛ iacob lippa ocul⁹ genuit sex filios ⁊ vnā filiā.

Bala famula lie ɔcubina iacob genuit duos filios.

Dan. — tribū facit. de q̄ sampson nat⁹ ē

Neptalim — tribū facit

Rubē. — tribū facit ⁊ pdidit pmogenita

Symeon — tribū facit

Leui. — sacerdotalē tribū legim⁹ ab h descēdisse.

Isachar. — tribū facit

Zabulon. — tribū facit

Dina — filia: nō facit tribū in isrl. hec cuȝ exiret vidē mlieres regionis: corrupta ē sichē.

Thamar.

hec ab her ⁊ onā filijs iude viduata: genuit ab ipo iuda gemios filios. s. phares ⁊ çaram.

Sue. — vxoꝛ iude.

Her. — filius iude necq̄ pcussus est a dn̄o.

Sela — fili⁹ iude cū adhuc puul⁹ eēt ñ dedit eū iudas thamar: sed eā viduā remisit in domū pris sui. cum aūt creuisset timuit dare ne occideret sic frēs ei⁹. vn̄ thamar silans se mēricē ɔcepit i binio h iuda ⁊ genuit phares ⁊ çaraȝ vt patȝ geñ. 18.

Honan. — fili⁹ iude etiā necq̄ pcussus est.

Josep vir scūs ⁊ glia dom⁹ isrl: duplicem tribū facit. pmogenita sūt eius.

Manasses

Ephraim: — tribū facit. Isti duo filij ioseph: nati sūt in egypto: ⁊ cōputātur int̄ filios iacob.

Rachel.

vxoꝛ iacob diu sterilis: tandeȝ genuit duos filios ⁊ mortua in ptu sepelit p̄pe betleem.

Joseph.

Beniamin — tribū facit de q̄ paul⁹ ē nat⁹

Zelpha

famula rachelis ɔcubina iacob genuit duos filios.

Gad. — tribū facit

Aser. — tribū facit

¶ Iste serapis terti⁹ rex argiuorū fuit: dict⁹ apis cū i egyptū nauigio venisset: et ibi mortu⁹ fuisset fact⁹ ē a ceca gēte oiu; maxim⁹ egyptiorꝝ deus. Tūc etiā mirabilis supstitio incepit de boue discolore: quē apē vocabāt: eo φ viuus coleref: ꝛ illo mortuo: demones vitulū similē ibidē pcurabāt ad decipien dum rudem populū. Inde venit φ filij israel illū delyrabāt. ut p3. Quid hac stultitia miserabilius in homine rationali?

Serapis.

¶ Iste arg⁹ qrt⁹ rex argiuorꝝ fuit: ex cui⁹ noīe illō regnū nomē accepit. Hic p⁹ obitū: de⁹ haberi cepit: templis ꝛ sacrificijs honoratus. Hoc tpe grecia segetes habere cepit: delatis aliunde seminibus.

Argus

¶ Omogir⁹ prim⁹ ad aratrꝝ boues iunxit.

¶ Corinth⁹ cōdit.

¶ Athenas cicrops cōdidit: ꝛ ex minerua nomen accepit. Hec ciuitas nutrix liberaliū artiū: ꝛ multorꝝ phorꝝ fuit: tū ludificantibus demonib⁹: supstitiosa effecta ē. vide i aug. 18. de ci. dei. mirabilē fabulā.

Reges assyriorꝝ

Bale⁹.

¶ Iste fuit decim⁹ rex assyriorꝝ: sub quo mortuus est isaac: regnāte tūc apud sicibionios messapo nono rege.

Amīntbus.

¶ Apollo delphicus clar⁹ habet: ꝛ p⁹ mortem deus habit⁹ est. Hic etiā dicit phiton ꝛ artē illā magicā inuenit: que dicit phitonica: de q̄ fit mentio in sacra scriptura.

¶ Iste fuit xij⁹ rex assyriorū: sub quo mortu⁹ ē ioseph regnāte sicbioniorū plemeo. xj.

¶ Athlas magn⁹ astrolog⁹ qui ꝛ celū humeris portasse dicit ppē peritiā astrorum.

Pharao nephres.

¶ Iste pharao rex egypti suscepit ioseph: ꝛ exaltauit eū ppē somniorꝝ interpretationē. vide pulcherrimā historiam Geñ. 14.

¶ Mercuri⁹ multarū artiūpit⁹ claruit: q̄s hoib⁹ tradens de⁹ credebat.

Pharao Aonophis.

¶ Iste pharao ignorabat ioseph: ꝛ iussit submergi pueros: ut habet exodi pmo.

¶ Memphis conditur ciuitas egypti.

Anno mūdi. 3445 3495 3544 3594

Linea xpi.

Phares.

Esrom

1755 1705 1655 1605

¶ Isaac morit.

¶ Iacob morit ꝛ sepelit in ebron gloriose a ioseph.

¶ Ioseph morit annorꝝ. 120.

¶ Seruit⁹ ppli isrl incipit: durās ānis. 144

Ioseph vir sanctus.

¶ Iste ioseph cum esset. xvj. annorꝝ venditus est. Anno aūt trigesimo stetit coram pharaone interpretans somnia eis: qui ꝛ sublimauit eum. Et qa castus fuit ꝛ timoratus: ideo a dño vbiqꝫ dirigebat.

¶ Circa ista tpa incipit historia libri exodi.

Merari.

Gerson.

Isuar

Chore.

Leui filius iacob vixit annis. 137.

Caath vixit annis. 133.

Amrā vixit. annis. 137

¶ Iste leui pater omniū leuitarū: qui grandē honorē sacerdotalis dignitatis adepti sunt ppter moysen ꝛ aaron: ex his etiā xps descendit ppter affinitatē tribuū hui⁹ ꝛ inde: ꝛ ppter mysteriū: qa xps summus sacerdos ꝛ rex eternus: sic debuit nasci: ꝛ nobis innotesci.

¶ Hic ortū regnū atheniensiū: vbi pm⁹ iste cicrops regnauit: q multas supstitiones instituit nūq̄ antea in grecia visas: ab hoc primū iupit deus predicatur: eiq̄ bouem offert.

Cicrops p mus rex atheniēsiū

¶ Bos in egypto exit de flumine in festo serapis: et eleuat in aere: et rursū intrat: et non cōparet: et p deo colit a stulta plebe.

¶ Lacedemon conditur.

¶ Nota q̄ fm augustinū: circa ista tpa: multa mēdacia et fabulosa ānotant a grecis historiographis que coiter multo minora sunt q̄ fama iactant: et de modico negocio magna pdicant.

¶ Liberpater vinū inuenit pmo i grecia: et argos odidit: ipse ē dionysius bachus fili⁹ semele regis thebeo: et p deo cult⁹ est.

¶ Hercules antheū vicit. Nota fm augl. plures fuerūt hercules et liberipatres quos indoctum vulgus: aut putauit: aut voluit deos fuisse.

Saf⁹.

¶ Diluuiū deucalionis factū i thessalia: et fetontis fabulaꝝ incendiū et vocat ideo deucalionis: qa i ei⁹ regno maxime fuit.

Ascha-rades.

¶ Apheros rex crete: primo mellis colligēdi vsū inuenit. Hui⁹ filia ex incestu cōcepit: de quo mirabilia narrat. Et p⁹ ibi idē filius regnauit: et dictus fuit auidis. leges fecit: et boues aratro primus iunxit.

¶ Iste fuit 14⁹ rex assyrioꝝ sub q̄ nat⁹ est moyses in egypto regnāte sicbionioꝝ. 12. orthopole: et argiuorū. 5. criaso.

¶ Sub isto moyses eduxit populū de egypto. Rexit tunc apud sicbionios marat⁹: apud argiuos triopas nouissimo tempore cicropis atheniensis regis primi.

Pharao bocchoris

¶ Filij israel sūt i magna tribulatiōe et seruitute.

¶ Iste pharao nonus a nefre: non audiuit vocē dñi nolens dimittere filios israel: qre decē plagis attrit⁹: postea cū suis in mari rubro submersus fuit.

3944 — 3688

Arcan

Aminadab.

¶ Iste aminadab: prim⁹ p⁹ moysen fide plena ingressus ē mare rubrum alijs trepidantib⁹ ppt quod regalē stirpē meruit procreare.

Naason.

Princeps tribus iuda in deserto fuit.

3551 — 1511 — Anno ante xpi natiuitatē

¶ Iob vir scūs: et patiētie speculū circa hec tpa nascit de linea nachor fris abrahe: vixit ānis multi: qa p⁹ flagella vixit ānis. 140 et hec ē positio augl. gregl. ire et c. s. ttia generatiōe p⁹ iacob: et sic fuit stēpane⁹ moysi licꝫ diu p⁹ eū vixerit. vide augl. 18. de ci. dei

¶ Lex dat in monte syna.
¶ Liber leuiticus scribit.
¶ Liber numeroꝝ pmulgat.
¶ Tabernaculū preparat.

¶ Chore cū trecentis viris perit.
¶ Dathan et abyron absorbent.
¶ Et multa milia pstertūt et c.
¶ Deuteromiū scribit.
¶ Balaam pphetat et occidit.

Moyses pri m⁹ iudex: annis. 40 iudex fuit: vixit aūt annis. 120.

¶ Iste moyses de cuius laude resonāt celū et terra: oiuꝫ pphaꝝ et historiographoꝝ excellentissim⁹ fuit. Deū vidit facie ad faciem clare: qd de nullo alio preter q̄ de paulo aplo scriptura testat in hac fragili carne. Rō est vtrobiq̄ eadē qa fūt duo pfesfamilias: ille circūcisiōis: iste in ppucio: dantes testimoniū de diuina essentia: et docentes vnū deū verū colendū esse. Ergo isti duo tanq̄ primicerij debebant prius videre: ut postea legitime testificare possent: alij aūt in figuris.

Ithamar.

Moyses. nascit et ponit in aquam.

Eleaçar.

Aarō nascit lante moysen annis tribus

Aaron pm⁹ pōtifex. vixit annis. 123.

¶ Iste aaron a deo vocatus: digne sūmū sacerdotiū sibi assumpsit: et testamētū etnū sibi et filijs suis statuit. morit ānoꝝ. 123. et sepelit i mōte hor. fil: usq̄ ei⁹ eleaçarus in pontificatu succedit.

Maria. ¶ Ista maria pphes fuit. carmē cecinit. leprosa fuit. 7. dieb⁹ ppter murmur. morit i cades deserti sin et ibidem sepelitur.

Nadab.

Abiu.

¶ Isti duo offerentes igneꝫ alienū: pcussi sunt a dño.

¶ Circa istud tempus inceperūt reges in italia regnare: ꝛ multotiēs noīa variarūt: ex quibꝰ romanoꝝ ꝓpago clarius deducit.

¶ Italus rex iuxta albulā fluuiū .i. tyberi ciuitatē ↄdit: vbi pꝰ roma ↄdita fuit: a q̄ tota italia nūcupata fuit.

¶ Iste picꝰ saīni filiꝰ pͥmus rex laurētū fuit: q bellatō egregiꝰ ꝛ augur-

Reges italie.

Janus

¶ Iste ianus pmꝰ oīuz regū italie dr̄ fuisse filiꝰ noe: q palatiū extruxit qd̄ dr̄ ianiculuz: ꝛ pꝰ p magno deo habitꝰ fuit: duas facies ei figurātes: ꝛ i pͥncipio āni eiꝰ festū celebrantes: qͥ eēt finis p̄teriti: ꝛ pͥncipiū futuri ani. Inde ianuarius mensis dictus est.

Saturnus pr̄ iouis.

¶ Iste saturnꝰ de creta insula dr̄ venisse i italiaz ꝛ ibi regnasse: quē deliri idolatre: mira cecitate hoīem fuisse negāt: cū tn̄ eū regnasse dicāt Et pͥmꝰ stercus sup agros pͥcē docuit: quare etiā sterc⁹ dr̄: ꝛ romani stercoriani pꝰ dicti sūt: ꝛ etiā saturniani. Et iste pͥmꝰ nūmos aureos instituit: ꝛ ab indocta ꝛ rustica multitudine deꝰ appellatꝰ est

Picus.

-fuit ꝛ uni deos nūeratꝰ ē.

¶ Iste fuit octauus rex assyrioꝝ: sub quo mortuꝰ est iosue: regnante apud sichionios .16. corace: apud argiuos decimo danao: apud athenienses .4. erictbonio.

Reges assyrioꝝ.

Amictꝰ

¶ Cadmus cōdit thebas: regnās ibi: ꝛ grecas lr̄as inuenit

¶ Fenix venit ī tyrū ꝛ sidonē ꝛ regnauit ibi: ꝛ vsū lr̄aꝝ tradidit eis: ꝛ coloris fenicei q̄ capitalia facerent.

¶ Sibylla samia femonoe dicta apte ꝓphetat de xp̄o: ꝛ de paupcula eius matre.

Lāpereo.

¶ Iste ē .23. rex assyrioꝝ: sub q̄ historia delbore ānotaī fm augꝰ .ꝛ regnuz argiuoꝝ defecit.

¶ Trois in dardania regnat: ꝛ troiā cōdidit.

¶ Fabule multe a grecis annotanī.

¶ Sibylla erithrea in babylone orta: multa ꝓphetat de regno iudeoꝝ: ꝛ troia subuertenda: ꝛ de xp̄i incarnatione: ꝛ beata virgine maria.

¶ Erictbonius atheniensiū pͥnceps: pͥmꝰ i grecia q̄drigā iūxit.

¶ Mercurius: lyrā condidit.

Anno mūdi. 3725. 3775 3825

Linea xp̄i.

Salmō Raab. eiꝰ vxō

Booz filiꝰ salō raab

¶ Recbab ō quo descēdit stirps valde religiosa hoc tpe fuisse credit̄. ipse aūt de ietro cognato moysi descendit: ꝛ cōuersus fuit ad iudaismū.

Booz.

1474 1424 1374

¶ Moyses morit̄.

¶ Jordanis siccatur.

¶ Jericho capitur.

¶ Sol in celo imobilꝰ stat.

A iosue vsq; ad aioth āni .40.

¶ Hic fm quosdā textꝰ historia destructionis beniamin ꝛ gabaō: ꝓpͥ stupri crimen.

de tribu iuda: de beniamin.

¶ Nota q hic fit saltꝰ p euāgelistas vsq; ad booz: ꝛ obeth qa ad minꝰ inter eos fluxerunt anni .227. quod tēpꝰ ad vnū hoīe referri nō potest: ꝛ iō hic ponūt quinq; magis ad denotandū tempus q̄ rem gestam

Sangar .5ꝰ

Hic nō interponit̄: qa ānos nō hab.

de effraim

Judices

Josue. secūdꝰ.

Othoniel. t̄rius.

Aioth: 4ꝰ. ānis s

¶ Iste aioth percussit eglon regē moab: ꝛ liberauit isrl̄. fuit n. vir fortissimꝰ: ꝛ vtraq; mānu p dextera vtebat̄. Pꝰ hunc fuit sangar: q percussit ō philistijm .600 viros vomē. iudicū .3

Delbora .6ꝰ an .40.

¶ Iste iosue vir bellicosus fuit. pͥmo i deserto amalech vicit. pꝰ mortē moysi a deo iudex ↄstitutus fuit sup isrl̄: ut t̄rā ꝑplo diuidēt. Cuiꝰ bella ꝛ opa ꝛ religiosa mens: i libro suo descripta sūt.

¶ Iste othoniel frat̄ calepb iunioris: liberauit isrl̄ de oppressione regis melopothamie: quē percussit. Ipse accepit axā in ↄiugē: que petiuit irriguū superiꝰ: ꝛ inferiꝰ a pr̄e suo calepb. ut p3 iudicū pͥmo.

¶ Ista delbora fuit mulier ꝛ ꝓpꝰ gratiā ꝓphie delatꝰ est ei honor: ut iudicaret isrl̄. Uñ de mādato dei vocauit baruch. ut percuteret hostes isrl̄. Et inualuerūt filij isrl̄ ↄtra iabin regez chanaā ꝛ cisarā pͥncipē militie eius: ꝛ deleuerūt eos. iudicū .4.

Pontifices.

Eleaçarus.

¶ Historia libri iudicū hic incipit.

¶ Historia libri iosue incipit.

Phinees.

¶ Iste eleaçarus 2ꝰ pontifex: cū iosue diuisit isrraeli terrā: ꝛ ab eo descendunt pontifices vsq; ad xp̄m paucis exceptis.

¶ Historia ō idolo michee f3 expositores cōiter dr̄ accidisse pꝰ iosue in ill̄ .8. ānis: s3 hebrei dicūt q tpe othoniel.

¶ Iste phinees cū adhuc iunior eēt: çelauit p dn̄o trāsfigēs luxuriātes: ꝛ ita placatus est dn̄s. Numeri .25.

8

¶ Iste secundus rex laurētum fuit: qui etiā deus fuit illoꝝ: qui sic voluerunt vel putauerunt.

¶ Ex hoc latinoꝝ regnum dici cepit: ꝛ laurentum defecit.

Carmentis: filia euandri litteras latinas inuenit.

Faun⁹.

¶ Sub isto dr̄ factū excidiū troie: forte prime ꝛ non secunde hoc tp̄e thola iudicauit israel.

Latin⁹

¶ Occasio troianoꝝ belloꝝ orit̄ q̄ tā q̄ scītilla mīma fuit: eo q̄ laomedon nō recepit herculē ꝛ iasonē cū honore debito: ꝛ ex tantillo tot creuerunt mala. Caueat sibi qsq̄ ait comic⁹.

¶ Anchises ex dea venere generat eneam qui regnauit in italia. hec ficticia deceptores rudiū populoꝝ confinxerūt: qbus sua stupra ꝛ adultia palliarūt.

Thanranus

¶ Sibylla delphica an̄ troianā bella vaticinata est de vbi icarnatione absq̄ maris coitu: ꝛ si h̄ vera sūt: tūc gētib⁹ apti⁹ q̄ₒ iudeis reuelatū ē mysteriū incarnatiōis: qđ valde mirū videt̄: nisi dicendū videt̄ de iob.

¶ Sibylla phrigia fert̄ vaticinata fuisse anchise: ꝛ de flagellatione potentū terre: ꝛ de descensu dei de olympo.

¶ Laomedon rex troie occidit̄: ꝛ filia eius exionia capit̄ ꝛ in greciā ducitur: ꝓpter que secuta sunt bella grauissima ꝛ mala horrendissima. vide historiam troianam.

¶ Hercules iliū vastat: id est troiam cū iasone: que statim a priamo reedificata fuit. idem hercules. xij. facta pegit. agonem olimpiacū constituit. multa bella confecit: ꝛ plurima mēdacia enormia de ipso conficta sunt. tandē postq̄ₒ multos supauit: ipse morbū ferre non valens quo laborabat: sed ab eo supatus flammis se iniecit: ꝛ mortuus inter deos translatus est.

3875 — Booz — 1274

3925 — Booz. — 1274 anno ante xp̄i natiuitatē

✠ Dicit tñ nicholaus de lyra: q̄ iuxta histōie vitatē fuerūt tres booz sibi vicissim succedentes. Qđ q̄a ex canonica scriptura nō patet: ꝓ solido astruere nō audem⁹. Hoc tñ certissimū est: q̄ int̄ pn̄cipiū iudicat⁹ iosue: q̄n salmon accepit raab que genuit booz vsq̄ ad natiuitatē dauid fluxerunt anni circiter. 367. vbi tñ nisi tres ab euangelistis generationes ponuntur.

de tribu manasse — Gedeō 7⁹ ān. 40

Abymelech 8⁹.

de isachar — Thola 9⁹. ān. 33.

de galaad — Iayr. 10. ān. 22.

¶ Iste gedeon pcussit quattuor reges. s. oreb: zebee: zeb: ꝛ salmanā. ꝛ humiliat⁹ ē madian corā israel. iudicū. vj. vij. ꝛ. viij.

¶ Iste abymelech filius naturalis gedeon nō vocat⁹ a dn̄o: sꝫ maliciose igessit se ad pn̄cipatū occisis. lxx. fratrib⁹ suis: qre etiaꝫ mala morte vitā finiuit. iudicū. 11. Nomē eni regiū sibi iniq̄ imponi iussit

¶ Iste thola redijt ad pristinū modū. s. q̄ iudices p̄erāt p modū directōis cō silij magl q̄ₒ dominij:

¶ Iste iayr habuit 30. filios q̄s pn̄cipes 30. ciuitatū ōstituit ꝛ q̄a ipsa bona in silētio ꝛ pace trāseūt p3 q̄ i dieb⁹ istoꝝ duoꝝ isrl̄ dn̄o adhesit: ꝛ iō cuncta ꝓspe aduenerunt.

Abisue — Bocci.

¶ Sub hoc thola: fuit bellū lapbitarū ꝛ centauroꝝ: qđ scribit pale factū. ꝑmo de incredibilibus libro. Notabiles fuisse dicunt̄: equites thessalorum.

¶ Helena rapit a paride filio priami. Ipsa aũt regina fuit vxor menelai regis.

¶ Hector pmogenit⁹ priami tot⁹ legal: prudẽs fidelis: z incõpabilis fortitudinis z strẽnuitat

Reges italie.

¶ Priamus rex troie fili⁹ laomedõt postq̃ ciuitatẽ mirabilit extruxerat: bellũ incboauit ꝯ grecos i malum suum.

¶ Troianũ bellũ decẽnale famosissimũ.

¶ Agamẽnon rex frater menelai regis: toti⁹ exercit⁹ grecorũ dux bellat ꝯtra troiam: z tandem capit traditorie z scandalosissime.

Reges assyriox.

Antbanis.

Sub isto bella troiana facta describũt: regnante apud athenienses mnesteo: apud sicbionios polifide.

¶ Amaçones fut mlieres ferocissime: q̃ arma sumpserũt z borrendissima mala p centũ annos ꝑpetrarunt: tam in asia q̃ in europa vrbes delendo zc.

¶ Cartbago prima cõdit a carcedone tyrio. Ipsam sepe destructã ferũt: z iterũ redificatã.

¶ Iste eneas post deletã troiã a grecis relegat⁹: venit in italiã cũ viginti nauibus: z plurima bella constituit. Hic fert in coniugẽ babuisse filiã priami: eleusinaz deus fact⁹ fuit errore fulgi.

Eneas an. tribus

De boc dicunt descendisse iulius cesar: z octauianus augustus.

Ulixes vir facundissimus p⁹ multa maris pericula ad vxorẽ suã penelopẽ castissimã peruenit.

¶ Greci pereũt miserabiliter post captã troiã: tam i mari q̃ in terra repatriando z pditores affligũt. Infelicissimũ porro fuit boc bellũ: vbi nemo laudẽ: oẽs damnũ reportarunt.

¶ Fabule stultissime de diomede z circe. vide augustinũ. xviij. de ciui. dei. O qualiter deceptus fuit bomo.

¶ Troia vastat atrocit: tradita p antbenorẽ z eneã viciosissime fracta fide.

¶ Era grecox pncipalis. Propter bãc victoriã grecibistorias z alia facta ꝯscripserũt: ãno pmo uel secudo zc. post captã troiã: ipse ẽ terti⁹ ann⁹ abdon iudici israel.

¶ Francio z turcus troiani: fugiẽtes: duo regna constituunt: longe tñ post zc.

¶ Epbesus condita est ab andronico.

Anno mudi. 3975 4025

Linea xpi. Booç. Obetb

1224 1174

Historia ruth.

de galaad.	de iuda.	de çabulon.	de effraim.	de dan.	de leui.

Iudices — Sine iudice ã. 18. | Iepte xi⁹. ã. 6 | xij⁹. Abessõ an. 7. | xiij. Abialõ an. 10. | 14⁹ Abdõ: an. 8. | 15⁹. Sãson an. 20. | 16⁹. Heli. an. 4.

¶ P⁹ mortẽ iair filij isrl' pctis vetib⁹ addiderũt noua: z tradidit eos i man⁹ pbiliſtijm: z filiox ãmon. 18. ãnis: z oppressi valde piecerũt idola. z clamauerũt ad dñm: tũc iepte facto sup se spũ dñi pcussit regẽ ammon z seditiosos de monte ephraim: filiãq; vnicaz stulte imolauit. iudicũ. xi. z xij.

Iste dicit fuisse booç qui ruth in cõiugẽ duxit

¶ Sub istis trib⁹ tpa qeta fuerũt: z iõ nibli nõbile actũ ẽ tunc in isrl'. Et nõ q istũ abialon. lxx. nõ bũt nec etiã tẽp⁹ sine iudice supra positũ s; ista tpa assignat iosue: g nõ b; tps specialit distictũ fm hebraicã veritatẽ: z ita ꝯcorda supputationẽ ãnox fm quẽlibet: aliongn errabis zc.

¶ Iste sampson fortissimi⁹ fuit z liberauit isrl' õ manu pbilistijm z pter mirabilẽ ei⁹ fortitudinẽ putabat fuisse bercules. Ei⁹ mirabilia opa: vide iudicũ. 13. zc.

¶ Iste heli fuit iudex z pontifex z babuit bos duos filios: z quia nõ sufficient eos corripuit. pit cũ illis punit⁹ ẽ a dño: ut p; 3. regũ. 4.

Opbni. Pbineec.

¶ Incipit bistoria pmi libri regũ tpe heli circa natiuitatẽ samuelis

Ozy.

Pontifices.

¶ Iste oçy de semie aaron p lineã eleaçari pontifex fuit: q̃ mortuo nutu dei transijt pontificat⁹ ad lineã de ythamar ãnis. 120. in qua heli prim⁹ sũmus sacerdos fuit: abyatbar vltim⁹.

¶ Iste ascanius filius enee de creusa albā ciuitatē cōdidit. et regnauit illic Unde ipse dictus rex albanorum et consequenter posteri sui dicti sūt albani.

¶ Ab hoc siluio enee de lauina filia latini reges sequentes dicti sūt silui. fuit enim silua nutritus et venatiōe. hic natus ē post mortē patris sui: vn̄ postumus enee dr: quia post humationē ipsius natus ē. iuxta illud virgilij. Tu posthuma ples.

¶ Iste eneas filius p̄dicti siluij posthumij regnauit ānis. 31. tpe s. saul.

¶ Iste latinus filius regnauit annis. 50. tpe dauid.

Ascanius an. 28.

¶ Julius filius aschanij a quo iuliorum familia originem et nomen traxit. Albanorum primus. Latinorum tertius.

Siluius 29.

Eneas siluius 31

Latinus siluius 50.

quartus ita lorum rex

¶ Lacedemoniorum regnū primū oritur: vbi primū mnesteus regnauit..

¶ Corinthiorum regnū oritur: vbi primū aletes regnat.

¶ Venetie et padua extruuntur a reliquijs troianorum.

¶ Codrus rex atheniensium: seipsū voluntarie morti tradēs: liberauit populum suū. Dignū exemplū paucis aut nullis imitandū principibus relinquit. Unde ob hanc miram fidelitatē a sanctis doctoribus allegari solet: quasi quedā figura xpi in eo precessisset.

¶ Hectoris filij tanquam veri heredes: iliū receperūt. i. troiam expulsis posteris antenoris.

¶ Athenienses post mortē codri magistratus breue ceperūt administrāde reipublice.

¶ Carthago iterum cōdita dicitur a didone regina: quia iā forte destructa fuerat.

Oneus

¶ Homerus hoc tpe fuisse putatur qui multa mēdacia conscripsit: sic sibylla eritbrea prophauit. Alij dicunt quod tpe achaz.

¶ Anglia que olim albion: nūc circa istud tēpus britannia nūcupari cepit: a bruto romano uel potius italico obtinet. ipse enim fugatus a suis ad troiā iuit collecto exercitu de reliquijs troianorum post grādia bella filiā regis grecorum accepit vxorē. Deinde per maria vagādo locū aptū querētes: casu venerūt in angliā insulā optimā: ibi deletis paucis gygantibus tpe heli sacerdotis deinceps tenuerūt vsque ad tpa sergij pape circa annos dn̄i. 690.

¶ Amalech delet per saul: et definit esse ppls sic p̄dixit moyses exodi. 17

Iste oneus 2us rex assyriorū sub quo cessauit regnū sicbioniorum: quod sterit ānis. 958. regnāte athenis melāctho 16. tpe hely.

4075

Jesse. ysai. pr dauid.

¶ Iste dauid rex 2us israel: vir sm cor dei electus: in regē vnctus est i adolescētia per samuelē: post mortē saul regnauit ānis. xl. cuius opa plima i p.o et 2o li. regum scripta sunt.

4711

Hic incipit quarta etas mundi: durans vsque ad transmigrationē babylonis: et h3 annos 485.

1074 Dauid secundus rex ānis 40.

4145

¶ Iste dauid quasi quidā stupor i humano relucet gnē: in quo vnque hoc cōuenerūt: tāta sublimitas et humilitas tāta: tāta strenuitas: tāta militas: tā grādis secularium cura tā pura et deuota spūalium cōtemplatio: tot hoies perimere: tot lachrymas fundere.

annū an xpi natiuitatē.

¶ Iste iesse fuit binomius: quia etiā dictus fuit ysai pater dauid: de quo multotiens fit mētio in sacra scriptura: quia xps ab eo descēdit.

Saul primus rex.

¶ Iste saul primus rex israel regnauit āno vno: uel. xl. cū samuele: et fuit de tribu beniamin: qui ante susceptū regnū electus et bonus erat: sed post miserabiliter defecit. Eius opa vide primo regū. 9o.

¶ Gad. ¶ Nathā ¶ Asaph

¶ Isti tres prophabāt tpe dauid

¶ Iste nathā fuit filius fratris dauid. et adoptius ysai.

Samuel ā. 40 cū saul

Achitob.

Achimelech

Abiathar.

¶ Iste abiathar fugit ad dauid ut in regū dicitur: et fuit gloriosus cunctis diebus dauid et pontifex.

¶ Iste sanctissimus vir samuel de sterili matre natus ministrauit corā dn̄o: a pueritia vsque ad seniū optime cōuersatus: nō tn̄ fuit pontifex: quia non erat de semine aaron: sed chore. Vel sm augustinum in libro retractationū fuit de aaron: sed nō filius sacerdotis. Judicauit israel cūctis diebus vite sue: quia vere fidelis ppha dn̄i fuit: oibus amabilis. Reges vnxit duos. s. saul primo: deinde dauid: nō tn̄ ut stati regnaret: sed quā dn̄s disponeret. Hic solus et moyses leguntur orasse pro inimicis in toto veteri testamēto. vn̄ euangelicā pfectionē probantur impleuisse: etiā ante tempus pmulgationis eiusdē. Vitā ipsius vide in principio: et cōsequēter vsque ad finē primi li. regū.

¶ Iste achitob filius phinees filij heli fuit: pater achimelech: quē percussit saul cū oi domo sua propter dauid: ut patet primo regū. xx.

Zaraia.

Meraioth.

Amarius.

Achitob.

¶ Isti quattuor nō fuerūt sūmi sacerdotes propter causam dictā: sed sadoch de eis descēdit: quē salomō cōstituit summū pontificē sm verbū dn̄i in manu samuelis: reiecto prius abiathar de sacerdotio: qui fuit vltimus de linea ithamar vt patet. 3o regū. 2o

Secūdus liber regū incipit a tpe dauid quā cepit regnare

Iste alba filius fuit enee filuij filius: sic dic magister. Et dicit aug. hic edificatam albam ciuitatem: a qua albani dicti sunt. forte prius edificata: et hic instaurata fuit.

Iste alio noie dictus fuit egipius: et regnauit annis 24 tpe roboam. alibi repperi ipsum regnasse annis. 34 et fuit septimus rex.

Samus condita est: et smyrna i urbis modum ampliata Eutropius etiam vult istum. 34. an. regnasse

Reges albani. in italia.

Alba. siluius a. 04.

Atbis. siluius a. 24.

Regina saba audita fama salomonis: venit videre eum. Et quia fuit prophetissa sibylla dicebatur: quia prophetauit de ligno sancte crucis: et de excidio iudeorum. Fuit enim cultrix vnius veri dei

Templum salomonis.

Era principalis huius historie sacre est hec. s. fundationis templi. Ipse est annus 4 regni salomonis post egressionem de egypto. 480. ut pz. 3° regum. 6°

De templi dedicatione: ac ceteris festis iudeorum est notandum: quod primo habuerunt 7. festa. s. sabbatum in qualibet septimana: neomeniam in principio cuiuslibet mensis: pascha quartadecima luna aprilis: pentecosten quinquagesima die post pascha in memoriam date legis: festum tubarum prima die septembris in memoriam liberationis israel: festum propitiationis uel afflictionis decima die septembris: festum scenopegie: quod fictionem tabernaculorum sonat quintadecima die septembris: post ea circa hec tempora superuenit festum encenioz: hoc est dedicationis templi. Deinde tempore hester festum furim i. sortium. Et hec notula valet ad intelligentiam scripturarum diuersarum etc.

Sesag rex egypti prosperatur in multis: et gentes bello superat: et contra roboam ascendit: post in hierusalem.

Reges iuda incipiunt.

Anno mundi. 4165 4205

Linea xpi.

Salomon. an. 40.

Israel in flore: et nec ante nec post fuerunt huiuscemodi dies in israel.

Roboam an. 17.

Regnum israel ex isto diuidit a iuda.

1034 996

Salomon iste rex pacis ex dono dei singularem habuit excellentiam vltra omnes homines qui vnquam in mundo fuerunt: in sapientia: diuitijs: delicijs: et gloria ac familiaritate cum deo. Nam et si moyses et dauid: petrus et paulus: hieronymus et augustinus: et ceteri consimiles eum in sapientia et scitate excesserunt: non tamen in gloria et diuitijs. Item quamuis augustus et ceteri quidam anteibant eum in gloria: potestate et diuitijs: non tamen in sapientia etc. et sic omnia ista coniunctim taliter: nemo sicut ipse habuit. Et hic tantus miserabiliter defecit etc.

Iste roboam successit salomoni patri suo in regno: sed in sapientia non ita. Deceptus namque consilio iuuenum amisit. x. tribus: eo quod imprudenter respondit populo: ut pz. 3° regum. 12°. et. 2° paralipo. 10.

Pontifices.

Sodoch filius achitob

Achimaas.

Achias silonites predicit ieroboam quod sit regnaturus super israel.

Iste sodoch qui non declinauit ad partem adonie: sed fuit cum nathan pro salomone: ideo in pontificatum sublimatus fuit: reiecto abyathar de sacerdotio: et sic pontificatus redijt ad filios eleaçar i

Semeyas clarus habetur: qui post ea compescuit roboam ne pugnaret contra hieroboam: et scripsit gesta eorum

Addo propheta clarus habetur: qui post contra vitulos prophetauit.

Iste fuit filius sadoch. ut pz primo paralipo. 6°

Historia tertij libri regum incipit a tempore quando dauid mortuus fuit: et salomon regnare cepit. vide ibi opera magna et multa ipsius vsque ad caplm. xij. et a principio secundi libri palip. vsque ad caplm. x. Non quod sic dic aug. 17. de ci. dei. Salomon bonis initijs malos exitus habuit. Quippe secunde res que plerumque sapientum animos fatigant: magis huic obfuerunt quam profuit ipsa sapientia: etiam nunc: et deinceps memorabilis: et tunc longe lateque laudata et in reuelationibus beate brigide legitur: quod salomon et aristoteles non sibi sed alijs didicerunt. Salomon perfecit templum septem annis. et vij°. octaui anni mense: dedicauit. Achias sylonites propheta: salomoni regi predixit: quod propter mulieres: a mandatis domini declinaret. Ideo ab ipsis caueat vnusquisque.

Reges israel incipiunt.

Effrateus Jeroboam a. a. 22.

Iste hieroboam fuit primo de familia salomonis et bonus: sed factus rex: pessimus idolatra factus est: et peccare fecit israel inducendo populum ad idolatriam: et multa mala secuta sunt: imo pene totius populi destructio. Iste fuit figura machometi: ut patebit loco suo: sicut antiochus antichristi.

¶ Anno q̄nto roboā: sisac rex egypti: expoliauit hierosolymis templū: ⁊ addo p̄pha in samaria nat⁹ est. hic ad ieroboā imolātē vitulis miss⁹ in sermone dn̄i venit: eāq; imolātē arguit. hūc ad p̄pria reuertentē: leo in via strāgulauit eo q̄ propheta alius eum fefellit.

¶ Amri rex israel: emit montē samarie a somer: duobus talentis argētei. ⁊ edificauit eū. Dachiel de bethel. ierich instaurat.

Capis siluius.

¶ Iste fecit capuam in campania: ⁊ regnauit ibi annis. 28.

octauus latinoꝝ rex.

¶ De sanctoꝝ exemplis que iuxta decursū tp̄is fuerūt vicissi; ⁊ nō simul dicit greg⁹ in moralib⁹: q̄ mira dispēsatione diuinit⁹ actū sit: ⁊ q̄nq; ad illuminandū noctē p̄ntis vite velut astra in hoc mundo radiarūt: donec verus lucifer. i. redemptor humani generis surgēt. Nā ad ondendā inocentiā venit abel: ad docendā actionis mūdiciā venit enoch: ad insinuandū longanimitatis spei ⁊ op̄is venit noe: ad manifestandū obedientiā venit abrahā: ad demōstrandū cōiugalis vite castimoniā venit isaac: ad insinuandū laboris tolerantiā venit iacob: ad rependendū p̄ malo bona retributiōnis gratiā venit ioseph: ad ostendēdā mansuetudinē venit moyses: ad informandū ꝯtra aduersa fiduciā venit iosue: ad ostendendā int̄ flagella patientiā venit iob: Et sic p; q̄uō in p̄stinis tp̄ib⁹ admodū paru⁹ fuit numer⁹ p̄fectoꝝ: sed circa hec tp̄a p̄phaꝝ valde creuerūt sc̄itatis exempla: q̄ñ etiā plures martyrizati fuerūt p̄ fide vni⁹ veri dei. Ecce q̄ fulgentes stellas in celo cernimus: ut inoffenso op̄is pede iter nostre noctis ambulemus.

4222

Abyas an. 3.

977

¶ Iste abias mixt⁹ erat: q̄a aliq̄ñ bene se habuit: ut p; in bello ⁊ sermone longo ꝯtra exercitū isrl' in victoria diuinit⁹ data. aliq̄ñ pessime: q̄a idolatrauit: ⁊ ob tā magnā ingratitudinē p̄cussus a dn̄o parū regnauit: ut p; 3°regū. 9°et. 2°paral. 13°. Sb̄ h̄ fuit abymelech p̄tifex

✠ Opera ieroboam: ⁊ duritia mētis ei⁹ patēt. 3°regū 12. ⁊ sequēti capl'o. Et nota q̄ istud exemplū p̄niciosissimū fuit posteris ⁊ vsq; hodie ē: ⁊ in futurū erit: q̄a plures querentes occasionē dn̄andi retrahūt subditos a iugo fidei: diuersū; ⁊ alienū cultū instituendo: ut p; p̄ predictū machometū: ⁊ sequētes suos.

¶ Similiter greci volentes recedere ab obedientia ecclesie: sciēter prolapsi sunt in varios errores: nouum modū in diuino assumentes officio: ⁊ ob hoc miserabiliter fenius exterminati sunt.

Nadab fi. ieroboā. ā. 2

¶ Iste nadab icepit regnare āno secūdo asa regis iude: ⁊ fecit malū sicut p̄r eius: ⁊ percussit eū baasa ⁊ regnauit p̄ eo: ut p; 3°regū. 15°c.

4225

Asa. ā. 41.

974

Anno ante xp̄i natiuitatē.

¶ Iste asa in principio regni ⁊ deinceps pene vsq; ad. 36. ānū valde bene ambulauit: sicut dauid: ⁊ p̄cussit ethyopes ꝯ se veniētes: ⁊ abstulit idola: sed post hec iniit fed⁹ cū rege syrie benadab p̄pter baasa regē israel: qui incepit ascēdere ꝯtra se: q̄d displicuit dn̄o: vn̄ misit ad eū p̄pha; anani: quē stati incarcerauit: ⁊ iō doluit pedes: q̄a podagric⁹ fact⁹ est: ⁊ plagatus eadē pena qua p̄pham vexauit: obiit ut p; 3°regū 15°et. 2°paralipo. 14°et. 15°. ⁊. 16. c°.

¶ Açarias filius obed: p̄pha clarus habet: ⁊ de captiuitate predixit. 2°paralipo. 15°.

¶ Anani p̄pha: hic increpauit asa: ⁊ ideo incarceratur.

¶ Hieu fili⁹ anani p̄pha mittit ꝯtra baasa regē isrl'. ⁊ martyrio coronat ab eo p̄pt̄ verbū dn̄i: ut p; 3°regū. 16°c°

de isachar.

Baasa. an. 24

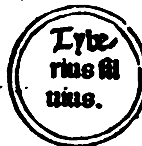
¶ Iste baasa icepit regn̄re āno. 3°asa regis iude: ⁊ ambulauit in penas ieroboā: cui⁹ omnē; domū p̄cusserat de mandato dn̄i: nec audiuit hieu p̄pha; ut rediret: ut p; 3°regū. 15°. ⁊. 16°c

¶ Iste carpet' silui⁹ post regem capis regnauit annis.13.in italia tpe iosaphat.

¶ Iste tyberius regnauit annis.9. Et quia submersus fuit in tyberi fluuio: qui antea dict' fuit albula: idē ab eo nomen accepit.

Reges italie

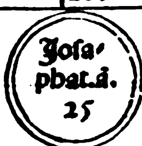

¶ Circa hec tpa scōꝝ doctoꝝ scripta q̄ vidi: gentiliū historias nō cōmemorāt: ꝛ puto illā forte causam: ꝙ ad intellectum sacre scripture nihil ꝯferāt: vnde vsq₃ ad sardanapallū vltimū monarchā assyrioꝝ nullam mentionē faciūt de alijs in remedijs. Et nota ꝙ quibusdā₃ impitis mirū valde videt̄: quare sancti viri sic diligent̄ scrutati sūt historias gentiū: cum tñ in scriptis suis moneāt nos sursū cor habere: ꝛ terrena fastidire: iuxta illud. Nō loquet̄ os meū₃ opa hoīu₃. ꝛ illud. Laudē dñi loquet̄ os meū. Pro quo est aduertendū: ꝙ multiplex necessitas eos ad hoc cogebat. Fuerunt eni qdā heretici ꝛ gētiles: qui sacrā scripturā calūniabant̄: q̄si falsa esset: eo ꝙ indebite assignarēt decursū temporū: ꝛ multa dixerūt facta esse alijs tpibus q̄₃ ipsa narraret. Sed postq̄₃ hieronym' ꝛ alij intelligentes applicassent simul historias: patuit ignauia eoꝝ: eo ꝙ optima cōcordia fuit: sicq₃ factū est: ut sacre scripture: nouū testimoniū accederet de inimicis: quod firmissimū est: quo tñ nō indiguit: q̄uis vtile fuerit ꝑꝑt̄ inpfectos. Alia necessitas idē expetijt: ꝑꝑt̄ idolatriā destruendā. Quia eni tota simul gentilitas falsos deos coluit: necesse fuit indagare originē₃ illius erroris: ut manifeste possit improbari cult' ille vanissim' ipioꝝ demonū: sic late p₃ ꝑ augustinū in libris de ci. dei.

Ano mūdi. 4204 — 4266

Linea xpi

¶ Numer' bellatoꝝ in hierusalem 1260. milia except' q̄s ill' posuit rex in v:bibus iuda. Omnes hi ad manū regis.

096 — ££6

¶ Iste iosaphat satis bon' fuit ꝛ gloriosus: diues: ꝛ deuot' in via dñi: nec aliqd mali de ipso legit̄: nisi ꝙ impijs regib' isrl̄ qñq₃ prebuit auxiliū: ꝛ quedā₃ parua alia: ꝛ idō dñs fuit cū illo: ꝛ pacem dedit: ꝛ pugnauit ꝑ eo: ut p₃.2. palipo.17. cū trib' sequētib'.c.

¶ Iste fuit fili' achamias. Porro p̄mo palipo.6. vbi ponit̄ catalog' pontificu₃ iste açarias genuit ioannā: ꝛ regū.4°. dr̄: ꝙ ioiada isti successit. forte binomi' fuit: vel ē viciū scriptoꝝ

¶ Elias thesbites de t̄ra arabū: de tribu aaron ꝓpheta magn' claret scitate vite: ꝛ miraculoꝝ glīa: h̄ regū malle' fuit: q etiā in paradisū curru igneo subuect' ē: ut p₃.3°. regū.17°. Ipse dicit̄ duplicē spm̄ habuisse. s. ꝓphetie ꝛ miraculoꝝ: q etiā requieuit sup eliseum.

Pontifices.

¶ Iste hela āno.16. asa regis iude cepit regn̄re: ꝛ ꝑcussit eū çamri cū oī domo pr̄is sui: ut p₃.3°. regū.16°.

¶ Samaria condit̄.

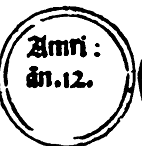
¶ Iericho extruit̄.

¶ Fames mag̃ in isrl̄: iux̄ vbū elie.

Reges israel

¶ Iste çamri deleuit domū baasa: ꝛ stati ꝑcussit eū amri: ꝛ regnauit pro eo.

¶ Iste amri āno 31. cepit regn̄re: ꝛ fecit malū sic antecessores sui.

¶ Iste paup bō tot' deu' erat valde instabilis: puerilit̄ mitis: ꝛ furiose strēnu' icepit regn̄re.38. āno asa: ꝛ sup oēs q añ eū fuerāt iniq̄ egit. Si habuisset sp bonā directionem: multa mala nō fecisset: s₃ impia iezabel pl' regn̄bat q̄₃ ip̄e: ꝛ impulit ipsū ut sequeret̄ se.

¶ Michea ꝓpha de tribu ephrem: i mora sti oꝛt': qm̄ peccātē achab sepi' arguebat: ꝛ ipsū ꝑdixit moriturū: sub iorā filio ei': ꝑcipitio valde correcto iactat' occubuit. ut patz 3°. regū.22°.

Reges syrie

¶ Iste benadab fili' tabremon filij oz ō regꝭ syrie: iijt fed' cū baasa rege isrl̄: ꝛ rupto federe illo: ꝑcussit fed' cū asa rege iuda ꝛ ex tūc turbauerūt reges syrie regnū isrl̄. ut p₃.3°. regū.15°.

¶ Ieçabel filia regꝭ sydonioꝝ: vxor achab qdē tot' malicie ꝑdigiū: ꝓphās dñi occidit ꝛ scōm nabath: ꝛ alia multa fecit mala: q̄ postea interfecta fuit ꝑ hieu.

¶ Iste agrippa post tyberiū.40.ānis regnauit. His tp̄ibus homerus fuisse in grecia p̄hibet̄.

✠ vbi lucide p̄bat q̄ doctores gentiliū in pprijs libris suis sibiipsi ɔtradicūt: ⁊ pueriliter nimis ⁊ grosse p̄cedūt: ita ut etiā p̄hi ac ceteri virtuosiores vtriusq̄ sexus hoies: eos verbis ⁊ scriptis redarguerēt: Tertia cā eque necessaria fuit: vacillatio infirmoꝝ adhuc in fide tp̄e primitiue ecclesie: q̄ seduci sepi⁹ fuerūt a paganis: dicentib⁹ q̄ meli⁹ esset colere idola q̄ xp̄m: q̄a tp̄e xp̄ianitatis semꝑ fuerūt disfortunia: ⁊ tp̄e cult⁹ deoꝝ magna p̄sp̄itas: qḋ oīno falsū fuit ut p3 ex pprijs eoꝝ historijs: sicut orosius luculent̄ p̄bat: ⁊ etiā aug⁹: sil̄r ⁊ ambrosi⁹ ⁊c̄: qui oēs clare ostendūt q̄ tp̄a xp̄ianitatis fuerunt multo gratiosiora q̄ idoloꝝ siue crudeliū demonū: ut infra patebit locis suis. Sunt ⁊ alie p̄les cause: que ex parte supra tacte sunt: ⁊ quedā infra dicent̄. Uerū in omnib⁹ est bonū req̄rere ɔtemplationē: ⁊ pia mens vbiq̄ p̄ficit: eo q̄ diligentib⁹ deū oīa in bonū cooperentur. De hac materia vide plenius in libris p̄reallegatis.

¶ Israel ⁊ iuda: hoc inter se differūt: q̄ ois p̄p̄ls p̄rius appellabat̄ isrl̄: ⁊ q̄ regnabat de gen̄e dauid in hierl̄m: appellabat̄ iuda. Et qm̄ ab isrl̄ vituli aurei colebant̄ in dan: ⁊ in bethel: p̄pterea ab assyrijs primuꝫ capta ē samaria: nō tñ oīno deleta. Et multo p⁹ tp̄e: iudas a chaldeis ductus est in babylonē: q̄a minora pctā habuerūt. ¶ Tp̄e etiā hui⁹ iorā recessit edom: ne esset sub iuda. ¶ Abdias p̄pha de tribu sichem in agro bethacharā nat⁹: discipul⁹ fuit elie.

¶ Iste ioram pessimus filius de bono patre: occidit frēs suos: ⁊ ambulauit in vijs regū isrl̄: ⁊ ideo miserabiliter plagatus in omnib⁹: infeliciter obijt: ut patet. 2. paralipo. 21°.

4291 — 4299 — 4300

Ioraꝫ ā.8. — ¶ Athalia vxor eius filia achab naturalis ⁊ amri: mō loquendi cōi: q̄a auus ei⁹ erat. — Ochoçias.açai as.ā.1°. — Atha lia.an. 6. — insidie. insidie. Ista p tyrānidē inuasit regnū ⁊ occisa est.

908 — 900 — 899 Anno ante xp̄i natiuitatem.

¶ Iste ochoçias fecit malū corā dn̄o sicut p̄r ei⁹: ⁊ statim occisus ē a hieu: cū oī domo achab. Athalia vō mr̄ ei⁹ audiēs mortuū filiū suū surripuit regnū: ⁊ occidit oē semē regiū: ⁊ regnūit sex ānis: ⁊.7°.āno ioiada pontifex fecit eā interfici: ut hr̄.4°.regū.11°.⁊.2°.pal̄.22°.⁊.23.

¶ Iste ioiada inclytus fuit: ⁊ amouit athaliā ne regnaret sup iudā: ɔstituitq̄ ioas filiū iorā p ea. ut p3.4°.regū.11°.⁊ 2°.paralipo.22°. Hic solus post moysen legit̄ vixisse.130.

Iosabet soror iorā vxor eius — Ioiada vixit an 130. — ¶ Ioiada filius recbab clar⁹ sacerdos habet̄: de his stirps valde religiosa descēdit: q̄ tanq̄ p̄egrini ɔuersati sunt sine agris ⁊c̄. Et nō q̄ recbab descēdit de ietro sacerdote madian cognato moysi.

¶ Eliseus p̄pha filius sapbath: de tra ruben: qui erat de abel: surrexit loco elie: duplici spū vtriusq̄ testamēti: timoris. s. ⁊ amoris p̄redit⁹: q̄ tam reprobis q̄ electis p oīa grat⁹ extitit ⁊ clarus v̄tutib⁹: ⁊ miraculis gloriosus: p̄mo miraculo aquā iericho sanat. vt p3.4°.regū.2°.⁊c̄. ⁊ morit̄ āno.1153.p⁹ natiuitatem abrahe.

Ochosi as ā.2. filius. — Achab.

¶ Iste ochosias misit ad belçebub deū accarō ɔsulēdū si posset sanari: p̄p̄t qḋ obijt iuxta v̄bū elie: ut p3.4°. regū p̄mo: cepit aūt regnare.17. āno regis iude iosaphat.

Iorā. an.12. — ¶ Iste iorā incepit regnare.18°.āno regis iosaphat loco frīs sui ochosie. hūc obsidebat benadab i samaria: ⁊ diuinit⁹ meritis elisei fuit liberat⁹. ut p3.4°. regū.6°.7°.⁊c̄. sed q̄a secut⁹ fuit pctā ierob oā: interfect⁹ ē a ieu cū oī domo p̄ris sui: ut p3.9°.⁊ 10.c. vbi supra.

Iehu. an.28. — ¶ Iste iehu rex vnct⁹ a puero elisei: pcussit iorā cū oī domo achab: ⁊ etiam ochosiā regem i iuda: ⁊ destruxit domū baal ⁊ p̄phas ei⁹ occidit: vñ meruit posteris suis regni sedē vsq̄ ad quartā generationē. ut p3.4°.regū.9°.et.10.ſ3 nō dimisit vitulos.

Azahel. — ¶ Iste açahel exigētib⁹ demeritis suis occulta dei iusticia p̄mot⁹ fuit i regē syrie: ut an̄ affligeret filios isrl̄ ⁊ suā plongaret iniq̄tatē. Afflixit aūt isrl̄ vltra modum ut p3.4°.rege.10. Nemo igit̄ glorief̄ etiam si deo apte ad officia p̄moueat̄ cū nesciat q̄d in occulto dei tremendo iudicio de se diffinitū sit.

Tit⁹ liui⁹ vocat istū romulū.
Eutropi⁹ vo:ꝛ alij q̄dā aremū
Reges italie.

Aremu⁹ l⁹ filui⁹ 12 rex.

¶ Iste aremul⁹ silui⁹ regnauit ānis .18. tpe ioas regis iude. Hic p̄sidiū albanoꝝ īnt mōtes vbi roma nūc ē posuit. Hui⁹ fili⁹ fuit iuli⁹ pauus iulij proculi: q cū romulo romā cōmigrās: fundauit iuliā gentē. Iste etiā ob impietatē fulmine ictus interijt.

¶ Ligurgus his tpibus floruit: q licꝫ gētilis fuerit: tn̄ leges iustissimas nāli iuri ꝛ diuo ꝯsonas lacedemonis dedit nec quicq̄ censuit: cui⁹ nō ipse exemplū pri⁹ daret. Auri argētiq̄ vsū: ꝛ omniū scelerū mām nō sustulit. Fūdos oīum equalit īnt oēs diuisit: ut equata p̄rimonia neminē potentiorē altero redderēt. Cōuiuari oēs publice iussit: ne cui⁹ diuitie in occulto essent. Juuenib⁹: nō amplius q̄ vna veste vti toto anno p̄misit: nec aliquē culti⁹ q̄ aliū progredi voluit nec opulentius epulari. Emi singula nō pecunia: sed cōpatione merciū iussit. Pueros puberes nō in forū: sed in agrū deduci iussit: ut primos ānos nō in luxuria: sed in oī ope ac labore agerēt: nihil eos somnij cā substernere ꝛ vitā sine pulmento degere: nec prius in vrbem redire q̄ viri facti eēnt. Cōstituit virgines sine dote nubere: ut vxores nō pecunie cā eligerēt: seueriusq̄ m̄rimonia sua viri coercerēt: cū nullis dotis frenis tenerēt. Maximū honorē nō diuitū ꝛ potentū: sed senū eē ꝯstituit. Et q̄a he leges dure videbant: iureiurando eos astrinxit: ne q̄d de tam diuinis legibus mutarēt donec rediret: ꝛ sic extra patriā p̄fect⁹: volūtariū ꝑpetuo duxit exiliū: ut suis legib⁹ ciuitatē daret: Moriēs etiā p̄cepit ossa sua in mari p̄ijci: ne si ad patriā deferri ꝯtingeret: lacedemones se a iuramēto solutos esse putarēt. O hominē gentilē: q pene sol⁹ amputas ab oibus xp̄ianis etiā sanctis omnē supbiēdi mām. Nō glorient martyres nostri: quasi aliq̄d magni p vita eterna fecerint q̄n talia videm⁹ paganos fecisse ꝛc. vide aug. p̄mo. 2°. et 3°. de ciui. dei: ꝛ specialiter in q̄nto.

Anno mūdi. 4306

Reges iuda

Joas an. 40.

Hunc ioas cū patre açaria ꝛ amasia nepote: ob enormitatē scelerum ꝛ q̄a nec pat̄ filiusue aut quispiā eoꝝ nihil bonū habebat. Mathe⁹ euangelista: ipsos a dn̄i saluatoris generatione secludit.

Linea xp̄i.

568

¶ Iste ioas dū adhuc infans eēt subtract⁹ fuit ab interfectione: que exercebat ab athalia. Cū aūt esset annoꝝ septē: ꝯstituit eū ioiada pontifex regē: ꝛ optime se habuit cūctis diebus: q̄bus rexit idē venerād⁹ sacerdos dn̄i: sed p⁹ mortē ei⁹ delinitus blanditijs magnatoꝝ: qui odio habebāt sacras cerimonias humilis obedientie mosaice legis: deprauatū est cor regis in interitū suū ꝛ illoꝝ: cunctis retro nationibus horrendū relinquētes exemplum: q̄lit graue piaculū: humilibus nolle ꝯsentire. vide. 2. paralipo. 23°. et. 24°.

Pontifices.

¶ Zacharias fili⁹ ioiade lapidat iussu regi ioas: īnt altare ꝛ tēplū: ꝛ glorioso martyrio coronat. 2°. paralipo. 24°. increpauit eni ioas q̄ dereliquisset dn̄m.

Azarias.

¶ Iste aūt çacha. dicit cognomēto in euangelio: filius barachie. i. b̄ndicti dn̄i.

¶ Iste açarias boni p̄ris bon⁹ filius: titulū laude dignū meruit: q̄a pro çelo legis constanter restitit oſie regi iude: volenti sacrificare: ut p̄ꝫ. 2°. paralipo. 26°.

Reges israel

Joahas. an 17.

¶ Iste ioas valde attritus est cū tota gēte sua ab açahele rege syrie: ꝛ ideo deprecabat dn̄m: ꝛ paulullum releuatus est: ut p̄ꝫ. 4°. regū. 13°. ꝛ cepit regnare. 23°. anno ioas regis iude.

Reges syrie.

vide p̄ lutarcū c̄ signa imi⁹ philosophi in. c. r. c. l.

excellentia. . . erga . . . p̄hilosop̄

¶ Iste auētin⁹ siluī⁹.37.ānis regnauit.ab h mōs auētin⁹: q nūc ps ē vrbis: nomē accepit in quo ꝛ sepult⁹ fuit: hūc dicit aug⁹.18.de ci.dei.et] int̄ falsos deos ānūeratū a stulti] gētib⁹

Hic pchas fili⁹ auētini regnauit ānis.23.tpē ofie regl iude: vnde virgili⁹ laudes ei⁹ extollit in hoc vsu. Proximus ille pchas: romane gloria gentis.

Auentinus silvius· rex 13.

Procbas filui⁹.14.

¶ Notabile quoddā factū ac relatu dignū hoc tpe in britania ferī accidisse. Fuit ibi rex qdā leyr noīe. filijs carens: sꝫ tres pulchras filias habens: qb⁹ regnuꝫ diuidē cogitabat. ut tñ sciret cui potiorē ptē daret: a singulis īterrogauit quātū ipsū diligerēt. Prima ꝛ secūda rñderūt sub iuramento: ꝙ pl⁹ q̄ ꝓpas aias. Tertia autē viddēs senē blandicijs credere: seriosi⁹ rñdit: ꝙ ipsū ut patrē diligeret: nec ut ampli⁹ interrogarꝫ ptinus subiūxit. quātū habes: tantū vales: tātūq3 te diligo. Irat⁹ pater: duab⁹ regnū diuisit: tertiā aūt exheredauit: quā tñ ꝓpt̄ nimiā pulchritudinē: rex francie sine oī dote in ꝯiugē accepit. Senescēte aūt leyr a duab⁹ filiabus ac eaꝝ maritis regno priuat̄: ꝛ intantū despicit̄ ꝙ vix cū vno famulo ab ipsis teneret̄. Recordat⁹ igit̄ pstine glīe. ꝛ iniurie quā iuniori filie fecit: que sibi veritatē dixit: cū fletu in hāc vocē erupit. O filia q̄ꝫ vera sūt dicta q̄ mihi rñdisti. Quātū habes tantū vales: tantūq3 te diligo. Dū igit̄ habui qd dare potui visus sū eis valere: q nō mihi sed donis meis amici fuerūt. Interi dilexerūt me: sed magis munera mea. nam abeuntib⁹ muneribus: ꝛ ipsi abierūt. tandē cū nō haberet qd comederet aut indueret: ab ipsa iuniore filia clement̄ suscipit̄: regnoq3 gloriose restituit̄. Silia p̄la repies. Nota plerūq3 dulciloquos fidelitate: fideles dulciloquio carere. ¶ Proca isto regnāte. Sydon argiuus: ꝛ mēsuras ꝛ pondera repperit. Cum apud hebreos baranas in iudea: ꝛ ierobam in hierusalē regnarent.

4346 — 4375

Amazias an. 29.

Sine rege an. 13.

853 — 824 — Anno ante xpi natiuitatē

¶ Iste amasias bonis initijs malū habuit finē: qd cōe satis vsq3 hodie in potestatibus apparet Multos nāq3 officiū destruxit: etiā notabiliter ꝓbatos: cui⁹ exēpla hic sūt plīma. hic etiā deos seyr adorauit ꝛc̄. ut pꝫ.2. paralipo.25.

¶ Heliseus morit̄ ꝛ ossa eius ꝓphetant: qa mortu⁹ suscitat̄ eorū tactu: ꝛ tres victorias habuit israel ꝯtra syros meritis ei⁹. sepult⁹ ē i samaria.

¶ Nota ꝙ regnū iude p⁹ mortē amasie fuit.13.ānis sine rege: qd subtilit̄ oportet accipe ex collatiōe ānoꝝ regū isrl̄ ꝛ iuda: qa amasias cepit āno.2°.ioas regis isrl̄: ꝛ osias fili⁹ amasie cepit āno.27°. hierobaā regl isrl̄: qd tēp⁹ extendit se ad.41.ānos: a quo subtrahe annos amasie: ꝛ sic manēt.13.qb⁹ osias puul⁹ erat: nec adhuc ad regnū apt⁹. Hoc aūt. lxx. ꝛ multe alie historie nō hñt: sꝫ alibi hoc supplent: ꝛ ꝫm h oꝫ ꝯcordare eas alioqn errabis q̄ ad supputatiōꝫ annorum. ꝛc̄.

¶ Jonas ꝓpheta fili⁹ amathi clar⁹ habet̄: ꝛ multa ꝓdixit que non sunt scripta: Hic p⁹ hec mittit̄ ad niniuē: ut patꝫ in eius libro. Dicit̄ aūt ꝙ ipsū helias suscitauerit a morte adhuc puerū.

- incepit regnare āno.15. amasie regis iude.

Joas ānis 16

¶ Iste ioas pcussit syros trib⁹ vicib⁹ iuxta verbum elisei: ꝛ tulit vrbes de manu benadab filij açahelis ꝛ restituit regno suo. Ipse etiā afflixit amasiā nō volens: sed cōpulsus: supbiā ei⁹ humiliauit: ut patꝫ.4°. regū.13. Et cepit regnare.37.āno ioas regis iude.

Hierobaā an 41.

¶ Iste ierobam satis bellicosus ꝛ victoriosus fuit: ꝛ cōtriuit regem syrie: ꝛ restituit regnū isrl̄ sicut pri⁹: insuper ꝛ damascū iux̄ verbū ione ꝓphe. Attende q̄ꝫ sit instabilis stat⁹ regnoꝝ. Isrl̄ cōtritus vsq3 ad nouissimū humiliat⁹ est valde: syri eleuati iā ab infirmis mirabilit̄ depmūt̄: sic q fuit supra fit infra: ꝛ econtra q fuit infra ascēdit supra: ut p⁹ descēdat infra. hec ē rota volubilis hui⁹ tpis: ꝛ iō nō est mirū ꝙ pauci electi ad hoc assumūt̄ a dño: ꝛ ꝙ viri sensati huiusmodi instabilitatis negociū totis virib⁹ fugere ꝯtendūt. vide aug] .de ci.dei i multis locis: si boni regnāt multis prosunt: si mali econtra ꝛc̄.

Benadab.

¶ Iste benadab fuit fili⁹ açahelis: ꝛ debet scribi p.d. ꝫm hieronymū.

¶ Iste arbat⁹ vicit sardanapaliũ dñm suũ: ⁊ monarchiã ei⁹ p̄m⁹ destruxit ⁊ ad medos transtulit spe magis q̄ re: ga darius hoc post fecit.

Arbat⁹ p̄m⁹ rex medoꝝ. regnũt ãnis.28.

¶ Filt⁹ arbati prim⁹ rex macedonũ fuit.

Macedõuz regñ ortũ

¶ Charan⁹ p̄m⁹ macedonũ rex.regnũt annis.28.

¶ De h̄ regno descẽdit alexãder magn⁹. Destruit aũt tpe onie põtifici pij.

¶ Lacedemonioꝝ rege deficiunt: Lydorum incipiũt.

Arnulius silui⁹ ã.43.

¶ Iste arnuli⁹ silui⁹ regnauit ãnis.43 ⁊ frem suũ numitore de regno eiecit: ⁊ p⁹ ipse a romulo ⁊ remo frib⁹ geminis occisus est: ⁊ munitor restitutus fuit in regnũ suũ: ga fuit auus eoꝝ.

Reges italie. ¶ Monarchia assyrioꝝ illa magna cessat: q̄ stetit vltra.1240.annos: ⁊ surgũt tpa horrẽda pene vsq ad xp̄i natiuitatẽ: in qbus human⁹ sanguis vltra q̄ credi pot in oibus mũdi ptibus tanq̄ aqua effusus est: vide chronicã orosij libro secundo ⁊ aliorum.

¶ Spartani ipsi sunt lacedemones: p ãnos 50.cũ athenięsib⁹ cruẽtissima bella cõmittũt vbi sp incerta victoria fuit. Terra: mariq pugnatum est.⁊c̃.

Reges assirioꝝ

Sardanapall⁹ vltim⁹ - monarcha assyrioꝝ.

Phul.

¶ Iste sardanapallus tot⁹ viciosus fuit: puluinariaq prim⁹ repperit: hitu muliebri indut⁹: int̃ mlieres delicijs vacauit. Ob hoc indignati vasalli ei⁹: noluerũt ampli⁹ sibi obediẽtiã seruare. agressi etiã ipsũ debellarẽt: qđ cernẽs seipsũ ↄcremauit. Fuerũt tñ reges assirioꝝ potentes sine monarchia vsq ad destructionẽ niniue.

¶ Iste phul ⁊ sequẽtes recupare volentes monarchiã: nõ modice turbarũt terraȝ: ⁊ ascẽdit etiã ad isrl̃: ⁊ cepit thersam: ⁊ fact⁹ ẽ manahen rex israel ei tributarius. ut habet.4°regũ.15°

Ano mũdi. 4388 · 4414

Reges iuda

Linea xp̄i.

Ozias vl' azarias 52

¶ Dorosius ãno añ vrbe ↄdã ã.64.nouissim⁹ apud assyrios regnũt sardanapall⁹ vir muliere corruptioꝛ. Qui int̃ scorta regis: femineo habitu purpurã collo gestãs: a pfecto suo arbato: qui tũc medis p̄erat: inuisus atq execrationi habitus: ex citis medoꝝ pplis: ad bellũ prouocatus ⁊ uictus: ardenti pyre se inierit ⁊c̃.

118 · 587

¶ Iste ozias fecit qđ bonũ erat corã dño: nec aliquid mali de eo scriptũ est: nisi q̄ adolere voluit incẽsũ sup altare thimiamatis: phibente eũ sacerdote açaria; ppt̃ quã inobedientiã pcussit eũ dñs lepra. ut pȝ.2°. paralipo.26. Etiã tũc terremot⁹ fact⁹ fuit: ⁊ cineres altaris effusi sunt.

¶ Esaias nobilis pp̄ha claret: vnus de quatuor principalioꝛib⁹: q euangelista magis q̄ pp̄ha dicit̃ a scõ hieronymo: ppt̃ euidentiã xp̄i hic fue

Pontifices ¶ Osee pp̄ha prim⁹ de.x.mittit̃ contra.x.tribus.

¶ Joel 2⁹ de.xij.pphetat de iuda ⁊ futura ei⁹ tribulatiõe.

¶ Amos 3⁹ ↄtra gẽtes multas pphat: ⁊ spẽalit̃ ↄ.x.trib⁹

¶ Abdias 4°. de.x.pphetat contra edom.

¶ Jonas mittit̃ ad niniuitas: qui audierunt eũ. sed israel nec multis credidit.

Amarias.

Reges israel

Sine rege ã. 33.

Zacharias fi li⁹ hier. - roboã mẽsib⁹ 6

Sellũ. mense vno.

Manahen an. 10.

¶ Hic regnũ isrl̃ fuit sine rege annis.33. qđ pȝ ex collatione regũ iuda ⁊c̃.

¶ Iste çacharias cepit regnare ãno.38 osie regl iude. ⁊ fecit malũ sic̃ pdecessores sui. Et h̄ ẽ 4⁹ p⁹ iehu ⁊ pcussit eũ sellũ: ⁊ regnauit p eo: q statim pcussus a manahẽ: regno ⁊ vita caruit: ut pȝ.4°regũ.15°

¶ Iste manahẽ cepit regnare ãno.39. osie regl iude fecitq malũ corã dño. ⁊ tradidit eũ dñs in man⁹ regis assirioꝝ: q indixit ei talẽta argẽti mille. ut pȝ.4°regũ.15°

Reges syrie.

Raasin

✠ Esaias pp̄ha missus ẽ cũ iasub filio suo in occursũ achaç: ut diceret ei ne timeret ⁊ cor ei⁹ ne formidaret a duab⁹ istis caudis titionũ fumigantiũ: quos vocat raasin ⁊ phacee: eo q̄ in ipsis esset finiendũ: regnũ syrie.i. damasci. ⁊ regnũ samarie.i.x. tribuũ: que alio noie appellabat̃ ephraim.

¶ Iste raasin rex syrie vastauit iudã tpe achaç: ppt̃ qđ obsedit cũ teglatphalasar in damasco: ⁊ cepit ciuitatẽ: ⁊ ipsũ interfecit: ⁊ transtulit pplm: ut pȝ.4°regũ.16°

¶ Oçias q ⁊ açarias duplici noie: ⁊ vno qđe atq eodẽ tpe hesaiã. osee. ioel. ⁊ amos prophetasse: ex reb⁹ que ponũt in titulo cognoscimus: q̄ principiũ verbi dñi fuit in osee filio beri. Amos autem pater hesaie: non ut ✠

Rhea vgo filia numitori i teplo dee veste seruiuit: q pº admisit amasiū: ꝛ ↄcepit: pepitq₃ gemellos: romulū ꝛ remū ob hoc ipsa viua defossa est ꝓpter incestū: ꝛ infantes pijcí sūt foras: ꝛ mirabiliter a lupa nutriti. Porro ob reuerentiam romanoꝝ: dixerūt poete q mars deus belli cōcubuerit cū ea: stuprū taliter aut palliantes: aut excusantes uel honorantes.

Conditionē vrbis titus liui' p decē ꝛ q̄ttuoꝛ decades. id est. 140. libros ꝑsegꝰ: sed hodie nō oēs reperiunꝰ. De ipso facit btūs hieronym' mētionē i epl'a ad paulinū: ꝛ seneca in vltimi declamationū libri prologo.

Numitor.

Iste numitor restitut' in regnū: statim pº a romulo occisus fuit. ut orosius testaꝰ

Iste teglatphalasar cepit terrā neptalim ꝛ galilee: ꝛ eos qui trans iordanē erant transtulit in assyrios. pº etiā ob rogatū achaz obsedit damascū: ꝛ raasim regē damasci interfecit: ꝛ syros trāstulit i cirenē. ut pȝ. 4 regū. 15º ꝛ. 16º.

Sibylla erithrea oiu₃ aliarū sibyllarū clarior: h tpe quidā dicūt q vixerit: alij q ei' carmina circa hec tpa sūt inuenta: ipsa aūt añ bella troiana vaticinata sit aptissime de xpo ꝛ pulchre. vide aug'. 18. de ci. dei.

Teglatphalassar.

Iste salmanasar obsedit samariam ano. 9. osee regis isrl'. cepit eā: ꝛ regē misit i carcerē: ꝛ israel trāstulit in assyrios ꝛ cessauit regnū isrl' qd stetit annis. 282. Samaria tūc dicta ē: q nūc sebaste dicit fm hieronymū.

Salmanazar.

Olimpias pma a grecis instituiꝰ: uel a helliensibº pº annos troiane captiuitatis. 395. Et hec est era famosissima: tam latinoꝝ q̄ grecoꝝ. Et fm hieronymū olimpias vna q̄ttuor ānos plenos ↄtinet: ꝛ fm istū cōputū āno. 40. osie ul' circa ista era incipit. s. āno mūdi. 4428. h₃ septuagita interpꝛes circa. 50. ānū osie. Et nō q xps nascit olimpiade- 193. que faciūt ānos. 772.

4440 4456

Iste ioathan rex iust': int' cetã vtutū ꝛ bonoꝝ opa: portā₃ domus dñi sublimissimā₃ edificauit: que in actibº aploꝝ. 3º cº vocaꝰ speciosa. Oēs siquidē porte templi: in t'ra fuerūt: excepta speciosa que pendebat: q ab hebreis vocabaꝰ iobatan.

Ioathan ā 16.

Achaz an. 16.

752 Anno ante xpi natiuitate 743

De hoc ioathan nihil mali scribiꝰ: nisi q excelsa more aliorum nō abstulit. ut pat₃. 2º paralipo. 27º

De hoc achaz nihil boni habeꝰ: dereligt dñm: ꝛ derelict' est etiā ipse ab eo: ꝛ ꝑcussus cū ꝑplo suo valde est a regibus israel ꝛ syrie. ut pat₃. 2º paralip. 28º

.6.

Micheas ꝓphetat ↄ̄ hierusalē ꝛ samariā

.7.

Naum ꝓphetare cepit ↄtra niniuen.

Achitob.

Iste phaceia etiā fecit malū ꝛ ꝑcussit eū phacee: regnauitq₃ p eo. cepit aūt regnare. 15. āno osie regis iude.

Phaceia. an. 2 filius.

manahen.

Phacee. an. ā. 20

Iste phacee fili' romelie: cepit regnare anno. 52. osie: ꝛ sicut fecit: sic factū ē ei: qa osie ↄiurauit ↄtra eū: ꝛ interfec ipsū: regnauitq₃ p eo. fecit etiā pactū cū raasin ꝛ vastauerūt iudam ꝛ ideo teglatphalasar oppressit eū: ꝛ transtulit quasi tres tribus in assyrios: ut pȝ. 4º regū. 15º

Sine rege ā. 8. vt ē

Osee filiº hela₃ an. 9

Iste osee vltimus rex isrl': cepit anno. 12. achaz regis iude: ꝛ fecit malū ꝛc. Anno nono regni ei' capt' ē a salmanasar ꝛ isrl' translat' est in assyrios. ut hr. 4º regū. 17

De isto etiā phacee dicit a btō hieronymo: q etiā in samaria regnauit. ꝛ ꝑcussit de iuda. c. xx. milia hoīu₃ bellatoꝝ. ꝛ. cc. milia mulierū pueroꝝ quoq₃ ꝛ puellaꝝ: cū infinita preda in samariā duxit captiua. Rursūq₃ ijdē ipsi veniūt ad iudeā ꝛ hierusalē: cupiūtq₃ debellare: nec potuerūt: qa dñs auxiliatus ē eis: filiū suū ꝑ ꝓphiam nunciās nasciturū. ✠

✠ plerią₃ autumāt: terti'. xij. ꝓphaꝝ est: s₃ alijs diuersisq₃ apud hebreos scribunꝰ lr'is. Iste quidē: pmā ꝛ extremā₃ lrām habet. Aleph: ꝛ sade. Ille vo baym ꝛ iamech. Tradūt etiā hebrei. osee ꝛ amos ꝛ hesaiā ꝛ ioel ac ionā: ijsdē pro phetasse tpibº. v₃. In diebus osie ioathan. achaz. ꝛ ezechie regū iuda. ꝛ i diebus ieroboā filij ioas regis isrl'. De ioa gdē in regū volumine ita scriptū est. Anno. xv. amasie filij ioas regis iuda: regnauit ieroboā fili' ioas regis isrl' in samaria annis. xli. ꝛ fecit qd malū est corā dño: ꝛ non recessit ab vniuersis pctis ieroboā filij nabath: q peccare fecit isrl'. Ipse cōuertit fines isrl' in samariā ab introitu emath vsq₃ ad mare solitudinis: iuxta vbū dñi dei i isrl': qd locut' ē in manu serui sui ione filij amathi ꝓphe q fuit de ieth. Dicūt aūt hebrei: hūc esse filiū vidue sareptene: quē elias ꝓpha mortuū suscitauit. Assyrioꝝ rex. 36'. thonos concoleros: q vocaꝰ grece sardonapallus: tarsim atq₃ anchialē ↄdi dit: ꝛ in prelio vict' ab arbato medo: semet incendio ↄcremauit. Usq₃ ad id tēp': fuisse reges assyrioꝝ: historia refert: ꝛ fiūt āni simul. Mc. xxvij. oēs aūt āni regni assyrioꝝ a pmo āno nini supputanꝰ. Mcc. xl. hec hieronymus.

¶ Era p̄ncipalis romanoꝝ orosij: martini: ⁊ alioꝝ: ipse est annus. xij. ezechie. ſm ebreos. ſm lxx. vltimus achaz.

¶ Urbs roma condit̃ anno mũdi. 4484.

Tu regere imperio populos romane memento.
He tibi sint artes: pacisq̧ imponere mores.
Parcere subiectis: ⁊ debellare superbos.

¶ Anno añ xp̄i natiuitatẽ. 715. roma in mõte palatino a gemellis ꝯdita ẽ: velut secũda babylonia. vex tp̄e paupt atl nusq̧ alt loc⁹ ea sanctior: nec bonis exemplis ditior fuit: ⁊ quãto rerũ min⁹ habuit tãto min⁹ cupiditatis hĩbat: p⁹ diuitie auariã ⁊ luxuriã induxerũt.

¶ Nota: q̄ orosi⁹ d̄ B romulo multa mala scribit. scʒ fris sui et auir alioꝝ ꝓbatissimoꝝ viroꝝ iiq̧ mortẽ: ⁊ violẽtias: tyrãnidesq̧ plures. Congregauit eni pastores ⁊ latrones ⁊c: cum quibus ciui tatulam extruxit: ⁊ p illam vi alios oppressit circũcirca potẽtes.

Romu l⁹ ã. 37. p̄mus | Rem⁹ a fre occi dis. | -ãno. 3. ff. de re. di. l. vlti. -romanoꝝ rex.

¶ Iste merodach p̄m⁹ rex babylõis famosus recessit a monarchia: nec obediuit assaradon regi assyrioꝝ: filr nec rex medoꝝ: ⁊ ob B nimis defecit regnũ assyri orũ ⁊ reges babylonie ce perũt esse potẽtes vsq̧ ad balthasar. vide magistrũ in histor.

¶ Reges babylonie incipiunt. | Mero dach rex babilone.

Reges assyrioꝝ. | Sẽna cherib. | Assara dõ. fi. sẽ nachẽib

¶ Iste sennacherib ascẽ dit in iudã contra ezechiã virũ sciũ: ⁊ pcussit dñs exercitũ ei⁹. s. 185. milia viros bellatores. Ipse ãt turpit̃ fugiẽs: puenit in niniuẽ: ⁊ afflixit iudeos ⁊ thobiã. tandẽ a suis filijs occisus ẽ: ut pʒ. 4° regũ. 19° ⁊. 2° paralipo. 32°

¶ Thales milesi⁹ vn⁹ de. 7. sapiẽtib⁹ clarus habet̃: q p⁹ theologos. i. poe tas: sophi dicti sunt. i. sapientes. Iste thales p̄m⁹ potuit p̄dicere defectũ so lis ⁊ lune: ut dicit aug⁹. 8. de ciui. dei.

-misit munera ezechie: ut pʒ 4° regũ. 20.

¶ Septẽ sapiẽtes. Tales. Solon. Chilon. Periãdr. Cleobol⁹. Bias. Pitacus

Anno mũdi. 4472 | 4501

Linea xp̄i. | Ezechi as ãnis 29 | ¶ Sol. x. gradib⁹ reuertit̃: reducẽs vmbrã p lineas qbus iã de scenderat in horologio: ⁊ sic illa dies erat longior alijs. x. horis O magnũ portẽtũ: strages hostiũ: additio ãnoꝝ. xv. vite ezechie | Manas ses. an 55.

727 | 698

¶ Iste ezechias optim⁹ fili⁹ de pessimo patre achaz: ambulauit corã dño corde perfecto excelsa abstulit: ⁊ domũ dei instaurauit: nec filis ei⁹ fuit añ eum in regib⁹ iuda: ⁊ ergo dñs glorifi cauit eũ: ut pʒ. 4° regũ. 18. 19. ⁊. 20. ⁊ 2° ar lipo 29. 30. 31. et. 32.

¶ Iste manasses pessim⁹ fili⁹ optimi patris fecit malũ sup oẽs q añ ipsũ fuerũt: ⁊ sanguinẽ innocẽtẽ fudit plurimũ ꝓpt̃ qd̄ rex assyrioꝝ vastauit iudã: ⁊ ipsũ manassẽ cepit: ⁊ in carcerẽ misit. Postea ad cor rediẽs: ⁊ dñm depcans. ⁊ exauditus fuit: ⁊ i regnũ suũ restitut⁹. Oia que añ fecerat destru xit: ⁊ in via dñi recte ambulãs: nõ sine grãdi admiratiõe oiũʒ q eũ añ nouerãt vitã beatã duxit: ut pʒ. 4. regũ. 21. et. 2. palipo. 33.

Pontifices. | Sa doch.

Thobie historia deuotissima ⁊ tota exemplaris hic terit.

¶ Israel transfert̃ in assyrios: ⁊ defecit regnũ qd̄ stetit. 272. ãnis. ipse est ãnus. 6. ezechie.

Syracusa condit̃ in sicilia: Cathina similiter.

¶ Nineue fuit metropolis assyriorũ: qꝝ reges phul: ⁊ teglath phalassar ⁊ sennacherib. 10. tribus cepãt. Tpe q̃ regnare cepit achaz. ezechias iam noueʒ erat annorum.

¶ Ezechias p cussit philistijm vsq̧ gazã: ⁊ depopulat⁹ ẽ vsq̧ ad t̃minos ei⁹ a turre custodum vsq̧ ad vrbes munitas. q̃uis sẽnacherib assyrius p̄us int̃ ceteras nationes ꝺuastauerit philisteos. Ipse et capti uum duxit israel.

¶ Nota fm aug. li. 18°. de ciuitate dei. q cicero magnis laudibus romuli ascribit q nō rudib⁹ ꝛ indoctis tpib⁹ qn̄ facile hoīes fallebanť meruerit honores diuinos: sed iam eruditis ꝛ expolitis. vn̄ pꝫ vesanus idolatrarū error: qa ꝛ tn̄ in his tpib⁹ doctis illuminati fūt: q̄ꝫ sit ineptū q antiq leuib⁹ motiuis decepti: hoīes mortuos deos factos putēt: ꝛ ob hoc ipsi ampli⁹ neminē inť deos ascribendū decreuerūt: nō tn̄ cessarūt a cultura taliū falsoꝝ deoꝝ: sed morē antiquū seruātes ꝛ augētes: qđ dictis vetāt fieri: factis approbāt. vn̄ ꝯstat eos nō eē excusatos: imo aplo teste pl⁹ illis peccare.

Numa. pōpilius an. 41.

¶ Iste numa maxim⁹ idolatra fuit: ꝛ vrbē adeo simulacris repleuit vt ipse ibi locū repire nō posset. Hoc mō augustin⁹ stulticiā ei⁹ deridet quasi magna iniuria sibi facta sit: q ipse nō sit inť deos ascript⁹ qui deoꝝ cultū sic pmouit. hic ianuariū ꝛ februariū anno addidit. Mirū supra modū ē: q hi viri pcellētissimi ingenij in cunctis pene que sub sole geruntť: tā acute disserebāt ꝛ in agnitiōe veri dei sic delyrabāt. Grās agam⁹ dn̄o deo. Ipse etiā annū in. x. menses descripsit: pri⁹ sine aliqua supputatiōe ꝯfusū: ꝛ infinita sacra ac templa: rome constituit Morbo decessit. xlij°. imperij sui anno.

¶ Postq̄ creuit elegit centū senes p ꝯsilio quos appellauit senatores: ꝛ mille pugnatores q̊s milites a numero appellauit: sicut dicit eutropi⁹: pfecitq̄ꝫ in sublime. tandē ob demerita sua inter deos cōnumerat⁹ ē: eo q pcussus a tonitruo nusq̄ꝫ cōparuisset. hoc eni ad cumulū sue dānationis accessit: vt eo magis tormentareť apud inferos: quo in terris eius memoria celebrior habereť: quā vtutib⁹ nō meruit: sed falsa vulgi adulatione aut vera deceptione adeptus est. Predicti senes p⁹ mortē romuli regnauerūt ānō cū dimidio: expectantes si forte redisset ꝛc̄.

¶ Sibylla samia fm quosdā his dicit fuisse tpibus. ¶ Et nota q sci doctores nō vtunť dictis sibyllarū: ac aliorum gentiliū ad confirmationē fidei scē xpiane: sꝫ eas nec pphetico spū claruisse: sꝫ arrepticias fuisse dicūt. Vn̄ aug⁹ ꝯtra manicheos disputās dicit. Si qd veri de deo: sibylla uel orpheus: aliiue gentiū vates: aut phi dixisse phibenť: valet quidem aliqd ad paganoꝝ vanitatē reuincēdā: nō tn̄ ad istoꝝ auctoritatē cōplectēdā. Quantū eni distat de xpi aduētu inť pdicationē angeloꝝ ꝛ ꝯfessionē demonū: tantū distat inť auctoritatē pphetaꝝ ꝛ curiositatē sacrilegoꝝ.

4528

¶ Iste glaucus uel caleuc⁹: pm⁹ ferri inť se glutinū excogitauit: siue prim⁹ inuētor fre que ꝯiungit ferꝝ quā solidamē appellant fabri italici.

Bellū.

¶ Esaias martyrio coronať cum multis alijs: eo q regis opa pessima rephendebat: qui sectus fuit i duas partes.

Elchias.

652 Anno ante xpi natiuitatem

¶ Caleucus vir iustissimus: leges cōdidit: ꝛ inť cetera decreuit: vt qui adulterij crimē cōmittēt: vtroq̄ꝫ oculo puareť qđ cū filius ei⁹ cōmisisset: iussit ipsū exoculari: deꝝ tota ciuitas aliq̄ꝫdiu ei reluctabať. Tandē vict⁹ instantia populi ne lex a se condita violareť suo pri⁹: deinde filij oculo eruto vtriusq̄ꝫ vsum videndi reliquit. Sicq̄ꝫ mirabilis eqtatis tempamēto: se inť misericordē patrē ꝛ iustū legislatorē partit⁹ est. Disce o xpiane: quāta diligētia debeas scā dei tui pcepta custodire: si sic maluit paganus puniri p iusta lege sua. q̄ꝫ eam inultā relinquere. hec ꝛ mlta similia oportuit in populo carnali obseruare cū sūma seueritate: quaten⁹ timore pene a prauis cohiberenť.

¶ Nabuchodonosor subuertit hierusalem.

¶ Mortuo romulo q. 37. regnauit ānis: vt refert btūs hieronymus: p quinos dies senatores rempu. rexerūt: atq̄ꝫ ita vnus expletus est annus: Post quos numa pompi regnauit: qui capitoliū a fundamētis edificauit. hic bellū nullū gessit: sꝫ nō min⁹ ciuitati q̄ꝫ romulus pfuit. Nam ꝛ leges romanis moresq̄ꝫ cōstituit: q ꝯsuetudine preliorū: iam latrones ac semibarbari videbanť

¶ Tradūt hebrei vt idē hieronymus refert: hesaiam soceꝝ fuisse manasse filij ezechie regis iude.

Nota fm augu. iij. de ciuitate dei: q ab vrbe codita vsq ad augustu tam continue pugne extiterint: ut p miraculo habitu sit q vnus annus post primu bellu punicu sine bello transierit: exceptis .42. annis nume: qbus pax continuata fuit.

Reges romani.

Tullus 3⁹.a̅.32 hostili⁹

¶ Iste tullus no ferens tempus pacifice transire: ob turbatione qua suscitauit vicinis suis p longa getis tpa: merito hostilitatis nome sibi acqsiuit. Et pri⁹ regu romanoꝝ purpura et fascibus vsus e: et adiecto monte celio: vrbem ampliauit. Et qa dissipat deus getes q bella volut: ipse cu omni domo sua a fulmine pcussus interijt.

¶ De isto tullo hic dicit valerius li. 3. et 4. Huc i cunabulis pmo accepit aggreste tuguriu: ei⁹ qz adolescentia in pecore pascendo fuit occupata validior etas imperiu rexit: sed senectus ei⁹ i altissimo maiestatis fastigio fulsit.

¶ Niniue destruit p rege medoꝝ: et regnu assyrioꝝ penit⁹ cessauit: ut predixerant naum pphta et thobias.

¶ Bizantiu ciuitas condit a quoda pausania rege spartbanoꝝ: que postea constantinopolis dicta est.

¶ Hoc tpe dicit hieronym⁹ sibilla samia claruisse.

Reges babylonie

Nabuchodonosor.

¶ Iste nabuchodonosor bellicosissimus fuit et victoriosissim⁹ p oia: eo q eet vga furoris dni ut puniret pcta pploꝝ multoꝝ. Hic pmo erat rex babylonie: et postea obtinuit regnu assyrioꝝ: qd destructu e a medis: et fact⁹ e monarcha: et fm hoc diuersimode coputant anni ei⁹ qa diu regnauit: Multipliciter de ipso scriptura loqt: ia bona: iam mala: que diligenter sancti exposuerut. Placet tn quibusda: q pter pniam illa magna que scribit in daniele sit saluat⁹ et qa scriptura vita ei⁹ concludit in laude et confessione vnius veri dei. Ide sentit nicholaus de lyra: ut pz daniel. 4°. Dicut doctores quida: q deus inspirauit sibi: ut vindicaret se de inimicis suis: sed ipse instinctu isto abusus fuit p supbia et inuidiam: et sic no meruit p hoc q instrumentu fuit diuine iusticie. Forte de omnib⁹ post penituit: meritis danielis.

Anno mudi 4556. 4558 4589

Linea xpi

Amon ānis 2

Histrus ciuitas in ponto condita.

Josias annis. 31.

Joathas. me̅. 3

643 641 119

¶ Iste amon fm textu hebreoꝝ duob⁹ tm annis regnasse phibet: sz fm lxx. ānis. 12. et ita supplent hic .x. āni a lxx de illis .13.s. sine rege. Et fm hoc aptande sunt historie alie: que coiter sequunt lxx: Hic ide rex fecit malu cora dno: et pcussus a seruis suis: sine penitentia obijt

¶ Iste iosias optim⁹ filius de puerlo pre gra singulari preuent⁹ adhuc in pueritia regsiuit dnm: et vsq i fine pseuerauit laudabiliter. i qbusda excessit ezechia pauu suu: et ideo dicit no habuisse silem i regibus iuda. Eius religiosam vita: et opa sca plurima vide. 4. regu. 22°. et. 24: et. 2°. paralipo. 34°. et. 35.

¶ Iste ioathas statz post morte pris ostitut⁹ fuit rex in hierusale: sed qa no fuit secutus exemplu pij patris sui iosie. ideo pharao nechao cepit eum et duxit eu in egyptu. ut pz. 4. regu. 23

Pontifices.

Azarias filius helchie.

¶ Sophonias pphetat destructione hierusale et reedificationem.

¶ Olda pphetissa vxor sellu. pphetat iosie regi et c.

¶ Thobias morit ānoꝝ. 120. vir scus plen⁹ opibus bonis et pphie spiritu clarus: pphetauit nanqz de destructioe hierusalem et templi quasi iam factu esset: cu tn adhuc futuꝝ esset ppt certitudine pphetie: statim p⁹ eius mortem vxor eius mortua est: et egresso thobia iuniore cu filijs suis niniue destructa fuit.

¶ Hieremias secund⁹ de maiorib⁹: pphetare cepit adhuc puer. xiij°. anno iosie regis contra hierusale et templu: et pphetauit ānis. 40. preter illud qd pphetauit in egypto. Grandis duricia ppli: et grandis plaga que punit eum.

¶ Hieremias fuit de genere sacerdotu q habitabat contra septentrione in vico anathoth: q tertio miliario distat ab hierusalem.

¶ His dieb⁹ arion mithylene⁹ a delphino in mare dī transportat⁹: uel in chermis: massilia tūc condita est. Hieronym⁹. Legim⁹ niniuē: regnāte apud hebreos iosia: a saicia rege iudeorū fuisse destructā: q̄ dei iudicio: palustribus aquis postea est submersa: et hoc plus q̄ centū ānis post cōuersionē ex pdicatione ione.
¶ Hic pmū pontē trās tyberim int' montē auentinū et ianiculū fecit: et hostiā ciuitatē cōdidit supra mare decimosexto miliario ab vrbe roma.

Ancus 4⁹. ā. 23

¶ Hostiensis ciuitas cōditur: cuius eps benedicit papā.

¶ Romani ppl'i statū et decursū luculent: et breuissime describit flor⁹ luci⁹ p ānos septingentos: q̄tuor ei dans etates. vñ ait. Si qs magnitudinē imperij cū ānis cōferat: etatē vltra putet. Ita eni late vbiq̄ p orbem terrarū arma circūtulit: ut qui res ei⁹ legūt nō vni⁹ ppl'i: sed generis humani fata discant. Nā tot laboribus piculisq̄ iactat⁹ ē: ut ad cōstituendū ei⁹ imperiū cōtendisse virt⁹ et fortuna videref. Itē ait. Tanta in virtute fiducia ēnt ille rudis: ille pastori⁹ popul⁹ vereq̄ ferester ostēdit nihil interesse virtutis eqs an nauib⁹ terra an mari dimicaref. Itē. O populū dignū orbis impio: dignū oī fauore: et admiratiōe hoīu3 ac deo2: cōpulsus ad vltimos metus: ab incepto nō destitit: sed absens simul pulsq̄ pugnabat.

¶ Daniel adhuc iuuenis susannam liberat: et in cōspectu regl cū socijs stat 7c. Et postea interptaf somniū regis: et in sublime tollif: ut p3 dañ. pmo

4600

Iechonias. vel eliachim uel ioachim ānis. 11

Ioachim cognomito ieconias mēsi b⁹. 3.

Sedechias. ā. 11

009

Anno ante xpi natiuitatē

¶ Hic etiā fuit fili⁹ iosie frat' ioathas: et cōstitut⁹ a pharaōe rex hierusalē: et ut daret multctā 7c. Et qa fecit malum: nec audiuit pphas: ascēdit cōtra eū nabuchodonosor: et fact⁹ est ei seruus trib⁹ ānis. cūq̄ rebellaret venit iterū rex babylōis cōtra eū: et vinctū duxit in babylonē: nō q̄ illuc duct⁹ sit: s3 immutatū fuit cōsiliū nabuch. et interfecit eū in hierusalem: et piecit corp⁹ ei⁹ extra murū iuxta pphetiā hieremie. 22⁰ Et tulit secū vasa dñi: et posuit ea in templo suo ut pat3. 2⁰ paralipo. vlt.

Saraias. filius azarie.

¶ Istum saraiā interfecit nabuch. rex in reblata cū alijs cōsiliatorib⁹ sedechie: ut patet regū vltimo.
¶ Urias ppha occidif a ieconia rege: et hieremias incarceratur.
¶ A rege iosia vsq̄ ad sedeckiam: noīa regū dicto2 sunt valde cōfusa ppt' notas elemento2. et ppt' ordinē genealogie: qđ qdē pcepi ex textu hieronymi: iosephi: et ex greco textu. Ideo aūt ipsa emēdare nolui: ut vitarē plixitatem ex insertione longioris text⁹: p declaratiōe dicto2 noīu3: et qa nō fui auctor hui⁹ fasciculi: sed reuidēdi ipsū curā pui ciamq̄ suscepi. Qobrem: lectori peritiori: hoc solū indicare decreui.

¶ Iste ioachim fuit filius ieconie: et fecit malū: et iō statī āmotus est: ne regnaret et vinct⁹ trāslat⁹ ē in babylonē et multi cū eo trāslati sūt: ut p3 4⁰ regū. 24⁰

¶ Daniel.
¶ Ananias.
¶ Azarias.
¶ Misael.
¶ Ieçeckiel.
¶ Mardocheus.
Omnes hi cum ioachim rege ducti sūt in babylonē adhuc pueri.

¶ Iste sedechias 3⁹ fili⁹ iosie: et mal⁹ nō audiuit hieremiā propheta3: et iō perijt miserabilif et oīs iuda cū eo: et eruti sūt oculi eius: et filij ei⁹ occisi: ut pat3. 4⁰ regū vltimo: et hieremie. 52⁰
¶ Baruch ppheta.

Iosedech fi. saraie

¶ Iste iosedech egressus ē qñ trāstulit dñs iudā et hierusalē p man⁹ nabuch: regis: ut p3. p⁰. palip. 6⁰. et duct⁹ cū alijs captiuis i babylonē. Dicūt aliq istū fuisse esrā scribā et sacerdotē: aut forte frater ipsi⁹ fuit.
¶ Abacuc pphetat cōtra nabuch. et babylonē: sūt tñ opiniōes q̄ tpe fuerit. hic danieli prandiu3 attulit: dū in lacu leonū eēt apud babylonē fm hiero.
¶ Ieçeckiel pphetat in chaldea transmigratiōis: destructionē hierusalē 7c. Et tandē martyrio coronaf.

¶ Iste priscus ludos instituit: et circu rome edificavit. Capitoliu fabricare cepit. et dictu est capitoliu quasi caput soliu: qa in fundameto inventu fuit caput sine corpe: quasi ipsa patria futuri: qa ibi postea senatus resedit: quasi vnu caput toti⁹ orbis: et iste prim⁹ triumphans: romā intrauit. Ipso etiā regnāte epidaur⁹ cdita ē: q postea dyrachiu est noiata.

Reges romani. — Prisc⁹ targn⁹. 37.

¶ Astyages rex medor vnicā habuit filiā: quā cuidā militi plebeio tradidit: ne ex ea nobilis fili⁹ nasceret: ppt cām quaz magister recitat: ne .s. pelleret a regno a nepote suo: sicut p dixerāt sibi coniectores: et qd verebat ei accidit: nā ex ea nat⁹ e cyrus: qui ipsum fugauit.

¶ Iste nabuchodonosor fili⁹ nabuchodonosor magni fuit. hic hortu q suspensilis dicitur maximis expensis vxori sue fabricauit: et multa magnalia pegit: ita ut herculē trāscendisse actuu magnitudine et fortitudine memorer. et de manubijs hostiu tēplu belis magnifice decorauit.

Reges babylonie. — Nabuchodonosor. — Euilmerodach.

¶ Iste euilmerodach fuit frat nabuchodonosor iā imediate pcedentis. hic ioachi leuauit de carcere et magnificauit eu. et corpus pris effossum iux consiliu ei⁹ diuisit trecentis vulturib⁹: ne resurgeret a mortuis: q de bestia redierat in hominē.

¶ Tres pueri principu in fornacē succensam et miraculose liberant. ut pz daniel. 3°

¶ Ludus scachoru repit ab xerse pho p correctiōe euilmerodach tyranni: q suos magistros et sapiētes occidere cōsueuit: et hoc solatio indirecte attractus fuit ad emendationē.

Anno mūdi 4611 — 4634

Linea xpi. 065 — 595

Salathiel.

¶ Iste salathiel erat fili⁹ iechonie regis iude quē genuit p⁹ trāsmigrationē babylonis: ut euāgelista matthe⁹ dicit.

¶ Templu salomonis incendit a chaldeis: et hierusalē destruit: et hec est vna de principalib⁹ eris hui⁹ sacre historie. Stetit nāq hoc templu .442. ānis. s. a fundatione ipsi⁹ inchoando: q fuit facta qrto āno salomonis: et ab hac destructione vsq ad destructionē: q facta fuit p titu. s. 42°. āno p⁹ xpi passionē, fluxerūt āni. 662. sm eusebiu et hieronymu.

Pontifices.

¶ Hieremias in egypto pphetauit: et regibus egypti pdixit: q eor idola subuerterent: cu vgo pareret: et ex hoc sacerdotes in secreto templi loco: imaginē vginis cu puero adorauerūt. Oratione serpentes de tra fugauit etc. Tandem çelans p pplo increpauit idolatriā populi sui: et lapidatus est ab eis. Sed egyptij gloriose sepelierūt martyrē sanctu in sepulchris regu; pter beneficia sua.

¶ Jeçekiel post multa que gloriose gessit etiā precib⁹ suis aquas chobar condensauit: ut filij israel ambularēt super eas: chaldei aūt submersi sūt. Tandē pcussis impijs quibusdā a serpentib⁹ quos redarguit: ceteri exacerbati: ipsum equis distraxerūt: et p crepidines saxor excerebrauerūt eu: martyrē dni gloriosum facientes.

¶ Babylon fuit metropolis chaldeor: cui⁹ rex nabuchodonosor cūctis vsq ad ethiopiā gentib⁹ supatos: inf cetas vastauit iudeā: diuq obsessam hierusalē. Undecimo āno cepit sedechiā: quē et ipsu captu duxit antiochiā que tūc vocabat reblata. Ibiq corā pre filijs interfectis: oculos sedechie iussit auferri: excecatuq misit in caueā: et ritu ferar traxit in babyloniā. Dn aūt a chaldeis captiuata et vastata est hierusalē: mādauit nabuchodonosor rex pncipibus suis ut hieremiā de carcere extraherēt. Ceti pphe ut hesaias. osee. ioel. fuerūt ante captiuitatem. x. tribuu israel. sine duarū tribuu. iude et beniamin. Alij post captiuitatē ut daniel. aggeus. et çacharias. Hieremias vo et ieçekiel: imminēte captiuitate: vaticiniu texuerūt. Sed alter eor in terra iuda: alter in babylone: Post exordium eni vaticinationis hiere. in hierlm. 35. eius āno: ieçekiel in babylone his q cu eo capti fuerūt: exorsus ē pphare qnto. vz. āno transmigrationis iechonie. Sophonias vo: tpe iosie pphauit.

¶ Sibylla cumana de xpo pphat: z targno .ix. codices attulit in qb⁹ erāt descripta decreta rōanoꝝ.

Seruius tulius. ā.34.

¶ Iste seruilis cōditionis fuit ex pte mr̄is q̄ ācilla captiua fuit: sed nobil. hic laudes hz ab historiographis magnas: φ in oī statu fuit z vbiqꝫ notabiliter se gerebat. tres mōtes vrbi addidit: z fossas circa muros duxit. z primus omniū census ordinauit.

¶ Iste dari⁹ fuit consobrinus astyagis quē in filiū adoptauit: qa non habuit nisi vnicā filiā z dedit ei regnū qa cyrus cōtra eū pugnauit: z tn̄ ābo victi sūt a cyro: sꝫ tāqꝫ nepotes eos tractauit benigne: qa auo. s. astyagi regnū hircanoꝝ cōcessit: z dario medoꝝ.

Legle sar. fi. i: euilme — Sabusardach fi. 2⁹. — Baltbasar fili⁹ tertius. — Chaldeo.

Da ius monarchie. — Persarum. — Cyrus, ānis 30

¶ Isti tres fuerūt frēs: q successiue regnauerūt chaldeis: z balthasar fuit vltim⁹ rex babylonie: q interfect⁹ fuit a dario z cyro: nō eni habebat filiū: z soror darij fuit mat̄ eius: ideo poccupauit regnū dari⁹ cū adiutorio cyri: nec adiuit dn̄s ipsū: qa vasa scā idigne tractauit: ut pꝫ dan̄. 5.

¶ Iste cyrus rex persarū fuit pmo: z depost trāstulit monarchiā ad psas. h ex pte pr̄is plebe⁹ fuit: sed mr̄ eius erat filia regis astyagis. De isto pphauit esaias: z babylonem vicit: balthasar interfecit: danielē magnificauit: z isrl̄ remisit i iudeā ut templū reedificarēt: ut patꝫ esre pmo. zc.

4659

¶ Historia libri esre incipit.

Zorobabel.

¶ Iste fm imperiū dn̄i fundauit templū z manus eius pfecerūt sed longe post: ut pꝫ. 6. esre.

¶ Templū fundat̄.

540 — 516 — Anno ante xpi natiuitatē

¶ Aggeus z zacharias pphetāt cōfortātes populum: z puocantes ad edificandū templū.

¶ Post reditū ppl̄i isrl̄ de babylone isti duo pfuerūt. s. iesus sacerdos magn⁹ tāqꝫ regēs: z zorobabel tanqꝫ dux: z iste vsqꝫ ad herodē seruat⁹ ē: ut sacerdotes sūmi eēnt pncipales z duces substituti: semp tn̄ duces erāt de tribu iuda iuxta pphetiā iacob: z sub hoc regimie sacerdotali optimo nō legit̄ ppls declinasse a veritate fidei sicut ante: qa tpe iudicū z regū sepius ad idolatriā corruit. Et nota φ iudei isti q h redierūt z postea dispersi sūt in omnē terrā: iuxta pphetiā dauid. dispge illos psal. 58. fuerūt oēs de tribu iuda: beniamin z leui: z pauci de decē tribubus: q aufugiētes unxerūt se istis. Illi aūt q i mōtib⁹ caspijs religati sūt: nūqꝫ redierūt fm hebreos

Iesus. fili⁹ iosedech.

ipse ē iosue sacerdos magnus figura xpi.

¶ Daniel vir desiderioꝝ: scūs z elect⁹ clar⁹ habet̄: cui⁹ etiā opa de miraculis gloriosis approbauit. z ipse scripturā mysticā i pariete legit z interptat⁹ ē.

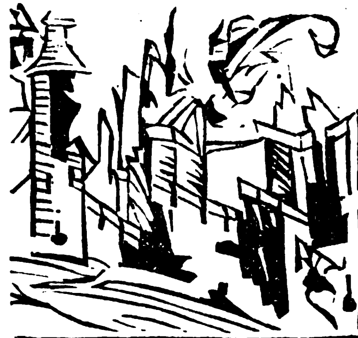
¶ Esras sacerdos de stirpe aaron claret scītate vite z sapiētia cui⁹ grādi industria z labore: tot⁹ iudaic⁹ stat⁹ in melius reformatus fuit.

¶ Babylon illa magna capit̄: z aufert̄ ptās ei⁹ sicut pdixerunt pphete sci. Hec fuit prima z maxima ciuitas totius orbis de quo incredibilia scripta sūt: z hec tanta vna nocte defecit: ut ostendat̄ φ ad irā dei ois potētia puluis sit z fauilla. Dicit̄ verissime φ eā humano opere extrui uel humanis virib⁹ destrui potuisse pene incredibile videbat̄: vnde grande spectaculū euidensqꝫ exemplū mund⁹ haberet si informari posset seu etiā vellet.

¶ Ab exterminio regni iudaici: cepit qnta etas: qd̄ iuxta pphetiā hieremie. 70. annis pmansit. Anno. 14. postqꝫ pcussa est ciuitas: qui ē. 25⁹ ann⁹ ioachi: cū quo z iezechiel captiuatus est: ipse iezechiel in visionib⁹ dei adductus in trā isrl̄ z vidit renouationē ciuitatis ac templi: cerimoniarūqꝫ eius.

¶ Consentit iosephus in libro antiqtatū. x⁹. φ vastata iudea a chaldeis: nō ut assyrij in samariā misere colonos: sed desertā reliquere terrā: donec p⁹ annos. 70 in ea redire iudei: in quo libro scribit templū z hierusalē z oēm iudeā. Et rursū enumerādo reges babylonis: si tn̄ ille sic scripsit: z nō codex fallit mūdosus: cētū fere ānos ab euersa hierusalē usqꝫ ad euersionē regni chaldeoꝝ facit colligi. Scribens p⁹ nabuch. qui iuxta teste scriptura post euersū hierlm ānos. 25. z post frater eius regnauit an. 19. eglesar. 40. sabusardach. men. 9. balthasar. 17 quo tpe a cyro z dario babylon capta est. Eusebius. 30. an. dixit ab euersione hierusalē: vsqꝫ ad iniciū cyri. Julius aūt african⁹. 70. cōputat. Hieronym⁹ aliter. Uide ipsos.

Babylon magna capta z destructa his temporibus.

Iste targnus seruio interfecto meliore se arripuit regnū. Hic p̄m⁹ oīa tormētoꝝ genera excogitauit: ꝛ post de regno expulsus est ꝑpter stuprū lucretie a filio suo cōmissum. Et noluerūt amodo romani habere reges ꝑpter tyrannidē eoꝝ. Ita rome regnatū ē ꝑ vij. reges ānis. 244. cū adhuc roma vbi plurimū vix vsq̧ ad q̄ntūdecimū miliarium possideret: quo t̄pe iudith castissima: oloferné peremit. Anno etiā p̄mo cyri p̄saꝝ regis laxata hebreoꝝ captiuitate q̄nquaginta duiuz ferme milia reuersi sūt in hierusalē: ꝛ iuda: ꝛ restituit eis vasa aurea ꝛ argentea. q̄nq̧milia. cccc. āno incensionis ei⁹ s̄m iulium africanum. 72 s̄m eusebiū. 32. ꝛ ceperūt offerre dn̄o. ꝛ fundamēta iecerūt: postea impediti sūt.

Reges romani.

Targnus superb⁹ 7⁹

Cyrus post multa bella tandē cū ad scythas deuenisset: a regina thamiris capit: ꝛ cū toto exercitu suo ad ducenta milia occidit. Caput ei⁹ p̄scisū: in vtrē humano sanguine plenū proiecit dicēs. Satia te sanguine quē sitisti.

Sibylla hellespontia de agro troiano nata: bis dr̄ fuisse t̄pibus: ꝛ ꝓphetauit sic de x̄po. Iesus x̄ps nascet̄ de casta.

Lucrecia femina nobilis ꝛ honesta: a filio regis targnio iuniore violenter oppressa: seipsam stulte gladio interemit. Hec in exēplū castitatis allegari solet: sed nō excusat̄ ab homicidio: ut dicit aug⁹ p̄mo de ciui. dei.

Babylonia noua in egypto condit̄ a cambyse: qui totum illud obtinuit regnū: ꝛ deuicit egyptū.

Reges persarum.

Cābises fili⁹ ciri. ā. 7. 2⁹. — ānis. 8.

Erencides. 3⁹. magus — anno medio

Iste camoyses varie noiat̄ a diuersis Apud esram arthaxerses dicit̄: vel assuerus. in historia iudith: que sub eo facta fuit vocat̄ nabuchodonosor. Hic potenter interdixit: ne hierusalē aut templuz reedificarent̄. Et pater eius consimodo precepit: ne ciuitas extrueret̄: ꝛ etiā tunc principes cyro ignorante: impediuerūt op⁹ dom⁹ dn̄i. Hic quēdā iniquū iudicē viuū excoriari fecit: ꝛ filiū sup paternā cutē sedere iussit: ut hoc timore scelus vitaret: ꝛ recte iudicaret.

Iste duxit filiā regi i vxorē: ꝛ nō diu p⁹ morit̄. Pātaptes filia cibysis fuit his duob⁹ successiue in ꝯiugē sociata s̄m hiero⁹ sup dan. li. 3⁹.

Anno mūdi 4684. — 4709

Linea x̄pi.

Fuit aūt daniel in susis castro: que metropolis est regionis elamitaꝝ i qua turrē extruxit excelsa in quadrato marmore edificatā: tante pulchritudinis ut usq̧ in presens noua esse videat̄. In ea regū persaꝝ atq̧ medoꝝ condūt̄ reliquie.

Historia iudith hic texit. Ipsa aūt exemplar totius pudicicie ponit̄.

515 — 460

Arfarad post mortē cyri ꝑ vim obtinuit regnū medoꝝ: ꝛ edificauit ciuitatē grandē. Ecbathanis: ꝛ disposuit rebellare cōtra nabuchodonosor. i. cambysen: ꝛ tn̄ ab eo victus fuit: ut pꝫ iudith p̄mo.

Holofernes princeps militie nabuch. cābysis: multas terras dn̄o suo subiugauit: ꝛ tādē venit ad bethuliā: ꝛ ibi a iudith muliē interficit̄: ut pꝫ iudith. 2⁹. et. 13⁹.

Pontifices.

Falaris siculus tyrānus multos innocētes depopulat̄. Hic quendā berillū artificē: qui taurū ereū fecit ad puniendū hoies: in eundē ipsū p̄iecit primus ut experiret̄ quod fecerat: ꝛ clamor eius ꝑ os tauri sonuit terribiliter quasi boatus bestie: ꝛ sic tyrān⁹ iniust⁹: inuenit aliq̄ñ quē iuste puniret. Istud factū dicit orosius: āno ante vrbem ꝯditā. 63⁹ uel circa ꝛc̄: ꝛ ut dicit̄ sicilia semꝑ tyrannorum nutrix fuit.

Pitagoras p̄im⁹ ph̄s. Nō q̧ gentiliū sapīa q̄ totaliter de creaturis fuit p̄mo incepit a dijs qd̄ adhuc tempa grossa fuerīt: q̄a tūc ꝗ paulo pl⁹ cetis sciebāt: a p̄plo rudi dij putabāt̄. Post hec creuit prudentia: ꝛ tūnc theologi venerūt. Ipsi sūt poete antiquiores: qui de falsis dijs multa mendacia finxerūt vrbano sermone. Si isti añ venissent, ꝓfecto dij putarent̄: sꝫ temp⁹ obstitit eis. Post hos venerūt sapientes. i. sophi: qui mira iactātia gloriā suā celebrauerūt: nec tn̄ diuinū aut theologicū honorem meruerūt ꝓp̄ temp⁹: q̄a iam meli⁹ sciebat̄. malā tn̄ ꝯsuetudinē cū ceteris ꝯtinuauere: sꝫ nouos deos fieri ꝓhiberēt. Demū ph̄i claruerūt: quoꝝ iste prim⁹ fuit: eo q̧ humilit̄ r̄nderet se nō sapientē fore: sed amatorem sapiētie. Hi coiter cōtradixerūt idolatris: ꝛ plures trucidati sūt: plures timore fecerūt sicut alij. Peiores fuerūt ꝗ muneribus acceptis etiā ꝯtra propriā ꝯscientiā cultū sacrilegū extulerūt. vide aug. de ciui. dei.

Dano ꝛ phisios discipuli pitagore hanc sectā cōtinuare: vbi ꝑ q̄nquēniū silentiū seruabat̄: ꝛ p⁹ eruditi loq̄bant̄.

¶ Anno .244. ab vrbe condita romani loco regū ordinauerūt duos ꝯsules: q̄ per vnū annū regerent: ne ex mora tp̄is in sup̄biā erigerent: ⁊ ut vnus alterū corrigeret si erraret aut excederet.

¶ Iste darius fuit vn⁹ de .7. magis: ⁊ subdolē regnū acq̄siuit. hic recupauit regno p̄sar̄ assyrios: ⁊ babyloniā: asiā: macedoniā pdomuit. Cūq̄ regis scythar̄ filiā i vxorē desideraret: ⁊ ei dare nollet: ob hoc cū .700. milib⁹ ꝯ scythas venit: nō veritus p vni⁹ tois libidine tot milia viror̄ mortis p̄iculo exponere: qḋ vtiq̄ incautū ⁊ crudele ⁊ iniustissimū fuit: vñ turpit̄ fugat⁹ .80. milia amisit: tandē cum reliquis a paucis atheniēsib⁹: puta vndeci milib⁹ sup̄at⁹ .200. milia p̄sarū amisit: volēs autē se p⁹ fugā vindicare: i ipso apparatu cōcidit. Et fm̄ q̄dā bona spes ē de ipso: q̄ habuit fidem vni⁹ veri dei: cui tēplū ⁊ sacrificia fieri p̄cepit ⁊c. vide lyrā sup̄ .6º ca⁰ esre.

Consules incipiunt.

Brut⁹ prim⁹ cōsul.

Luci⁹

Mutauit roma p̄n cipatū: s; nō euasit tyrānide.

Dictator nomē est.

¶ Iste dictator creatus fuit ut ꝯsules p̄ceiret potentia ꝯtra inimicos. cui⁹ nomē: vz p̄mi dictatoris fuit. Largus. -officij dignioris.

¶ Hoc tēpe facta ē rome dissensio plebis a senatu.

¶ Iste xerses multitudine p̄plor̄ q̄s collegerat ꝯtras mouit ⁊ vndas ⁊ tñ pene nihil ei p̄spe successit: amisit quippe i breui tp̄e decies nonies cētena milia viror̄. Iste tandē p⁹ modicū p artabanū p̄fectū suū occidit̄. Grecorū aūt numer⁹ q̄ victores extiterūt: longe maior erat occisor̄. O tp̄a dolenda: vide orosiū. ¶ Narrat eni btūs hieronym⁹ in ep̄lis suis: q̄ xerses cū de sublimi loco innumerabilē exercitū vidisset: fleuisse dicit̄: eo q̄ p⁹ centū ānos nullus eor̄ sup̄futurus esset.

Dari⁹ hyrstaspis q̄rtus.

Xerses fi. darij 5⁹

¶ Nō q̄ fm̄ mgr̄m iste dari⁹ instictu ꝯorobabel: iussit resumi op⁹ dom⁹ dei: p̄cipiens p̄ncipib⁹ suis: ne aliq̄ mō impedirēt: s; iuuarēt: vide etiā esre. 5º et. 6º De hac era ambiguū ē p̄pt̄ diuersitatem doctorum.

Templū p̄ficit āno 7º darij.

¶ Leonida rex spartanor̄ cū quattuor milib⁹ hoīu; .700. milia p̄sar̄ pene trucidauit: mirabile dictu: ait suis prandete hic tanq̄ apud inferos cenaturi: ⁊ ita factū est: q̄ ex fatigatione ceciderūt sup̄ mortuis: ⁊ mortui sūt cū illis pariter.

4734

Abiuth fi. ꝯorobabel.

¶ Aggeus ⁊ çacharias anno secundo darij increpauerūt populū p̄pt̄ negligentiā eor̄: ad edificandū domū dn̄i: ⁊ solicitabant ꝯorobabel: ut loquerēt̄ sup̄ hoc regi: ⁊ annuit rex: ⁊ accensū est cor p̄pli ut edificarent templum: ut p; esre. 6º

Anno añ xpi natiuitatē. 441 495

¶ De hoc ⁊ sequētibus vsq̄ ad ioseph nihil habet̄ in scripturis nisi q̄ a mattheo numerant̄: ⁊ ideo nec temp⁹ eor̄ debite sciri pōt.

nil habe in scripturis

¶ Iste fm̄ iosephū cognoīat⁹ est iosedech sub quo ciuitas hierusalē extructa est: ut dicit etiā eusebius: ⁊ hoc idē pat; neemie. 12º

Ioachim fili⁹ ihesu.

¶ Aggeus de hoc templo p̄phauit: q̄ gloria ei⁹ maior erit q̄ primi: qḋ est intelligēdū sp̄ualit̄: q̄ xp̄s dn̄s desiderat⁹ cūctis gentib⁹: hoc sua corp̄ali p̄ñtia sepi⁹ ingrediendo magnifice glificauit: ⁊ oblat⁹ fuit in eo in die purificatiōis marie: alioq̄n nō pōt stare veritas p̄phetie: q̄ istud secundū q̄si nihil fuit respectu primi. Augustin⁹ hic sumit fortissimū argumētū ꝯtra iudeos: q̄ hec auctoritas necessarijssime intelligat̄ de ecclia: que est domus dei ex viuis lapidib⁹ quia hoc templū nec vnq̄ habuit parem gloriā: taceo maiorem. vide. 19º de ciui. dei.

His quoq̄ tp̄ib⁹ pytagoras ph̄s claruit: qui famosissim⁹ crotone degnit. Nouissime metapontum adijt: ibiq̄ sepultus est.

¶ Democritus ph̄s seipsū excecauit: ⁊ de diuitie se pauperē fecit ob amorē sapientie.
¶ Anaxagoras: h̄ habuit successorē: q̄ dicebat̄ archelaus: magister socratis.
¶ Heraclytus cerebrosus.
¶ Hestilius tragediar̄ scriptor.
¶ Sententias hor̄ floridas. vide in speculo historiali vincentij.

¶ Pindarus poeta.
¶ Sophocles.
¶ Eurypides.
¶ Herodotus historiar̄ scriptor claruerūt tp̄e xersis.
¶ Socrates nascit̄.

¶ Quinti⁹ repert⁹ in rure: ab aratro sumpt⁹ est: et i dictatorē creat⁹. hic romā iā pene desperatā ꝓpt̄ aduersus casus: magnifice ꝯsolat⁹ ē triūphis suis.
¶ Uergini⁹ filiā ꝓpriā gladio trāsfigit: ne seruituti traderet. et ob hoc tribuni insignia deponere coguntͬ. vide titū liuiū de ꝯditione vrbis li. 3°.

¶ Os inferni i medio vrb horribilit̄ apparuit: de cui⁹ exhalatiōe ples interfecti fuerūt: vbi cū se marc⁹ curtius armat⁹ piecisset: cessauit plaga ipsorū demonū.

¶ Tpe hoꝝ ꝯsulū fames et grauis pestilētia romā corripuere

¶ Fabioꝝ gloriosissima familia vrbis bello veiētano ꝯsternit̄.

¶ Tpe hoꝝ consulū fuit bellū veiētū atrocissimū

¶ Lex. xij. tabularū rōe instituta ē. Decē eni tabule a grecis delate sunt qb⁹ due addite sūt a romanis: ãno. 300. ab vrbe ꝯdita. Ipse ē ãn⁹ mundi 4784°

Romani — Titus. publi⁹. — Marc⁹ gneus. — Tribuni x. viri fuerunt instituti loco ꝯsulū.

¶ Olympiade. 80. uel. 95. ꝑtās ꝯsulū tradita fuit. x. viris: qa popul⁹ nimis ꝯquerebat̄ de ꝑuerso regimie ꝯsulū: veꝝ hec mutatio magnā ꝑniciem reipub. inuexit eo q singuli cū impatorijs insignib⁹ ꝓcesserūt: donec p vim coacti huiusmodi vastū deponerēt et tyrānidem. Nulla aūt restat iā spes trāqllitatis adipiscēde romanis: nisi p solā patientiā: quā vera dei sapia xp̄s edocuit.

Reges persaꝝ.

¶ Iste artaban⁹ nō ponit̄ in catalogo regū ꝑsaꝝ: qa paꝝ ꝑfecit tn̄ hieronymus videt̄ eū numerare sup dañ. li. 3°.

Arta banus. 7. meñ.

¶ Iste artarerses ē sub q esras venit hierusalē et neemias fuit picerna ei⁹: quē p⁹ misit ad edificandū muros ciuitatis.

Artharxerses. lōginianus: an. 21.

¶ Roma in ꝯculcatiōe icēsa: et muri ei⁹ destructi etc.

¶ Isti duo paꝝ ꝑfecerūt: et ideo nihil nōbile eoꝝ tpe actū reperi.

Zerses 2. mensibus.

Segdianus. 7. mē.

¶ Senones galli cū romanis pugnāt: et capta ē vrbs ꝑter capitoliū: qd etiā ꝑdidissent: n̄ ꝑuigil anser ex lassitudine pugne dormiētes romanos nō excitasset. Quapꝑp̄t ambrosi⁹ exprobrando eis ingratitudinē xp̄iane ꝑspitatis: dicit eos magis debere sacrificare anserib⁹ q dijs. Idem augustin⁹ etc.

¶ Hebdomade danielis hic incipiūt. De his ē grādis altricatio int̄ doctores et labyrinthus maxim⁹: vide hieronymū sup danielē: et lyrā: et vlricū. li. 5°. ca. 4°. Porro beda cōputat per annos lunares: et incipit a vigesimo anno artarxersis.

Anno mūdi 4759 — 4784

Linea xp̄i. — Eliacbim.

¶ Esras vir scūs atq doctissim⁹ velut alt̄ moyses i ꝑplo venerād⁹ hit⁹ est: h pmū de babylone cū ceteris venit: sz iterū patria solicitudine mot⁹ redijt ut ples lucrifaceret: et secū adduceret. tpe aūt isto legē ceteroq libros scōs repauit: q̄ cōbusserāt chaldei: felix testim̄ orbi reliquēs. nouos et faciliores apices inuenit: q i spū scō felicit̄ pacto: venit iteꝝ hierlm̄ cū multitudie mag regalibusq ꝑuilegiis: ut doceret ꝑplm̄: ut pz esre. 7°. Obijt i senectute venerāda: sepult⁹ ibidē.

516 — 044

¶ De hoc nihil habet̄ in scripturis: nisi matth. i. pmo.

¶ Malachias ꝓpha claret: sic dict⁹. i. angel⁹. ꝓpter optimā vitam et decoꝝ aspectū. Aiūt: q ore eodē q ꝓphetauerat: angel⁹ dñi apparens eadē iterabat.

¶ Empedocles.

¶ Permenides: ph̄i notabiles maxime i moralib⁹: claruerūt.

¶ Socrates ph̄s: hz h magnas laudis ꝓrogatiuas: quē etiā btūs hieronym⁹ sibi i exemplū ꝓponit et alijs. fuit eni mire patiētie: et sp equalis et subtili⁹ de pmo ente. i. deo fert̄ sensisse: p q tandē venenuz in carcere bibit. Plato discipul⁹ ei⁹.

¶ Democritus.

¶ Pictagoras: zeno. et ples alij fuerūt tūc noīati viri qꝝ labores pmāserūt.

¶ Hyppocras.

¶ Neemias vir benignissimus ac deuotiōe pcipu⁹ d susis castro adueniēs: fuit picerna artharxersis regis ꝑsaꝝ. h vigesimo anno ei⁹ iux dei volūtatē missus est ab eo. ut instauraret murū hierlm̄: et edificauit eū i angustia tempoꝝ. expleto aūt ope miraculose ignē scm̄ reppererunt: et muꝝ dedicauerunt. deinde redijt ad regē: et iterū reuersus ē hierlm̄: et mortu⁹ ē: ibiq sepult⁹ iuxta murū quē edificauit. vide i libro ei⁹. et hic finit̄ historia libroꝝ: q sūt de canone.

¶ Bella atheniēsiū famosissima quasi secūda troiana: circa hec tpa fuerūt: et consumpti sunt miserabiliter: et in seruitutē redacti: quō perierunt qui dominabant̄ populis.

¶ Hierusalem reedificat̄ a neemia et alijs filijs isrl̄. et hz tres habitationes. Prima hītatio ē coīs ꝑpl̄i. s. artificū laborantiū in mechanicis. Secūda habitatio ē nobiliū et ꝓphaꝝ. Tertia hītatio ē regis et sacerdotū. Itē hz sex portas: quarū pma dr̄ porta vallis uel iosaphat. secunda porta sterqlinij: tria porta vet⁹ ul iudiciaria. quarta porta pisciū uel dauid. quinta fontis siloe uel aquarū. sexta gregis: uel ꝓbatice piscine.

¶ Epicurus voꝝax.

¶ Cratin⁹ pm⁹ comic⁹: qui sub spē iocalitatis apte vicia redarguit.

¶ Archita tarētin⁹ magister platonis claret.

¶ Alcibiades socraticus. Eudoxus astrolog⁹.

¶ Diogenes alexādro potētior et ditior fuit eo q quicquid dare potuit ꝯtempsit: quicquid auferre uel inferre: non expauit.

¶ Ludi scenici instituunt: ut pestilentia cessaret rome. de his aug⁹ multa tractat diligenter: improbando deorum falsitatem qui talib⁹ ludis placari poscebant: ita turpiter isti exercebantur: ut ne dum honesti viri et femine his interesse nō vellent: sed nec vel delonge intueri. O sacrilegia deorum: qb⁹ novella romanorum indoles ad tanta crimina pravo trahebatur exemplo: dicta pro depellenda tali peste corporum accersitus est grauius morbus animarum.

¶ Mediolana cōdita: sic dicta: qa ibi tunc apparuit sus: que p media parte portabat lanā p pilis. hoc modo omnia gloriosa mūdi a paruis et pene vilibus ortū hnt: et i idipsū tandem reuertunt.

¶ His tpib⁹ athenienses. 24. lris uti ceperūt cū antea. 16. tm lrās haberēt.

Camillus dictator.

¶ Iste camyll⁹ sui⁹ dict⁹ extitit: q afflicte reipub. magnifice subuenit: expugnādo videlz veientes: q p. x. ptinuos ānos valde romanos atriuerāt. hūc tantū virū postea ingrata ciuitas dānauit. Orosi⁹ dicit hāc victoriā magl vtilē q̄ nobilē fuisse: qa sine vllo digno romano vt unus testimonio clādestina obreptiōe facta fuit. nec ob hāc iniuriā destitit qn rediret iter de exilio: denuo patriā defendēs. Et hoc magnū est exemplū patientie xpianis: fm augl.

¶ Iste artarxerxes. cognoiatus ē minenō darij et parisatbidis fi. sic appellatus a. lxx. ab hebreis aūt: assuerus dictus.

¶ Iste assuerus filius darij: habuit fratrē noie cyrū: quē post mortez patris in bello supatū occidit: qa nisi p letale bellū libido dn̄andi negabat mitigari: cū tn̄ tot terras possideret q merito plusq̄ centū regib⁹ suffecissent dominia eap. Hic pmo vasti reginā pulcherrimā duxit vxorē quā tn̄ p⁹ abiecit: et hester virginez stirpe beniamin loco vasti sumpsit: et mardocheū patruū ei⁹ sublimauit: amon prius suspenso. Hic videt hō pacificus: sed nimis luxuriosus: ut ptz in libro hester pmo et 2°. rc. Fert etiā filios. 300. habuisse: e quib⁹ dari⁹ quē in regē sublimauit: et. 40. alij nobiliores ōiurarūt ut eū interficerēt iam senē: ut sic licenti⁹ regnarēt quo compto oēs fecit occidi: qa per que qs peccat p hec et punit.

Dari⁹ noth⁹ 19. — xerxes an. 40. — Assuer⁹ vel artbar.

¶ Iste grauē manū misit ɔ athenienses. vñ tandē ɔtriti sunt q supremi fuerūt: iuxta morem mutabilitatis humane: sub eo egypt⁹ recessit a persis. hic habuit frēm noie cyrū bellicosissimū. vide orosiū li. 2°.

4809

¶ Nihil de hoc habet i scripta nisi q a matheo numerat.

Azor.

¶ Hester historia hic texitur fm doctores latinos. vide lyrā hic: et etiā danielem. ca. 9.

390 [illegible] 366

¶ Plato phs diuin⁹ noiatissim⁹ quē aug⁹ extollit: qsi vltra de diuina scriptura aliquid senserit. Aristoteles discipulus eius.

¶ Mardoche⁹ iude⁹ vir scūs clar⁹ habet: et prim⁹ p⁹ assuerū in toto regno psarū: semp tn̄ humilis et deuot⁹ cultor dei: et fratrū amator. Et fm hāc cōputationē latinorū: tpe exaltationis sue fuit annorū. 259. vide lyram.

¶ Hic successit ioabim in pontificatu: ut dic eusebi⁹. Et vlteri⁹ coiter h sequūt iosephū: ut magister dicit. Eusebi⁹ etiā testat se iosephū sequi.

Heliasib vel eliaza-pbat.

¶ Aristoteles audit platonē. 18. annū gerens. Hic post fuit magister alexandri.

¶ Dionysius siculus tyrann⁹ pessimus de sicilia expellit. Hic erat discipulus platonis: sz nō imitator. Quodā tpe vidua quedā paupcula p ipso dijs imolabat: obsecrās: quaten⁹ diutius viueret: ipso retro stante secretius et admirante. cōpleto aūt sacrificio accersitā interrogans ait. Cur sic p me oras: q semp tibi molest⁹ fui: Illa rn̄dit. Dn̄e: auus vester tyrann⁹ fuit: et vaccā vnā mihi abstulit: et nō retinui nisi tres: rogauiq̄ deos ut moreret: si forte ipso defuncto fili⁹ ei⁹ pr vester mihi eā restitueret: sed ille peior: nedū illā retinuit: imo vnā similit ab stulit et remanserūt mihi nisi due. iterū iprecat⁹ sū ɔ eū ut morerer: sperās a vobis mihi restitui vaccas meas. vos aūt pessim⁹ oiuz nihil mihi reddidistis: insup etiā afflictā afflixistis: vnā auferendo. Timui ergo ne p⁹ mortē vestraz adhuc crudelior surgat: qui hanc sllr auferat: et fame moriar. ideo deos exoraui p vita vestra: infeliciter expta: q pene ɔtinue res in deterius dilabunt. hec sunt verba vetera: et noua practica: cui⁹ expientiā nō oēs equaliter aduertunt. Qui autē hec patiunt a risu se continere nouerunt.

¶ Manlius torquat⁹ pugnā inchoauit atrocissimā cū gallis: pcussoq; gallo: q eū ad singulare certamē puocauit. torquē aureā de collo ei⁹ tulit: ⁊ suo iposuit vñ ipse ⁊ posteri ei⁹ dicti sūt torqti.

¶ Fabrici⁹ vir digne mēorie nulla potuit industria pyrrhi regis a rōna ciuitate diuelli: pmissa etiā qrta pte regni. tādē pyrrhus ait. Hic ē ille fabrici⁹: q difficili⁹ a vtute: q̄ sol a cursu suo auerti potest.

¶ Minutia vgo vestal' pter incestū viua sepulta ē. Hⁱ ⁊ filia allegari solēt i exemplū xpianis: q̄ legalit' ⁊ districte vicia etiā apud gentiles puniebāt.

Romani. — Titus. qntius. — Gaius. marti⁹. — Mar-cus. va-ler ius.

¶ Iste quintu⁹ dictator: cruētissima congressione bellū a mālio inchoatū pfecit: ⁊ victor fidel' fact⁹ in eadē paupertate pmāsit: sic an. 4. iugera suis manibus colēs. hunc in exēplū adducit aug⁹ de ci. dei. cō auaros ⁊ supbos xpianos qsdam. Teste eutropio huic marco val. euēit victoria cō gallū siue gallos pp̄ coruū q insidēs ei⁹ brachio. eruit oculos galli cū rostro: ex q̄ p⁹ea cognomen sūpsit. Mar. vale. coruin⁹.

¶ Sub hⁱ gaio facta ē pugna tuscoꝝ: quoꝝ octo milia capti fuerunt.

¶ Iste marc⁹ cū 6. milib⁹ rōnis pugnauit ɔtra gallos: q̄s in fugas vertit: ⁊ grauiter trucidauit.

¶ Alexander nascit' ex olympiade vxore phi lippi regi macedonū: adulrata p nectabanū nigromāticū regē egypti: q p incātatiōes illudebat ei: q̄si de⁹ amō ɔcubuisset cū ea. Hⁱ collu dio potētū adulria ⁊ stup̄ solebāt excusari: aut etiā honorari: s; paupeꝝ: capitali pēa feriebāt.

Reges psaꝝ. — Och⁹. q arth arxer-ses an. 24. — Arsam⁹ q ⁊ arg⁹ an. vno — Dari⁹ fi. arsa mi. 24

¶ Iste och⁹ egyptū reuocauit ad impiū psaꝝ: nectabano rege in ethyopia pulso: ⁊ plurimos iudeoꝝ i trāsmigtionē egit: ⁊ iux mare caspiū collocauit: q nimis creuerunt ibi Hic etiā misit vagosū pncipē trās flumē: q tributa p esrā dimissa repetijt. s. septimi āni pp̄ sabba terre. Mirū ē quō hic ut putat' fili⁹ hester: ita fuit iudeis infes⁹. Hoc etī tpe ab alexādro alexādria ɔdita ē.

¶ Hic arsam⁹ successit ocho: ⁊ paꝝ regnit.

¶ Iste dari⁹ potētissim⁹ ausus ē a grecis tributa expetere: q̄ fuit occasio destructiōis tot⁹ monarchie psaꝝ: que hic translata fuit ad grecos: iux pphetiā daniel. Fert' q̄ amiserit qnquies decies centena milia bellatoꝝ quos oēs alexander de persis occidit.

¶ Philipp⁹ rex macedonū: pr̄ alexādri putatiu⁹: p. 25. ānos tyrannidē exercet fractis sacramētis: ita elat⁹: ut licere sibi oīa q̄ cogitauisset putaret. tandē delose occidit'. Orosius.

Ano mūdi. 4834 — 4859

Linea xp̄i.

Samnites medij sūt int' picenum campaniā ⁊ apuliā.

¶ Circa hec tpa dicit orosi⁹ ⁊ etiā eutropi⁹: q̄ noꝝ vsq; ad plurimā diei partē tēdi visa ē: ⁊ saxea grando: id est veri lapides de nubib⁹ descēdentes terras feriunt.

365 — 340

¶ Iste fuit sūmus sacerdos tpe mardochei: cui idē eplas misit de obseruatiōe dierum furim: ut pat; hester. 9°

Pontifices. — Iudas. vel ioa-ne fili-us eliça-phat. — Iohes fi. iude

¶ Vagosus pfect⁹ ochi templū supbe intrat: ⁊ spoliat: ⁊ tributa ministris dei imponit: pter dissensionē pontificis cum frē suo iesu quē occidit.

¶ Iste ioānes habuit fratrē: qui dicebat' iesus: ⁊ aspirabat ad pontificatū quapp̄t familiaritatē vagosi pfecti trās flumē sibi compauit. Cōsilus aūt sup hoc altercari cū ioanne cepit i tēplo. ⁊ adeo incitauit fratrē: ut eū occideret.

¶ Lacedemōes ipsi sūt spartani: expugnāt' ⁊ in seruitutē redigunt': quoꝝ improba dominādi cupido infinita mala suscitauit fm orosiū.
¶ Demostenes orator fuit.
¶ Aristoteles famosissim⁹: ⁊ oiu; phoꝝ subtilissimus claret: sectaq; perypateticoꝝ cōstituit.
¶ Speusippus post platonē: achademicā tenuit.
¶ Zenocrates successit: mortuo speusippo.

¶ Sidon delet' ab ocho rege psarū. Erubesce sidon ait mare.
¶ Apuleius ⁊ hermes discipuli platonis i temploꝝ locis ⁊ porticib⁹ vsantes: nihil aliud q̄ de vtutib⁹ cogitabāt: q oculos effodisse legūt': ne p eoꝝ visū a ɔtēplatiōe sapie auocarent'.
¶ Hermes trismegist⁹ q ⁊ mercuri⁹ dict⁹ ē. fuit circa hec tpa.
¶ Zenocrates grauissim⁹ phoꝝ ⁊ castissimus.
¶ Quint⁹ curti⁹ phs. hic ɔtra alexandrū multis rōnib⁹ seriose disseruit eū increpando. vide in speculo historiali. Si de⁹ es inquit. bñficia largire non auferas. si homo: semp id cogita alijs postpositis.
¶ Cobares phs in suo negocio qsq; hebetior ē q̄ in alieno.

¶ Isti duo ꝯsules ꝯtra latinos pugnātes: decius occisus fuit ⁊ manlius triūphauit: s3 qa ꝓpriū filiū occidit: solitas laudes nō habuit. Ille nanq3 filius ꝯtra imperiū consulū pugnauit ꝯtra hostes: ⁊ q̄uis victor extiterit: tn̄ ꝓpter inobedientiā virgis cesus: ⁊ capite punitus fuit. hoc in laudē patris augustinus allegat.

¶ Dedicatio p̄ma apud romanos. Nota q̄ romani vsq3 ad ista tpa nūq̄ se capi ꝑmittebāt uel in seruitutē redigi: s3 aut vinci: aut occidi maluerūt: sed circa hec tpa hec eorū gloriositas sedata fuit a samnitis. de qua papirius hoc scandalū amouit: qui post vicit samnitas: licz maius dedecus. f. pluriū tūc roma contraxit.

Manlius decius

¶ Iste papirius cū adhuc puer eēt prudētissimus fuit: ⁊ pulchrū mendaciū finxit ut m̄ri celaret secretū cōsulatus: cū autē vir factus eēt: adeo bellicosissimus fuit ut alrō cuius aduētū romani formidabāt merito obijceret: nec gcq3 de dijs curabat: s3 augures infausta p̄dicētes deridebat: ⁊ hoc i magnā eius laudē referūt doctores sci: qa i h̄ se virū prudentē ⁊ magnimū ostēdit

Papirius cōsul

¶ Hoc cōsulū tpe friti sūt rōani: qa q̄tuor ꝑpli italie ꝯ eos i vnū fedus coierūt q̄s tn̄ iiij bellis paulatimq3 vicerūt. vide orosiū.

Fabius gntus. decius.

¶ Nō fit h̄ ꝓsecutio de h̄ i ꝓphia. dan̄ g̃ nec sci doctores intromittūt se de vlteriori ānotatione.

¶ Iste alexāder magnus dicit: ꝓpter mirabilē victoriā quā habuit de toto mūdo q̄ in breui tpe: qd̄ euidēs fuit indiciū ire dei ꝯtra peccatores illius tpis. nā aliq̄ miracula ostēdit sibi deus adiuuādo manus eius qa mare pāphilicū sibi diuisū fuit: sicut olī mare rubꝝ iudeis: qn̄ ꝓseqbāt dariū. etiā orōne sua mōtes caspij clausi sūt: ⁊ iudei qdā puersi inclusi. tandē i babylone hausto veneno moritur āno etatis sue. 33. āno mōarchie 5. macedonū. 12. ⁊ h̄ mō multe historie ꝯcordari pn̄t.

Monarchia grecorum.

Allexāder magnus.

Antigonus rex assyriorū.

¶ Hic ait: nūq̄ post q̄ purpurā idui rex audiui. s3 q̄dā nocte mutatā veste: oia q̄ feci mala pdicatus didici.

¶ De h̄ regno egypti fit ꝓsecutio: ⁊ qa iudeis aliq̄ infesti aliq̄ fauorabiles fuerūt reges ipsius: qd̄ iō euenit: qa reges syrie pene sp cū egyptijs pugnabāt: isrl̄ aūt i medio eorū iugiter affligebat q̄cūq3 se vertēt: iā3 ab h̄ iā ab illo. ⁊ p̄mo iste ptolemeus grauiter eos afflixit: eosq3 capiēs do lose vendidit: ⁊ ab hac occasiōe dispersi sunt in nationibus: ut pȝ actuū. 2. Ipse aūt ipunitus n̄ euasit: vide oro.

Ptolemeus lagi. filius.

- rex egypti an. 40

Philippus rex mace-

¶ Iste ut ait hiero. ab illyrico ⁊ more adriatico: usq3 ad idicū oceanū ⁊ gāgē fluuiū: nō tā plijs q̄ victorijs ꝑcucurrit. Et. vj. ānis europe partē: ⁊ omnē sibi asiā subiugauit: dono tn̄ dei.

- donus h̄ frat alexandri s̄m hieronymū.

4884

Sadoch.

¶ De h̄ nihil habetr nisi q̄ cū alijs nūerat matthei p̄mo.

¶ Tpa horrēdissima vndiq3 vox sanguinis ⁊ clamor pugne. mira dei patientia.

¶ Nota defuncto aaron cū. xij. iiij qui regnū diuiū inter se nō possent ꝯcordare infinita bella surgūt ⁊ multiplicata sūt mala sup terrā vltra modū: tandē ꝯtritis alijs: isti. 4. obtinuerūt potestatē iuxta ꝓphetiā dan̄. vide orosiū.

315 — Anno an xpi natiuitatē. 162

¶ Sarballa supsticiosu teplu edificat i mōte garizi: vbi posuit manassen fratrē iadi pontificē: q erat gener suus. Et h̄ incipit scisma iudeorū: qa multi adheserūt ei: qui oēs ex tūc dicti sūt samaritani: qa ꝓbati a iudeis vel excoicati.

¶ Menāder comicus
¶ Menedemus phs
¶ Sceusippus phs.
¶ Philemon phs.

Antiochia
Edissa
Seleutia
ciuitates
condunt.

¶ Era principalis huius historie: ipie est ānus. 12. mortis alexādri i quo incepit regnū grecorū: iuxta cōputationē libri machabeorum.

¶ Iste iadus irato alrō occurrit pōtificalibus indutus: ⁊ placatus subito rex de eq̄ descēdit: venerabat āristitē: ⁊ cū pace ⁊ gaudio irauit ciuitatē: fecitq3 sibi afferri codice dan̄. ⁊ exponi ꝓphiā q̄ de ipo logt qbus pactis gauisus ē valde: qa oia q̄ p somniū an̄ viderat debito ordie cōplebāt: ⁊ visū ē sibi q̄ ipse eēt ille de q̄ h̄ ꝓphetata fuerūt: ⁊ maiorē ex h̄ sumpsit audaciā pugnādi ꝯtra dariū: oblatoq3 sacrificio iussit petere iudeos q̄ vellēt ⁊ ꝯcessit: ut suis legibus vterēt: ⁊ q̄. 7. ānis eēt absq3 tributo ꝓpter sabbata tre: vide magistrū ⁊c.

Iadus filius ioānis

¶ Iste seleucus post multa bella cū babyloniā deuicisset totius asie sibi diadema imposuit āno. 12. post mortē alexādri ⁊ ab hac etate scriptura machabeorū regnū grecorū enumerat: ut dicit eusebius.

Onias filius iadi.

¶ Olympias mater alexandri mulier tyrānide plēa occiditur ⁊ mortē impterrita suscepit: sine oi signo muliebris pauoris: sicut filius eius fortissime mortuus fuit.

¶ Exercitus alexādri ut dic orosius fuit peditū. 32. milia: eqtū. 4 milia: naues. 180. ac tā parua manu vniuersū frā orbē vtꝝ admirabilius sit qa vicit an qa aggredi ausus fuerit icertū ē.

Reges syrie.

Seleucus vel nica-

- nor fi. antiochi.

¶ Sūma occisorū de psis ab exercitu alexādri ad modū paruo: fuere gngies decies cētena milia. hec idem.

¶ Calistenes phs ꝯdiscipulus alexādri sub aristotil. ab eo occidit: qa eū pro deo non adorauit: ⁊ multas tyrānides istes idē alexāder ꝑfecit

¶ Alexādrie. xij. ab alexādro ꝯdite sūt. s. q̄libet āno eius vna.

magis ductu ꝑprie cōplacētie q̄ recte rōnis qd̄ valde cōe ē apud potētes: indignāter accipiūt: siqs ꝓferat vel faciat que eis nō placēt: qd̄ piculosissimū ē: ⁊ sibi ⁊ alijs. ¶ Exercitus darij p̄mus. 600 milia. secūdus. 300. milia peditū: ⁊ cētū milia eqtū. tertius. 400. milia peditū: ⁊ cētū milia eqtū. ⁊ i hoc tertio ꝯgressu darius letaliter vulneratus: cū fugeret miserabiliter solus in via derelictus: obijt alexādro pn̄te: quē l3 iani misericordia tn̄ regali cū honore sepeliri iussit.

¶ Hoc tpe romani samnitas post multa damna oppresserūt, pꝛiꝰ eni eis fuit nihil psge secū agi nisi post lōgiturnos labores ꝛ pericula. Uñ dicit augꝰ ꝙ multo vixissent felicius romani: si deposito fastu dñandi morē simpliciū sectati essent.

¶ Pestilētia gravis rome fuit q̄ sꝫ breues inducias ibi habere ꝯsueuit. Uex hec nimis magna fuit pserti in mulierib' ꝛ pecoribus: ita ut fetꝰ etiā i vtero coiter necarent aialiūqꝫ genꝰ defectuꝝ putaret.

¶ Iste curiꝰ tertiū bellū ꝯtra epirotas gessit: ꝛ cesis.23.milibus pyrrhuꝫ fugauit. Ait eni: nec aciē verti nec pecunia corrūpi possū. Malo diuitibus impare q̄ locuplex fieri.

¶ Prodigia magna rome fuerūt. Fulgura edes muros mēia ꝛc cōbusserūt. Flāma scissa hiatu t're eructata quinqꝫ iugera exussit. Itē nō lōge pꝰ fontes visi sunt in sanguinē: ꝛ lac de celo visū ē manare.

Romani. — Dolobilla. domitius — Emylius consul. — Marcꝰ curiꝰ cōsul. — Semitius consul.

¶ Iste regiuoꝝ vir de cepit ꝛ legionē multū rōanoꝝ rome misit q oes vgis cesi ꝛ securi pcussi sūt a ciuibus in medio fori q nō legittime se habuerūt: ita stricte tūc rome iudicabat: ut nec etiā victorib' parceret si i modico excederet.

¶ Hoꝝ ꝯsulū tpe.18.milia romanoꝝ a gallis occisa sūt: nec apparet: qn romani iustū bellū habuerūt.

¶ Iste emyliꝰ cū romanis ꝯtra tarentinos iustissimū bellū egit: auxiliū ferēte tarentinis pyrrho rege grecoꝝ: bellatū est vltra.4.ānos Tandē victo pyrrho ꝛ in patriā redeūte miserabiliterqꝫ moriente: tarētini cū carthaginēsib' fedꝰ inierūt: ꝛ ex hoc punica bella inchoata fuerūt.

Reges egypti. .a.38. — Ptolemeꝰ filadelphꝰ.

¶ Hij romani ꝛ multi alij: ante hec tpa ꝛ post fuerunt viri fm seculi honestatē elegantissimi legalissimi strenuissimi veracissimi ꝛ in oi morali virtute adeo spectabiles: ut sci doctores eoꝝ facta in exemplū xpianis ꝓponāt: sed non intentionē: qa fide pietatis caruerunt.

¶ Iste philadelphꝰ rex deuotꝰ ꝛ vnius veri dei cultor valde gratiosus fuit iudeis: quoꝝ.180 milia soluit a captiuitate: ꝛ libertate ꝓscita plures exaltauit. Hoc aūt totū fecit ut placaret sibi deū isrl: cuꝰ mirabilia audiuit ꝛ legē habere desiderauit. Nec potuit trāsferri in aliā linguā: nisi a deuotis ꝛ dignis cū debita reuerētia ꝛ solēnitate Quidā nāqꝫ attēptauerūt eā inserere i historias suas: quos diuina plaga tetigit donec peniterēt. Misit ḡ rex ad eleazarū pontificē: ut doctos ꝛ idoneos viros sibi destinaret: qd ipse libent fecit. vide magistꝝ. Iste pmꝰ elephātos.cccc. d ethyopia duxit. hūit etiā naues lōgas q̄s liburnas vocāt.10500.alias ad portāda cibaria.1000. Auri q̄ꝫ ꝛ argēti grāde pōdꝰ: ita ut de egypto p singlos ānos.14800.talēta auri: ꝛ frumēti. Artabas q̄ mēsura tres modios ꝛ t'ciā modij ptē hꝫ: quinqꝫ ꝛ decies cētena milia.

Anno mūdi. 4909 — 4934

Linea xpi. — Filiꝰ sadoch ut pꝫ mathei pmo. — Achym.

Septuaginta intpretes legē trāsferūt de hebreo in grecā linguā cum grandi miraculo tot viri in.72.dieb' totā sacrā scripturā interpretati sūt cū sūma concordia: spū scō oia ꝓuidente ꝛc. vide augl.18.de ciui.dei pulchre. Uex hieronymus nō p oia ꝯcordat: ut pꝫ in eiꝰ ꝓlogo sup bibliam.

290 — 265

¶ Fulgor rōnalis circa hec tpa cessauit fm iosephū: qa appropinquāte sole iusticie aurora.i.xpo q ineffabilē veritatē docturus p'mo venturo figuralis cōsultio terminata est. vide magistrū sup exodū.

¶ Hic ꝓpter scitatē vite singularē: fuit iustꝰ a vulgo cognoiatꝰ: qd frequenter ꝯtigit etiā alijs plurib'. hic onyam adhuc puerū reliquit.

Pontifices. — Simō iustꝰ filius onie. — Eleazarꝰ frater simonis.

¶ Iste misit ptolemeo.72.viros prudentes ad interp'tandū legē: de qualibet tribu sex. Qꝫ aūt dicunt.70.usus sacre scripture obtinuit: q̄ quiqꝫ subticet parvū numerū excrescētē sup aliquā sūmam.

¶ Ab hoc antiocho qui erat secūdꝰ rex syrie pꝰ alexādꝝ oes sequētes reges syrie dicti sūt antiochi.

¶ Crates thebanꝰ auri pondꝰ piecit i mare: mallēs submergere diuitias q̄ ipse submergi ab eis.

¶ Chrisippus phus. hic dixit ꝙ stultus nulla re scit vti: ꝛ ḡ ei nulla re opus est ꝛc.

¶ Archesios phs floret.

¶ Iste antiochꝰ pugnā grauissimā habuit: ꝯtra philadelphū regē egypti: ꝛ qa nō potuerūt i cōcordiā bellādo puenire p aliū modū pacificati sūt. accepit eni beronice filiā regis egypti in vxorē: iuxta ꝓphetiam dan: vide hieronymū ibidē.

Reges syrie. — Antiochus soter. — Antiochꝰ theos.

¶ Herasistratꝰ medicus ꝛ consul clarus habet.

¶ Sostratꝰ pharū in alexandria ꝯstruit in mari.

¶ Aratus phus agnoscit.

¶ Pharꝰ ē turris maxima passus.20.habēs: fūdata i mari sup.7.cancros vitreos. Unū de.7.mirabilib' mūdi.

¶ Iste sempronius aduersus picentes bellauit et terra tremuit quasi sanguinem fundendum horreret accipere: et pene ab vtraque parte corruerunt paucis romanis quasi victoribus exceptis.

Sempronius — Appius Claudius.

¶ Iste appius siracusanos et penos facillime superauit et mulctam imposuit. hic viam appiam strauit: et aquas claudias induxit.

¶ Hanybal senior: primum bellum punicum inchoauit: et semel et iterum superatus a romanis tandem ab exercitu suo lapidibus obrutus: morit infortunatus fuit.

¶ Iste gneus fraude circumuentus hanybalis interfectus est ab eo. Quod galus durius vindicauit totum exercitum eius conterens: eumque in fugam conuertit.

Gneus Galus — Attilius regulus — Emilius Fabius

¶ Isti duo volentes de reguli captione: eum liberare venerunt: sed nihil profecere.

¶ Iste regulus primo totus victoriosus: tres reges vicit: et 73. ciuitates subegit: serpentem mire magnitudinis apud bugrada fluuium occidit. Cuius corium 120. pedum longitudinem habuit: romamque delatum aliquandiu cunctis miraculo fuit. Tandem cum nimis rigidus esset contra hostes noles pacem dare: nisi sub magno tributo: ipsi desperati congressi sunt cum eo: et contrito exercitu ceperunt eum. Et adhuc libenter pacem habuissent: sed vir fidelissimus maluit mori in magnis penis: quam perniciosam pacem dare. Eius laudes augustinus valde extollit. Narrat valerius li. 4. quod ab aratro accersiebantur: ut consules fierent. Unde refert attilium: quem semen aspergentem viderant qui missi erant a senatu ad eum accersiendum: et ad imperium populi suscipiendum: sed illo rustico opere attrite manus salutem publicam stabilierunt: et ingentes hostium copias possederunt. Quique more arantium boum: iugum rexerunt triumphalis currus habenas retinuerunt. Nec fuit his robur: eburneo sceptro deposito: agrum serere stipem ab aratro repetere. Patrie enim bona: non sua vnusquisque augere properabat: pauperque in diuite quam diues in paupere versari malebat. Et his virtutibus olim romana indoles pollebat: quare non immerito totius mundi monarchiam meruerunt.

¶ Iste euergetes totus victoriosus fuit. hic post vastatam syriam et siciliam et partem asie innumera spolia que cepit: etiam deos eorum: quos cambises in persas transtulerat reuexit. ideo euergetes dicitur quod refectionem sonat.

Ptolomeus euergetes fi. philadelphi an. 27

Ptolomeus philopater fi. euergetes. an. 17.

¶ Iste pugnauit contra duos fratres. s. seleucum: et antiochum magnum: et superauit: deficiens multa milia: et tamen non preualuit. Uide hieronymum super dan.

4959

¶ Quintus ennius poeta tunc tarenti nascitur: qui postea rome degit: contentus vnius ancille misterio.

Elind.

genuit eleaçar. ut patet primo matth.

Anno ante xpi natiuitatem 216 — 240

¶ Iste onias celo legis uel potius ex auaricia tributa negauit euergeti: propter quod tota iudea pene fuisset periclitata: ut dicit iosephus qui eum inhonorum fuisse testatur.

¶ Iste magnas laudis prerogatiuas habet. Eccle. 50. Qui templum in melius reformauit: et ciuitatem preualuit amplificare: et religiosus totaliter fuit.

Onias fi. simonis iusti — Simon onie filius.

¶ Iosephus legatus populi iudaici: etiam inito onia iram regis mitigauit: et ab eo constitutus est dux iudee et finitimarum nationum. Hic habuit filium paruulum hircanum noie: cuius stupendum ingenium: pater pulchre explorauit: dando sibi 300. iuga boum sine loris: ut araret et seminaret in deserto. At puer non puerile consilium excogitauit: nam 10. iuga occidit: carnes operariis dedit: et de pellibus retinacula fecit.

Antiochus gallericus

¶ Iste erat filius antiochi theos de prima vxore laodice: que virum suum veneno extinxit: et beronicem cum filiis suis occidit: istumque gallericum filium suum pro patre regnare fecit: et propter hoc euergetes horribiliter vastauit syriam: Porro iste gallericus duos filios reliquit. s. seleucum et antiochum magnum qui ambo regnauerunt.

¶ Hannybal atrocissimus penor. i. affricanor rex cū esset ānor. 9. iurauit patri suo aras ꝙ in odio romanor sibi succederet: qd fidelissime impleuit infidelissimus ipse. Nā romanos pene usqꝫ ad exterminiū deleuit. vrbem etiā ad solū vsqꝫ deduxisset: si nō diuinit' impedit' fuisset. Nobiliū romanor tot vna vice pemit ut tres modios ānulor e digit eor extraheret. Itē i fluuie qdā de corpib' romanor qi ponte fecit: ut exercitū suū trāsduceret. Tādēqꝫ a scipiōe vict' sex ꝙ fugat' miserabiliter se veneno pemit.

¶ Anni' pacis h tpe fuit p' pmū bellū punicū. z qi p miraclo reputatū ē. ga i. 440. ānis nūqꝫ pacē habuere romani.

¶ Portenta qdā romanos terruerunt: qsi pbando eis mala prime ventura ab hānibale.

¶ Bellū punicū secun-dū: qd durauit ānis. 17

Romani.

Lucati us con-sul.

¶ Iste per-mita bella z crebras victorias adeo ptriuit car-thaginēses ut pacē peterēt: quā etiā magnis pactis cō secuti nō diu seruauerūt. trū annū viscera romana sanguie nō sudarūt

Sipro ni' va-lerius.

¶ Isto tpe ptra faliscos z gallos varia sorte bel-latū ē p'q p vnū

Fului'. illiricos vicit.

¶ Hoc tpe ha milchar dux carthagineſiū pr hānybalis ab hispāis occisus est.

Lucius Saius

¶ Dy psu-les robur tot' italie pgregātes hūere i exercitib' suis. 800. milia armator. pp' timorem gallor qs valde ti mebāt. Tādē galli ptriti sūt

Scipio flāmi-neus.

¶ Scipio p' us occurrit: z cesus ē pe ne ibi roma nus exercit'. Post simproni' filr supa tur. deinde flāmi nius occidit cū ex-ercitu. 25. miliū.

Reges egyti.

Epifa-nes fi. philo-patoris.

¶ Cleopatra filia antiochi magni: erat vxor ei' quā accepit dum esset annor. 13.

¶ Collosus corruit. pp' tre motū: fuit eni imago erea fusilis. 126. pedū. Papias aūt dicit: ꝙ fuit marmorea.

Plautus eloquens fuit.

¶ Titus liuius tragediarū scriptor: florādissimus. Forte plures fuerūt sic vocati.

¶ Iste moriente pre suo fuit qttuor ānor: quare antioch' pugnauit ptra duces eius: z tulit oia de manu ei' pter egyptū. Cū aūt esset septē annorū: respondit ei suā filiā in dolo: psentiente epyphane filio suo. i. antiocho nobili. Mortuo autē antiocho magno: fili' ei' antiquū dolū psequit: z istū ptolemeū epifanē occidit dolose i puinio: s nō obtinuit egyptū: ga egyptij fortit resistētes: turpit fugart eū

Anno mūdi 4984 5009

Linea xpi.

¶ Et nota ꝙ iudei diuina pmissiōe quasi ptinue affligebant: ne i idola triā caderent sicut olim solebāt.

¶ Templū dñi in egypto extruit ad instar hiero-solymor: qd pmansit vsqꝫ ad vespasianum: z tunc funditus dirutū fuit.

215 190

¶ Ptolemeus philopator iudeos vicit: occisis. 60. milib' armatorum.

¶ Iesus sirach librū ecclīasticū edidit quē panarethon vocāt: a pan qd ē totū z arethon vtus qsi tot' virtuosus.

¶ Plaga grandis ex aqua z igne. vrbem consumpsit quasi.

Pontifices.

Onias. magn'.

Simon

filius onie tenuit pōficatū: post fugā pris sui.

¶ Iste onias pter tyrannidē antiochi: aufugit cū multis iudeis in egyptum: simulans se velle implere phetiā ysaie. 19: videlicet edificādo templū: sed in hoc peccauit superstitiose agendo. Rex aūt epifanes gratiose suscepit eum: tradens ei terram helliopoleos z templū ibidem extruxit.

Reges syrie.

Selen cus ce-rānes.

ili' gallerici: occidit anno tertio.

Antio-chus. magn'.

occidit tandē in templo nanee.

¶ Nota ꝙ isti duo frēs volētes vindicare sanguinē patris sui z auie: quos iterfecit euergetes rex egypti exercitū magnū ducit p philopatorē filiū euergetis: sed ante cōgressū seleucus morit: z tūc antiochus psequit bellū z totū exercitū pdidit. vix aufugiens ne caperet: rur sūqꝫ congregans populū venit ptra epifanē filiū philopatoris adhuc puerū qttuor annor: z habuit secū philippum regē macedonū z multos alios: z obtinuit ptra duces ptolemei. i. pueri predicti: fugauitqꝫ scopā ducē ei': z iudeam cum multis alijs acqsiuit ciuitatib' z oniā grauauit adeo ut fugeret: z ga armis egyptū cape nō poterat dolose de-spondit epifani filiā suā cleopatrā cogitās: ut sic quasi amicus regnū intraret ad spoliendū: sed nō preualuit: ga res innotuit eis. tandē cū presidiū hānybali ferret contra romanos: supat' ē z tributari' fact' romanis: nihil p' fortunij visus est habuisse. Nam cū supiores puincias pagaret: z in psidem venisset: decept' a sacerdotib': templū nanee in trauit cum paucis: z ibidē miserabiliter occisus ē: z mēbratim diuisus: ut pꝫ. 2. mach. pmo. Et reliquit duos filios. s. seleucū q pmo regnūt: z epifanē. hi ambo sic pessimi fuerūt: ꝙ i eor cōpatiōe aliqd honestatis: ipse putabat habuisse.

¶ Roma in merore: tot enī fuerunt occisi: q̄ vrbem pene reliquissent.

¶ Prouerbiū notabile scipionis affricani fuit. Romanos nō extolli in psp̄is nec deijci in aduersis. Itē nūq̄ minꝰ solꝰ sū: q̄ cū solꝰ sū: nec minꝰ ociosus sū q̄ cum ociosus sum.

Paulus Therē tius.

Scipio affricanus.

¶ Isti cōgressi sūt ꝯ hānybalē: ꝛ ibi tota romāoꝝ spes perijt occisis. 44. milibus: ꝛ post ꝯtinue superant vsq̄ ad desꝑatōez recupāde ptāt pstine

¶ Pacuuius tragediarum scriptor apud brundusiū claruit.

¶ Iste gloriosissimus adolescēs ānos natꝰ. 24. q̄si secūdus machabeꝰ: miserante deo statū romane reipublice: iam plapsū ꝯ spem in spē erexit: hānybalē fugauit: supauit hispaniā: affricā deuicit: ātiochū magnū i seruū redegit: asiā tributariā ꝯstituit. Hic tantus ab ingrata patria exul moritur.

¶ Terentius comicus clarus habet̄.

Philometor. fi. epifanis ex cleopatra.

¶ Hunc dū adhuc puer esset: valde oppressit antiochus nobilis multis dolis ꝛ insidijs: sed romani miserūt legatos: q̄ mādantes antiocho: ne vltra infestus esset amicis eoꝝ: causā belli terminarūt. Marcus nanq̄ publiꝰ circulū fecit: in circuitu antiochi dicens. Senatꝰ populusq̄ romanꝰ p̄cipiūt tibi: ne egrediaris de hoc circulo: donec respondeas. Uidens ḡ impiꝰ: q̄ tyrānidē ꝯtinuare nō posset: ait. Si sic visū est senatui ꝛ p̄plo romano: recedendū ē. Dimissa ḡ obsidione alexandrie: furibundus ad paupculas iudeoꝝ reliquias diuertit: vindicās in eos: q̄d nō potuit in potentiores se: ut pꝫ in libro machab. p̄mo ꝛ 2º.

5034

Eleazar.

¶ De hoc nihil scit̄: nisi q̄ cū alijs numerat̄: ut patꝫ matth. p̄mo.

¶ Acies ignee videbāt̄ i aere sup hierusalē dieb. 40. ꝛ seq̄t plaga: ut patꝫ 2º machab. 5º.

591 — Anno ante xp̄i natiuitate

Iasō. Menelaꝰ. Alcimus.

¶ Isti tres q̄uis de genere sacerdotali fuerint: nō sūt ponēdi in linea pontificū ꝓpt̄ idolatriā: ꝛ opa pessima: nec debite intrarūt: ut patet in multis locis li. machab.

Onyas pius.

¶ Hic vir fuit gratus deo ꝛ hoibus nedū bonis: sed etiā discolis. tandē iniuste occidit̄ ab andronico: ut pꝫ 2º machab. 4º.

¶ Triumphi rome tres celeberrimi circa hec t̄pa fuere simul: videlicꝫ aphricani ex aphrica. Asdrubal ante currū.

¶ Metelli ex macedonia. Andriscus qui ꝛ pseudo philippꝰ ante currū: Mummij ex corintho ante currū signa enea ꝛ tabule picte: ꝛ alia vrbis insignia sunt prelata.

Seleucus inters. fi. antiochi magni.

¶ Iste paup homo: grossus ꝛ despectus indignus honore regio: pessimus fuit sicut pater eius: ꝛ parū regnauit: quia frat̄ eiꝰ regnū fraudulent̄ arripuit. Hic etiā heliodoꝝ misit ad spoliandū templū: q̄ hn̄ correptꝰ vacuꝰ redijt: ut pꝫ 2º mach. 3º. Nota q̄ occasiōe huiꝰ scismatis multa mala oriunt̄ quousq̄ regnū grecoꝝ .i. syrie p romanos in p̄uinciam redactū fuit.

Bella ɔtinua ꝛ pl̄ima fuerūt adeo ꝙ tedet doctores tā gētiliū ꝙ̄ xp̄ianoꝝ: ea iterū ad memoriā reuocare. In quib' miranda ē ɔstantia romanoꝝ uel duricia: ꝙ nulla tribulatio null' inter eos frangere potuit: ꝙ aliqui se subdidissent cuilibet potentissimo regi: sȝ oib' se sine intermissione opponētes: varias fortune mutatiōes experti sūt. Amor nāqȝ libertatis ꝛ appetit' laudis: cū obseruatiōe nihilomin' honestatis secularis districtissima: ita medullit' trāsfixit eos: vt p his res ꝛ substātiā filios ꝛ filias: ꝛ tādē vitā ipsā dare ꝙ̄si p nihilo ducerēt: imo gratissimi fuerūt. Et ob hoc machabei desiderabāt eoꝝ societatē

Romani. Quintus flaminius. — Marc' catho. — Liberius gracus.

Isti hispaniā expugnauerunt bellis horridis.

Hic bellū macedonicū ɔfecit: supatoqȝ philippo rege pacē dedit. Et hic cesar regnuȝ macedonum. Uicit etiā lacedemōes ꝛ vēditos romāos collegit.

Hoꝝ tpe lex illa q̄ ab appio tribuno lata fuerat: ne q̄ mulier aliā ꝙ̄ semiunciā auri haberet ꝛ ne diuersi coloris vestimento nec vehiculo p vrbem vteret̄ abolita est.

Statius cecilius comediarū scriptor.

Reges egypti. Euergetes fili' philometoris. 28. ānis.

Hic fuit frater cleopatre: vxoris alexandri regis syrie: de quo habet̄ p̄mo machabeoꝝ. x°.

Aristobolus iudeus pipateticus phus: q ad philometorē explanationū in moysen scripsit cōmentarios.

Hierusalē destruit̄ ꝛ penit' desolat̄ ab antiocho epiphanis. templū incendit̄ sed paulatī p iudā ꝛ frēs ei' reformat̄.

Anno mūdi.

Linea xp̄i.

Septe machabei cū matre fidelissima martyrizant̄. 2°. mach. 7°.

Eleazarus cū multis alijs: glorioso martyrio coronat̄. 2°. mach. 6°.

Templū purgatur a iuda ꝛ fratrib' ei': postq̄ tribus annis pphanatū erat: ut patȝ p̄mo mach. 4° et. 2°. machab. x°.

141

Iste vir scūs ꝛ oī laude dignissim': p̄cussit zelo suo pctores: ɔsil' in dn̄o deo israel: ut patet p̄mo mach. 2°. Et habuit filios qnqȝ eiusdē zeli. Uerȝ ipse nō erat pontifex: sed tres filij eius.

Hic est ille noiatissim' triumphator in isrl: q nec filiȝ habuit añ se nec p'. Ei' opa gl'iosa ꝛ magnifica. vide in libris machabeoꝝ. Post in bello: strēnue stās cecidit p legib' scis martyrē se dn̄o offerens. Et successit ei frater suus ionathas: qui creuit in gloria ꝛ fideliter stetit in testamento: tandē dolose occiditur a triphone cū duobus filijs suis.

Pontifices. Mathathias. — Judas machabe' ā. 3 — Jonathas ānis 19

Iste antiochus dict' episanes. i. nobilis: a capite vsqȝ ad pedes: int' foris: tot' nequā fuit: ꝛ ob hoc figura antixp̄i dicit̄. Hic martyres pl'es fecit crudelissime. Dolose egyptū intrare disposuit sicut pater ei': sȝ nō pfecit: qa romani ꝑ fuerūt frenū in narib' suis. Tādē sine manib': cū inutili pnia ɔtrit' ē. Ei' opa pessima: ꝛ quō obses fuerit rome: ꝛ q̄lit pphetia dan. fit cōpleta i eo. vide in libris machab. ꝛ doctorib' sup dan.

Reges syrie. Antioch'. epifanes. fili' antiochi magni.

Heliodor' intrauit tēplū ad spoliā dū erariuȝ. ut pȝ. 2°. mach. 3° sed diuinit' ɔcussus vir ad vitā redijt orante p eo onya.

Antioch' eupator. filius epifanis.

Iste adhuc adolescēs habuit tutorē lysiā: ꝛ cū glosū exercitū ɔ iudeos duxisset: nō longe p' hoc a suis occisi sūt: ppt timorē demetrij filij seleuci: ut pȝ p̄mo machab. 7°.

Demetri' fi. seleuci

Iste tanq̄ ver' heres intrauit regnū syrie ꝛ occiso eupatore semp iudeis infest' fuit. Tandē pugna inita contra alexandrū filiū eupatoris occubuit.

¶ Scipio nasica prudẽtissim⁹ romanoꝝ: int̃ cetera duo valde notabilia dedit cõsilia memorie digna. Primo ne carthago deleret̃: quaten⁹ occasiõe extrinseci belli interna concordia ⁊ fortitudo ppetua ppt̃ continuũ exercitũ apud romanos pseuerarẽt. Secũdo ne in vrbe aliquo mõ theatrũ constitueret̃: qa inimicissimũ h̄ eẽ dixit bellatori pplo: ad nutriẽdã desidiã lasciuieq̨ cõmentũ. Quoniã sapient̃ hec consuluerit: sequẽtia tpa declararũt. Uide augl. pmo de ciu. dei. ⁊ orosiũ li°. 2°. mirabile remediũ vicioꝝ.

¶ Tpe hoꝝ consulũ magnũ bellu macedonicũ fuit: i q̃ pmo romani succubuerũt: deinde iteꝝ conflictũ ẽ: ⁊ pari clade vtriusq̨ ptis in hyberno. i. hyeme discessũ est. tertio luci⁹ regẽ vicit: q postea apud albã in custodia defecit: ⁊ fili⁹ ei⁹ iunior didicit opus manuale rome: ob tolerandã inopiam.

Publi⁹ Longinus. — licinius.

Luci⁹. emili⁹. Paul⁹

Lucius licinius Aulus.

¶ Hoc tpe celtiberi romãos triuert̃: ⁊ scipio publius i aphrica3 iuit: ibiq̨ mltas gentiũ strages dedit. Sergi⁹ autẽ galba a lusicanis vict⁹ amisso exercitu vix aufugit.

Lucius cẽsorin⁹ Marc⁹

¶ Anno ab vrbe cõdita. 602. inchoatũ ẽ triu3 bellũ punicũ: tpe hoꝝ consulũ ⁊ finitũ ãno. 4

¶ Carthago illa nobilissima: metropolis aphrice delet̃ a scipiõe ⁊ consulib⁹ ãno. cc. postq̨ condita ẽ. Arsit p. 17. dies continuos: miseꝝ spectaculũ: multi vẽditi sũt: quoꝝ numer⁹ viroꝝ. s. ac milieꝝ fuit: qnqginta milia. multi se flãmis tradiderũt. Corinth⁹ sir vastat̃ eode3 ãno a romanis: que opulentissima fuit: toti orbi nota.

¶ Reges egypti: q p hãc lineã continuant̃: semp habuerũt societatẽ cũ romanis: ⁊ tãdiu regnabãt q̃diu fidelitatẽ ipsis seruabãt. ¶ Et nõ q nulla alia cã fuit: q sic creuit potestas romanoꝝ sup alios nisi v̓tutes q̃ exuberant̃ i eis micabãt: ⁊ pcipue iusticia quã summe colebãt: ⁊ q̃diu seruauerũt modestiã: ⁊ dilexerũt iusticiã: inuicti semp vbiq̨ mãserunt. Corrupti v̓o vbiq̨ facilit̃ deuicti legunt̃. In q̃dã reuelatiõe diuinit⁹ facta beate brigide habet̃: q dñs de⁹ testimoniũ phibet ipsis antiquiorib⁹ romanis: q nusq̨ hoies in mũdo ex puris naturalib⁹: iusti⁹ ⁊ rõnabili⁹ vixerũt. Qualia aũt luminaria ex eis tpe xpiane religionis resplenduerũt. in sequentib⁹ patebit.

Ptoleme⁹ so/ an. 17.

¶ Hic regnauit annis. 17. cui⁹ tpe cicero: varroq̨ nascunt̃.

5059 5084

Mathã fi. sadoch -genuit iacob matthei pmo.

140 Anno ante xpi natiuitate 115

¶ Cicero arpinis nascit̃. matre heluina. patre equestris ordinis: ex regio vulscoꝝ genere.

¶ Iste symon vir prudentissim⁹: ab adolescẽtia sua vsq̨ in seniũ optime conuersatus: semp victoriosus. tandẽ nequit̃ occidit̃ a genere suo: ut primo machab. vltimo.

Simõ fi. matathie -an. 8. -nis an. 26

Ioães. hircan⁹ fi. simo.

¶ Hic prefuit annis. 26. uel. 33. pph̄a religiosus ⁊ strẽnuus dux: ptolemeũ soceꝝ suũ fugauit: samariã captã solo equauit. Tandẽ reb⁹ optime administratis: mortem vicinã sentiẽs. cũ qnq̨ filios haberet quoꝝ null⁹ ad regimẽ populi valeret: vxorẽ suã disertissimã iudeis pfecit ⁊ filijs. verũ nihil pietatis in filijs fuit.

¶ Iste alexander semp gratiosus fuit iudeis: ⁊ apparet eũ meliorẽ fuisse int̃ oẽs reges syrie: de qbus pauca virtuosa: aut nulla referunt̃. Hic cleopatrã filiã regis egypti accepit i vxorẽ. verũ rex egypti inique egit contra eũ: ppt̃ qd rex arabũ timẽs ipsũ alexandrũ decollauit: ut p3 pmo mach. 10. et. 11°.

Alexander fi. epifãis.

Antiochus adolescẽs -filius alexãdri.

Triphon predator.

¶ Iste adhuc puer: suadẽte triphone aliqd molitus ẽ p recupatiõe regni: sed parũ pfecit. iuxta illud semẽ impioꝝ pibit: qa statim ab eo occidit̃. Triphon aũt cũ pessime se in oib⁹ gereret omnis exercitus eũ dereliqt: factusq̨ pfugus: nullibi tutũ repperit locum.

Demetri⁹ fi. demetrij.

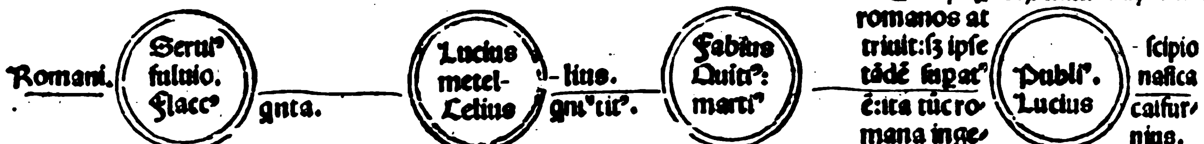
Antioch⁹ fi. demetrij

¶ Iste confortat⁹. triphonẽ psecut⁹ ẽ: ⁊ fugauit eũ. Et pmo iudeis benignus fuit: sed postq̨ pualuit: fecit sic p̃res sui: s3 nõ ipune pmo mach.

¶ Iste demetrius satis creuit breui tpe: ppt̃ regẽ egypti q alienauit se ab alexãdro: ⁊ resauebat sibi: ⁊ qa ambo stati sũt mortui post dissensionẽ: nõ quieuit terra paulisp in conspectu demetrij. tandẽ capit̃ a rege pside: ⁊ incarcerat̃.

❡Bella socialia oriunt̄: quoꝝ hec pᷓma cā siue origo fuit. Gracc⁹ notat⁹ a nobilib⁹: cepit cām querere ɔtra eos. Et qꝛ solus nil potuit ɔtra eos: coēm ꝑplm nitebat̄ ad se trahere dicēs: ꝙ agri deberēt diuidi equaliter: ꝛ etiā pecunie ꝛc. ꝛ ab hoc tumult⁹ suscitat̄: in quo ipse occisus est: ꝛ multa mala secuta sūt. vide orosium.

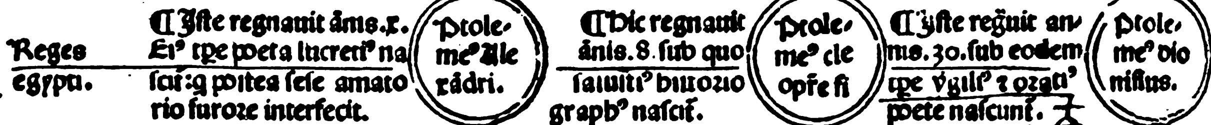
❡Hoꝝ tpe rex numidiaꝝ: valde romanos attriuit: sꝫ ipse tādē supat⁹ ē: ita tūc romana ingenuitas defecit: ut dicet. O vrbem venalem ꝛ mature perituā: si emptorē inuenerit: quasi diceret. Fides in te perijt.

❡Hoꝝ tpe puer ex ancilla nascit̄: qdrupes: qdriman⁹ ocul' 4. Ethna mōs igne⁹ flāmas euomuit mirabilit̄ ꝛ loca vicina vastauit. Scipio numātiā deleuit.

❡His pᷓsidentib⁹ iussa est carthago restitui: ꝛ romanoꝝ famulis repleta ē: ꝛ in vrbe intestinū bellū vertitur atrocissime.

❡Iste fabi⁹ cū paruo ꝑplo regē armenie supauit: ꝛ mersi sūt 180 milia armatoꝝ i rodano. Quintius deleuit gallos: q sub radice alpiū siti fuerūt.

❡Iste regnauit ānis.x. Ei⁹ tpe poeta lucreti⁹ nascit̄: q postea sese amatorio furore interfecit.

❡Hic regnauit ānis.8. sub quo salusti⁹ historiograph⁹ nascit̄.

❡Iste regnauit annis.30. sub eodem tpe vgil⁹ ꝛ orati⁹ poete nascunt̄.

❡Mitridates rex ponti ꝛ armenie ꝑ ānos.40. gessit atrocissima bella ɔtra romanos imodico sanguie fuso: sepe victor: sepe vict⁹. tandē ꝓprios filios pemit: haustoqꝫ veneno: vxores pelices ac filias secū extinxit: sic miserabiliter perijt: q infinitos pemit. Hic ut orosi⁹ testat̄: maximū nobis argumētū sue sānie reliquit. Cū eni oīuꝫ supstitiosissim⁹ fuerit: in fine expt⁹ est: ꝙ falsos deos coluerit. Sic non agit nobiscū de⁹ noster: cui si fideliter seruimus: nequaqꝫ mala morte perire nos finit. vide pulchre li. vj.

Ano mūdi. 5109

Linea xpi.

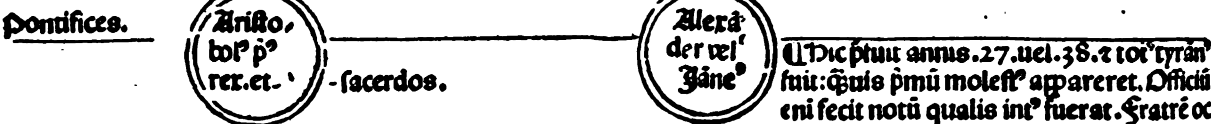
❡Regnū iudee restituit̄: qd interruptū fuit annis.475.a tpe sedechie usqꝫ ad aristobolū.

❡Uirgilius maro in pago qui andes dicit̄: haud pcul a mantua nascit̄: pompeio ꝛ crasso cons. Dehinc cremone studijs erudit̄.

06

❡Seruile bellū in sicilia: vbi conspirarūt.70.milia seruoꝝ. Huiusmodi bella piculosiora sunt ceteris: quia crudeliora: nec curant de patrie salute.

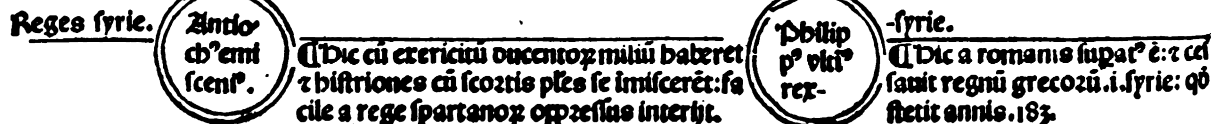
❡Pestilentia maxima fuit in aphrica. perierunt vltra mille milia.

❡Iste vno tm̄ anno pfuit: ꝛ diadema sibi imposuit nec fuit ɔtent⁹ de testamēto patris: iō matrē cū filijs incarcerauit: ꝓpter qd miserabilit̄ pijt cū fratre suo antigono: qui eū iuuit ꝛc. vide magistꝝ i historijs.

❡Hic pfuit annis.27.uel.38.ꝛ toti⁹ tyrān⁹ fuit: quis pmū molest⁹ appareret. Officiū eni fecit notū qualis int⁹ fuerat. Fratrē occidit. ꝛ in.xv. annis circiter.50.milia senioꝝ interfecit: q facinora eius detestabant. Tandē moritur⁹: duos filios reliqt.s. hircanū ꝛ aristobolū. ꝟꝫ vxorē regnare ɔstituit: qꝛ gratiam populi habuit.

❡Antigonus frater regis inuidia regine occidit̄: vbi dicit iosephus: ꝙ certū documētū prebuit. Omnē beniuolentiā insqꝫ nature criminatiōib⁹ cedere: nullāqꝫ optimaꝝ reꝝ afflictionē tantū valere: ut inuidie ppetuo possit obsistere.

❡Hic cū exercitū ducentoꝝ miliū haberet ꝛ histriones cū scortis pᷓses se imiscerēt: facile a rege spartanoꝝ oppressus interijt.

❡Hic a romanis supat⁹ ē: ꝛ cessauit regnū grecoꝝ.i. syrie: qd stetit annis.183.

¶ Bella intestina externaq; circa hec tpa intãtũ pualuerũt ut p magno miro habitũ ẽ: φ stat⁹ rõane reipublice penitus nõ pierit. Unñ patz φ nihil potuerit bellicus labor ad pacẽ pcreãdã: nisi a sũmo deo magnũ illud donũ largiaẽ nõ a falsis dijs qb⁹ tota roma vltra mille annis seruiuit vide orosiũ ad longũ de his bellis.

¶ Bella ciuilia incipiũt. q̃ cõtinuata fuerũt p ãnos. 40: ⁊ adeo attrita fuit vrbs. ut necessario regimẽ ipsi⁹ mutarẽtur. lz ad mltos ãnos optie rexissent ɔsules. Infelix psus cõditio mũdani stat⁹ q nũq̃ in delicijs durare potuit ⁊ gl̃ia. quis hec sũmo studio q̃rat. quãte dementie est hoc sp sudore ac sanguine q̃reret. qδ cũ adeptũ fuerit. nullo pacto retineri pot.

Gaius. Malli⁹. quint⁹. - scipio.

¶ Tpe hoꝝ theutonici ⁊ germani ⁊ cibri aduñati sũt ɔ q̃s romani pliarũt: sepeq; victi: tãdẽ eos supauere subtilit: ⁊ deleti fuerũt. 160. milia: ⁊ innumarabiles se ipsos occiderũt: ⁊ stati p⁹ iteꝝ intestinũ bellũ rome fuit: qδ malli⁹ cõsul sedauit.

Julius Lucius marc⁹. - cesar p⁹ fact⁹ ẽ.

¶ Hoc tpe multa pdigia isolita terruerũt romanos: ⁊ stati p⁹: in diuersis pvincijs delet⁹ ẽ romanoꝝ exercitus: ita ut saga. i. veste meroris induerentur.

Silla. mari⁹ 1 gaius.

¶ Isti duo ɔsules ɔ se inuicẽ bellãtes: pmũ ciuile bellũ inchoarũt: cui⁹ occasionẽ ⁊ pgressũ miserabilẽ orosi⁹ psegr̃: totq; occisi sũt: ut sille dicẽt cũ quib⁹ tandẽ victuri sum⁹: i bello armatos in pace iermes occidimus: extũc pscriptio instituta est.

Põpei⁹ Marcellus.

¶ Prudẽtissima illa roma hoc non potuit: ⁊ tu vaelbis: xpm seq̃re. ne peat labor tu⁹.

¶ Isti duo ɔsentiẽtes sil restiterũt iulio: ⁊ ob h̃ secũdũ bellũ ciuile ortũ: ãnis. 4. durãs: i quo totũ mũdũ ɔcurrisse ɔ se breuiter dixerũt. tãdẽ pompei⁹ supat̃ capiteq; plex⁹ paulati mitescit: O grande spectaculũ: q̃ dispar exitus tanti viri.

¶ Uarro marc⁹ doctissim⁹: q tã mlta legit: ut aliqd ei scribere vacauisse: miremur tam multa scripsit: quãta vix aliquis legere possit: ut dicit terentius.

¶ Cicero marcus tulius maximus rhetor claret.

¶ Pompeius semp victoriosus. 22. reges subegit. tandẽ postq̃ templũ pphanasset: nũq̃ postea dicit̃ pugnasse qn vinceret̃. silr nõ longe p⁹ crassus pses syrie: templũ etiã ausus ẽ spoliare qδ pompei⁹ nõ fecit: ⁊ ob hoc auro in os ei⁹ fuso interijt: sic pereant inimici tui dñe Multa exempla de his inueniũt̃: q nõ timẽt diuina ⁊ cleꝝ dehonestare: φ iuxta vulgare dictũ: mala morte pire solent. hoc apte etiã pphetauit moyses: deu⁹. 33. Percute dorsa inimicoꝝ ei⁹. i. leui: ⁊ qui oderũt eũ nõ ɔsurgant

5134

Jacob. Pater ioseph naturalis: sed heli pater ei⁹ legalis fuit. hunc matthe⁹: illũ lucas cõmemorat.

66 — 59 — Anno an xpi natiuitate.

¶ Hec pfuit annis. 9. ⁊ fecit tyrãnides ples: licz pri⁹ simulata scitate: religiosa famaret̃: ⁊ hyrcanũ in sacerdotẽ pmouit: ⁊ ut p⁹ se regnaret instituit. Hec in linea pontificũ ponit̃ ppt̃ supputationẽ annoꝝ: non φ officiũ pontificale exerceret qδ non licuit.

Alexãdra. vxor. alexandri.

¶ Iste hircan⁹ mortua mr̃e i regno successit: in quo modicũ psperitatis habuit ppt̃ partialitates ppli: nã stati a mr̃e supat⁹ ẽ: ⁊ post iteꝝ restitut⁹ auxilio arabũ. tandẽ fact⁹ tributari⁹ romanis i pace aliquãto tpe regñuit: sz nõ noie regis nouissime miserabilr̃ obijt: deceptus fraude parthoꝝ q̃s antigopus ɔtra eũ duxit. vide plene magistrum de his.

Hircan⁹ fi. alexãdri - an. 33.

¶ Heresis phariseoꝝ circa hec tpa ortũ. Et nota φ tres erãt secte in iudea. s. pharisei: saducei: ⁊ essei. Hi oẽs a cõi vita reliquoꝝ iudeoꝝ distincti: multis erroib⁹ implicati ppt̃ asperitatẽ vite sanctiores se alijs dixerũt. Uide magistꝝ in historijs circa baptismũ ioannis. Itẽ adhuc due secte: a quibusdã asserunt̃. s. arhonei: ⁊ genuste.

¶ Fimbria iliũ vastat. i. troiã antiquã romanorũ sed silla statim eam restaurauit.

¶ Cathilina famos⁹ tyrãn⁹: ɔiurat ɔtra patriã in vrbe: in etruria vo extinguitur occiso ibi cathelina. Rome conscij cõiurationis occisi sunt.

¶ Uirgilius excellentissim⁹ poetaꝝ clar⁹ habet̃. ⁊ mira fecit.

¶ Oracius flaccus satyricus.

¶ Salustius crispus historicus.

¶ Plotius primo rome latinã rhetoricã docuit.

¶ Possodonicus stoicus.

¶ Hecaton stoicus: q dixit oẽ honestũ in arduo est. si vis amari ama. Queris qd pfeceri. amicus mihi esse cepi.

¶ Rome numerati sũt. 400. milia. 64. milia hominũ: oẽs icole ciuitatis.

¶ Libraria. 400. miliũ libroꝝ cõburit̃ in egypto: vñ pz quãta fuit antiquit⁹ diligentia in libris colligendis.

copia libroꝝ

¶ Tres soles apparuerūt in celo versus orientē: qui paulatim in vnū corp⁹ solare redacti sūt. Grande spectaculum grandia prefigurauit: quasi asia: aphrica: et europa sub vna monarchia statim cōiungi deberēt. Itē q dominiū lucij antonij: et marci antonij in vnū rediret. Sed potius noticia vni⁹ et trini dei: toti orbi futura iminebat.

Cesares. — Julius cesar ā. 5. Bai⁹ — Ab hoc ceteri dicunt cesares. — Imperatores. — Octauian⁹ august⁹ ā. 57. mēsib⁹. 6. dieb⁹. 10.

¶ Iste iulius tante fuit acutitatis: ut mens illius et man⁹ ad impossibilia ferme suffecerit. 52. vicib⁹ pugnauit sol⁹. marcū marcellū supgressus: q ter centies nonies fert pugnasse. Hic pōpeio ac ceteris nobilissimis romanis occisis imperiū arripuit. Tandē āno. 5° imperij sui conspiratiōe bruti: ac cassij dolo occidit ipse dn̄ator orbis.

¶ Iste octauian⁹ nepos iulij: cū eēt adhuc adolescēs imperiū sumpsit. iuuētutē suā virilib⁹ actib⁹ decorauit. qnq milia bella gessit: et breuiter totū mundū post multa bella in vnam tandem monarchiā redegit.

Cleopatra. ā. 20.

Huic illius egypti regnū dedit: monens ut magis amiciciā romonā q arma experiri studeret. Tercio aūt anno hui⁹ cleopatre: iuli⁹ sumpsit imperiū: et sic finit hic calcul⁹ latinoꝝ p hanc lineā descendentiū ad xp̄m: et sequit supputatio annoꝝ p lineam romanorum.

¶ Cato nolatiss⁹ vidēs cesarē triumphare: cui ipse nō fauebat: apud vticā seipsū occidit: iuxta illud. Maluit cato mori q deroget vrbis honori. sed pter hoc fm aug. nō excusat a peccato.

¶ Bos loquit aranti. In breui magis deficient homines q iumēta: uel ut quidā libri habent frumenta.

¶ Sceptrū de iuda auferet: et dux de femore eius: quia in proximo sanctus sanctoꝝ venturus est: iuxta ꝓphetiam iacob.

Anno mūdi 5159

¶ Iudea tributaria fit romanis pter partialitatē duoꝝ fratrū. s. aristoboli et hircani. Uterq eni inuidētie cā: subiecit se romanis ut regnare posset et c.

Joseph circa b tpa nascit: p⁹ spōsus marie.

¶ Iste antigon⁹ fili⁹ aristoboli vbiq infideliter egit: nec romanis obediuit: magnā plagā terris intulit: ut hircano expulso regnare posset. Regi n. parthoꝝ pmisit talenta mille: et vgines qngentas: ut se iuuaret: lisania nepote suo id pcurante: et sic hircan⁹ eiect⁹ est fasellus occisus est: et herodes fugat⁹. Sed cū herodes romā venisset: et senatui cuncta narrasset: august⁹ eū regē iudee creauit: mittēs cū eo exercitū: qui hierusalē ceperūt: et antigonū captū duxerūt ad antoniū: qui eū securi percussit et herodes cōfirmatus est in regno: cessauitq sceptrū de iuda sicut predixit iacob.

Antigonus

¶ Scipio seipsum iugulauit.
¶ Juba rex iugulari se fecit.
¶ Petreius gladio se pfodit: et multi alij de nobilissimis romanoꝝ: q noluerūt iulio subdi: aut timuerūt ab eo occidi sicut plures iam occiderat
¶ Titus liuius historicus.
¶ Marcus callidius orator.
¶ Diodorus scriptor historie grece.
¶ Ouidius naso.
¶ Gaius falcidius.
¶ Corneliushistoricus.
¶ Marcus varus. hic ait: Nihil magnificū docebit: q a se nihil didicit.

¶ Lugdunū cōdit a minatio planco oratore: qui fuit discipulus ciceronis.
¶ Cornelius gallus.
¶ Messala poeta: et multi alij his fuere temporibus.

¶ Sibylla tiburtina clara habet: que de xpo phauit: et augusto respondit: ne se deū iuxta stulticiā paganorū putaret: et ostendit illi virginē pulcherrimā in celo: tenentē puerū in brachijs: et ait. Hic puer maior te est: ipsum adora.

Hic ē ille vnicus q secundū nō habuit: sub q cōtituit orbis terrarū ac pmpte obediuit: agēte hoc diua puidētia: ut xpi natiuitatē tpalis pax illustraret. Hic gloriat se vrbē marmoreā reliqsse quā latericiā ipse inuenit. Fuit pulcherrimus corpe: igenio subtilissimus: fortunatissimus i oibus: s3 vicio carnis nō caruit. Ipse est q describi fecit totū mundū: ut vidi Luc. 2° ca°. 52° anno natus est xps dñs saluator mūdi: qui pacē eternā suis largitur.

¶ Monarchia romanorū: oium maxima circa hec tpa incepit. Cum eni ut testat hieronymus et alij sci doctores: p totum orbem in diuersis puincijs bella pululareut: subito cunctis mirantibus pacata sūt: et romano pncipi colla submiserūt: ut apte dñs deus hoibus ostēderet: q illā vniuersalē pacē nō bellicus labor. sed ipse donasset. semp vno finito bello aliud sequebat aut plura: peiorq3 scissura sequebat: sed xpi natiuitate ppinquante: vrbs quieuit et orbis.

Reges iudee. Herodes ascolonita an° 37

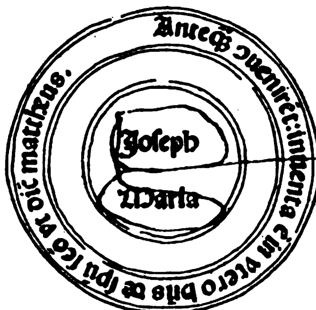
¶ Iste herodes idumeus pm° rex alienigena apud iudeos fuit. Ei° historiā magister diligent psequitur refert eū fuisse virū strēnuū et fide dignū: et in oibus notabilit se habuit grat° valde romanis: et pplis q pacē amabāt. multa etiā opa memorabilia fecit: verū in senectute sua: cū nimis vellet placere romanis: et audisset de ortu xpi: timēs pelli e regno tanq alienigena: miserabiliter defecit sensu: et antiqua pbitate amissa: inocētes occidit: et plures de filijs suis. tandē oibus odiosus: morbo inualescente flebili morte destituit etc.

¶ Beda dic istū tenuisse pncipatū ānis. 26. q etiā cōbussit libros oēs: qb° gētis iudee seruabat ascripta: ne ignobilis forte: et a multorū semine argueret extraneus.

¶ Maria nascit anno ante xpi natiuitatē. 16. uel circa.

¶ Historia euangelica omniū scripturarū sanctissima hic texitur.

5179 — 5199

20 — 1 Anno ante xpi natiuitat

¶ Zacharias et elisabet: fuerūt ambo sce vite: et parentes sci ioānis baptiste.

¶ Ioachim et anna clarēt scitate vite: q p° singulari grā meruerūt pcreare florē toti° felicitatis mariā: omiū creaturarū excellētissimā: q deū nob genuit.

¶ Burgundiones orti sūt gens semp valida: sic dicti: q sup rhenū fluuiū burgos plures habent.

¶ Marcus agrippa gener octauiani: supra rhenū ciuitatē agrippinā condidit: q p° dicta est colonia.

¶ Anno mūdi. 1599. ipse ē pm° añ natiuitatē xpi: cū iam esset despōsata maria ioseph: missus ē angel° gabriel a pre luminū deo toti° csolatiōis ad ipsā: ut ānūciaret ei q veneri plenitudo tpis: p recōciliatiōe humāi generis: et q p ipsā dei fili° huc mūdū intrare vellet. Hoc igit oiu3 secretorū secretissimū mirabiliū mirabilissimū: salubriū saluberrimū. desiderabiliū desiderabilissimū: mysteriorū pfundissimū: circa hec tpa diu expectata: adimpletū ē: ut deus hō fieret. Quis audiuit vnq tale: O si sapiat istud in palato mētis nre. vide deuotissimā historiam. Luce primo.

¶ Ioannes baptista nascit: quo nemo maior inter natos mulierū surrexit.

¶ Roma in flore: ꝛ numerati sunt ciues eius ꝛ descripti nonagesies trecenta milia ꝛ.80.milia.

Ualerius maximus fuit hoc tempore vir magne fame.

¶ Imperatores romani p hanc lineā ɔtinuanť: qui oēs augusti dicunť ꝑpter singularē hui⁹ augusti excellentiam. Iustu equidē est: ut ille oib⁹ nomē tribuat: qui cūctis viuēdi formā: ꝛ regēdi normā ɔstituit. Tanta siquidē in eo ꝓbitas ac strenuitas emicuit: ut vix credibile sit: ꝙ vnq̄ destituta nā hūani discursus talez edere potuerit. Quid vlt: xpm cū bñdicta matre sua videre meruit: quasi ipse primiceri⁹ extiterit vocationis gentiū ꝛc. nec vnq̄ post hec dñs vocari voluit. Arā ei prim⁹ extruxit. Humilitatis: clemētie: ciuilitatis: patiētie: discipline ꝛc: q̄ rarissime i tāta sublimitate ɔueniūt: exemplar ipse fuit. Bellū non nisi coact⁹ accepit. Ait eni. Magnū ē dispēdiū aureo hamo pisces cape qa hami ꝑditi dānū: nulla pōt captura pisciū cōpari. Detrahentib⁹ sibi ait. In libera ciuitate: liberas decet esse linguas. Milites ociari nequaq̄ aut deliciari ꝑmittebat: quoꝝ ꝓfessio instituta ē ad laborē. Filias suas i lanificio fecit instrui ꝑpter mutabilitatē tpaliū. Nendi: texēdiq̄ nō solū artem: sed vsū habebāt: nec ad se nisi vultu maturo sine oi vestiū curiositate accedere ꝑmittebat. Regna q̄ iure belli quesierat ꝓter pauca reddidit: aut alienis benigne tribuit. Testē se i iudicijs interrogari: ꝛ repelli equanimissimo aio patiebať. Plures habuit sibi maxime familiares: q cū meli⁹ poterant: eū extinguere etiā publicis bellis nitebanť. Alij ter quaterq̄ ꝑiuri: cū gratiā poscerēt: vitam ꝛ bona ab ipso impetrarunt. O q̄ multi fuerūt: q se de tam nobili sanguine ꝓgenitos gloriabanť: sed mores nō imitabanť.

Archelaus. ĥ. 9. filius

Coponius.

Marcus.

Procuratores iudee.

¶ Iste archela⁹: ꝓpť ei⁹ ferocitatē a iudeis accusat⁹: relegat⁹ est i viēnā gallie vrbem.

Herodis sub eo dñs rediit ex egypto.

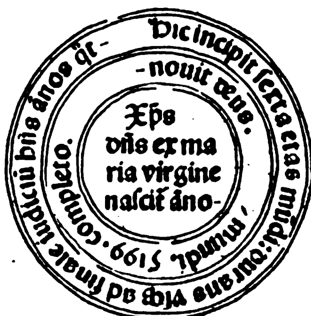
Hic loco archelai substitutus est.

Sub isto moriť salome soror herodis.

Xps nascit anno mūdi. 5200.

Linea xpi.

Anno domini pmo.

¶ Nōnulli reges in honorē hui⁹ ce. ciuitates cōdebāt: quas cesareas appellarēt: sicut i mauritania ꝛ in palestina: que nūc vrbes clarissime sūt. Et multi reges ex regnis suis venerūt: ut ei obsequerenť.

¶ Nat⁹ est circa hec tpa dñs noster de virgine pura nouo ordine: ꝓm ꝓphetica ꝓmissa Et hec est plenitudo tpis: de q̄ apl's dicit: qui misit de⁹ filiū suū in mūdū. Ob hoc incipit hic sexta etas mūdi: cui⁹ finē sol⁹ de⁹ nouit. Et dicit aug⁹ ꝙ hec etas dicif senect⁹: q̄ sepe extendiť vltra oēs ꝓcedentes etates: qa pleriq̄ hoiez viuūt etiā vsq ad centū viginti annos: aut vltra. Et notū ē ꝙ sexagenarios senes vocamus. vn̄ fatuū ē velle determinare quotitatē ei⁹. Plures eni hoc attētarūt; qui oēs fuere decepti: sicut probat doctor sanctus ꝛc.

¶ Era xpianoꝝ ꝑncipalissima: omniū eraꝝ notissima: celeberrimaq̄ ipse ē ann⁹ octauiani. 42⁹: olympiadis cētesimenonagesimetertie: ꝛ ꝓm bedā ān⁹ mūdi. 5199. cōplet⁹. vn̄ v̄sus. Unū tolle datū: ad milia qnq̄ ducentis. Nascēti dño: beda dat a ꝓthoplasto. Itē. Ante xpm duo: cētū min⁹ vno: milia qnq̄. Et hic tanq̄ ꝓbabilior mod⁹ ab eccl'ia huať: ꝛ est magi vulgat⁹. Sūt ꝛ alij diuersi mōi supputationū: qdā breuiores ut hebreoꝝ: qdā longiores ut methodij ꝛ alioꝝ: de qb⁹ imēsus ē labor tractare: vtilitas v̄o modica. vide singula locis suis ꝛc.

¶ De ꝑncipatu romano sic dicit cicero i li⁹ de offic. Certū est fuisse aliqñ tēp⁹ quo sine regib⁹ viuebať. at postq̄ iure gentiū possessiones ceperūt diuidi: non alia de cā reges sūt istituti: nisi iusticie fruēde. Nā cū i inicio ꝓmereť multitudo ab his q maiores opes habebāt: ad vnū aliquē virū ɔfugiebāt v̄tute ꝑstantē: qui ꝓhiberet iniuriari tenuiores egtatē ɔstituēdo sūmos cū infimis pari iure ꝯtingeret: Cūq̄ adhuc regnantib⁹ regibus debiliores nōnunq̄ opprimerenť: leges ɔstitui placuit: q̄ ad iudicādū nō odio aut grā ducerenť sz tales inopi q̄les potēti ꝑstarēt aures: q̄ fit vt leges nō solū ꝑplm: sz regem quoq̄ obligare sciam⁹. at si regē ɔtemnere leges: cape bona subditoꝝ: violare v̄gines stuꝑre matronas: ꝛ cet'a illicita facē videamus: nūqd illo submisso: ali⁹ sublimabiť: q ꝛ bn̄ gubernare: ꝛ legib⁹ nouit obtꝑare.

¶ Hic fuit vir magnarũ virtutũ: ⁊ pius pr̃ in subiectos sibi. Aiebat nanq̧ quibusdam principibus qui cupiebant grauare plebem. Boni pastoris ẽ tondere pecus: non decoriare. Item cũ suaderent sibi: vt baliuos mutaret: dixit. Vidi quẽdam: muscas egri vulneribus insidẽtes fugare: quem eger inculpauit: dicẽs. Iste venture sũt sitibunde: vt fugant: iste tñ q̃ plene sunt locũ occupabãt: q̃si diceret. Consultius ẽ vt locupletes teneam⁹: q̃ꝫ illis amotis: denuo tenues ditare cogamur. O magnũ prudẽtissimi viri ↄsiliũ. Taliter enĩ q̃dã fraudulẽti solẽt isidiari p̃ncipib⁹: vt. s. cõem populũ ↄtra eos prouocent: quo facto: sciunt quoniã necessarij sunt eis: cogentes deinceps eosdem videlicet tã principes q̃ꝫ populuꝫ sicut volunt ac suis astutijs magis magisq̧ inuoluentes. Maxima prudentia principũ est: vt se taliter agant: ne plebibus exosi fiant: omnesq̧ ↄtrariũ suadentes: abijcere statim debent: vt famam suam dilatent: q̄ cõitatem diligant: hoc tã paganoꝝ q̃ꝫ sanctissimorum virorũ ↄsilium semper fuit. Exempla sunt quotidiana ⁊c̃. Hic etiam tyberius bene de xp̃o sentire cepit: ⁊ eum pro deo coluit ⁊c̃. Dicunt quidã q̄ tandẽ crudelis factus sit ↄtra potentes. si hoc verum est quis scit: quo iudicio actũ fuerit? Magnum vtiq̧ pietatis argumentũ fuit: q̄ subiectis ⁊ pauperibus sp̃ gratios⁹ extitit: pacem etiam habuit cunctis diebus suis. Omnes xp̃i ac xp̃ianoꝝ cõtradictores: sine vlla miseratione deleuit pilatũ exilio dãnauit. Moritur tandeꝫ cuꝫ ingenti gaudio multoꝝ: sꝫ peior eo successit. Vixit ãnis. lxxviij. ⁊ imperauit annis: xxiij.

Tyberi⁹ p̃uign⁹ — octauiani adoptione fili⁹.

Annius rufus — Valeri⁹ gracus. — Ponti⁹ pilatus.

¶ Sub hoc morit̃ augustus.

¶ Iste palã vendidit sacerdotiũ. Qui pl⁹ dedit ille obtinuit: ⁊ sic pluref in breui fuerũt.

¶ Sub hoc ioannes baptista cepit p̃dicare: ⁊ dñs passus est: quẽ ipse ob timorẽ cesaris iniuste dãnauit ad morẽ crucis: ⁊ ideo post miserabiliter perijt seipsũ occidẽdo. De funere aũt huius mirabilia narrant̃.

¶ Sup̃ oia bone iesu amabileꝫ te mihi reddit calix quẽ bibisti. ait Bernard⁹.

5211 — 5229 — 5232

Iesus christus — ãnoꝝ 12. in templo doctores audit.

Iesus christus — dñs nr̃ i iordane baptiçatus est.

Iesus xp̃s — dñs oiuꝫ p̃ suis moriẽ: ãnoꝝ. 33. ⁊ triũ mẽsiũ.

12 — 30 — 33

¶ Nota q̄ nihil reperit̃ de infantia saluatoris ⁊ operib⁹ ei⁹ vsq̧ ad baptismũ ioannis apud euãgelistas: nisi q̄ duodẽnis remãsit in hierusaleꝫ audiẽs doctores ⁊c̃. Hoc aũt q̃d dicit̃: ⁊ erat subdit⁹ eis: tanq̃ꝫ granuꝫ salutare multiplicit̃ terit̃ a doctorib⁹ ⁊ deuotis p̃sonis: vsq̧ hodie conantib⁹ p̃suadere que fuerit ↄuersatio xp̃i in illis. 18. annis. Ille aũt liber q̃ de infantia salua toris ĩtitulat̃: q̃a iam diu inter apocripha deputatus est nil auctoritatis affert: nec verisĩle est q̄ talia diuina op̃a ⁊ gloriosa miracula puerilit̃ int̃ pueros fecerit: q̃ vix tp̃e debito ad huiusmodi faciẽda: potuit etiã a matre sua benedicta inclinari: ⁊ sic̃ r aplis ⁊c̃. dixit enĩ. Nõdũ venit hora mea: ⁊ non sum missus nisi ad oues israel ⁊c̃. Igit̃ oibus credere: ⁊ nulli credere: eque viciosũ est.

¶ Circa hec tp̃a: grande spectaculũ mũdo inotuit a seculis nõ auditũ: reuelatio ap̃ta hũissime trinitatis: Pr̃ i voce: fili⁹ i carne: sp̃us scũs i sp̃ẽ colũbe ⁊ h̃ vngit̃ nobis xp̃s ver⁹ saluatori lege p̃missus: q̃ ẽ via: vitas: ⁊ vita: ⁊ p̃ter quẽ nõ ẽ sal⁹. Iam h̃ texit̃ historia triũ ãnoꝝ: doctrine ipsi⁹ salutifere: cũ miraculis plurimis ⁊ gloriosis qualia nũq̃ꝫ visa sũt.

¶ In ãno. 34. xp̃i: multa mirabilia facta fuerũt. Nã ipso die passionis ei⁹: terra tremuit. petre scisse sũt: sol obscurat⁹ est: ut patꝫ i euãgelio Die pasce dñs resurrexit cũ multis ⁊c̃. Deinde p⁹ dies 40. gloriose in celũ ascendit cũ p̃da magna ⁊c̃. In die pentecostes venit sp̃us scũs sup̃ ap̃los ⁊c̃. Et hec oia nostre salutis et̃ne sũt sacramẽta in quib⁹ deuote mẽtes quottidianã inueniũt refectionẽ. Beatus q̃ versat̃ in his: qm̃ fructũ percipiet sempiternũ.

¶ Ioannes baptista scissimus: ab herode decollat̃: q̃a arguit eũ de adulterio. Iste fuit herodes antipa tetrarcha galilee: q̃ p̃pter hoc crimẽ ⁊ tp̃aliter ⁊ eternaliter est punitus cum herodiade ⁊c̃:

Ancta mater ecclia cõpaẗ ciuitati: de qua gloriosa dicta sũt: ut dr̃ in psalmo.86. Quid gloriosi⁹ ea esse poterit: quã glĩficauit tota sãctissĩa trinitas: quã defendit diua maiestas: quã illustrat diua claritas: quã regit diua bonitas: cui⁹ caput xp̃s iesus: ver⁹ de⁹ ꝛ hõ: cui⁹ ciues oẽs electi sũt: cui⁹ ministri angeli: illi beatissimi spũs excubãtes sup muros ei⁹ dies ac nocte. Hec ẽ quã edificauit vnigenit⁹ dei sup firmã petrã: nec porte inferi p̃ualebãt aduersus eã. Hec ẽ syon illa dilecta: cuius portas diligit dñs sup oia tabernacula iacob. Hec ẽ sponsa illa imaculata: nõ habẽs maculã neq; rugã: quã nõ vili clenodio: sed p̃cioso sanguine subarrauit dñs. Hec est mater pulcre dilectionis ꝛ agnitiõis scẽ spei: que filios generat in eternũ regnaturos: Hanc p̃nunciauerũt patriarche

Petrus	Credo in deũ patrẽ oĩpotẽtẽ creatorẽ celi ꝛ terre.	Hieremias.2.	Patrẽ vocabis me: ꝛ p⁹ me igredi non cessabis.	¶ Exodi.20. Nõ habebis deos alienos corã me. Hesaie 45 Ego dñs ꝛ nõ ẽ alt: creans tenebras: ꝛ formãs lucẽ. Psalmo.113. De⁹ aũt noster i celo: oia q̃cũq; voluit fecit. ꝛc̃.
Andreas.	Et in iesũ xp̃m filiũ eius: vnicum dñm nostrum.	Abbacuc vltimo	Ego aũt in dño gaudebo: et exultabo i deo iesu meo.	¶ Psalmo.2. Dñs dixit ad me. fili⁹ me⁹ es tu. ego hodie genui te. Joãnis 4. Ego ꝛ paẗ vnũ sum⁹. Col.i. Qui ẽ imago pr̃is inuisibilis dei. ps. Uerbo dñi celi firmati sunt.
Joannes.	Qui cõceptus est de spũ scõ: natus ex maria v̓gie.	Hesaias 7.	Ecce v̓go ɔcipiet ꝛ pariet filiũ: ꝛ vocab nom̃ ei⁹ iesũ	¶ Hieremie 13. Mulier circũdabit virũ. Galath.4. Misit deus filiũ suũ factũ ex muliere. Jeze.44. Porta hec clausa erit ꝛ nõ apieẗ: ꝛ vir nõ trãsibit p eam. ꝛc̃.
Jacob⁹	Passus sub põtio pilato: crucifixus mortu⁹ ꝛ sepult⁹.	Zacharias.2.	Aspicient ad me quẽ cõfixerũt: ꝛ plangent eum.	¶ Hesaie.52. Tanq̃ ouis ad occisionẽ duct⁹. Uere lãguores nr̃os ipse portauit. Prima Petri.3. Xp̃s semel passus ẽ p nobis: iustus p iniustis.
Thomas.	Descendit ad inferos: tertia die resurrexit a mortuis.	Osee 13.	Ero mors tua o mors: mors⁹ tu⁹ ero inferne. In die t̃tia suscita.	¶ ps.15. Nec dabis scm̃ tuũ videre corruptionẽ. Eph 4. Descendit p̓mo i inferiores ptes t̃re. Act.2. Nõ ẽ derelict⁹ i inferno. Ro.6. Xp̃s resurgẽs ex mortuis: iam nõ moriẗ.
Jacob⁹	Ascẽdit ad celos sedet ad dexteraꝫ dei pr̃is oĩpotẽtis	Amos 11.	Edificat in celo ascẽsionẽ suam: dñs nomẽ illi.	¶ ps.67. Iter facite: q ascendit sup occasũ. Et ibidẽ. Ascẽdit in altũ: captiuã duxit captiuitatẽ. Mich.2. Ascẽdit iter pandens ante eos.
Philippus.	Inde ventur⁹ est iudicare viuos ꝛ mortuos.	Malachias.3.	Ascendã ad vos in iudicio: ꝛ ero testis velox.	¶ ps.95. Judicabit orbem terre i eq̃tate: ꝛ pplos i veritate sua. Job.19. Fugite a facie gladij: qm̃ vltor iniq̃tatis ẽ gladius: ꝛ scitote esse iudiciũ.
Bartholome⁹.	Credo: in spiritum sanctum.	Joel 2.	Effundã de spũ meo: sup omnẽ carnem.	¶ Job.26. Spũs ei⁹ ornauit celos. Sap.i. Spũs dñi repleuit orbẽ terraꝝ ꝛc̃. ps.140. Spũs tuus bonus: deducet me in terrã rectam.
Mattheus.	Sanctam ecclesiam catholicam.	David i ps.35	Cõfitebor tibi: i ecclia magna.	¶ Soph.3. Inuocabũt nomẽ dñi: ꝛ seruient ei humero vno. Math.18. Si peccauerit in te fraẗ tu⁹: dic ecclie: q̓ si ecclesiã nõ audierit: sit tibi tanq̃ ethnicus ꝛ publicanus.
Symõ.	Scõꝝ cõmunionem: remissionez peccatorum.	Micheas.7.	Deponet oẽs iniq̃tates nr̃as: ꝛ proijciet i pfũd maris	¶ ps.118. Particeps sũ omniũ timentiũ te: ꝛ custodiẽtiũ mãdata tua. Jeze.18. Uiuo ego dic dñs: nolo mortẽ peccatoris: sed ut ɔuertaẗ ꝛ viuat.
Judas	Carnis resurrectionem.	Jezekiel 37	Apiaꝫ tumulos vr̃os ꝛ educã vos de sepulcri vr̃is.	¶ Job 19. In nouissimo die de terra surrecturus sum: ꝛ in mea carne videbo deũ saluatorẽ meũ. Phil.3. Reformabit corpus humilitatis nostre: ɔfiguratũ corpori.
Mathias:	Et vitam eternam Amen.	Daniel 12.	Multi de his q dormiũt i puluẽ t̃re euigilab: alij in vitã alij i opprobriũ ut videãt sp.	¶ ps.61. Tu reddes vnicuiq; iuxta opera sua. Math.7. Ibunt hi i suppliciũ eternũ: iusti aũt in vitã eternã. 2 Cor.5. Domũ habemus nõ manufactã in celis.

¶ Jesus xp̃s verus deus ꝛ verus homo: vnica proles intemerate ac ppetue virginis marie: s̃m humanitatẽ descẽdens de semine habrae p lineã regalẽ ꝛ sacerdotalẽ: sponsus vnicus ꝛ caput imediatũ scẽ vniuersalis ecclie: rex regum dñs dominantiũ etern⁹ pontifex: ꝛ iudex viuoꝝ ꝛ mortuoꝝ. 33. ãnis ꝛ mẽsib⁹. 3. pegrinari dignat⁹ ẽ i hac lachrymarũ valle: docẽs p̓mũ ope viã vite: p⁹ etiã v̓bo: ut euangelista testaẗ. Cũ aũt eẽt ãnoꝝ. 30. a sũmo pr̃e oĩuꝫ deo baptizatus iam in iordanis fluuio: vnctus fuit nobis in p̓mũ ac sũmũ pontificẽ ac ep̃m aiaꝝ nr̃aꝝ p spm̃ sanctuꝫ: q corporali specie tanq̃ columba in ipsũ descendẽs: testimoniũ sibi phibuit: qm̃ ipse ẽ vere saluator mũdi iuxta vaticiniũ hesaie

8

Hanc pdixerūt pphe. hanc simul oīs illa veťis testamēti laboriosa seruilisq̧ obseruantia: dominā recognoscit. Et quid vltra? Celū terra mareq̧ cū oībus q̄ in eis sūt: nō huic famulanť mysterio? Igiť gloriosa dicta sūt de te o ciuitas dei. Beata tu hierusalē q̄s filiis tui: que saluaris in dn̄o: Negabūt te inimici tui: ⁊ tu eoꝝ colla calcabis. Pro prībus tuis nascenť tibi filij: nec deficies in sempiterna secula. Benedic dn̄e fortitudini eius: ⁊ opera manuū eiꝰ suscipe. Percute dorsa inimicoꝝ eius: ⁊ q̄ oderāt eā nō ɔsurgant. Audi dn̄e vocē eiꝰ: ⁊ ad populū suū introduc eam. Deꝰ virtutū cōuertere respice de celo: ⁊ vide: ⁊ visita vineā istā: ⁊ pfice eam: quā plantauit dextera tua. Fiat manus tua sup virū dextere tue: ⁊ sup filiū hoīs quē cōfirmasti tibi iesū xpm dn̄m nostrū: qui tecū viuit ⁊ regnat in vnitate spiritus sancti deus in omnia secula benedictus. Amen.

Scripsit in asia greco sermone. In principio erat verbum.

Joannes

Ego sū lux mūdi: q̄ seqť me nō ābulat i tenebris: sed habebit lumē vite. Ego sū q̄ testimoniū phibeo de meipso: ⁊ testimoniū phibet de me pr̄. Ego sum pastor bonꝰ: ⁊ cognosco meas: ⁊ cogscūt me mee. Ego sū via: veritas ⁊ vita: nemo venit ad prēz nisi p me. Ego sum vitis vera: ⁊ pater meꝰ agricola ē.

Lucas

Scripsit in grecia sermōe greco. Fuit i diebꝰ herodis regis iude e: sacerdos ⁊c.

Ego rogaui p te petre vt nō deficiat fides tua: ⁊ tu aliqn̄ cōuersus: cōfirma fratres tuos. Qui maior est in vobis: fiat sicut minor. Ego aūt in medio vestrū sum: sicut qui ministrat. Videte ne seducamini. Multi eni venieūt in noīe meo dicentes: q̄a ego sū. Nolite ergo ire post illos. In patientia vestra: possidebitis aīas vestras.

Amen amē dico vobis: celū ⁊ terra trāsibūt: vba aūt mea nō trāsibūt. Qui crediderit ⁊ baptizatꝰ fuerit: saluꝰ erit. Qui vo nō crediderit: ɔdemnabiť. Dō vobis oībus dico. Vigilate nescitis eni q̄n dn̄s veniet. Sol ɔtenebrabiť: ⁊ luna nō dabit splendorem suum. Et tunc videbūt filiū hominis venientem in nubibus ⁊c.

Data est mihi omnis potestas i celo ⁊ in terra. Ite in orbem vniuersū: pdicate euāgelium omni creature. Et ecce ego vobiscū sum: vsq̧ ad consumationem seculi.

Ecce ego mitto vos sicut oues in medio luporum. Estote ergo prudētes sicut serpentes: ⁊ simplices sicut columbe. Nolite timere eos q̄ occidūt corpꝰ: aīam aūt nō pnt occidere. Sed pociꝰ eū timete: qui pot ⁊ aīam ⁊ corpꝰ pdere in gehennā. Qis qui ɔfitebiť me corā hominibus: ɔfitebor ⁊ ego eū corā patre meo.

Scripsit i italia sermōe tn̄ greco Initiū euāgelij iesu xpi.

Marcus

Matthꝰ

Scripsit i iudea hebraice. Liber generationis iesu xpi.

Prophete sancti. Hic elegit discipulos. 72. quos misit ante faciē suā: ⁊. 12: aplos: quos misit in orbē vniuersū ad predicandū euangeliū: nec ampliꝰ q̄s hos duos ordines inť discipulos dn̄i eē cognouimꝰ: quorū formā nūc in ecclesia tenēt presbri ⁊ epi. Nam aplis succedūt epi: ⁊. 62. discipulis: presbyťi: quibꝰ duobus ordinibꝰ tota ecclesia est commissa: tanq̄ hierarchis: vt pz in decreto damasi pape: habeť. lxviij. di. c. corepi. Tandē pius dn̄s: p grege suo moriť acerbissima passione cōsumatus: omniū martyrū caput: ⁊ ipse martyr. Postq̄ aūt a mortuis resurrexit: i celū ascendit: ⁊ spiritū sanctū misit. Et tūc pmū cultus xpiani nominis incepit: quiad finē vsq̧ durabit.

¶ Iste gaius nepos tiberij erat ſm carnē: ſed nō morib' q̃a tot' ꝑuerſus fuit ⁊ tyrannus. O ait vtinā pp̄ls roman' vnā ceruicē haberet. Cōqueſt' ē ſepe: q̄ ſua tp̄a pacifica fuerūt: ⁊ bella libent' habuiſſet: occaſiōes etiā q̄ſiuit. Tādē a ſuis occidit: ꝯſilio ſenatoꝝ cū magno gaudio vniuerſoꝝ. Et ſenat' reſtituē nitebat' regimē ſic an̄ fuit: ſ; n̄ ꝓualuit ⁊c.

¶ Iſte claudi' incōſtās aīo fuit: ⁊ tot' obliuioſus ⁊ guloſus. Bellandi occaſionē libent' habuiſſet. ſ; tñ parū pugnauit: ⁊ facile quoſdā paucos hoſtes fugauit. Tādē cū. 35. ſenatores occidiſſet: cum 300. equitibus ꝓ minimis cauſis: veneno mortuus eſt.

Imperatores. — Gaius galiculla an. 3. mē. 3. — Claudius an. 14. mē. 7.

¶ Hiſtoria actuū apl'oꝝ hic texit'.
Sp̄us ſcūs venit ſup aplos in linguis igneis.
¶ Et hic orit' cultus xp̄iani nois: ſcilic; in die pentecoſtes ſm auguſtinū.
¶ Stephan' lapidat' ⁊ ꝓtomartyr inclytus dn̄o ꝯſecrat'.
¶ Saul' ꝓſternit': ⁊ paul' egregius p̄dicator erigitur: qui abundantius oibus laborauit.
¶ Philo diſertiſſimus: cuius libri inter eccl'iaſticos computant': clarus habet': natione iudeus.

¶ Iacob' maior apl's: martyrio corōat' ad herode agrippa: ⁊ petr' incarcerat': ut p; actuū. 12. Corp' aūt btī iacobi miraculoſe trāſfert' in galiciā hiſpanie: ⁊ ibi ē ſedes patriarchal' p' facta: q̄ſi a ſiniſtris reſpectu rome.
¶ Helena regina abigenoꝝ ꝯuerſa ad fidē: ſuſtentauit paupes xp̄i fideles in hieruſalē tp̄e famis ſub claudio.
¶ Petronilla filia ſcī petri: virgo ſacra fuit.

¶ Aſſumptio marie virginis glorioſe: matris dei facta ē. 12. ānis p' aſcēſionē dn̄i xp̄i ſ; hieronymū.

Anno mundi 5233 — 5243

Petrus iudeus p̄m' papa.

¶ Hec eſt ſeries romanoꝝ pontificū: ꝑ quā fit ſupputatio annoꝝ ſubſequētiū: cui' p̄ncipali's era' eſt ipſa xp̄i bn̄dicta natiuitas: ꝯcurrētib' nihilomin' annis mūdi: ut pat; aptiſſime in his duab' lineis cum figuris numeroꝝ annotatis.

Anno xp̄i. 34 — 44

¶ Beatiſſimus petrus glīoſus apl's xp̄i ieſu ꝓfuit eccl'ie catholice ſm hieronymū ānis. 37. ſm bedā. 39. Tenuit nāq; pontificatū i ꝑtib' orientis: annis qnq; ſm hieronymū: ſm bedā ſeptē. Deinde antiochiā veniēs: ſedit ibi annis ſeptē: docēs pp̄lm viā veritatis: ⁊ ſymonē maguz fugauit. Inſup p̄dicauit diſꝑſis ex circūciſiōe fidelib' q̄ erāt in ponto galatia cappadocia: aſia: bithynia: qbus poſtea de roma tanq̄ ꝑ eū ꝯuerſis direxit ēplam primā. Audiēs aūt ſymonem magū romanos deludere çelo fidei: romā adijt āno. ſ. q̄rto claudij. Cūq; ibidē v̄bū dei p̄dicaret: ⁊ ſymōis maleficia detegit ⁊ multos ad fidē cōuertit: diſcipulos etiā ꝑ diuerſas ꝓuincias miſit: ꝑ q̄s xp̄iana fides glīoſe dilatata ē. Euāgeliū marci: tanq̄ ex ore ſuo ſcriptū approbās fidelibus tradidit. Ieiuniū q̄dragesimale inſtituit an̄ paſcha: ⁊ ante natale dn̄i tres ebdomadas ⁊ q̄rtā imꝑfectā: venerari ab oi pp̄lo xp̄iano i memoriā p̄mi ⁊ ſecūdi aduent'. Tādē p' plura ſcitatis inſignia cū iam i romana ſede ānnis. 25. menſib'. 7. dieb'. 8. ſediſſet: martyrio coronat' a nerone. Alia ei' opa plurima ac miracula ſtupenda: vide in actib' apl'oꝝ ⁊ in libro clemēt'. ⁊ in hiſtorijs tam ſcholaſtica q̄; eccl'iaſtica bede q̄; dē alijs ⁊c.

¶ De ꝑſecutionibus eccl'ie ē diligent' aduertendū q̄ ſicut i antiquo teſtamēto inimicus humani generis ſꝑ electos multiplicib' machinatiōib' ꝑſecut' ē: ita imo multo ampli' i nouo: hoc ē tp̄e grē: q̄ñ iā cognitio ⁊ cult' veri dei i toto orbe fr̄aꝝ radiare cepat. Et p̄mo ꝑ gladiū: ſicut p; i ꝑſecutione ſtephani ⁊ iacobi ac alioꝝ innumerabiliū: i q̄ exercebat' eccl'ie patiētia. Secūdo ꝑ falſam doctrinā in q̄ exercebat' eccl'ie patiētia: ⁊ h̄ multiplicit': p̄mo ꝑ falſos iudeos q̄ ſūt ſynagoga ſatane: ut p; i diſputatiōe petri ſtephani ⁊ pauli ⁊c. q̄ oēs clare informauerūt ſimplices: q̄ ieſus ē xp̄s in lege ꝓmiſſus ꝯtra friuolas aſſertiones ꝑuerſoꝝ iudeoꝝ: ⁊ hec vſq; in finē durabit: ⁊ tp̄e antixp̄i grauiſſima erit. Secūdo ꝑ magos ⁊ incātatores. Uidēs nāq; antiqu' hoſtis: q̄ ꝑ xp̄i nois diuulgationē: cult' ſuus abolend' eēt: im̄pleuit vaſa iniq̄tatis ſue: qui ꝑ magicā artē rudes deciperēt: ne in xp̄m crederēt: cū ⁊ ipſi ſe ꝑ aliq̄b' magnis iactarēt q̄ſi filij dei eſſent in ſignis ⁊ ꝓdigijs mēdacib': ut p; in ſymone mago: meādro: aroes ⁊ arfaxad ⁊c. Tertio ꝑ falſos xp̄ianos ſuꝑbie ſp̄ū tumentes: q̄ inſtigante inimico ꝑl'es hereſes ſeminarunt: ut patet in hebione cherinto ⁊c. Et qd plura: Dicit btūs bernard': q̄ tot' iſte mūd' ꝯiurauit ꝯ̄ xp̄m. Et auguſtin'. Qui nō habuit ꝑſecutionē nō ē xp̄ianus. Dia q̄ fidē impugnāt: ſed firmū fundamentū ei' ſtabile ꝑſeuerat: habēs ſignaculū h̄. Nouit dn̄s q̄ ſūt ei'. Nec eēt aliq̄ modo poſſibile: q̄ fidei ſacrm̄ int' tot inſidiatores ſic floruiſſet: niſi cultores ei' diuina maieſtas ꝓtexiſſet: diuina ſapiā illūiaſſet: diuina bonitas fouiſſet: iux̄ xp̄i ꝓmiſſionē firmiſſimā q̄ cū eiſdē ſꝑ fuit ⁊ i finē ꝑſeuerat. Hinc hilari' ait, ꝓpriū eſſe ſolet eccl'ie: ut tūc vincat cū ledit': tūc intelligat cū arguit': tūc ſecura ſit cū deſerit': tūc obtineat cū ſuꝑata videt'.

¶ Seneca stoycus clarus habetur: magister neronis a quo post coactus est seipsum occidere.
¶ Persius satyricus.
¶ Juuenalis satyricus.
¶ Lucanus poeta: patruus senece.
¶ Ouidius poeta.

¶ Refert seneca de nerone: quod erat naturaliter ab infantia semper clementissimus et ita gratiosus: quod nemo umquam populo romano gratior fuit: ita quod in obliuionem venerunt ceteri principes: propter fauoris magnitudinem. Uerum potestas multos probissimos fecit atrocissimos.

¶ Pax illa vniuersalis totius orbis quam romani habuerunt per annos ferme .70. paucis bellis exceptis ac puis circa hec tempora propter seuitiam neronis turbata est: et proinde quedam recesserunt ab obedientia romanorum: quia fidem christianam persequi ceperant.

Nero an. 13. men. 7 dies. 28.

¶ Iste nero dominum sceleratissimus fuit: adeo ut nomen eius usque hodie pro aliquo pessimo poni soleat. et quia contra optimam christi legem primam suscitauit persecutionem: merito antichristi figuram tenuisse describitur. Tandem a senatu hostis pronunciatus: cum turpissime fugeret: seipsum occidit anno etatis sue .31. et letata est roma quasi victoriam obtinuisset: contra aliquem pessimum inimicum cultoribusque vestibus se induentes epulati sunt.

¶ Jacobus minor apostolus ac hierosolymorum episcopus: a iudeis occiditur anno sexto neronis.

¶ Beatissimus christi euangelista marcus: martyrio coronatur anno neronis primo: ut dicit philo contemporaneus eius: apud alexandriam egypti: vbi episcopus erat constitutus a beato petro: sepultus ibidem: miraculis claruit: et successit ei anianus vir sanctus.
¶ Symon magus multas superstitiones rome exercuerat: et quia simile applaudit suo simili: ideo pessimus nero spreto consilio senece viri doctissimi: hunc pestiferum sibi sociauit: tandem vterque post infinita scelera: in baratrum damnationis eterne turpissima morte descendit.
¶ Judea et hierusalem grauissimis persecutionibus et intestinis bellis attrita est: propter peccatum illud maximum quod in filium dei amiserunt: et circa hec tempora etiam in foribus templi ipso festo paschali .30. milia necati sunt: et continue durauit dissensio: donec penitus deleti sunt. Barrabam enim petierunt: et non iesum mitem et humilem.

5253 5263

54 64

¶ Paulus apostolus egregius predicator: raptu sublimis: qui euangelium non ab homine neque per hominem didicit: sed per reuelationem iesu christi: cum esset ferme annorum .27. uel circa atrociter cepit ecclesiam persequi zelo iudaico: sed mox a domino correptus immutatur: et factus est de lupo agnus: de persecutore fidelissimus predicator. Anno autem 14. conuersionis sue: apostolatum cum barnaba suscepit a spiritu sancto in gentibus: ut dicitur Actuum 13. Anno. 27. venit hierusalem vbi capitur: ut patet Actuum .21. Anno. 30. romam venit: ut patet Actuum vltimo Anno. 38. uel circa cum beato petro: a nerone martyrium passus est. hic inter sanctos tam in altitudine contemplationis quam in feruore actionis prerogatiuam obtinuit: quia vltra omnes viatores clarius deum vidit et arcana verba audiuit: que non licet homini loqui: et tamen totum mundum genuisset: solicitabatur omnem hominem introducere in regnum celorum. Quis sic cucurrit: quis sic laborauit: euangelium grecis exponens: Quis sic afflictus: perpessus periculis infinitis excoctus: Quis sic gloriari poterit: ut dicat: Plus omnibus laboraui: et in sapientia mundana: et consiliis huius seculi salua omni iusticia et fide: quis sic emicuit: ut etiam amplissimo senatui miranda contulerit: eius laudes ioannes chrisostomus describit.

¶ Pudentiana virgo.
¶ Praxedis virgo.
He fuerunt sorores timothei et nouati.
¶ Constantia martyr.
¶ Uitalis martyr.
¶ Nazarius martyr.
¶ Celsus martyr.
¶ Processus mar.
¶ Martinianus mar.
¶ Protasius mar.
¶ Geruasius mar.
¶ Torpes mar.
¶ Felix martyr.

ipsa die perierunt paulus
vide rationale divinorum officiorum folio 203

Iste vespasianus mediocris gentele obscureq; natus: semper gloriose triũphauit. Nam sub claudio et nerone quocũq; mittebat laude digna patrabat. Tricesies et bis cũ hostib⁹ ɔflixit. Periclitãte aũt re publica ꝓpter discordiã pcedentiũ: impator licet inuit⁹ ẽ creat⁹. Et rediit trãqllitas pristina: pax isup i toto orbe pnũciata iuxta tpa octauiani: ꝓpter qð in imẽsũ respublica creuit. Mortũ tñ dẽ ꝓ fluuio ventris ftãdo. Aiebat eni. Stãtẽ decȝ ĩpatorẽ a terris recedere. Eius virtutes multe sũt diligẽter ɔscripte

Impatores

Galba.
Otho.
Uitellius.

Isti tres in diuersis puĩcijs imperare cupientes in vno anno sese interfecerunt.

Orosius: Othonẽ et vitelliũȝ: abijcit de numero principum: vixit annos 69. mẽses 3. dies 7.

Uespasiã⁹
an. 9. mẽ.
12. d. 12.

Hierusalem destruitur anno scdo vespasiani a tito filio eius: interfectis xi. c. milibus venditisq; 80. milib⁹. Et extũc defecit regnũ iudeoꝝ: nec aũ ɔsurget tempus antixpi. De hac horrenda strage mira leguntur. vide iosephũ. Nota q ꝓpter hanc vltionem legitime factã: dicunt doctores q in toto mundo cristus pacem tribuit sicut in natiuitate fecit.

Joseph⁹ historiographorũ nominatissimus clarus habetur natione iudeus. Uerũ libri eius in multis locis: vitio scriptorum ac longitudine temporum corrupti sunt.

Appollinaris sanctus martir occisus est: rauẽne vbi episcopus a beato petro missus fuit. Eius festũ agitur xxiij. kl. iulij. Et nota q nec vespasian⁹ nec titus qcq; contra ecclesiam fieri iusserunt: sed aliqui iudices inferiores persequebantur fideles pretextu priorum mandatorum.

Persecutio prima fit rome iussu neronis in qua beatissimi principes cristiani populi: scilicet petrus et paul⁹ martyrio coronati sunt cum alijs plurimis.

Prodigia plura terruerunt iudeos ante excidium hierusalem. vide mirabilia in ecclesiastica historia

Petr⁹ supato simone mago et infeliciter mortuo: iussu neronis crucifix⁹ ẽ: et in vaticano sepult⁹ vltimo nerõis ãno.

Paulus gloriosus apostolus cũ btõ petro eodẽ tpe: sȝ nõ eodẽ loco capite plex⁹ ẽ ad aquas salmas in via ostiẽs

Anno mundi 5273

Patre esculano

Pape

Lin⁹ mar.
tusc⁹ ã. 11.
m. 3. d. 13

Scotica gens oritur ex pictis et hiberis in albania que est pars anglie.

Anno christi. 74

Scissimus papa lin⁹ tãte perfectionis fuit vt ecclesiasticarum rerum dispensationẽ etiam adhuc beato petro viuẽte: meruit dispensator ab eodem constitui. Hic statuit: vt mulier velato capite ecclesiam intraret. Tandem martirio coronatus: sepultus est in vaticano iuxta magistrum suum ac patrem beatum petrum.

Martialis episcopus lemoniacẽ.
Sauinianus episcopus zenoñ.
Potentianus.
Altinus.
Eodaldus.
Serotinus.

Hij omnes dipuli sancti petri fuerunt martyriçati sub nerone tiranno. Et multi alij quorum nomina sunt in libro vite

Flauius ɔsul qui et clemẽs eps metens: patru⁹ clementis
Mennius episcopus catalaunens.
Eucharius eps treuerens
Simisius episcopus suessẽsis.
Domitianus subdiacon⁹: a beato menio a morte suscitatus.
Tecla sancta virgo: pauli discipula.
Trophinus episcopus arelatẽsis.
Titus episcopus cretensium.
Onesimus episcopus ephesiorum.
Crescens episcopus galatenẽsis.
Epafroras episcopus colasẽnsis.

Thomas q parthos in sortẽ accepit: martyriçatur in india oim orientalium apostolus.
Andreas q et scythiã accepit i sortẽ in achaia martyriçatur. -martyriçatur.
Math⁹ q ethiopes sortit⁹ fuerat: in ethiopia-
Simõ et iudas martyriçati sũt i regiõib⁹ psidis
Bartholome⁹ qui indiã accepit in sorte: postq; predicauit licaonie antiquioribus in albano vrbe maioris armenie martyriçatus est.
Philipp⁹ p scythiã 20. ãnis pdicãs ierapoli quieuit in dño. sȝ in passionali dicit q fuit crucifixus. Sol⁹ ipse et ioãnes euangelista nõ sunt martyriçati. Ceteri apostoli omnes occisi fuerunt etc.
Mathias in iudea vel egypto coronat. De tẽpore et loco et mõ martyrij eius: diuerse sunt sñie
Barnabas coaplus pauli ciprie occisus est.
Lucas discipls pauli i bithinia miguit ad dñȝ
Tit⁹ dyacon⁹ pauli discpls apõ paphũ genit.
Euodius eps anthiochie ibidẽ ẽ martyriçat⁹.
Sileas apud macedoniã martyriçatus est.

¶ Hic titus fuit mire benignitatis et triumphator maximus: supra modum largus. toto corde suis se inimicis crebro reconciliavit: patrem suum virtutibus superans: deliciae humani generis dici meruit. Mira dispensatio superni rectoris: nunc optimus nunc pessimus. nunc parcus: nunc prodigus: nunc sic: nunc aliter instituitur ad regni gubernacula puebit: quos abyssum tantorum iudiciorum scrutari prevalet? moritur titus anno tercio: et tantus luctus in urbe fuit: ut morituros eos pariter putares.

Titus filius vespasiani a. 2. m. 2. d. 20.

¶ Iste domitianus filius vespasiani et frater titi: primo quidem clemens fuit et multa rome construxit. s. pantheon etc. sed mox defecit: et crudelissimus factus est ac superbissimus: ita ut tanquam deus coli vellet. senatores quosdam interfecit: in christianos secundam persecutionem suscitavit. tandem omnibus odiosus in palacio: a suis occisus est et cum dedecore sepultus.

Domitianus frater titi annis 15.

¶ Pax universalis totius orbis iterum turbata est: propter seviciam domitiani: eo quod christi ecclesiam toto orbe persequeretur: multe nationes se romanis opposuerunt. Vide historiam cornelii taciti.

Marcus agrippa prefectus urbis persas devicit: et ob hoc pathxon extructum est. i. templum omnium deorum nisi sibille. ipse etiam agrippinam supra rhenum compleuit: que antea fuit ab agrippa condita: hec est colonia secundum quosdam.

Nerva anno vno men. 4.

¶ Iste nerva senex adoptavit traianum in filium primoque edicto omnia fore facta domitiani retractavit.

¶ Meander samarites superbissimus nigromanticus: symonis magi discipulus christum negavit: et seipsum salvatorem mundo destinatum asseruit: incredibilia figmenta composuit: et multos non predestinatos decepit cum quibus et ipse periit. Vide historiam ecclesiasticam li. 3.

¶ Persecutio secunda ecclesie fit rome iussu domitiani. iam .n. p.ª cessavit tempore titi. In hac plures coronati sunt in diversis provinciis.

¶ Heresis nicolaitarum: qui indifferenter uxoribus utuntur dicentes omnia debere esse communia inter christianos.

¶ Cherintus heresiarcha surrexit: turpulosus ac libidinosus totus: a quo dicta est heresis cheritiana: hic dicit legalia servanda.

¶ Hebion heresiarcha: a quo hebiones heretici dicti sunt. qui dicunt christum purum hominem fuisse: et paulum apostatam legis etc.

¶ Ioannes evangelista adductus iussu domitiani ab epheso romam cum sacrificare nollet idolis: positus in dolium ferventis olei: sed cum nil lesionis sensisset relegatus est in pathmos insulam: ibique apocalypsim scripsit: rediens autem ephesum: tempore traiani in pace quievit.

5283

Cletus mar. a. 9. m. 1. di. 11

Romanus patre emyliano.

5293

Clemens p.º mar. a. 9. m. 2. di. 10

Romanus de regione celiomonte ex patre faustino.

84

¶ Iste cletus natione romanus: de pricio patre emyliano primus invenitur scripsisse in suis litteris: salutem et apostolicam benedictionem. ordinavit presbyteros 21. in romana urbe mense decembri peregrinationes ad sanctos approbavit: dicens quod validior est ad salutem sancti petri visitatio quam duorum annorum ieiunium: excommunicavit illos qui huiusmodi visitationes impediunt aut dissuadent. Tandem martirio coronatur sub domitiano. 6. kal. maii: sepultus in vaticano.

¶ Maria magdalene et soror eius Martha migraverunt ad dominum: in partibus marsilie Marcella pedissequa.

¶ Lazarus eorum frater fuit episcopus marsilien. Et beatus Maximinus episcopus aquen. hic viaticum dedit magdalene.

Iulianus qui et symon leprosus episcopus cenomannen.

¶ Iulianus alius: qui utrumque parentem nescius occidit.

¶ Aristarcus et priscus martyres.

¶ Paulus episcopus narbonensis.

¶ Saturninus episcopus tholosanus.

¶ Martialis episcopus sanchdon.

¶ Austregisilus episcopus luthurien.

¶ Cantianus episcopus turonen.

¶ Georgius episcopus bellac.

¶ Hyrenneus episcopus lugdun.

¶ Ferruncius episcopus defunctionen.

¶ Eutropius episcopus aurifitanen.

¶ Eutropius episcopus aquitanien.

¶ Fronto episcopus petragonicen.

94

¶ Sanctus clemens primum a beato petro ut dicitur ordinatus fuit sibi successor: sed propter periculum voluit ante se beatum linum et cletum pontificari: ne videlicet hoc exemplo prelati substituerent sibi quos vellent. hoc fecit gesta martyrum per regiones conscribi. fuit et ipse multos libros edidit. Statuit etiam ut cathedra episcopalis in eminentiori loco poneretur: et quod baptizatus per citius per fit confirmetur. Tandem martyrizatur sub traiano submersus in mari et de eius funere mira scripta sunt. Corpus eius tempore nicholai primi repertum fuit: et rome translatum.

¶ Dionysius episcopus parisien. hic venerandissimi patres: sortiti sunt regiones francie a domino. omnes sancti.

¶ Dionysius anno 90. ariopagita venerabilis pater: lumen orbis: martirio coronatur in gallia cum eleutherio et rustico: ubi missi fuerunt a beato clemente

Agrippina ab agrippa condita.

Hec nunc dicitur Colonia.

¶ Eutropius episcopus zancten. mar.

¶ Sanctinus episcopus melden. cum antonio a morte suscitato: discipulus dionysii.

¶ Iovinus athenien. presbyter et mar. discipulus dionysii.

- discipulus petri.

¶ Caranus mar. carnotensium predicator martyr.

Regulus episcopus arelaten.

¶ Eugenius toletan. martyr.

¶ Maron mar. ¶ Euthices mar.

¶ Victorinus mar. Symon cleophe filius: frater inde: episcopus bierosolymorum. 120. annorum crucifixus est martyr gloriosus.

nva
regna
evangeli

¶ Plutarcus nobilissimus phōꝝ claret: magister traiani: cui epistolam optimam scripsit.

¶ Iste traianus optim⁹ dicit̄ fuisse inter oēs augustos. Hoc solū ī eo culpat̄ q̄ zelo falsoꝝ deoꝝ: xp̄i fidē extinguere nisus ē: arbitrās se in hoc obsequiū prestare deo. Dicunt quidā q̄ nō p se: sed per suos fideles ꝑsequebatur. Forte hoc ad tēpus verū fuit: q̄z constat q̄ aliq̄s ip̄e met iussit q̄sdā tormētari ꝛ occidi. In fine mittigauit edictū vt nō occiderentur nisi qui casu inuenirētur aut se offerrēt: sed parū hoc ꝓfuit: q̄z iuida plebs p huiusmodi nihil artata fuit. Eius laudes p nihilo ducerē nisi btūs Gregorius eius pietate comotus, lachrimas fudisset ꝛ eū ab inferno liberasset. An aūt saluatus sit vsq̄ hodie dubiosū ē: ꝛ grādis altercatio doctoꝝ. De hoc etiam diuerse reuelatiōes deuotarū ꝑsonaꝝ reperiūtur que oēs quas ego vidi hoc intendūt q̄ nō velit dn̄s aliud nisi vt cum timore salutē nr̄aꝫ operemur: et de huiusmōi curiosis questiōib⁹ q̄eti sim⁹: eo q̄ non sine causa hec ꝛ similia ecclīam suam vult latere.

Hispanus

Imperatores.

Traian⁹. an. 19. di. 15. mē. 6.

Iste idem traianus apud agripinam gallie: insignia impij inītus sūpsit: germaniā restituit: orientales ꝓuintias: babiloniā seleutiā extremaq̄z indie scōs post alexādrum ꝑdomuit ꝛc̄. In oib⁹ his adeo pius ꝑmāsit: vt oib⁹ grat⁹ nulli existēt grauis qd̄ de paucis legitur ꝛc̄. Hec insignia sunt vere ꝛ non ficte nobilitatis. Ita sp̄ vixit vt imperio dignissim⁹ haberetur: ita principatum fugit quasi nullus foret ineptior.

¶ Persecutio tertia eccl̄ie a traiano exercetur in qua perempti fuerūt infiniti.

¶ Tandē cohibita fuit interuentu plinij scōi sed non totaliter.

¶ Thimothe⁹ ep̄s ephesioꝝ discipul⁹ pauli martyrizatur ibidem.

¶ Ignatius doctor gloriosus ep̄s anthiochie: discipulus ioannis martyrio coronatur nobilissimo. Huius cor scissum: in se aureis literis hoc dulce nomen iesus inuentū est habuisse descriptum. Ait enim in epistolis suis. Amor meus crucifixus. Beatam v̄ginez in carne vidit eiq̄z epistolas scripsit: in quibus sic habetur. Xp̄isere marie ꝛc̄. Et illa dulciter respōdit scribens ei. Ignatio dilecto discipulo humilis ancilla iesu xp̄i ꝛc̄. Ueniam ad te ꝛc̄.

¶ Tarinus episcop⁹ eboracen̄: ꝛ gāgericus eius frater ep̄s cameracen̄ discipuli dionysij.

Anno mundi. 5303

Pape

Anaclet⁹ mar. an. 9 me. 2. 10.

Grecus de regione athenien̄ ex patre anthiocho.

Euaristus mar. ā. 13. me. 7. d. 2.

grecus natus ex bethleem patre iudeo nomine iuda.

Anno xp̄i 104

¶ Anacletus btīssim⁹ fideles monuit p ep̄lam vt p̄sbri pre oībus honorarēt dicēs: q̄ deo sacrificātes nō debēt vexari: sed portari atq̄ ab oibus venerari. Et presbyteri qn̄ sacrificāt: testes secū habeāt: ꝛ marie ep̄i: vt domino ꝑfcē sacrificare p̄bēt. Itē statuit vt cleric⁹ nc̄ barbā nec comā nutriat. Ipse memoriā beati petri ꝯstruxit. Ordinauit etiā 7. diaconos cardinales in vrbe. Itē q̄ episcop⁹ a trib⁹ debeat episcopis ꝯsecrari: Itē q̄ ordinatō clericoꝝ palā celebrēt. Tādē 12. āno traiani martyrio coronatur: sepultus in vaticano apud corp⁹ btī petri. Itē q̄ pacta ordinatiōe oēs cōicarēt sic hēt de ꝯse. di. 11 pacta.

¶ Domicilla: euphrosina: theodora: sulpitius seruilianus martyres sub traiano.

¶ Hic sanct⁹ mamartyr statuit vt ep̄s a plebeis nō accusetur: ꝛ 7. diaconos ordianuit: vt assisterēt episcopo predicāti: xp̄i honorē vbi veritatis ne ab emulis detraherēt episcopo q̄ falsa predicauerit. Itē q̄ coniuges pulice spōsētur a p̄tib⁹ ꝛ a sacerdote solēniter benedicātur. Tādē martyrizatur āno hadriani: sepultus apud corp⁹ sācti petri.

¶ Plinius scōs orator et p̄hs multa scripsit. Mitigauit etiam traianum vt retractaret sententiā latam contra christiāos: scribens ei q̄ nihil mali facerēt: sed virtutib⁹ insistētes christum tanq̄ deum ante lucē surgentes laudarent.

¶ Judei deuastant puincias multas. Et q̄si amētes incredibili motu sub vno tp̄e p diuersas mūdi ptes exarserunt nulli parcentes: ciuitates plures desolauere: nec tñ preualuerūt: ut regnū adipiscerēt: qa p̄mo p traianū: secūdo p adrianū deleti sūt: sic xp̄s vtrobiq3 vindicat. Nūq3 enī romani impune psecuti sūt ecclesiā: sed nec vnq3 honore aut emolumento caruerūt quotienscūq3 fideles honorauere. De hoc plenius vide orosiū.

¶ Secund⁹ ph̄s in silentio degēs: ɀ ad interrogata adriani scripto respondit.

Adrian⁹ he li⁹ ā. 21 mē x. d. 20

¶ Iste adrianus ĭ multis cōmendat: xp̄ianis satis gratiosus extitit: quosdā tñ nolētes sacrificare: puniri iussit: ɀ occidi: vniuersalis q̄si fuit in oī sciā: pacē oī tp̄e habuit: pat patrie dictus ē: leges multas cōdidit: p̄hibuit etiā: ne xp̄iani sine pcessu iudiciali dānarēt: hierusalē fundit⁹ destruxit: ɀ p⁹ reinstaurauit: oīno p̄hibens: ne iudei intromitterent: sed xp̄iani inuitus ad imperiū venit: sed optime rexit. Cumq3 senatus obsecraret: ut filiū cesarē appellaret. Sufficē inqt debēt: ut ego inuit⁹ regnauerim: cū nō mereat. p̄ncipatus enī nō debet sanguini: s3 meritis: ɀ inutilit regnat: q rex nascit ɀ nō meret. Exercēdi p̄us sūt v̄tutib⁹: q regnare debēt ɀ cū ĭ eis pfecerint adeo ut pbent illos v̄tutib⁹ antecedere: quos debēt honorib⁹ anteire: inuitati ascēdant: ɀ se ciuiū suorum votis nō subtrahant.

¶ Eustachius alio noīe placidas: ɀ theospita eius vxor: ɀ duo filij ei⁹ agapytus ɀ theospites: quoꝝ miri act⁹ legunt circa hec tp̄a fuerūt: q oēs iussu adriani glorioso martyrio coronati sunt.

¶ Focas martyr passus ē vltimo tp̄e traiani: cui spū p̄phetico dixit. Traiane perge ad vlterior abyssi loca: ɀ ad preparata tibi tormēta festina: vbi nocte ppetua ɀ ĭceuo exurēd⁹ es incēdio: triduo hac ĭ luce versaberis: q̄ emerso caligo te mortis excipiet: nec enī inult⁹ innocētiū sanguis diuti⁹ eē pōt: ɀ traian⁹ die ťtia expirauit ventris p fluuio.

¶ Quadratus episcop⁹ athenien. discipul⁹ aploꝝ.

¶ Aristides ph̄s apologeticū p xp̄ianis fecerūt: quē videns traianus: placatus est.

¶ Hermes prefect⁹ vrbis mar.

5313 | 5323

Alexāder p⁹ mar. an 8. m̄ 5. d. 2

Roman⁹: ex p̄re alexandro de regione capitbauri.

Xistus p⁹ mar. ā. 10 m̄. 3. d. 21

Romanus ex p̄re pastore de regione violata

114 | 124

¶ Iste alexander maiorē ptē senatoꝝ vrbis ↄuertit ad dn̄m. Hic statuit aquā bn̄dictā cū sale aspgi in domib⁹ fideliū. ut p3 de ↄse. di. iij. aquā. In canone addidit memoriā passiōis. s. Qui pridie q̄3 pateret ɀc. Itē ut vinū sit mixtū cū aq̄ in calice: ppt̄ repn̄tandā vnionem xp̄i ɀ ecclie. de ↄse. di. ij. c. i. ɀ ut oblatio fieret ex azimo in modica quātitate: tādē martyrizat sub adriano cū multis quos ad fidē ↄuerterat: sepult⁹ ĭ via numētana: Postea translat⁹ fuit ad ecclesiā sancte sabine.

¶ Quirinus mar. tribunus.

¶ Theodol⁹ mar. ɀ diaconus.

¶ Euenti⁹ martyr ɀ presbyt.

¶ Iste xistus statuit ut diceret. Scūs scūs scūs ɀc. ɀ q̄ mysteria sacrata nō tangerēt nisi a ministris. de ↄse. di. i. ĭ scā. Itē ut corporale nō fieret ex serico sed ex purissimo lino ↄtexto ɀ nō tincto: ɀ ut mulier: sacra vasa altaris ɀ pallas nō tāgeret. Itē ut qcūq3 ep̄s vocat⁹ ad sedē ap̄licam: rediens ad ecclesiā suā: nō susciperet nisi cū lr̄is ap̄licis. Itē ut missa: nō nisi sup altare celebret. Ipse etiā misit pegrinū ep̄m: genere romanū cū alijs fidelibus in galliā. tandē martyrio coronat extra portā. dn̄e quo vadis: sepultus in vaticano

Hierusalem restaurat p adrianū & noie eius helia vocata fuit. Et amplificata fuit: ita ut loc⁹ passionis eēt intra muros q pus extra fuit. Et hec ē q̄rta restauratio: q̄a ter destructa fuit scʒ a chaldeis: tpe zedechie. Ab antiocho: tpe machabeoꝝ. Et a tito tpe vespasiani.

Galienus medicus pgamenꝰ ozidus: interpres hypocratis rome claret.

Pompeius trogus: natiōe hispanus: historias toti⁹ orbis a nino vsq̄ ad octauianū deduxit.

Ptolome⁹ rex mirabilis: in mathematicoꝝ astronomoꝝ pcipu⁹: pl⁹ addidit q̄ an se inuentū repperit: & plura scripsit.

Thaur⁹ nobilissim⁹ phs athenis claruit: hic ait. In publico mos pp̄li: in puato nature ius gentiumq̄ seruet.

Ualentin⁹ heretic⁹: dixit xp̄m celeste corpus attulisse &c.

Cerdo hereticus: hic fuit magister marcionis.

Impatores.

Antonius pius. an. 23.

Iste antonius gener adriani fuit & fili⁹ adoptiu⁹ vir vtiq̄ peritissim⁹ & natura benign⁹: qḋ nō facile i vno hoie repitur. Prudentia pcellentes: coiter nō sunt excellent benigni & trāqlli ex nā pcipue. Et ecōtra excellent benigni sūt cōimin⁹ industrij. Uir aūt iste: in vtrisq̄ excellēter dotatus fuit. Ob hoc multe puincie q̄ ab alijs impatorib⁹ recesserāt: sub isto volūtarie redibant: q̄a vere pr̄ p̄rie fuit. Oibus char⁹: nullis acerb⁹: fidelib⁹ clemētissim⁹ erat. Unde & pius dict⁹ est: & ab eo sequētes impatores appellati sūt pij. Ait eni. Malo scipionis exemplo vnū ciuem seruare: q̄ mille hostes occidere. Qḋ aūt aliq̄ martyres sub eo coronati sūt: nō ex suo sed prioꝝ mandato pcessit. Tāta figdē crudelitate aere ptātes inidā plebē cōmouerūt: ut nec sūmi impatores possent eā sedare ad plenū. Ita exosū fuit xp̄ianū nomē apud idolatras: & maxime apud pōtifices & sacerdotes tēploꝝ: q̄ pncipes & populū puocabāt aduersus eosdē xp̄i fideles: q̄a viderūt q̄ stat⁹ & quest⁹ diminuebat quotidie: & ad ↄtēptū eēt ventur⁹ tant⁹ fast⁹ eoꝝ: q̄a xp̄iani dicebant q̄ indifferent oēs dij demones eēnt: a q̄bus tota simul cōitas sperabat tpalē simul & eternā felicitatē. Et iō nō mirū q̄ etiā pacato pncipe: adhuc inferiores psequerent xp̄ianos tanq̄ blasphemos.

Decem milia martyrū crucifixi sūt in armēia i mōte maximo arath. q̄rū festū celebre: colit decimo kal. iulij cū magna deuotione &c. q̄a multa obtinuerūt cultores sui a dn̄o. Aquila genere ponticus orator floret: q̄ secundus interpres mosayce legis fuit: pmo eni fuerunt 70. de hebraico in grecū transferentes: secūdo iste de greco in latinū pmus interpres fuit.

Martion heretic⁹: quē Policarp⁹ dixit esse pmogenitū diaboli.

Ao mundi 5333 — 5343

Pape

Telesphor⁹ mar. an. 11 mē. 3 — Romanus et anachorita.

Iginus an. 4 mē. 3. di 8. — Grec⁹ de athenis pr̄e pho.

Anno xp̄i 134 — 144

Iste thelesphorus statuit cantari hymnū angelicū: scilʒ. gloria in excelsis: & euangeliū ante sacrificiū: & in natali dn̄i cātari tres missas ppter multas cās &c. Itē q̄ clerici ieiunare debent p. 7. hebdomadas plenas: q̄a sic debet eē discreta vita clericoꝝ: sic & ieiuniū. Etiā statuit ut nullus missam añ tertiā presumat canere: qḋ tñ hodie nō obseruat. Tandē martyrio coronat: sepultus apud sanctū petrū in vaticano.

Peregrinus eps antissodoreñ. mar.

Seraphia mar. & vgo.

Sabina mar. & nobilis vidua.

Iobita mar.

Calocerius martyr.

Maria mar. & vgo: & plēs crediderūt.

Iustinus phs discipul⁹ pompei libros ei⁹ abbreuiauit: hḋ etiā librū de xp̄iana religiōe edidit quē antonio tradidit: & benignū xp̄ianis fecit.

Sophia nobilis matrona cū his trib⁹ filiab⁹ mrio coronata est.

Fides.

Charitas.

Spes.

Iste iginus clerꝝ cōposuit: gduisq̄ distinxit: & ut patrin⁹ & patrina: infantē suscipet in baptismo ↄfirmatione & cathecismo. Scripsit etiam vnā ep̄lam gnālē oibus fidelib⁹: de vno & trino deo. Item q̄ null⁹ eps metropolitan⁹: excepto romano pōtifice: audeat suffraganeū suū ↄdēnare: nisi cā i ↄcilio puinciali suerū epoꝝ fuerit ventilata. Tandē martyrio coronat: sepultus in eccl̄ia sci petri.

Iste igin⁹ etiā statuit: q̄ eccl̄ia nō ↄsecrat sine missa: & q̄ ligna eccl̄iarū destructaꝝ: & h⁹mōi: nō veniāt in vsū laicoꝝ: sʒ ad aliā eccl̄iam: uel ad pfectū monasterij. ut pʒ de ↄse. di. i. c. oēs.

¶ Persecutio quarta fit iussu antonij veri in qua innumerabiles utriusq; sexus coronati sũt: sed nõ impune: lues eni magna .i. pestilentia secuta est p totã italiã ꝛ reliquas puincias bella: terremotus: inundationes fluminũ: agmen locustaꝝ ꝛc. Itẽ exercitus romanus vbiq; ꝯsumptus est.

¶ Bellũ marcomanicũ: ut dicit orosius grauissimũ fuit: qa barbare natiões exercitũ eidem romanoꝝ in giro circũdederãt: sed militib' qbusdam xpianis clamantibus: xpe adiuua nos. ilico fulgura terruerũt barbaros ita ut fugerẽt: ob hoc xpe nomẽ celebre factũ fuit: ꝛ imperator nõ sibi: sed xpo victoriã tribuit: ꝛ sententiã mitigauit.

Marcus. Lucius. ãnos. 19.

Antonius verus.
Lucius antonius comodus.

¶ Isti duo imperiũ suscepũt post antoniũ piũ: ꝛ extunc bini imperare ceperũt: sꝫ lucio mortuo antoni' solus imperiũ tenuit: q bonus ꝛ victoriosus fuisse describit: nisi hoc q xpianis quartã psecutionẽ iussit inferri. Dicit: q tante seueritatis ꝛ ꝯstantie fuit: q ad nullũ euentũ vn℞ vultuꝫ mutauerit: siue ex leticia: siue ex merore: etiã dũ adhuc puer esset. Tante fuit humanitatis: ut quadã vice cũ iam exhausto erario nil haberet qd militibus daret: nulli volens esse molestus: magis elegit vasa aurea ꝛ ornamenta vxoris ꝛ aliã supellectilẽ vendere: qꝫ senatũ uel puincias pgrauare: sed victoria habita: ꝛ illa recupauit ꝛ puincijs tributa relaxauit.

¶ Polycarpus eps ephesinus: ioannis apli discipulus romã venit: ꝛ plures ab heretica labe reuocauit. Magnus labor scõꝝ: ꝛ ingens tristicia tunc erat: qñ foris materialis gladi': intus serpentinũ vir' erroris: ecclesiam corrupit. Et hec duplex psecutio diu durauit. Si qñq; cessauit gladius hereticoruꝫ: tñ pfidia magis ac magis inualescebat ꝛ multiplicabat. Tandẽ ideꝫ vir sanct': martyrio coronat' fuit sub antonio vo cũ alijs 12. ex philadelphia.

¶ Iustinus phs ad fidẽ ꝯuersus: multa scripsit ꝯtra hereticos ꝛ martyrio coronat.

¶ Iustus eps viennensis martyrizatus est.

¶ Fotinus lugduneñ. eps cũ multis alijs coronat.

¶ Alexander medicus: ꝛ Pontic' puer. martyres.

5353 — 5363

Pius pm' mar. an. 9 m. 4. d. 21

Italic' de ciuitate aquileia ex pre rufino

Anicetus mar. ã. 9. m. 3. di. 4

Syrus ex pre ioanne de vico mirea.

154 — 164

¶ Hic statuit penã ꝯtra negligentias que accidẽ possũt circa sanguinẽ xpi. ut parꝫ de con. di. ij. c. si p neg. Iteꝫ q festũ pasce semp in dñico die celebret. Item: q heretic' veniens ab iudeoꝝ heresi: recipi debeat ꝛ baptizari. Hic fecit ordinationes qnq;. ꝛ tandẽ martyrio coronat: sepultus apud sanctũ petrũ in vaticano.

¶ Hermes doctor fidei: plura scripsit: cui angel' apparuit dicens: q pascha dñica die celebrari debeat. postea martyrizat.

¶ Papias ioãnis auditor: ierapolitan' eps claruit. Fecit librũ explanationũ sermonũ domini.

¶ Iste anicetus plures canones edidit: qui i decretis in diuersis locis habent: sicut ꝛ alioꝝ scõꝝ qui pmũ sanguinẽ suũ p testamẽto dei dederũt: vnde ob hoc sci canones dicti sunt: qa pmũ ab aplis: deinde a martyrib' ꝛ doctorib' scis: qles pene oẽs plati i pmitiua ecclia fuerũt ꝛ a sacri ꝯcilijs ꝯstituti sũt nec humana adinuentione sed sci spũs vnctione: ac iussu dictati sũt. Et q temerarie eos rephẽdit: i spm scm blasfemare phibet. vt in. c. violatores. xxv. q. i. Multa statuit iste sanct' de statu epoꝝ ac ꝯsecratione. Tandẽ martyrio coronat': sub antonio: sepult' ẽ in via appia: in cimiterio sci calixti.

¶ Felicitas cũ septẽ filijs passa ẽ mirabile spectaculũ: sicut olim. 7. machabei cũ matre

¶ Pontian' gloriosus mar.

¶ Flocellius puer mar.

¶ Siminic' psbr mar.

¶ Nouat' cum alijs. 22.

¶ Praxedis orone fusa genuit i dño p' lõgissimos labores

¶ Pudentiana virgo: ei' soror hoc tpe fuit.

¶ Victor miles ꝛ Cerena vxor eius martyres.

¶ Concordi' subdiacon' mar.

¶ Marcellus martyr.

¶ Valerianus martyr.

¶ Satus martyr.

¶ Egesipp': ꝛ libros fecit de histotijs aplorũ ꝛ mrꝝ: vsq; ad temp' suũ. - ecclie mar.

¶ Attal' de pgamo fũdamẽtũ -

¶ Blãdina scissima mlr passa ẽ

Iste comodus filius antonij veri totus infamis: et lubricus fuit et adeo incomodus: ut inimicus humani generis diceretur. Interfecit quamplurimos senatores: et maxime quos aiadvertit nobilitate industriaque excellere. Tante fuit superbie atque iactantie: ut sepe leonis pellem induens ostenderet se esse regem hominum sicut leo bestiarum. Verum ubi splendet constantia martyrum: tedet amplius de carnalitate hominum mundanorum sermonem texere.

Quinta persecutio ecclesie fit iussu severi: quam illico divina ultio subsecuta est: ipse civilia bella in quibus romani nimis attriti fuerunt.

Iste lxx vir grandevus: invitus accepit principatum: nunquam accepit munera: nunquam ad ulciscendum seductus est. Sexto mense interemptus est a iuliano ambiente imperium: sed non profecit: quia sicut fecit sic factum est ei a severo.

Imperatores. — Comodus an. 13. cum lucio antonio — Helius pertinax m. 6. Severus — an 18.

Iste severus genere affer: destitutum imperium adeptus tria civilia bella confecit: primum namque iulianum invasorem imperij expugnando occidit rome. secundo contra picennium. tertio in gallia contra albinum socium iuliani: cum multo utriusque partis sanguine bellavit et vicit. Hic nam severus: multis semper bellis lacessitus: fortissime quidem rempublicam sed laboriose rexit. Parthos et arabes adiebinos iudeos et samaritas superavit: et multa toto orbe: romano imperio recuperavit. In studijs civilibus et philosophia clarus fuit. Quintam persecutionem in christianos suscitans: multa infortunia passus est. In britania post guia prelia: firmissimum vallum munivit. 132. passuum cum turribus crebris et a mari usque ad mare perduxit: ibique apud eboracum oppidum morbo obijt.

Symachus quartus divine legis interpres.

Theophilus episcopus antiochie.

Appollinaris ierapolitanus episcopus.

Narcissus patriarcha hierosolymorum.

Dionysius episcopus corinthiorum.

Philippus episcopus trecensis.

Catafrige heretici exorti sunt de phrigia: qui dicunt se solummodo habere spiritum sanctum: nec apostolis nec alijs datum. Montanus. prisca: et maximilla autores eorum fuerunt.

Philippus prefectus alexandrie martyr: huius filia eugenia et eunuchi eius.

Protus et Iacintus: de quibus mirabilis habetur historia. mar.

Tertullianus affricanus in ecclesia insignis habetur.

Prima pax ecclesie data est: sed non diu stetit.

Theodocion tertius divine legis interpres.

Clemens alexandrinus presbyter.

Pantheus stoycus affricanus historicus.

Alexander narcissi successor magistri origenis.

Leonidem etiam iste severus mar. coronavit: qui fuit pater origenis.

Anno mundi. 5373 — 5383

Pape — Sother primus mar. an. 9. m. 3- di. 21. Campanus ex patre concordio de civitate fundana. — Eleutherius mar. an. 21. me. 6- dies 5. Grecus ex patre habundio de oppido nicopoli.

Anno christi. 174 — 184

Iste statuit ut monacha velum portaret: sed pallas sacras non tangeret: nec incensum poneret in ecclesia. Et quia multa pericula solebant circa matrimonium contingere: ideo constituit quod legittima non habeatur uxor: nisi per sacerdotem fuerit benedicta: et a parentibus solenniter tradita: et a paranimphis custodita. Tandem post sanctam vitam: sanctiore morte migravit ad dominum coronatus martyrio: et sepelierunt eum fideles in vaticano in ecclesia sancti petri: et cessavit episcopatus diebus. 22.

Iste eleutherius: iuxta ordinationem apostolorum constituit ut nulla esca usualis repudiaretur a christianis: que rationabilis esset et humana. Item quod nullus a suo gradu deijceretur nisi prius accusatus convinceretur: exemplo domini: qui iudam accusatum non sustinuit: et quicquid interim inter apostolos egit pro dignitate ministerij ratum permansit. Item ut absente eo cuius causa ventilatur: sententia nullatenus proferatur. Misit etiam legatos lucio regi britonum: qui eum cum populo suo baptizaverunt. Tandem martyrio coronatus: sepelitur in vaticano apud sanctum petrum. Anglia ad fidem convertitur: solenniter rege lucio primum baptizato: deinde subiectus populus: eius exemplo: fidei colla submisit pacifice. Fuganus et damianus quos eleutherius papa misit primo: illic predicaverunt.

¶ Nota h diligent: q̃ fm sacros doctores imperiũ sepi⁹ ɔtra ecclesiã fortit egit: s; nũq̃ prudent. Unde cũ simul tota cohors sapientũ dicat. Nobile vincẽdi gen⁹ eẽ patientiã. Patet q̃ ecclia p patientiã nobilit sibi imperiũ subegit. Hoc siquidẽ tpe impatores dixerũt. Nolum⁹ ut pcipiat nobis: cũ nos vniuersis pcipe babeam⁹: doctiores oibus hoibus soli romani pdicamur. Postea sine gladio aut fuste cũ longanimit sustinẽt ecclia, ad h deuẽtũ ẽ: ut maiestas romani imperij solẽnit ac humilit pfiteret: q̃ imperiales leges nõ dedignarent sacris canonib⁹ obedire: Hec ẽ mutatio dextere excelsi. Igit vincere si vis: disce pati. Signũ pfecte prudẽtie ẽ: imprudentẽ ac insufficientẽ se estimare. Ipsa eni temporaliũ rerũ cõtinua mutabilitas: omnẽ humanã prudentiã deridere solet.

¶ Lucius rex britãnie que post dicta est anglia: ad fidẽ cũ pplo suo ɔuertit: z baptiçati sũt a duobus viri religiosis quos ei misit eleuther⁹ papa: qui dicebant fuganus z damianus.

¶ Leonides pat origenis: p xp̃o decollat z martyr efficit. Et origenes tũc. 17. ãnoꝝ se cu; patre martyrio obtulit: s; pia matris fraude impedit⁹ totũ primoniũ pdidit: eo q̃ xp̃ian⁹ esset zc. Ipse aũt docendo scholares grãmaticã: matrẽ: septe; fratres: secũ de pcio pascebat.

¶ Hyrene⁹ lugduñ. eps: cũ magna multitudine cleri z ppli martyrio coronat.

¶ Audecius subdiaconus: discipul⁹ policarpi martyriçat.

¶ Heu heu vbi mãsit antiquoꝝ romanoꝝ tanta pbitas: strẽnuitas: legalitas: ac incõpabilis prudẽtia: z honestas. Sigdẽ h tpe imperiũ ad manus stultoꝝ deuenit.

¶ Nota q̃ stult⁹ si se stultũ putat: adhuc aliqd de lumie natural intelligẽtie habet. Sed si se sapientẽ existimat: tũc cõpleta est stultitia ei⁹: nec erudiri potest: s; sapiẽtes psequit: similesq̃ sibi sociat.

¶ Arthemoni⁹ heretic⁹ dicit xp̃m eẽ purũ hominẽ: z absq̃ eo plures habuit zc. qui hanc heresim tenuerũt.

5393 | 5403

Afer ex patre felice.

Romanus ex patre habundio.

194 | 204

¶ Iste victor: pter dissensionẽ de termio pascali celebrauit ɔciliũ in alexãdria palestine: cui ipse intfuit z narcissus: z theophil⁹: z hyrene⁹ zc. viri scĩ. Ubi statutũ ẽ: q̃ sp die dñico pasca celebrari deb; obseruata luna. 14. april vsq̃ ad. 21. qa tãt⁹ uel circa: ẽ salt⁹ lune z postea redit⁹. h aũt factũ ẽ ne iudaiçare videat ecclia. Plures tũc epi asie z oriẽtis: cũ iudeis pascha celebrabant.

¶ Itẽ statuit q̃ exigente necessitate. vbiq̃ z in oi aqua naturali possit conferri baptisma. tandẽ martyrio coronatur: sepultus apud sanctũ petrum in vaticano.

¶ Iste çepherinus statuit ut omnes xp̃iani. 12. annoꝝ in die pasce: sacrm eukaristie accipere debeant in publico: z oia vasa altaris uel vitrea uel stannea essent nõ lignea: sicut antiqtus fiebat cõsecratio preciosi sanguinis in ligneis vasis. Uñ crescente tpe subcreuit decus ecclesie: qa vitrea post prohibita sũt. ut p; de cõse. di. i. c. vasa. z multa alia statuit salubria: tãdẽ mr̃io coronat: sepult⁹ i pace xp̃i.

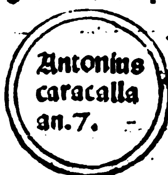
Britãnia que postea dicta est Anglia.

¶Iste antonius pře asperior vixit: libidinis ipatientissimus fuit ita vt nouercā suā duceret in vxorē: papinianū iuris ꝯsultū ⁊ doctrine legalis thesaurū occidit Et sicut fecit factū ē ei qꝛ ab hostibꝰ circūuentꝰ occisꝰ ē pessimus ipe cū gaudio multoꝝ. Nota ꝙ h mos stultorū sꝑ fuit: si potentes sunt sapientes persequūtur: q bus sublatis necesse ē vt ipsi q̄ꝙ pereāt. Solus enī itelligens gubernacula possidebit vt dicitur ꝓuerbioꝝ. i.

¶Iste alexāder habuit matrē xp̄ianā nomine mameas cū qua origenē pr̄sbyteꝝ audire curauit. Hic fuit vtuosissimus ⁊ rempublicā salubriter gubernauit ꝯsilio vlpiani vsus qui fuit legalis sciē ꝓnceps. Xersen regē ꝑsarū maximo bello oppressit ⁊ corpꝰ scī thome apl̄i iussit trāsferri de india ad siriam: ⁊ sic venit ad edissam ciuitatē abagari in qua littera scripta habebatur de manu saluatoris. Tandē etiā iste alexāder tumultu militari occiditur apud maguntiacum.

Imperatores

Bassianus filiꝰ seueri. — non plenis.

anno vno — antonius Marcꝰ an. 3.

¶Iste macrinus cū filio suo diadumeno inuasit imperiū ⁊ militari tumultu occiditur.

¶Iste antoniꝰ obscenissime vixit: ⁊ ideo cū matre occisus fuit tumultu militū sicut macrinꝰ. et fuit sacerdos heliogabali tēpli.

¶Origenes doctor egregiꝰ ac scītate vite incōꝑabilis clarissimꝰ habeť in ecc̄lia dei. De hoc pene sꝑ extrema repimus scripta: quidā dicūt eū optimū: q̄dam pessimū fuisse. Supra modū mirū ē. ꝙ viri grauissimi auctoritatis ac scīssime vite ita ꝯdictorie de ipso scripserūt. vide in historia ecceliastica libro 6. ⁊ alibi ⁊c. Cōcordiā sup his repire nō potui. An autē sit saluatus an non dn̄o cognitū relinquꝰ ⁊c. Grādis laboritꝰ a diuersis texiť de sāpsone: salomone traiano ⁊ isto origene an videlicꝫ saluati sint an nō: q̄ qꝛ sine ꝑiculo nesciūtur nec etiā ecc̄lia certificata ē de his: dn̄o totaliť comittēda sūt.

¶Vlpianus iurislegalis ꝯsultus maximus vt pꝫ in corpe iuris ciuilis ꝑ totū.

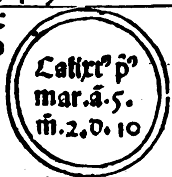
¶Quita editio repta ē h tpe i therico cuiꝰ auctor ignorať ⁊ iō dř coiť vulgata

¶Felix mř.
¶Calopedius mř.
¶Astorius mř.
¶Priuatus mř.
¶Anelinus mř.
¶Tiburtius mř.
¶Ualerianus mř.
¶Cecilia mř.
¶Maximus mř.
¶Palmatius mř. cū vxore ⁊ familia.
¶Lucianus mř.
¶Quiricus mř.
¶Iulita martir.
¶Martina mř.
¶Barbara.

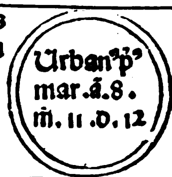
Anno mūdi. 5413 — 5423

Pape

Romanus ex pře dimetrio

Romanus ex pře pontiano.

Romanꝰ ex pře calphurnio

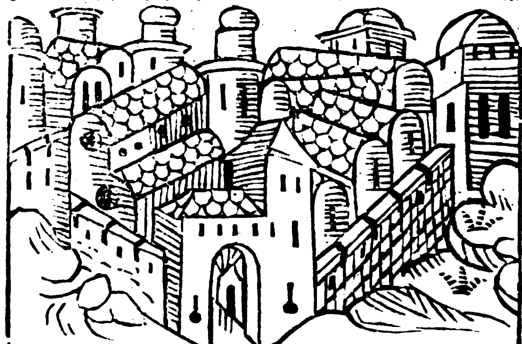

Anno xp̄i. 214 — 224

¶Iste calixtus inter cetera que fecit bōna cimiteriū in via appia extruxit vbi martyrū milia sepulta sunt. Hoc iam dicitur cimiterium beati calixti. Itē statuit ieiunia quatuor temporum obseruari. Itē fecit ecc̄liā beate marie trans tyberim: Itē celibatū vniuersis sacerdotibꝰ indixit. Tandē martyrio coronatur: sepultus in cimiterio suo.

¶Iste vrbanus genere nobilis ab infātia xp̄ianꝰ: multos ad fidē ꝯuertit. Hic sacrata mysteria fecit argētea vel aurea vel stānea. tandē martyrio coronať: sepultꝰ cū scā cecilia ⁊c. Predia cepit ecclesia possidere tpe huiꝰ de quibꝰ clericis ⁊ notarijs sūptꝰ depūtabat. q gesta martyrum ꝯscripserūt. Antea viuebāt more apostolico. qui in actibus apostoloꝝ scribitur.

¶Iste pōtianus: vt dř statuit vt psalmi die noctuq̄ꝫ per oēs ecc̄lias cātarētur: et vt añ celebratōnē missē: sacerdos cōfiteor premitťet. hic inexiliū missus in i sulā sardinie: ibidē martyrio coronať. Scūs fabianꝰ: corpꝰ eius reduxit romā: et sepeliuit i cimiterio calixti.

Ciuitas Edissa: in qua habeť littera: scripta manu saluatoris dn̄i nostri iesu xp̄i: sub abagaro ipsius ciuitatis rege.

¶ Sexta psecutio ecclie facta ē iussu maximini: sed nō euasit īpunit⁹: qa stati infect⁹ fuit postq̃ p⁹ seq: xpianos cepat. hoc pcipue ɔtra platos ⁊ clerū fuit.

¶ Septima psecutio ecclie facta ē iussu decij acerba nimis: s; nō diuturna: quia sicut ɔtigit poribꝰ: sic ⁊ isti: qa stati occisus fuit.

¶ Iste maximinus nulla senat⁹ volūtate ipator factus ab exercitu: deuictis germanis ⁊ ptbis. 3. anno occidit.

¶ Iste gordianus adhuc puer: deuictis ptbis: a suis fraude interfectus est.

¶ Iste decius tot⁹ tyrānus inuasit imperiū: infectis duob⁹ philippis dn̄is suis: ⁊ sicut fecit: factū ē ei: qa cū filio suo occis⁹ est.

Maximinus ānis tribus.

Gordian⁹ annis 6.

Philippus xpianus annis 7.

Decius annis tribus.

¶ Mirū spectaculū circa hec tpa fuit: videre de duplici gnē martyrū. s. xpi ⁊ demonum. Martyres xpi fuerūt sci pape ⁊ alij plati cū fidelib⁹ suis subditis: q p xpiana republica. i. fide scā trucidabant. Mres diaboli fuerūt imperatores ⁊ ceti pncipes cū militibus suis: q p republica ⁊ demonū cultura se ⁊ suos interficiebāt: ut regnare possent. Par pena: sed dispar cā. Nō mirū esse debet: q xps habet mres: sed valde mirū est q diabolus h; mres: verū martyres diaboli ⁊ mundi quottidie ieniunt ⁊ i magno numero: xpi aūt nō sic. Quot hodie p mundi pompa: carnis delicijs: frenis diuitijs libent agonizant: ⁊ tādē nemie cogente voluntarie succūbūt: sed xps nemini pcipit ut fideles occidēt: s; ad breue tēp⁹ h fieri pmiserit. Uide quō non est gloriandū scis martyrib⁹ nostri quasi aliqd dignū gesserūt p etna glia qn sic di tpe videm⁹ decertasse vanos p insania falsa: ut p; p Augustinū de ciuitate dei. li. 5. Uide pulcra illic ⁊c.

¶ Iste philippus. 24. ab augusto impator creat⁹ ē ⁊ filiū suū philippū ɔsortē regni fecit. hi ambo xpiani fuerūt: ⁊ primū omniū xpianoꝝ impatoꝝ hic caput est. ⁊ post tertiū annū impij sui ad gloriā xpi: celebrauit cū ingentib⁹ ludis millesimū annū vrbis condite. tandem fraude decij occidit.

¶ Alexander ep̄s hierosolymoꝝ martyr.
¶ Moyses p̄sbyter ⁊ martyr.
¶ Maximus p̄sbyter ⁊ matyr.
¶ Proximus p̄sbyt ⁊ mar.
¶ Nicostrat⁹ diacon⁹ ⁊ mar.
¶ Apollonia vgo ⁊ mar.
¶ Serapion martyr.

5433 — 5443

Antheros mar. grec⁹ ā. 11. m̄. 1.

Fabianus mar. a. 13 m̄. 11. d. 11

Romanus ex patre fabio

¶ Scisma primū in ecclia dei fuit circa hec tpa: qa nouatus ɔtra cornelium tenuit se p papa: lic; nō esset.

234 — 244

¶ Iste antheros ɔstituit q epi de sede in sedē possint trāsferri: ⁊ ut gesta martyꝝ ɔscriberent: tandē martyrio coronat: sepelit i cimiterio sancti calixti.

¶ Nota q in qbusdā historijs habet: q ciriacus successit pontiano imediate ⁊ papatū dimisit: ut cū vginibus martyrio coronaret: sed rō tpis hoc nō pmittit: ut pa; i legenda vndecim miliū virginū.

¶ Hic scissimus fabianus: cū defuncto papa cū cetis fidelib⁹ expectaret futuri pape electionē: subito colūba candida sup caput eius descendit dicēs. Rome ep̄s ordinaberis. Ob hoc stati elect⁹ fuit. hic statuit ut chrisma singulis ānis in cena dn̄i ɔsecret. ut p; de ɔse. di iij. c. lris. Ipse etiā diuisit regiones diaconis q gesta martyrū integre colligerent: tandē p⁹ multa q̃ scissime gessit: martyrio coronat sub decio: sepult⁹ in cimiterio calixti: cui⁹ festū agit. 20. februarij.

¶ Affricanus iulius: floruit in scripturis ecclasticis noiatissimus.

¶ Porphirius phs q scripsit phlia maximus hostis fidei stolide ɔtra veritatē catholicam latrauit cuius vesaniā sancti doctores ɔpescuerunt: nec vltra pfecit: nec intellexit de qbus affirmauit.

¶ Dionysius alexandrinoꝝ ep̄s discipulus origenis: multa scripta reliquit.

¶ Cyprianus gloriosus doctor: ⁊ ep̄s carthaginens: clarus habet: ⁊ post martyrio coronat.

¶ Nouatus p̄sbyt ecclie romane ambiēs epatum fact⁹ est hereticus: lapsis spē venie negando. Conciliū aūt. 60. epoꝝ ɔtra eū tpe decij fuit ɔgregatū: in quo damnatus est.

¶ Agatha vgo ⁊ martyr.
¶ Septē dormientes
¶ Trison puer q demones eijciebat i nicea pass⁹ ē.
¶ Abdon ⁊ sennen mres.
¶ Anatholia vgo ⁊ mar.
¶ Uictoria virgo ⁊ mar.
Et alij plures passi sūt

¶ Octaua psecutio facta est iussu valeriani: pter quā grauissime plagati sūt romani. Jam eni sub decio cois pestilentia fuit: in oibus mundi partibus: quocūq; edicta nepharia dispsa fuerāt. Sed hic vltio grauior: totū romanū imperiū corripuit: quousq; nedū factores: sed etiā osentientes tanto facinori delerentur. Nam vndiq; bella surrexerūt rc. Et dacia trans danubium in ppetuū aufert: r videt eē pma diminutio imperij que non fuit recupata.

¶ Iste valerian' pmū satis bellicosus fuit r victoriosus: sed postq; xpianos pseq ceperat: statim captus fuit a rege persaꝝ: r in vilissima seruitute apud eū cōsenuit. Ob hoc territus galienus: pacē ecclesijs restituit: s; quia nō plene vidicauit xpianoꝝ sanguinē pluribus bellis attrit' fuit romanoꝝ exercit'. Tandē pius dns nō dimisit rēpublicā: iam pene desperatā oio pidi tari qa multi tyrāni ilico fuerūt interfecti r psperitas redijt insperata. vide orosi.

Imperatores — Gallus cū volusiano annos 2. — Ualerian' galieus an. 15. — Claudius quintilius an. 2. di. 7.

¶ Iste claud' gothos nobilissime triumphauit: q iā p 15. ānos illyricū macedoniāq; vastarūt: r ideo statuam aureā meruit: r morbo interijt.

¶ Iste gallus cū volusiano ciuile bellū molliētes ɔtra emylianū interfecti sūt Et emylianus tertio mense occidit.

¶ Priscus martyr.
¶ Malchus mar.
¶ Marinus mar.
¶ Patricius mar.
¶ Fructuosus mar.
¶ Protus mar.
¶ Jacintus mar.
¶ Eugenia mar.
¶ Claudia mar.
¶ Xl. mres rome. 300. mres i affrica.
¶ Et alij infiniti passi sūt i hac psecutiōe

¶ Sabellius hereticus: negat xpm filiū dei esse.

¶ Laurentius gloriosissim' mar.
¶ Felicissimus mar.
¶ Agapytus mar.
¶ Romanus mar.
¶ Hyppolitus mar.
¶ Concordia mar.
¶ Hyreneus mar.
¶ Abundius mar.
¶ Cyrilla filia decij vgo martyr et 46. milites. ¶ Trophōia vxor decij rc.

¶ Manicheoꝝ heresis impijssima r grossissima exorit: a quodam manes pso: barbaro morib' rc. hic ponit duo pma pncipia.
¶ Quirinus martyr.
¶ 262. martyres rome.
¶ Abbacū martyr.
¶ Cesarius diacon' mar.
¶ Leontius ɔsularis mar.
¶ Julianus mar.
¶ Felix martyr.
¶ Eusebius monach' mar.
¶ 46 martyres. 121 martyres.

Anno mundi. 5454 — 5463

Pape — Corneli' mar. an. 2 mē. 3. di. 10 (Romanus) — Lucius mar. an. 3 mē. 2. di. 3. (Romanus) — Steph' p' mar. ā. 4. mē. 2. d. 15. (Romanus) — Xistus 2' an. 2. mē. 9. di. 6. (Grecus) — Dyonisius p' mar. ā. 2. mē. 3. (Ex monacho) — Felix p' mar. an. 2 men. 10. (Romanus)

Anno xpi 254 — 264

¶ Iste corneli' celebre nomē scitati habet: r sup morbū caducū singulariter accepit ptātē a dno. Hic corpa scōꝝ petri r pauli leuauit r honorifice' reposuit i locis decentibus cū btā lucina rc. Tandē cū multis alijs martyrio coronatur. Ipe sanciuit ut sacerdotes p recta causa iurare possent si vellent.

¶ Iste lucius statuit ut duo pres r tres diaconi semp cū epo sint r sequāt eū in oi loco ppter testimoniū pbitatis: licz ɔscie securitas sufficēt sibi p sua salute: tn ppt maliuolos oz epm habere bonū nom apud eos q foris sūt. ut pz de cō. di. i. Jubem'. Tandē martyrio coronat sub valeriano.

¶ Iste stephanus statuit ne vestibus sacris pterq; ad cultū dei qs vtat: ut pz de ɔse. di. i. vestimēta. tandē martyrio coronatur i celebratiōe misse: qa templū martis oratiōe subuertit.

¶ Iste xistus fuit pr spūalis sci laurentij: r statuit q missa sup altare fieret qd ātea nō fiebat. tandē martyrio coronat cum alijs plib' sub galieno: q alieno noīe dicit deci': sm vincentiū r alios r hec ē verior positio: ut pz i legēda sci laurentij. Hui' etiam: tpe: heresis sabellij: orta fuit apud ptolemaidā

¶ Iste dionysius distinxit parochias: mādās q pastores ɔtēti eē debent īminis suis. Cimiteria ɔstruxit i vrbe ppt pnias r baptismata. ut pz xiij. q. i. ecclias Tandē martyrio coronatur: sepult' in pace xpi. Heresis pauli samosatani: orit.

¶ Iste felix statuit supra memorias martyrū: missas celebrari. Itē festū dedicationis ecclie singulis annis statuit agi. tādē mrio coronatur. sepult' in ecclia sua rc. Hoc tēpe orit heresis manicheoꝝ: a qdā dcō manes: d pside. de q secta pestifera. habes. xxiiij. q. c. vltima.

¶ Origenes. lxx. anno etatis sue: nō de integrū ipleto: defunctus ē. r sepultus in vrbe tyro.

9 psecutio in ecclesia

¶ Nona psecutio ecclesie fit iussu aureliani in q̃ multi passi fuerũt. Fulmẽ quoqȝ de celo cadẽs irc diuine signũ pn-cipem terruit: et ad renouandã sententiã monuit: sed quia noluit: ideo statim periyt.

¶ Iste aurelian⁹ pmo xpianis benign⁹ fuit: qre vbiqȝ gloriose triũphauit: pcipue ɔtra gothos sȝ puorum ɔsilio decept⁹ cũ xpianos seuissime pse qrẽt: nũqȝ p⁹ bonũ diẽ habuit: et stati occisus ẽ.

¶ Iste tacitus bon⁹ fuit: sȝ parum regnuit occisus in ponto.

Aurelian⁹ an. 5. men. 6.

Tacit⁹ m̃. 6. Floriã⁹, men. 3.

¶ Iste floriã⁹ nõ fuit iperator sed forte cesar etiã occis⁹ apd tharsum.

Probus annis 5. men. 4.

¶ Iste aurelian⁹ occisus fuit apud biçantiũ: arte notarij sui

¶ Iste dioclecianus obscure natus superbissim⁹ fuit: plima bellã ɔfecit: maximianũ pmo cesarẽ: deinde augustũ fecit ppt necessitatẽ bellorum: et galeriũ et ɔstãtiũ cesares. tãdẽ p multã sanguis effusionẽ restituto regno iux ẽmios pozes: ãbo purpurã deposuerũt: ut iuniores substituerẽt: et ipsi in puato ocio ɔsenescerẽt: tandẽ diocletian⁹ uenẽo obijt: an. etatis sue 68. imperij uo 10 uel. 20

¶ Iste pb⁹ victoriosus fuit multa bella cõfecit: bonosũ et pculum apud agrippinã inẽfecit: ipse aũt a militib⁹ apud firmiũ occisus est.

Car⁹ cũ filiis cario et nũeriano

Diocletiã⁹ Maximianus

¶ Iste car⁹ bellũ cũ pthis gessit: p⁹ fulmine pcussus interijt.

¶ Maria egyptiaca que peccatrix fuit: mirabilẽ penitentiã egit in deserto p ãnos. 47. hoc tpe fuit. uel fm alios ãno dñi. 380. Uitã eius scripsit abbas çosimas: et hoc magis videt̃ etc.

¶ Columba vgo et martyr.	¶ Theodora martyr.	¶ Claudianus.	¶ Alexander.
¶ Quirinus martyr.	¶ Basilides et ples alij coronati sũt. vide i speculo.	¶ Dioscorus.	¶ Longinus.
¶ Patroculus mar.		¶ Serapion.	¶ Felicianus.
¶ Symphorian⁹ mar.	¶ Paul⁹ pmus eremita clarus habet̃.	¶ Papias.	¶ Simpronianus.
¶ xlvij. martyres.		¶ Babillus.	¶ Quattor coronati.
¶ Agapitus mar.	¶ Maurus.	¶ Carpoforus.	¶ Sebastianus.
¶ Leonilla martyr cũ trib⁹	¶ Uictorinus.	¶ Mauricius.	¶ Marcellianus.
¶ Priscus mar.	¶ Uictor.	¶ Gereon.	
¶ cccxlij. martyres:	¶ Nicoforus.	¶ Uictor.	Hui⁹ diocle. et maxi. tẽpe vno mẽse. 18. mñs p xpo passi sunt.

¶ Conciliũ antiochenũ ɔtra paulũ samosetanũ hereticũ: in q̃ dãnat⁹ idẽ fuit: et epatu priuat⁹.

5473 — 5483

Euticiani⁹ mar. an. 8 m̃. 10. di. 4.

Tuscus ex pr̃e marino.

Gai⁹ mar. ã. 11. m̃. 4 dies. 11.

De diocletiani genere ex dalmacia patre gaio.

Marcellius p⁹ mar. ã. 8. m̃. 2.

Romanus ex pr̃e proiecto. di. 22.

224 — 284

¶ Iste eutician⁹ scissimus ac deuotissimus p diuersa loca. 344 martyres sepeliuit manu sua. Hic statuit ut fruges super altare et fabe bñdicerent̃. tãdẽ martyrio coronat̃: sepl't⁹ i cimitio calixti

Marc⁹ cõ. sedit-

Roman⁹ patre. prisco. an. 2. men. 8. dies. 10.

¶ Marc⁹ ɔfessor fm quasdam histoĩas ponit̃ i linea paparum: et qȝ p⁹ felicẽ tenuit sedẽ annis. 8. hic sol⁹ euasit martyriũ: int̃ tot ɔtinuas psecutiões: sepultus i ecclia sua i media roma: sȝ damasus et vincenti⁹ et martin⁹ nõ faciunt mentionẽ eius.

¶ Iste gaius ɔstituit: ut nemo epos ul' alios clericos apud iudicẽ secularẽ audeat accusare: et qȝ pagan⁹ uel heretic⁹ xpianũ accusare nõ possit: uel notã infamatiõis ei iferre. Itẽ qȝ gdati g dign⁹ est ad ordines ascẽdat ut. s. pmo fit hostiari⁹: deinde lector: exorcista: acolit⁹: subdiaconus: diacon⁹: demũ pres bi. Hic fugiens psecutionem in criptis habitãdo: tandẽ martyrio coronatur sub diocletiano: ei⁹ festũ agit̃. 10. kal'. maij.

Iste marcellinus ob seuitiã psecutiõis cõprehẽsus: tria genera thuris in sacrificiũ idolis imposuit: sed postea publice penituit: et capitale sententiã p fide suscepit: corp⁹ aũt ei⁹ insepultũ. 30. diebus iacuit, ppt timorẽ anathematis: sȝ p⁹ ea iussu sci petri. a marcello humatũ ẽ iuxta pedes eius. Eius festũ agit̃. 26. aprilis.

Iste marcellus anathematiçauit: quẽcũqȝ q sepeliret corp⁹ eius. ideo p dies. 30. ut s̃ dicit̃: iacuit inhumatũ.

¶ Hilaria.	¶ Marcus.
¶ Crisantus.	¶ Nicostratus.
¶ Daria.	¶ Zoe vxor eius.
¶ Claudius.	¶ Polycarpus.
¶ Iason.	¶ Tranquilinus.
¶ Maurus.	¶ Cromatius.
¶ Diodorus.	¶ Tyburtius.
¶ Orontius.	¶ Uincentius.

¶ Maurian⁹ cũ alijs plurib⁹ passi sunt.

¶ Huius etiã pontificis tpe sub diocletiano passus est beatus martyr Georgius: capitis obtruncatione martyrio expleto. cuius festũ agit̃. 9. kal'. maij.

Decima psecutio ecclie fit iussu diocletiani et maximiani: que oibus pcedentib⁹ gravior fuit: et decem annis duravit. Intantu fervebat: ut in 30. diebus viginti milia coronarent: ecclesijs et sacris libris cobustis.

¶ In anglia pene tota fides exterminata est hoc tempore a maximiano.

Impatores.

Valerius Costanti⁹ annis .2.

¶ Isti duo galeri⁹ et constanti⁹ pacifice diviserut sibi romanu imperiu: sed no diu vixerut: et grandis altercatio: et civilia bella plia postea oriunt: que oia non sine grandi labore cuctis tyrannis extinctis: sub costantino magno quieverut. Alij etia cesares tuc creati fuerut: q xpianos maxime psequebantur: quorum maxentius unus fuit. vide orosiu.

Costatin⁹ mgn⁹ fili⁹ cstatij a. 31

¶ Iste constatin⁹ impator gloriosissim⁹ celebre nomen religi In bellis victoriosus: i gubnanda republica prudens: in regno eijs fidei incopabiliter deductus Eius pietas et scitas ex multis scorum doctorum libris adeo emicat: q i dubie int scos anumerad⁹ e. Greci dicut eu in fine vite sue moachu effectu: agetes festu ei⁹ .21. martij. Et eusebi⁹ et orosius et alij diligenter eius facta descripserunt.

¶ Victorianus.
¶ Simphorianus.
¶ Castorius cu uxore.
¶ Castulus.
¶ Cesarius.
¶ Mennas.
¶ Nobilis.
¶ Dorotheus.
¶ Gorgonius.
¶ Petrus.
¶ Innumerabiles mar.
¶ Erasmus.
¶ Bonifacius.
¶ Trigita mlia mrx.
¶ Juliana.

¶ Cosmas et damianus
¶ Leontius.
¶ Basilius cu.7.
¶ Dorothea.
¶ Theophilus.
¶ Theodosia.
¶ Vitalis.
¶ Agricola.
¶ Afra.
¶ Philemon.
¶ Direneus.
¶ Januarius.
¶ Festus.
¶ Desiderius.
¶ Gregori⁹ spol.

¶ Agapes.
¶ Chionia.
¶ Direnea.
¶ Theodora.
¶ 270 martyres.
¶ Florianus.
¶ Primus et felicianus.
¶ Vitus et modestus.
¶ Crescentia.
¶ Albinus.
¶ Rogatianus.
¶ Donatianus.
¶ Pancratius.
¶ Katherina.
¶ Margarita.

¶ Lucia vgo et Andreas rex.
¶ Trigintasepte milia mres.
¶ Simplici⁹. Faustin⁹. Beatrix
¶ Panthaleon. Georgius.
¶ Justus. Leocadia.
¶ Treveris pene tota: martyriçata est p rictiovaru.
¶ Christoforus.
¶ Felix et adauctus.
¶ Agnes 13. annorum passa est.
¶ Antonia: et alij infiniti nuero passi sut i hac psecutione: quoru noia deus scripsit i libro vite

Anno mundi. 5493				5503	
Pape	Marcell⁹ p⁹ mar. a. 5. di.22. Roman⁹ ex pre bndicto.	Eusebius mar. an.2 m.6. d.25 Grecus	Melciades mar. an.3. me-6. d.8. Affer.	Silvester p⁹ a.23. m 10. di 21. Roman⁹ cofessor	
Anno xpi 294				304	

¶ Iste marcellus magna habuit cu maxentio altercatione: dices. Boni pncipis e ecclias otritas reparare: et dei sacerdotes honorare: ut pat3. xcvj. di. Ite statuit q cocilium generale no possit celebrari: sine auctoritate pape. ut p3. xvij. di. c synodu Ita elegit. 15. cardinales in urbe: ppe sepulturas et baptismu etc. Tande post longa custodia iumentorum: in custodia publica reclusus: morit tyrannide maximiani: sepult⁹ i cemiterio priscille via salaria. Ei⁹ festu agitur 16. ianuarij.

¶ Felix. ¶ Victor cu parentib⁹. ¶ Sabin⁹. ¶ Lucia vidua. ¶ Anastasia. ¶ Geminian⁹ cu.79. ¶ Chrysogon⁹. ¶ Adrian⁹. ¶ Natalia ¶ Eugenia.

Huius eusebij tpe fm aliqs antiqs chronicas inventa est crux dni nri iesu xpi. 5. non. maij: et baptiçat⁹ est iudas: q dict⁹ e ciriacus et martyrio coronat⁹ est cu alijs.

¶ Iste eusebi⁹ ex laico i papa assupt⁹ est. fuit eni medic⁹: qd sepe factu ostat tpibus antiorибus. Hic statuit ut laicus suum epm accusare no possit: nisi a fide exorbitaet ut. ij. q. vij. c. laicos etc. Tande martyrio coronatur sub maxentio etc.

¶ Iste melciades statuit q die dnico et feria qnta nullo modo deberet ieiuniu observari pter reverentia dni: vel qa illos dies pagani quasi sacru ieiuniu celebrabat. de cose. di. iij. c. ieiuniu3 tande martyrio coronat sic oes pdecessores sui. Et nota q hic est ultim⁹ martyru: a sco petro. 33⁹. in ordine pontificu romanorum: qui oes sanguine3 fuderunt p testameto sco. Et tuc laudabile fuit fm Gregoriu episcopatu appetere.

¶ Iste silvester gliosus cofessor xpi multiplicat ecclesia3 decoravit ta i scriptur q in miracul: admirabilis fuit. decreta multa ostituit. hereses damnavit. cardinales ordinavit: pimonium bti petri. s. regnu italie cu tota urbe a ostatino suscepit et ad cultu ecclie overtit: helena cu iudeis baptiçavit: et alia infinita sancto fine osumavit.

/ gieremie profete cap 10 de livera b.

34

Pax ecclesie reddita est p cōstantinū ꝛ intantū firmata: ut quicūq lederet xpianū puniret. Hec reuera ē mirabilis mutatio dextere excelsi: iuxͣ illud ps. Filia babylonis misera: btūs qui tribuet tibi retributionē tuā quā tribuisti nobis.

Templa idolorū iussu cōstātini clausa sūt ꝛ phibita sacrificia: iuxͣ illud Ieremie pphe. Dij qui nō fecerūt celū ꝛ terrā: peāt de terra. Incredibile eni fuit hoc suspicari: q vnq̄ humanū genꝰ ab hoc errore posset absolui i quo a diebꝰ nini regis assyriorū vsq ad hec tpa: p ānos duo milia trecentos: erat miserabiliter multiplicatū. verū digitꝰ dei est hoc: ꝛ magna misericordia eius: nō hominis meritū. ser. s. Bonifacie

Eusebius cesaree palestine eps in diuinis scripturis studiosissimꝰ fuit.

Antoniꝰ abbas scīssimus potens in ope: ꝛ sermōe clarissimus: in vniuerso orbe habet.

Pafnucius discipulꝰ sci antonij.

Et multi eremite ꝛ monachi: i desertis locis hoc tpe claruerūt.

Helena regina mater constantini mulier scā: ꝛ admirāde deuotionis ꝛ actiuitatis. crucē xpi reppit: septuaginta duo collegia fundauit: totūq statū eccl̄ie incōparabili feruore glorificauit.

Nicolaus eps mirree ciuitatis scūs p oia ꝛ venerabilis.

Athanasius eps alexandrinus doctor gloriosus ꝛ cōstātissimꝰ cōfessor edidit symbolum. quicunq vult saluus esse. ꝛc̄.

Patricius eps egyptiorū: oculū in psecutione amisit.

Alexander eps alexandrinus notabilissimus in cōcilio niceno.

Arrius hereticus pessimus totꝰ hipocrita: asserit trinitatē psonarū sꝫ vnitatē eētie negat: supra modū ista heresis afflixit eccl̄iam.

Constātinus fecit crucē aureā purissimam: pensantem libras. clˢ quā donauit eccl̄ie sci petri. Item aliā eiusdē pōderis: quā donauit eccl̄ie sci pauli. plurima etiā alia ornamēta ex auro et argēto fecit ac etiā plures basilicas cū dotibꝰ suis ornauit.

Zosimas abbas: qui mariam egyptiacam reppit: tamē quidā libri dicūt: q ambo fuerūt tpe valentiniani.

5513	5523

Siluester papa anteq alia cōcilia celebrarent: cōuocauit ducentos septuaginta duos epos: ꝛ castim ꝛ alios hereticos condemnauit: ꝛ plura cōstituit decreta.

314	324

De possessionibus ecclesie quas plati circa hec tpa habere inceperūt: grādis altercatio sepe inter doctores fuit: q̄busdā dicentibꝰ: q iustū ꝛ vtile eēt: ut eccl̄ia in tpalibꝰ abundaret: ꝛ honorē terrenū haberet: alijs ecōtra q nō necmirū. Quicqd eni eccl̄ia facit: uel dicit aut habet: signū ē cui ɔtradicit. Elegit diu i paupertate ꝛ penuria viuere: signū ē cui ɔtradicit. Suscepit deinde gratis oblata tpalia: signū ē cui ɔtradicit ꝛc̄. Sed si diligenter aduertimꝰ tūc aperte inuenimus: q dn̄s xps hoc pdixit: ꝛ pmisit electis suis. s. q essent recepturi agros cū psecutionibꝰ: ut patꝫ Marci. x Et dicente btō petro. Ecce duo gladij hic. dn̄s ridit. Sufficit. Ubi btūs Bernardꝰ scribēs ad eugeniū papā: dicit q vtrūq gladiū xpi ordinatione papa suscepit: aliogn nō dixisset. sufficit: sed nimis est. Gladiū spūale p seipsū: secularē siue materiale p alios regit. s. p psonas laicales. Scūs aūt thomas: talē format ratiōnē ex dictamine iuris nālis ꝛ diuini. Ex quo tota xpiana vita ordinat pncipaliter ad finē spūalē: ꝛ nō tpalem: ideo summus pontifex q ē vicarius xpi in terris cui cōmissa est huiusmodi ordinatio: debet habere plenā ptātem pcipiendi xpi fidelibꝰ p consecutione huiꝰ finis tanq architector: qa ei ad quē ptinet vltimi cura finis: subdi debent illi ad quos ptinet cura antecedentiū finiū: ꝛ eiꝰ impio dirigi. qui debet eni vti armis imperat fabro q̄lia debeat facere arma. ꝛ qa finis iste ē dignissimꝰ. s. consecutio celestis glorie: ideo sacerdotiū eccl̄ie est sublimius cuicūq ptāti terrene: q̄re eccl̄ia dicit sanctū regale sacerdotiū: cui oēs reges xpiani ppli oꝫ esse subiectos: sic ipsi dn̄o iesu xpo a quo hoc regāle sacerdotiū deriuat ✠

quare dicitur regale sacerdotium ecclesia

¶ Constantia filia cōstantini magni v̄go scā cū multis alijs in scō ꝓposito dño seruiuit. Hec leprosa fuit sicut pater eius: sed meritis scē agnetis mundata fuit.

¶ Cometa apparuit ante mortē cōstātini vñ dicit marc: ꝙ mors cōstātini denūciata est p stellā crinitā inusitate magnitudinis: quā greci cometā vocant.

Sequunt̄ mala infinita q̄ longo tpe durabant.

Imperatores.

-an. 24.

Synodus nicena p̄ma de q̄t-tuor. Eaꝝ auctoritas ē sicut q̄ttuor euangelioꝝ.

¶ Ista sacroscā synod⁹ iussu silvestri ꝛ cōstantini ꝯgregata fuit in nicea ciuitate bithynie. Et fuerūt i ea 318. epi catholici viri sanctissimi: miraculis gl'iosi: q omnes vnanimi cōsensu arriū etiā ibidē p̄ntē ꝛ ꝯtumacē damnarūt: ꝛ symbolū ediderunt: ꝛ fidē exponentes: plurima statuerūt: ut pat3. xvj. dis. c. sexta synodus.

¶ Persecutio vndecima ecclesie fit iussu ꝯstancij arriani: i qua grandi turbine fides subuersa fuit: multi martyrio coronati: multi exilio dānati: ꝛ xp̄iani tāq̄ oues sup altaria mactabant̄: sicut p̄dixit scūs antoni⁹.

¶ Isti tres fratres fuerūt filij cōstantini magni: sed nihil paterne v̄tutis in eis fuit: quapp̄ter tā stat⁹ reipublice q̄ ecclie valde turbat⁹ fuit. Regnū eni diuiserūt: ꝛ ciuilia bella gesserūt: in quib⁹ cōstātin⁹ ꝛ ꝯstans perierūt: ꝛ sic totū regnū cōstātio puenit: q arriana heresi deprauat⁹ catholicos p̄seq̄t: ꝛ m̄lta bella surgūt: ita ut nullā deceps gētē haberet. Tandē inopinata morte p̄uent⁹: infelicit̄ obijt.

Cōstātin⁹ Cōstanti⁹ Cōstans.

¶ Symeon archieps seleucie: martyrizat̄ in p̄side.

¶ Sedecim milia martyꝝ ꝛ alij infiniti passi sūt.

¶ Ducenti ꝛ q̄nquaginta clerici: cū alijs monachis ꝛ sacratis v̄ginibus ab arrianis interfecti sūt.

¶ Amos pater triū miliū monachoꝝ: ꝛ alius amon.

¶ Pachomi⁹ vir scissim⁹: pater inumerabiliū monachoꝝ ꝛ monialiū: q indifferent̄ oēs recepit iuxta regulā ab angelo sibi datā: in egypto fuit.

¶ Donatiste heretici oriunt̄ in affrica: sic dicti a quodā donato: Dicūt ecclīam tm̄modo in affrica mānsisse apud se: ꝛ rebaptizabant catholicos. Diu durauit.

¶ Hilarius pictauieñ. eps claret doctrina ꝛ vite scītate in gallia.

¶ Hibernia cōuertit̄ ad fidē: p quādā ancillā captiuā.

¶ Maximinus eps treuerens̄ magn⁹ ꝯfessor.

Anno mundi 5533 | 5542

¶ Iste marc⁹ ꝯstituit ut symbolū publice in ecclīa cantaret̄ ꝛc. Itē ꝙ eps ostiens̄ papā ꝯsecraret: ꝛ pallio vteret̄.

Pape

Marcus ā. 2. mē. 8. dies. 20.

roman⁹ p̄re p̄sco.

roman⁹ p̄re rustico.

Julius ā. 15. mē. 2. dies 8.

¶ Iste iuli⁹ multas p̄secutiōes sustinuit a cōstātio arriano: ꝛ p. x. ānos sustinuit exiliū. tādē mortuo ꝯstātio: ad sedē suā redijt ꝛ duas basilicas extruxit. Hic multa ꝯstituit: tādē btā morte potit⁹: sepelit̄ in cimiterio calipodij. Eius festū agit̄. 2. idus aprilis.

Anno xp̄i 334 | 344

✠ Tanto siquidē e regime sublimi⁹: quāto ad fine altiore ordinat̄. vñ p3 ꝙ i lege xp̄i reges debēt sacerdotib⁹ eē subiecti. Quare mirabilit̄ dīna puidētia factū ē: ut i romana vrbe quā de⁹ puiderat xp̄iani sacerdotij p̄ncipalē sedē futurā: hic mos paulati inolescēt: ut ciuitatꝫ rectores sacerdotib⁹ subderent̄. S3 si xp̄iana religio p̄ncipalit̄ eēt instituta ppt̄ tpalia ꝯgrēda: tūc reges eēnt p̄ponēdi sacerdotib⁹: sic oli fiebat i veteri lege: ꝛ in paganismo: vbi tot⁹ cult⁹ diuinorū tendebat ad illū finē: ut tpalib⁹ bonis ditarent̄. Hec thomas. Bonauētura dic̄ i q̄rto scripto sup s̄nias: ꝙ sci spūs ordinatione actū ē: ut ecclīa in tpalib⁹ bonis abūdaret: q̄a pauci sūt tāte p̄fectiōis: ut sine adminiculo tpaliū: onera ecclīastica susciperēt: ꝛ sic periret magna ps fideliū: eo ꝙ nō eēnt q administrarēt spūalia. Scā brigida libro. 4. c. 76 scribit: ꝙ btā v̄go maria hec v̄ba sibi dixerit in q̄dā reuelatiōe. Ecclīa dei p̄mis tpib⁹ paup erat in tpalib⁹ volūtarie pcessu ḋo tpis: ut amici dei seruētiores ꝛ expeditiores eēnt ad p̄dicandū v̄bū dei: ꝛ ut scire ꝙ nō diuitie male sūt: s3 abusus earū: iō sub siluestro ꝛ alijs: bona tpalia ecclīe data sūt: q̄ viri sci lōgo tpe ad necessitatē suā solā ꝛ amicorū dei: ꝛ paupeꝝ sustētatione dispensabāt. Ergo tales scito amicos dei: q cōtentant̄ de dispositione dei: ꝛ ipse videt eos. Hec illa. Dicūt q̄dā: ꝙ nedū tpalē sustentationē necessariū fuit ecclīasticos habere: sed etiā tpalē iurisdictionē ad cōpescendā iniquā audaciā volentiū bona ecclīastica suis vsibus appropriare: nec decuit ut p̄lat⁹ ptāte spūali p̄ditus: ptātem cui imperet ab alio mēdicet: s3 ꝓpriā eā possideat. Hec oīa firmissime p̄bāt̄ ex legendis ꝛ dictꝫ scōꝝ patrū: q tpalia dñia ꝛ possessiōes t̄renas latissimas iuste habuerūt. Quis eni audeat dicere: ꝙ tot sci pontifices viri vtiq3 summe p̄fectiōis ꝛ l̄rāture: miraculis gl'iosi: q oīa tpalia arbitrabāt̄ ut stercora: quoꝝ doctrina fulget ecclīa: sicut sol ꝛ luna: quoꝝ scripta suos lectores sci spūs igne accendūt: quoꝝ p̄les ꝓpriā vitā p defensiōe libertatis ecclesiastice tradiderūt martyrio coronati: qs inquā audeat dicere tales ac tātos tā multos sic delirasse: ut huiusmodi tpalia ꝯtra iusticiā ac dei voluntatē detinuissent: An nō poti⁹ vsq3 hodie ꝯtradictores eoꝝ formidabili vidim⁹ morte ꝯsumatos: iux̄ illud imp̄cat⁹ fuit eis ꝯstātin⁹ q̄n paginā imp̄ialis testi ꝓprijs manib⁹ sup venerādū corp⁹ bti petri posuit. di. xcvj. constātin⁹. Quis vnq̄3 temerator nisi penituisset: hāc maledictionē euasit: Reuera possum⁹ adducere illud gamaliel actuū. 5. Si a deo est: nō poteritis dissoluere ꝛc. Tanta siquidem p hui⁹ mundi potentes parit̄ ꝛ sapiētes facta ✠

+ .12. persecutio in ipsa ecclesia

¶ Persecutio .xij. ecclesie: fit iussu iuliani pessimi apostate: q sanguinē xpianoꝝ idolis vouit: sꝫ nō ipune: qa diuinitus occisus fuit p mercuriū scm̄ martyrē iubēte btā vgine.
¶ Iste iulian⁹ pmo xpian⁹: demū mōach⁹ tūc mag⁹: deinde apostata: tādē cesar ꝛ dolo august⁹ fuit: totalis fidem nitebatur destruere.
¶ Eunomi⁹ corpe hētic⁹: ꝛ aīa ꝑeius: a q̄ eunomiana heresis dic filiū nō nā: sꝫ grā ꝑlezꝫ pri.
¶ Macedoni⁹ heretic⁹ negat spm̄ scm̄ equalē pri ꝛ filio: heresis magna.
¶ Paul⁹ simplex discipul⁹ antonij: q merito obediētie: cito ad pfectionē venit.
¶ Hilarion. ¶ Donat⁹ mar.
¶ Victorinus.
¶ Machariꝫ duo.
¶ Donat⁹ grammatic⁹ magister hieronymi.
¶ Paulin⁹ eps treuereñ.
¶ Flauian⁹ ꝛ deodat⁹: hi choros psallentiū i duas ptes diuiserūt: ꝛ vigilias ad sepulcā martyrū instituerūt.

¶ Iouinian⁹ iste catholicus ꝛ bon⁹ fuit: sed parū regnauit.

Iulianus an. 1. m. 8. | Iouinianus mē. 8. | Ualentini an⁹ an. 11

¶ Basilius magn⁹ cōfessor ꝛ eps cesarieñ. claruit.
¶ Gregori⁹ emiseñ eps ꝛ frater basilij ꝛ petrus.
¶ Joannes ꝛ paul⁹ mřes.
¶ Quiriacus eps ꝛ martyr.
¶ Gallican⁹ martyr.
¶ Juliana mar.
¶ Theodoric⁹ mar.
¶ Gordianus mar.
¶ Epimach⁹ mar. ꝛ alij multi
¶ Hieronym⁹ pſb̄r ꝛ cardinal⁹ incepit clarescere in ecclīa dei

¶ Iste valentinian⁹ deuot⁹ totalis fuit: ꝛ in fide stabilis: diuina ordinatione ad imperiū puenit. qa eni sub iuliano maluit tribunatū amittē ꝛ exiliū ppeti q̄ fidē abnegare: iō retribuēte xp̄o: meruit ad imperiū sublimari. semp victoriosus fuit: saxones ꝛ burgundiones vicit: ¶ Lana de celo pluit.
¶ Grando maxima interfecit hoies ꝛ iumenta apud cōstantinopolim.
¶ Justina impatrix arriana: secrete tpe viri sui: 13 p⁹ ꝛc. impia vxor pijssimi valētiniani: impatoris: multū psequit catholicos ꝛ pcipue ābrosiū.
¶ de dalmatia oriund⁹: semp scīssime vite fuit: hereticoꝝ malle⁹: ac toti⁹ xpiane veritatis solidissimū fundamentū: doctor principalis.
¶ Didim⁹ cec⁹ ab infantia diuinit⁹. fact⁹ est doctor magn⁹ ꝛ eps alexādrin⁹. ¶ Burgūdi fiūt xpiani.
¶ Ambrosi⁹ roman⁹ doctor pncipalis mittit a valentiniano ad mediolanū: ꝛ stati in epm diuinit⁹ eligit: ut ipse testat i libro de officijs. Rapimur de tribunalibus ad insulas: cogimur simul discē ꝛ docē
¶ Martin⁹ eps turoneñ. claruit in gallia vir admirande scitatis: de pānonia ortundus extitit.
¶ Johes eremita scīssim⁹ q theodosio triūphū pdixit. ¶ Alexi⁹ vir scūs ꝛ mire patiētie: rome claruit.

5553 | 5563

Liberi⁹ ā. 10. m̄. 7. d 3. roman⁹

Scisma 2⁹ ecclesie int liberiū ꝛ felicē euenit: ꝓpter arrianos qb⁹ fauebat liberi⁹: ꝛ iō tanq̄ heretic⁹ a catholicis deiect⁹ fuit: ꝛ felix i papam assumptus ꝛc.

Felix 2⁹ mar. an. 1. m̄. 1. di. 2.

Roman⁹ ex patre anastasio.

Damasus ꝯfes. ā. 18. m̄. 2. di. 10

Hispan⁹ patre antonio

353 | 363

¶ Iste liberi⁹ pmo catholic⁹: ꝛ feruide ꝯ arrianos pcessit. ob h̄ cōstanti⁹ arrian⁹ eū i exilium misit: ꝛ cler⁹ de cōsensu eiusdē liberij: felicē presbyterū i papā ordinauit: q ampli⁹ arrianos expugnauit intm̄: ut arriani ipi ꝯstantiū rogarēt ut liberi⁹ restitueret tāq̄ eis magis fauorabil: ꝛ sic liberius reuocat⁹ fuit: ꝛ felix deiect⁹: sed qa liberi⁹ arrianis fauebat: ideo felix cū catholicis eū admonitū ꝛ ꝯtuacē tāq̄ hēticū de eccīa eiecit: ꝛ tc scisma fcm̄ fuit: ꝛ psecutio mag̃ fideliū
¶ Gregori⁹ naçāçen⁹ etiā doctor sicut duo pdicti: in oppido naçanço eps uel ꝯstantinopol.
¶ Joānes chrisostom⁹ eps ꝯstantinopol: vir magne strēnuitatis ꝛ scitatis: multa scripsit: ꝛ passus fuit ab arrianis psecutiōes plēs
¶ Moyses abbas. Syncletē. Copres. Effrem. Pambus. Serapion pater .10. miliū monachoꝝ: ꝛ alij plurimi fuerūt. Barlaam eremita: ꝛ iosaphat filius regis indie: his fuere temporibus.

¶ Iste felix vir scūs: cōstātiū augustū hereticū declarās: de papatu eiciet: ꝛ tādē capitis abscisiōe mar. xpi ꝯsecrat.
¶ Et h̄ nō q pmuꝫ rōana eccīa circa hec tpa infamē papā habuit: qa oēs āñ cessores hui⁹ liberij fuerūt sci ꝛ exemplares: ut s pꝫ. p annos. 350. ꝛc.
¶ Joānes damascen⁹ doctor egregi⁹ multa scripta reliqt. ¶ Rufin⁹ pſb̄r multa scripsit: ꝛ historiā ecclesiasticaꝫ transtulit.

¶ Iste damasus glios⁹ ꝯfessor: multa laude digna patrauit: adint⁹ floridissimoꝝ viroꝝ studijs q̄ grādis nūer⁹ tpe suo claruit: choros cantātiū ordinauit in eccīa. glīa pri ꝛc. post singulos psalmos dicē iussit: rogatu hti hieronymi. In vsib⁹ dictādis excellentissim⁹ fuit: plurimaq̄ scripta reliqt ꝛ pcipue historiā paparū ꝛ martyꝝ. Cōsiliū etiā 2⁹ vniuersale. i. cōstātinopolitanū ꝯtra macedoniū celebrare fecit. Eius festū agit. 11. decembris.

✠ legimus ꝯtra pṁonīū ecclesie pene in oībus finib⁹ toti⁹ xpianitatis: ut neq̄ credibile sit: q hūano mō potuisset insult⁹ huiusmōi tolerasse: siue aliqd recupasse: post tā crebras desolatasq̄ spoliatiōes: sꝫ qa de celo dimicatū est ꝯ eos: ideo ut fum⁹ pierūt vniuersi hostes eccīe vsq̄ in psens. Ubi cōstanti⁹ arrian⁹: iulian⁹ apostata: valēs hatanarius: hailaric⁹: ganseric⁹: honoric⁹: attala: çeno: totila: theodoricus: constanti⁹ terti⁹ ꝛ qntus: leo terti⁹ ꝛ quart⁹: henric⁹ tertius ꝛ quart⁹: federic⁹ pmus ꝛ secūd⁹: otto quart⁹: lodouicus quart⁹: ꝛ ceteri psumptores cū suis cōplicibus: q qsi hora vna ecclesiā priuare nitebant aut suffocare vbi sūt: Nūqd pualuerūt: Ecce hodie floret cult⁹ dei cū gloria: ꝛ illi si priaꝫ nō egerūt: apud iferos ꝯtremiscūt. Sꝫ nūqd ✠

vide de isto abbate in vitis patrum S. hieronymi folio 99 in 2ᵃ parte

¶ Priamus quidā nobilis de semine troianoꝝ: qui in lūbardie ptib⁹ venerāt rebellauit cōtra ipiū: sed mox interfect⁹ ab exercitu romanoꝝ fuit. Sed filij eius fugiētes: regnū frācie inchoarūt initiis romanis. Et coloniā extruxerūt: ꝛ ibidē ut coloni habitare ceperūt. Marcomir⁹ fili⁹ pdicti priami fuit dux eoꝝ. sꝫ pharomūd⁹ fili⁹ ei⁹ fuit prim⁹ rex frācie. Colonia aūt ante hec tpa dicebatur agripina.

¶ Iste gracian⁹ videns rē publicā pene iā desolatā. theodosiū cesarē fecit q vbiqꝫ victor existēs: multa restituit. tandē p maximū tyrānū dolo occiditur. ꝛ ille nō lōge post iuste a theodosio morte punit⁹ ē.

Imperatores.

Arrianus	Catholic⁹	Catholic⁹
Ualēs cū gⁿtiāo ꝛ valētiniāo ā. 4	Gratian⁹ cū valētiniano ā 6	Theodosius an. 11.

¶ Iste theodosi⁹ imēse religiositatis extitit: xpo ꝛ ecclie fidelissimus ꝛ ideo in oibus adiut⁹ ē a dño: miraculis etiā aptis hostes supās sibi ꝛ oibus pncipib⁹ ostēdit qŭtū valet ad victoriā obtinendā oro deuota cū lachrymis. Ab inumeris barbaris circudat⁹ xpm suppliciter inuocās gloriosus victor: nō suis manib⁹ sed diuinis triumphauit auxilijs. nā thela q̄ hostes ꝯ eū miserāt retrorsū acta: i ipos atrocit̄ reuertebāt̄. Qd̄ vidētes barbari pauore nimio pstrati: sese xpianissimo pncipi subdidere. vnde ꝛ poeta claudian⁹ licꝫ paganus hoc idē testat̄ dicēs. O nimiū dilecte deo tibi militat ether. Et ꝯiurati veniunt ad classica venti: Qm̄ humilit̄ se habuit i correptiōe ambrosij: pꝫ in legenda eiusdē. Uide augustinū libro v. c̄. de ciui. dei. Et quō idola subuerti cū templis iussit: ꝛ quō ioannē eremitā cōsulit ꝛc̄. Et quō flagrabat magis bn̄faciendi charitate q̄ꝫ dn̄andi cupiditate. morit̄ tādē bn̄ disposita republica quā desolatā inuenit. pmo stabulari⁹ fuit: sꝫ pꝛi virtutes promotus est.

Iste valēs frater fuit valētiniani: ꝛ cū eo diu regnauit sꝫ timore ei⁹ ꝯceptā trufam exercere nequaqꝫ ausus fuit: sed eo mortuo cum sol⁹ regnaret: catholic⁹ psequit̄: ꝛ monachos ad militādū reuocauit. Tandē p⁹ multa infortunia: impia morte perijt: tn̄ cum aliquali pnia.

¶ Martyres multi facti sūt i egypto p valētē istū: qa arrianus fuit.

Synodus ꝯstantinopolitana.

¶ Synodus vniuersal' secūda 150 epōrū ꝯ macedoniū hereticū.

¶ Augustinus carthaginen̄. de affrica rhetor maxim⁹: ꝛ in oi phia ac poetria incompabilis. insup oē scibile qd̄ vnq̄ꝫ phi repire potuerūt: in iuuētute sine magna difficultate adeptus: circa hec tpa ad mediolanū mitt̄it̄: vbi stati a btō ambrosio ꝯuerti: ꝛ in xpo noie postposita manicheoꝝ heresi: baptiçat̄. Hic creuit in doctorē ecclie precipuū: ꝛ hereticorum malleū valentissimū: nō longe p⁹ in epm iponensem sublimat⁹: totā ecclesiā suarū fonte doctrinarꝫ p annos. 53. abundantissime irrigauit.

Anno mūdi. 5573 — Roman⁹ — 5583

Pape

¶ Scisma ecclie tertiūꝫ inter damasū ꝛ vrsinū euenit pter discordiā eligentiū: tn̄ damasus obtinuit: qa maior pars erat secum.

Siricius an. 15. m. 1. di. 25.

¶ Iste syricius statuit. ut de impia secta manicheoꝝ nullus recipet̄: nisi cū tali pacto q̄ in monasteriū retrudereт̄: ibiqꝫ pniam ageret cūctis dieb⁹: ꝛ in fine vite tn̄ modo viaticū sumeret. omnes etiā illi⁹ secte quos repperit exilio damnauit.

Anno xpi 374 — 384

¶ Tempe istius damasi pape vastas illas egyptias solitudnies: hactenusqꝫ diffusas quas pp̄t sitim ꝛ sterilitatē piculosissimāqꝫ serpentū abundantiū: ꝯuersatio hūana nō nouerat: habitatio monachoꝝ cōpleuit. s. arsisius: pichi⁹: pemenes: pastor: çosimas: marina: eufrosina: ioseph: syrus: agathon: achillis: lustrion: ioānes breuis: bessarien̄. çacharias: sysoimochois: gebalon: egladi⁹ gelasius: arsenius: lucius: ꝛ alij inumerabiles: quorū est digna memoria.

¶ Haitanari⁹ rex gothoꝝ psequit̄ xpianos in t̄ra sua vbi multi mr̄io corōti sūt.

¶ Priscillian⁹ eps hispāie cadit in heresim pessimam: inde heresis priscilliana.

¶ Firmin⁹ eps ambianen̄

¶ Honorat⁹ ꝛ Sabin⁹ ibidem: oēs sci ꝯfessores.

¶ Placella vxor theodosij: de paupib⁹ maximā curā habuit: quib⁹ suis manib⁹ officiosissime seruiuit.

¶ Marcell⁹ eps appanie martyr.

¶ Theophilus eps alexandrie.

¶ Seruatius tungroꝝ eps: q dicit̄ fuisse cognatus xpi: floret.

¶ Seuerin⁹ eps colonien̄. magne auctoritatis ꝛ sanctitatis fuit.

¶ Paula vidua scissima: ꝛ filia ei⁹ eustochiū v̄go claruerūt: q̄ꝝ btūs hieronym⁹ sepi⁹ meminit vitāqꝫ paule dignis laudibus conscripsit.

✠ humana v̄tute id actū credim⁹. Minime igit̄ si de⁹ p nob̄ qs ꝯtra nos: Ecce regnat fides scā vidētib⁹ ꝛ inuidētibus inimicis: dentib⁹ suis fremētib⁹ ꝛ tabescētib⁹: nil ꝯ manū oipotentis valentib⁹. iuxͣ pphetiā psalmiste dicēt̄. Dixit dn̄s dn̄o meo: sede a dextris meis. Donec ponā inimicos tuos: scabellū pedū tuoꝝ. Et iteꝝ. Sepe expugnauerūt me a iuuentute mea: etenī nō potuerūt mihi ꝛc̄. Et qa grandia mala ꝯtigerūt aliqn̄ pp̄t huiusmodi disputationes suggerētib⁹ qbusdā impijs in aures pncipū: q̄ ecclastici: t̄rena dn̄ia licite nō possiderēt: iō apostolica sedes inhibuit ne amodo fiāt: neqꝫ vlli liceat deinceps i dubiū reuocare: qd̄ tāt̄ scissimoꝝ viroꝝ doctrinis ꝛ exēplis ꝯstat raboratum. Aduertant sensati pncipes: qd̄ eis vtile sit ꝛ salubre: post tot annoꝝ curricula: ac varios reꝝ euent⁹: vbi null⁹ vnq̄ꝫ psperatus est: neqꝫ sibi pmittāt inconsulte posse imutare: quod spiritu sancto durante statutum est: ac tot patronos ꝛ celoꝝ inspectores presidentes iam habet.

Chronica sci hieronymi finit hic circa annos dn̄i. 380.

Roma capit a gothis & incendit: & fit illa famosa altercatio int paganos & fideles: qa pagani cu gradi blasphemia nitebant fide extinguere: & cultura deo r reassume: s3 no pualuerunt: qa balaric rex gotho r & xpianus fuit: & pepcit oibus ofugientib ad sacra: & sic ofusa fuit impietas pagano r: eo q no potuerut pbare diffortuniu euenisse ex eo q roma abiecisset idolatria & fide recepissent. De h Augustin in libris de ciui. dei. & orosius abundant tractant.

¶ Iste archadi puer adhuc fuit: qn pr eius defunctus fuerat: & quide satis bon fuit: s3 ples aduersitates cum fre suo honorio pressus e: qa multa picula & tyranni de gentib barbarici: scythis: gothis: Wandalis. & hunis surrexerut q mltas pvincias depopulati sut: & nisi xpi gra singulari xpi fidelib pncipib succurrisset: totalit pijsset.

Archadi filius theo dosij cu3 - honorio an. 13.

¶ Iste honori clemetissim fuit: cuq diceret ei: cur rebelles no occidet: ait. Utina eet mihi possibile ad vita mortuos reuocare: & ob pia fide qua i xpo habuit: mltos tyranos obtinuit sine sanguinis effusioe: & piculosa illa tpa paulati sub eo geuerut. Et h finit historia pauli orosij prel hr: q h tpe clarut.

Honori filius theo dosij cu3 - theodosio minore an. 15.

¶ Marcecel comes archadij: meritis sco r qs secu duxit: exemplo theodosij cu. 5. milib pstrauit hostiu. 70. milia: sco etia ambrosio sibi i visione apparente &c. sed p elat: sanctos viros cepit psequi: & ecclia temerare ausus e: & statim occidit. pbauitq i se vno: ad vtruq semp diuinu vigilare iudiciu: qn & cu spauit adiut: & cu otempsit occisus est. De hoc sunt infinita exempla: etia hodie.

¶ Claudius poeta rome.

¶ Prudentius poeta xpianus.

¶ Patricius magn pater hiberno r apls: circa hec tpa in hibernia venerat cu suis sororib: ageli sepe colloquio fruit.

¶ Sanctus heraclides: qui scripsit vitas patrum ad lausum episcopu.

¶ Orosius.

¶ Dorotheus.

¶ Isidorus pmus.

¶ Alexandria.

¶ Constanti comes honorij mirabli felicitate: i breui mltos tyrannos & barbaros pstrauit: xpi adiutorio suffultus. Et no q sic dic btus hieronym: romani i pncipio erant fortissimi: sic in fine debilissimi: na ad pulsandu3 hostes necesse est quottidie barbaros conuocare.

¶ Ticonius afer multa scripta reliquit.

¶ Donatus eps.

¶ Episanius eps.

¶ Sulpitius seuerus.

¶ Colomacius martyr.

¶ Sisinni. Martiri. Alexander. isti sut in italia martyrio coronati.

¶ Melania

¶ Diocles.

¶ Ancilla.

¶ Nathanael.

5593 — 5603

Anastasi pm an. 3. dies 26. Romanus ex pre maximo.

Innocenti p a. 15 m. 2. d. 20. Albanen. ex patre innocentio.

394 — 404

¶ Iste anastasius statuit: q cu scm euangeliu legeret: oes stare deberet: & q caret aliquo mebro: non deberet fieri cleric. hic fecit fieri vna basilica pe scholam mamertini.

¶ Pelagius heretic: & celestius: & iulian eps a quibus pessima heresis pelagiana: dicit homine sine gra posse mereri: & baptismu & orones ecclesie irritas esse &c. Augustin multum contra eam laborauit.

¶ Iste innocet statuit q no solu pr hri: s3 oes xpiani deberet vngi oleo infirmo r: & sabbato ieiuniu celebrari: & ad missa osculum pacis dari. Pluresq reglas de ecclia & monasterijs & iudeis & paganis tradidit. ut p3. xxvj. q. ij. c. nuqd. h danauit ad instatia ocilij affricani heresim pelagiana cu suis heresiarchis. vide. xxiiij. q. i. de hac ma. In quata reueretia oli sci doctores & pres & pncipes & cocilia: habuerut aplica sede: ut nihil auderet sine osensu dni pape diffinire: de hac sut plures epl[illegible]i augustini: & alio r scripta.

¶ Sulta.

¶ Ammon.

¶ Pachonius.

¶ Maximus eps nolanus: pphie spu claruit.

¶ Bricius turonen.

¶ Ossa samuelis pphe traslata sut ostantinopoli ab archadio.

¶ Joannes chrisostom exilio danat: ab eudochia regina vxore archadij: ibiq morit ardore sol. & archadi excoicat ab inocetio: eo q osesit.

¶ Thalmud iudeorum: qd sonat apud eos doctrina: coponit circa h tpa ano 400. a duob su mis rabbi. s. rabina & rabasse: liber vtiq grandis. & maior dece biblijs. In eo sut iextricabilia medacia: turpia: fatua: abomiabilia otra lege dei: otra lege nature: otra lege scripta. videtes naq iudei lege sua quotidie deficere: & fidem xpiana pficere in toto orbe: etia cu glia tpaliu: hos duos deceptores instigarut quaten huc libru componeret: & tanq moysi scriptis firma adhiberet fide: phiberetq sub pena mortis: ne qs aliquid negaret de his que in eo otinent. Factu est ita ad sua infelice excecatione: & suo r ppetua danatione. Ne aut simplices habeat occasione recededi a tanta falsitate: iniuxerut eis ut interrogati de difficilib rndeant. Nos hec no intelligimus sed rabbi nostri poterut rndere vobis. Sic traditi sunt in reprobu sensum: ut plus his nugis credat: q moysi aut xpo. Uextri ples i diuersis mudi ptib oversi crebro legunt: & alig p fide: magna fecerut: & vtilissima scripta reliquerut.

Gansericus rex Wandalorum infinita mala fecit per longum tempus in diversis mundi partibus: tyrannus pessimus. et arrianus precipue religioni christiane et nobilitati infestus fuit. Romam cepit. affricam destruxit. sub quo augustinus moritur 440.

Attila rex hunorum: flagellum dei: tyrannus atrocissimus: longo tempore persequitur humanum genus: tandem confossus moritur pessime more tyrannorum. Alibi dicitur quod proprio sanguine suffocatus fuit.

Hic theodosius totus catholicus fuit et devotus princeps: nec tamen valuit prohibere barbaros: quin multas provincias vastarent permittente deo. Grandis namque exercitus gothorum: totum romanum imperium in partibus occidentis vastavit: sed in oriente tranquilla pax fuit et securitas.

Imperatores. — Theodosius 2us filius archadii — cum valentiniano an. 27.

Joannes cassianus eremita eiectus a chrisostomo de constantinopoli: venit marsiliam: collationes scripsit et alia. Et fuerunt infiniti sancti eremite et monachi etc.

Timotheus hereticus: dicit christum verum deum: et hominem quidem esse: sed addidit falsum: dicendo divinam naturam conuersam esse in humanam.

Amanus eps aureliacensis. civitatem suam liberavit suis meritis ab hunis.

Concilium carthaginense fuit ducentorum: et 18. patrum contra pelagium hereticum: in quo sanctus augustinus solennis triumphator contra hereticos apparuit: cunctos vincendo.

Predestinatorum serpit heresis: que dicit nil prodesse ad vitam quod sancti virtuose agunt

Palladius eps mittitur ad scotos.

Lupus trecassinus eps floruit: qui attilam mirabiliter a preda compescuit.

Hoc tempore saxones angliam intrare ceperunt: et paulatim crescentes tandem totum regnum et diadema obtinuerunt.

Cyrillus alexandrinus eps: fuit in concilio ephesino.

Synodus ephesina virorum ducentorum patrum contra nestorium hereticum.

Nestorius eps constantinopolitanus dicit christum purum hominem non deum: heresis magna.

Hieronymus obiit: miraculis inauditis clarus.

Eusebius discipulus hieronimi claret post eum

Patricius filius sororis sancti martini mittitur in hiberniam a celestino papa: vir mirabilium operum. Vixit annis centum viginti.

Germanus eps antisiodorensis tres mortuos suscitavit: et etiam asinum suum defunctum. Omnium pedes lavit sine exceptione.

Paulinus eps nolanus vir sanctus: de quo dicit gregorius in dialogo suo.

Anno mundi 5613 — 5623

Pape

Zosimus a. 3. m. 8. d. 9. grecus — patre abrahanio.	Bonifacius p. a. 8. d. 8 romanus	Celestinus p. a. 8. d. 9 — Campanus qui instituit dici debere Judica me deus. etc. ante introitum misse. sed fere omnes chronicas. Et fecit plures canones anathematum contra nestorium.	Xistus 3us an. 8. d. 9. romanus

Anno christi 414 — 424

Iste zosimus statuit: ne clerici tabernas teneant: aut vina vendant: et ut cereus benedicatur in sabbato sancto: et quod servus non fiat clericus: nisi prius liberatus sit a domino suo ipse misit legatos ad concilium carthaginense pro roboratione eiusdem.

Iste bonifacius statuit ne mulier tangeret pallam altaris: aut lavaret. Ipse habuit scisma cum eulalio presbytero: qui secum electus fuit et prevaluit: quia maior et sanior pars secum erat et imperator etiam cum uxore sua sibi magis favebat.

Iste celestinus instituit dici psalmos ante missam: et ex hoc exordium sumpsit usus: quem post ecclesia servavit de introitu et graduali et tractu. Tempore eius celebrata est sancta synodus ephesina: contra heresim nestorij episcopi constantinopolitani: qui negabat beatam mariam veram esse matrem filij dei.

Iste Xistus vir sanctus erat totus humilis et misericors. Ecclesiam sancte marie maioris edificavit. Habuit quendam emulum nomine bassum: qui eum diffamavit de quo cum se concilio purgasset: statim post: bassus moritur: quem tamen proprijs manibus sepeliuit.

Scisma quartum quod fuit inter bonifacium et eulalium: causa fuit discordia eligentium: et obtinuit bonifacius: quia maior et sanior pars erat secum

¶ Tota gallia etiā affrica hispania ℞c. interijt pmissione diua ab icursu barbaroꝝ. 500. miliū: ⁊ oēs pene ciuitates in terrā pstrate fuerūt exceptis paucis: q̄ scōs epos habuerūt: ob qḋ diuinit⁹ ptecte sūt. ⁊ fuerūt tpa horrenda. Ciuitas metensis muros habuit insupabiles: sed corruerūt ꝑpᷣ pctā ciuiū: ⁊ sic exusta fuit.

¶ Ecclesia dei isto tpe valde tribulaꝭ: ⁊ pcipue in affrica: nā augustino mortuo: tot⁹ cler⁹ aut martyriçaꝭ: aut expellitur a sedibus suis in exiliū: nec fuit silis psecutio ibi vsq̄ tūc: ꝑpter gensericū regē Wandaloꝝ ⁊ honericū filiū eius qui fuerūt arriani: ⁊ ecclesias clauserūt. tandē etiā ipsi male perierūt more solito.

¶ Merlin⁹ de incubo genitus: claret i britānia spū ꝓphie: cui⁹ instinctu vortigon⁹ rex britonū valde dilatauit fidē xpi. huic successit vterpandagron frat̄ ei⁹: q fuit pr̄ arcturi: de q̄ ꝓphetauit idē. vter. i. caput draconis: qa p draconē i stellā pnūciat⁹ ē

¶ Festū sci petri ad vincula istituit: ⁊ stupēda miracula p ei⁹ cathenā fiunt.

¶ Judei plures submergunꝭ in mari decepti p diabolū: q eis apparuit i spē moysi q̄si vellet eos introducē i t̄raꝫ pmissionis: qdā euadētes fidē xpi ceperunt.

¶ Septē dormiētes euigilāt: q̄s deci⁹ añ ducētos ānos in spelūca reclusit.

¶ Petroni⁹ eps bononieñ. fecit vitaꝭ patrū: vir scē vite ab infantia.

¶ Hilari⁹ eps arelateñ. claret i gallia

¶ Iste martian⁹ catholicus fuit ⁊ cū valētiniano ipauit: hꝫ p⁹ apud ɔstātinopoli interempt⁹ fuit ɔspiratōe suoꝝ. h in somnis vidit arcū attile ɔfractū: ex h ipsū intelligēs mortuū: ⁊ sic factū est.

Martiā⁹ cū valētiniāo ā. 7.

¶ Codex edit̄: q ⁊ liber theodosian⁹ appellaꝭ: q diuꝫ pncipū legitimoꝝ hꝫ fines.

¶ Nichasi⁹ remeñ. eps martyrio coronaꝭ cum eutropia sorore sua ab hūnis trūcat⁹ ait. dñe viuifica me sm vbū tuum.

¶ Iste leo sm q̄sdā fuit ver⁹ catholic⁹. sm alios aūt dr̄ q nimis impudenter imagies scōꝝ iussit cōburi ꝑpter qḋ a papa excoicat⁹ fuit videt̄ tñ q h nō leo pm⁹: sed leo tertius fecerit. Tpe gregorij tñ fuerunt tpa turbulenta ⁊ inquieta.

Leo prim⁹ annis 17.

Synod⁹ 4 vlis calcedoneñ

630. patruꝫ ɔtra euticeꝫ hereticum.

¶ Genouefa virgo claret parisius: que fuit velata a scō germano.

¶ Euthicen abbas ɔstātinopolitan⁹ hētic⁹: dixit vnā nāꝫ eē vbi dei ⁊ carnis Et dioscorus olim eps alexandrin⁹: defensor illi⁹ fuit.

¶ Undecimiliū vginū cohors apud coloniā agrippinā martyriçaꝭ ab hūnis ⁊ colonia statim etiā post destruiꝭ.

¶ Ecbius patricius ɔtra attilā pugnat: fugans eū: ⁊ cesa sūt ibi. s. in tritorio aurelianeñ. 180. milia pugnatoꝝ.

5633 ɔfessior. 5643 5653

¶ Marianus monachus: ⁊ plures alij sci ⁊ docti viri floruerunt.

¶ Eutropi⁹ pr̄ hr̄ scripsit plura.

¶ Uictorinus massilieñ.

¶ Maruchas epī filiū regī psaꝝ a demōe liberauit: ⁊ multū ibi fides creuit.

Leo p⁹ ā. 21. m̄. 1. di 28. tuscus

¶ Beatissimus ioannes baptista: caput suū reuelat duob⁹ monachis q hierusalē venerāt. Gothi aūt qa eundē patronū sibi elegerāt: inuicti pmanserūt diu.

¶ Terremotus cōtinui: ⁊ signa plura fuerunt.

¶ Celū ab acquilone efficiꭤ q̄si igneū: ⁊ fulgurantes haste apparent. luna obfuscaꝭ.

434 444 454

¶ Iste leo sciissim⁹ lōgo tpe cū multiplici fructu pfuit eccl'ie: tūc innumeris piculis laborāti: ꝑpᷣ tyrānides pncipū ⁊ hereses varias falsoꝝ doctoꝝ. Plures sermōes ⁊ eplās scripsit ita egregie: ut inꭤ oēs catholicos doctores florem dicta minis reportasse dicaꭤ: ⁊ quecūq̄ dixerit: sic sūt approbata ut nulli fas sit i mimo ab illis dissentire. Ipse suis meritis attilā a roma ⁊ italia auertit. manū sibi amputauit ꝑpᷣ quādā tēptatiōnē: sed btā vgo ipsam restituit. in canone addidit: scm sacrificiū: imaculatā hostiā. Synodū calcedonēsem iussit celebrari mediāte martiano impatore. tādem p⁹ plures agones btā morte potiꭤ: sepult⁹ apud scm petrū. festū ei⁹ agiꭤ in vigilia aploꝝ petri ⁊ pauli: qdā dicūt. 11. apl'. Tpe hui⁹ pontificis mysteriū btissime trinitatis euidēti miraculo i ptib⁹ gallie declaraꭤ. Cū eni qdā eps celebraret vidit sup altare tres guttas clarissimas eq̄lis magnitudinis cadē: q̄ simul defluētes: ⁊ i vnū ɔiuncte gēmā pulcerrimam effecerunt: quā cū eps in medio crucis auree posuisset: omnes alie ceciderunt.

¶ Terremotus maxim⁹ apud ɔstātinopoli p q̄ttuor mēses ⁊ infans dixit: ut cantarēt. Scūs de⁹: scūs fortis: scūs ⁊ immortalis: miserē nobis: ⁊ sic cessauit. hoc postea in calcedonensi synodo confirmatū est.

¶ Eucherius lugduneñ. eps ⁊ doctor.

¶ Seuerus treuereñ. eps scūs.

¶ Mamertinus abbas in monasterio sancti germani. ⁊ allodius fuit ante eum.

¶ Walleranus eps sanctus.

¶ Marin⁹ eps ephesioꝝ.

¶ Juuenal' eps hierosolymitan⁹.

¶ Anatholi⁹ ɔstātinopolitā⁹ eps. hi duo fuerūt in concilio calcedonensi principales.

Cometa apparet ⁊ p⁹ pauca apud tholosaꝫ gallie riuus sanguinis longissim⁹ fluxit tota die.

¶ Arctur⁹ rex britanie noiatissim⁹ i victorijs: quadringētos sexaginta viros gladio suo interfecit. Ecclesie dei subuenit: ⁊ fidē valde ampliauit: oēsq₃ t̄ras francie: dacie: noruegie ⁊c̄. sibi seruire coegit. Perditur tandē: nec vsq₃ bodie scitur vbi manserit.

¶ Dubricius pmas anglie: vir sanct⁹: miraculis clarus: p⁹ eremita: coronauit arcturum.

¶ Iste zeno fuit arrian⁹: ⁊ totaliter crudelis ꝯ catbolicos. Sed⁹ inijt cū gotbis: ⁊ filiū leonis interficere volens: alī filius ei offert. Ipse theodori cū puer: postea rege gotbor̄ a patre suo i obsidē accepit

Zeno an. 12. alias 17.

Imperatores.

¶ Helisei pphete ossa: transferunt de samaria in alexandriam.

¶ Marci euangeliste corp⁹ trāsfert ad venetias de alexādria.

¶ Letanie minores: instituūt a mamerto epo viennen̄.

¶ Remigi⁹ remēs̄ eps: qui post clodoneū regē frācie cōuertit.

¶ Perpetuus eps turonens̄.

¶ Prosper eps vir clar⁹ scia scītate vite: de agtanie terra.

¶ Theodorus eps syrie scripsit chronicā: ⁊ plura alia.

¶ Cyprianus amsitiens̄ eps: vir supra modū misericors: totū qd babuit fratribus in necessitate dedit.

¶ Heresis acephalor̄ fuit: que impugnauit ꝯciliū calcedonen̄

¶ Meretrix quedā peperit infantes. 7. vno partu: ⁊ in piscinā piecit: ⁊ vnus factus est rex longobardor̄.

¶ Eutbic⁹ senator in burgūdia tpe famis. 4. milia pauper̄ sustētauit: ⁊ celestis pmissiōis vocē audiuit

¶ Fulgenti⁹ eps ruspen̄. claret: luculētissim⁹ doctor scientia ⁊ fide plen⁹ afer.

¶ Anglia i flore tpe arcturi: cui ter dena regna seruierūt: s₃ tpe paruo. Et nota signū infallibile: qn̄ videlic₃ militaris celsitudo bellū delectabilit̄ appetit: ⁊ occasionē querit: tūc seqt̄ finis coīter miserabilis. iux̄ illud pphe. Dissipa gētes q̄ bella volūt. O si boc tpe britones q nūc dicūt anglici: prudētia vera gubernassent: totius europe dn̄i fuissent. S₃ dū volūt fortiter ꝯtra fortes agere: parit̄ cū fortib⁹ in quos impegerūt: ceciderūt. Est siquidē miserabilis victoria: qn̄ victor paucos aut nullos milites retinet. Vn̄ audacia plurimū nocet: quādo puidentia nō gubernat̄. sic arcturo contigit.

Anno mundi 5663

Sardus pre cbrispino.

Tyburtin⁹ pre castino.

Pape

Hilarius p⁹ ā. 6. m̄. 3. di. 6.

Siplicius an. 15. m̄. 2. di. 7.

Anno xpi. 464

¶ Iste bilarius dedicauit ecclīam bti stepbani iuxta basilicā bti laurentij. Hic ꝯstituit: ut nullus pontifex sibi successorē cōstituat: ut babet̄. viij. q. i. plerisq₃. Sepelitur in monasterio sci laurentij: qd ipse ꝯstruxit.

¶ Iste simplici⁹ diuisit vrbē in qnq₃ regiones: ⁊ plures ecclīas dedicauit. Hic ꝯstituit ut cleric⁹ inuestiturā nō recipiat a laico qd fuit post p alios magis roboratū: ut p₃. xvj. q. vj. per totū. Sepelit̄ in vaticano.

¶ Venetia p ciuitas inclyta condit̄: aut poti⁹ ampliat̄ circa bec tpa: āno. 450. non a pastorib⁹ sicut Roma: s₃ a potentiorib⁹ ⁊ ditioribus puinciar̄ aduenis: illic ppt̄ psecutiōe₃ attile ꝯfugiētib⁹ Mirū ē ⁊ sūmo extollendū laudis preconio: potuisse a tot tāq₃ diuersis vrbiū ⁊ oppidor̄ pplis ꝯditā ciuitatē; p ānos mille cū tali incremēto ac glie splēdore: vnanimiq₃ sagacitate ꝯfuare.

Venetiarum ciuitas.

¶ Disputatio illa famosa facta est apud carthaginē cōtra arrianos iussu honorici regis: cui⁹ scripta habent: sed p̄ualētib⁹ catholicis: rex impius arriana heresi plen⁹ eos vsquequaq̄ psequit: sed nō impune. nā octauo anno regni sui pcussus a dn̄o: scatens vermib⁹ miserabiliter expirauit.

¶ Acbacius ep̄s cōstātinopolitan⁹ in heresim cecidit ꝛ dampnatus ꝛ famosus hereticus fuit.

¶ Eugenius ep̄s carthagineñ. Et felix ep̄s abzitaneñ. cū alijs ep̄is ꝛ clericis: ꝛ eccl̄ie mēbris numero 4976. miserabiliter tractant: ꝛ in exilium mittunt ab honorico rege Wandaloꝝ. Et totus clerus affrican⁹ fortiter p xp̄o agonizat vsq̄ adhuc.

¶ Dionysia cū filio suo maiorico: ꝛ germana dn̄a leoncia filia sc̄i germani ep̄i. Emilius medic⁹. Bonifacius martyres: ꝛ alij multi martyres ꝛ cōfessores absq̄ numero: multi manibus ꝛ linguis abscisis recte loquuntur.

¶ Victorianus pcōsul martyr mirabilit̄ cruciatus est. Et victoriana honorabil̄ matrona: ꝛ alij ꝛc̄.

¶ Fames incredibilis facta est que totā affricā vastauit ꝛ alias regiōes: occasione cui⁹ plures sc̄i ꝛ sc̄e facti credunt ꝓpter elemosynas suas.

¶ Gūtaramund⁹ rex Wandaloꝝ q post honoricū rexit: eugeniū ab exilio reuocauit: sed castrimūd⁹ q p⁹ nouem ānos ei successit iterū ecclesias claudit. 215. ep̄os exiliādo: erga quos symmach⁹ papa clemētissim⁹ fuit.

¶ Iste anastasius malū hz testimoniū: qa fact⁹ fuit heretic⁹ p-acbaciū cōstantinopolitanū ep̄m: ꝛ cu a papa moneret p solēnes legatos: vt ab arriana psidia discedēt: rn̄dit: Nos cū sim⁹ īpator iubē volum⁹: nō aūt nobis iuberi. Qd arrogantie vbū etne humiliatiōis: lz iutilis subsecuta ē vltio: qa paꝝ p⁹: iusto dei iudicio fulmie pcussus interijt: sensatis pncipib⁹ sue vesanie horridū relinquēs exemplū. Ipse etiā mirabilis fuit: nec vnq̄ meruit victoriā: deo parit̄ odibilis ꝛ hominibus.

Anastasi⁹ annis 26.

¶ Theodoricus qui arrianus fuit: rex gothoꝝ: totā italiā possedit lōgo tp̄e: ꝛ q̄sdā tyrānides ɔtra fideles fecit: ob qd̄ fuit piect⁹ p⁹ mortē in os vulcani p ioannē papā ꝛ symmachū patriciū: quos iniuste necauit fm̄ Gregoriū in dialogo.

¶ Inuētio sc̄i michaelis in monte gargano facta fuit hic.

¶ Solēnis ep̄s carnoteñ. vir sc̄us insignis habet:

¶ Pascasi⁹ vir sc̄us de quo facit mentionē Gregori⁹ i dialogo: q graue sustinuit purgatoriū: qa in scismate ptinacit̄ adhesit laurentio vsq̄ ad finem vite: sed ante mortē penituit.

¶ Sancta brigida in scotia claret.

5673 — 5683

Felix 3⁹ ā. 8 mē. 11. dies. 19.

Romanus ex p̄re felice ex regiōe fasciole.

Gelasius an. 8. mē. 8. di. 18.

Affer p̄re valerio.

Anastasi⁹ 2⁹ ā. 3. mē. 11. di. 23.

Romanus p̄re petro.

474 — 484

¶ Iste felix sc̄us erit: vt pz ex s̄mone btī Gregorij. vbi narrat de tribus sororib⁹ matris sue. fuit eni attauus ei⁹. Hic dāṅauit acbaciū: eo q ad cōionē recepat petrū alexādrinū ep̄m. Hic statuit q accusato, pāde sūt iudicie: vt ad reddēdū pare se possit: ꝛ q accusatores ꝛ iudices tales eē debeāt: q oī careāt suspitiōe, ꝛ macula. De ipso fit mentio. lvi. dis. orosius.

¶ Ioānes damascen⁹ fm̄ quosdā fert̄ his tēporib⁹ fuisse. Alij dicunt q p⁹ gregoriū: manū in iuste sibi āputatā btā vgo sibi restituit. multa scripta subtilia reliquit.

¶ Iste gelasius canonē misse ordinauit: p̄fatiōnē: hymnos: tract⁹: orōnes: sicut ābrosius fecit ꝛ int̄ libros autēticos et apocrifos distinxit. xv. dis. Sacrosc̄a. Ipse etiā impatorē excōicauit: et excōicare posse ostendit xvj. di. duo.

¶ Iste anastasius pmo bon⁹ fuit sz postea seduct⁹ ab acbatio ꝛ cōmunicauit ei: ꝛ ob h̄ cler⁹ sepauit se ab eo. et quia voluit restituere acbatiū occulte: lz nō potuit: diuino iudicio pcuss⁹ ē: itestina eijciendo xix. di. anastasi⁹. Et h vr̄ sc̄os in infamis papa: de toto cathalogo pōtificū vsq̄ huc: qr pm⁹. s. liberi⁹ fauebat arriāis: iste nestorianis vtrobiq̄ ɔcurrēte vesania īpatoꝝ.

Ciuitas Sypontus.

Mons garganus — Oraculū beati michaelis archāgeli.

¶ Clodone⁹ p̄m⁹ xp̄ianus rex francie circa hec tp̄a baptiçat⁹ est a scō remigio. Habuit eni vxorē xp̄ianissimā noīe
clotildis: q̄ fuit filia regis burgūdie: q̄ sepi⁹ monuit eū. ut relicta idolatria in verū filiū dei crederet: sed nō acquieuit.
Postea cū bellaret aduersus regē almanie; corruē cepit exercit⁹ ei⁹: ⁊ insul⁹ lachrymis: ait. Jesu xp̄e: quē regina mea
p̄dicat eē filiū dei: q subuenis in tribulatione: ⁊ das auxiliū in te sperantib⁹: tuū deuot⁹ postulo auxiliū: ⁊ sic habita
victoria: venit cū trib⁹ milib⁹ ad baptismū. Et colūba celit⁹ ampullā cū chrismate attulit: vñ reges francie vsq3 ho-
die inungi solēt: exēploq3 ei⁹ totū regnū fidē suscepit. Et deinceps sp̄ victoriosus fuit: ⁊ gothos supauit ⁊c̄. cepitq3 ex
tūc deuot⁹ esse erga deū ⁊ scōs ei⁹: ⁊ p̄cipue erga sanctū martinū: cui p̄ciosū equū cū alijs munerib⁹ obtulit. Cumq3
vellet eū redimere: iussit dari centū solidos argenti: sed nequaq3 equ⁹ se mouit. At rex: date inq̄t adhuc centū: ⁊ tūc
equus solut⁹ abijt ad nutū regis. Tūc cū leticia rex dixit: vere btūs martin⁹ bon⁹ est i auxilio: sed carus in negocio.
Et hic videt quasi secūdus constantinus: ⁊ secunda helena rememorari.

¶ Symmach⁹ p̄rici⁹ martyr clar⁹ habet: vir scūs ⁊ strēnu⁹: q regi theodorico iniusto sepe obstitit. ob qd̄ tandē ab eo martyriçatus est cū ioanne papa.

¶ Boecius vir consularis: incōparabilis sciē ⁊ in oī v̄tute p̄spicu⁹: fuit gener p̄dicti symmachi: ⁊ p⁹ multa q̄ gloriose gessit: tandē exul iugulat̄ pro iusticia a theodorico: sepult⁹ papie. Dicūt q̄dā eū canoniçatū sub noīe seueri. Quāta aut scripsit: toto xp̄ianitas testis est. Habuit vxorē prudētissimā noīe elphe: que fecit hymnū. Olime bine ⁊c̄. de petro ⁊ paulo.

¶ Dignissimus ⁊ gordianus ⁊ alij multi martyriçati sūt a laurentio scismatico.

¶ Geneбald⁹ p̄m⁹ ep̄s laudu. vir scūs habuit p̄mo vxorē: quā dimittēs ⁊ iterato admittēs: genuit ex ea scīm virū latronē: q ei i ep̄atu successit. Mirabilē fecit p̄niaз.

¶ Liberan⁹ scot⁹ cū suis fratrib⁹ ⁊ sororib⁹ claret sanctitate.

¶ Uedastus atrebaten̄.

¶ Leonard⁹ louiocen̄. ⁊ Liphardus discipuli remigij.

¶ Seueri⁹ abbas agaunen̄s. clodoneum sanauit.

¶ Cantianus rothonen̄s.

¶ Maxēci⁹ abbas pictauien̄s.

¶ Arnulph⁹ ep̄s turonen̄s. mar.

¶ Melani⁹ consiliarius regis.

¶ Albinus vir sanct⁹ cū alijs.

¶ Uictor cū plurib⁹ illustrib⁹: qui tūc floruerūt in gallia.

¶ Marsus.

¶ Lantonus.

¶ Auit⁹ abbas aurelianen̄. q orabat dn̄m p filijs clodonei. ⁊c̄.

¶ Conciliū aurelianēse celebratur iussu clodonei: qd̄ scūs melani⁹ congregasse d̄r. Et nota q̄ multa fuerūt concilia aurelianen̄.

¶ Eunodius ticinen̄s ep̄s.

¶ Carileph⁹ vir valde scūs: q nūq̄ voluit videri a mulieribus nec a regina deuota francie.

Anno mundi 5693 — 5703

Sardus: ⁊ patre fortunato.

Pape — Symmachus an. 15. m. 7. d. 28. — Hormisda an. 17.

Campanus p̄re iusto.

Anno xp̄i. 494 — 504

¶ Iste Symmachus vir bonus: cleri ⁊ paupe̱ amator fuit: elect⁹ cū laurētio: ⁊ bis habuit contentiosū scisma cū eodē: sed p̄ualuit iudicio eccl̄ie ⁊ theodorici regis. xvij. di. cōcilia. Hic cōpleuit hymnū angelicū. Gloria i excelsis deo ⁊c̄. ⁊ cātari instituit: ⁊ multa vtilia statuit. Uerū cū laurentiū ex mīa fecisset ep̄m micerinū: nō reddidit sibi vicē iux̄ bn̄ficia prestita: s3 i stato erexit se contra eū: nec sic p̄fecit: q̄a cū symmach⁹ se plene purgasset corā synodo de obiectis crimib⁹: cū gloria restitut̄: ⁊ laurenti⁹ cū suis damnat⁹ fuit.

¶ Iste hormisda vir misericordia̱ fuit: ecclesijs multa ornamēta contulit. pauperum elemosynis intentus fuit. Ipse clerū cōposuit: ⁊ grecos reconciliauit: qui fuerāt excoicati p̄pter heresim nestorianā. Sepultus ē apud sanctum petrum.

¶ Scisma quintū qd̄ fuit inter symmachū ⁊ laurentiū: cā fuit discordia eligentiū: sed symmachus obtinuit iudicio concilij: in quo theodoricus rex p̄sonaliter fuit: q̄a maior pars erat secū: s3 p⁹ ānnos q̄ttuor surgit iterū altercatio in clero; p̄pter crimina obiecta symmacho: ⁊ factū ē scisma sextū eccl̄ie: sed cū symmachus se purgasset corā cōcilio ⁊ rege: restitut̄ cum gloria: ⁊ laurentius damnatus fuit.

¶ Iste iustin⁹ tot⁹ catholic⁹ fuit: & oia q̄ anastas⁹ ꝯ ecclesiaz fecit: retractauit: sūmū pontificē deuote reqsiuit. s. venerabilē papā hormisdaz: & se liberi eidē obedire velle: intimauit. qḋ & factū ē: q̄a cum german⁹ ep̄s capuan⁹ ad eū venisset ex pte pape ut ep̄os de exilio reuocaret: stati fecit: cū magna leticia eū suscipiēdo. Ipse magl fecisset p fide: nisi eū tyrannides theodorici impediuisset.

Iustinus primus annos 9.

-al. 11.

¶ Iste iustinian⁹ excellētissim⁹ fuit p oia. Nā i ip̄o ꝯcurrerūt tria que pncipē gloriosū faciunt. s. potentia: sapia: & religiosa mēs ad diuinū cultū: Per pmū hostes supauit. Per secūdū iustis legibus mundū ordinauit: Per tertiū deū glorificauit: eiusq̄ mistris ecclesias edificando: opes plures donauit. Nota q̄ leges ciuiles q̄ romane dicūt: añ istū insignē vir nimis plixe fuerūt: quas ipse admirabili breuitate correxit: & ad. xij. libros coartauit & ordinauit: & de oib⁹ vnū codicē ordinauit: quē codicē iustinianū appellari voluit. ✠

Iustiniā⁹ primus. annos 38.

¶ Germanus capuan⁹ ep̄s claret. Uide in dialogo Gregorij.
¶ Uigor boiacen. ep̄s q mortuū suscitauit.
¶ Auit⁹ etiā scūs abbas carnotēs his floret tpib⁹
¶ Solin⁹ sidoni⁹ doctor magn⁹: multa scripsit.
¶ Claudi⁹ ep̄s vienen. nobilissim⁹ int̄ doctores.
¶ Cassiodor⁹ gl'iosus vir & doctor luculent⁹ fuit pmo senator: cancellariusq̄ regis theodorici deinde monachus: plura scripsit.

¶ Arator poeta floret.
¶ Pristianus grāmatic⁹
¶ Totila rex gothoꝝ: multas exercet tyrannides: & pene tota italia destruit.
¶ Uictor capuan⁹ ep̄s: q ciclos paschales scripsit.
¶ Gregori⁹ ep̄s lingonen. de senatorib⁹ pri⁹ hūit vxorē.
¶ Nicecius treueren.
¶ Domitian⁹ tungren.
¶ Clodoald⁹ fili⁹ regis frācie psbyt: monasteriū cōdidit.

¶ Bellisarius patricius comes iustiniani mirabilit̄ de psis triūphauit. deinde missus ad affricā: Uandaloꝝ gentem deleuit. Dehinc romā liberauit a gothis q̄ p totū annū fuit obsessa: regem etiā gotthoꝝ cepit: & ad impatorem duxit & roma sepi⁹ capit̄ a gothis: & q̄si in nihilū redigit̄.

5713

Joānes p⁹ mar. an. 3. m. 9. di. 18 — Tuscus patre constātio

Felix q̄rt⁹ an. 3. m. 2. dies 13. — Samnius patre castorio

Bonifaci⁹ scōs an. 2. di. 26. — Roman⁹ patre sigibuldo

Joānes 2⁹ an. 2. m. 4. dies. 6. — Roman⁹ patre piecto

5723

514

524

¶ Iste ioannes scūs ē martyrizat⁹ a theoderico arriano cuz symacho & alijs eq̄ catholicis viris cui⁹ festū agit̄. 27. maij. Rex aūt breuit̄ p⁹. a dño pcussus: morit̄ & in os vulcani ab eisdē pijcit̄. hic in custodia afflictus morit̄.

¶ Sanct⁹ benedict⁹ pr̄ maximus claret tot⁹ ecclīe fulcimētū: & norma religiōis hic vir venerand⁹ inclytissimos habuit discipulos & plēs nūero: & obtinuit orbē terraꝝ &c̄. Eius vitā scribit beat⁹ gregorius in secūdo dialogoꝝ.

¶ Iste felix iussit infirmos iungi añ trāsitū. vñ patz: q̄ vnū sepe statuit: q̄a nō sp fit execu tio: aut q̄ necesse ē sepius replicari: aut forte iolenit qḋ pri⁹ statu tutū fuit: veꝝ pncipalit̄ p xp̄m institutū est: q̄a oia sacra p xp̄m tradita sūt ecclesie.

¶ Persecutio iterū in affrica fit catholicis a Uādalis arriāis. ep̄is qbusdā lingue abscidebāt: & tñ recte loq̄bāt.

¶ Iste bonifacius statuit: ut clerici sint diuisi a laicis i celebratōe misse hunc qdā libri dicūt electum in discordia cū dioscoro: & fuit scisma. 38 dieb⁹: sed mortuo tunc dioscoro bonifaci⁹ obtinuit Alij dicunt q̄ h̄ fit factū tpe symnij: ut infra patebit.

¶ Iste ioānes cū iustiniano impatore magnā habuit ꝯcertationē: an i xp̄o vna uel due eēnt nature: pbāte aūt papa q̄ due: impator ait: aut ꝯsenti nob: aut in exiliū ibis. tūc papa gaudens dixit: ego ad iustinianū impatorez xp̄ianissimū venire desideraui: sed ut video diocletianuz psecutorē inueni: tñ minas tuas i nullo timeo: tūc imperator humiliauit se prostrat⁹ in terrā añ papā.

¶ Antonij abbatis corp⁹ inuenit̄: & in alexandriā transfert̄.

Fecit etiã librũ institutionũ: quẽ in quatuor distrixit libros. Nouas quoqꝫ leges quas ipse fecerat: in vnũ volumen redactas: nouellas vocari voluit q̃ cõiter autẽtice appellant: ⁊ sunt p collationes distincte. Oium etiam magistratuum ⁊ iudicũ seu iuris consultorũ leges: quarum duo milia librorum esse dicebantur: grãdi labore abbreuiari fecit ⁊ ad numerũ librorũ. 50. redegit: ⁊ ipsũ librum digestorum seu pãdectarum appellare mãdauit. Et dz scribi per d. g. sꝫ hodie mirabili errore apud oẽs p duplex. ff. scribitur: quasi p mysteriũ dicatur: qz cõis error faciat legẽ. Causa aũt ẽ qz d. g antiqᵘ quandã similitudinẽ in scribẽdo habebant cũ ff. duplicato. His legibᵘ totᵘ mũdᵘ ex tũc: ⁊ deinceps vsqꝫ nũc ordinatur ⁊ regitur: paucis exceptis q̃ per sacros canones sunt phibite tãqꝫ mortifere: qz cũ lege diuina nõ poterant ɔcordari: aut nõ ɔueniũt xpianorum moribᵘ. Et hoc idem ipator tãqꝫ verᵘ catholicᵘ desiderauit ab ecclesia fieri: dicens. Nõ dedignãtur leges hũane sacris canonibᵘ obedire. Plurime etiã leges sũt canonizate: per qd ecclesia summã ostendit exemplaritatem: humiliter se sub mittens legibᵘ humanis: inquãtũ non impediunt ɔsecutionẽ sui finis qui est vita eterna: quam promisit deᵘ custodientibᵘ legem siue mandata sua.

Cassiᵘ narniensis. epũs.
Medardᵘ nouiosis.
Maurᵘ discipulᵘ sci bñdicti
Romanᵘ similiter ⁊c.
Gilgardᵘ epũs rothomagensis. frater sci medardi.
Germanᵘ parisiensis.
Eleutherius Tornacesis. in gallia claruerunt.
Theophilus q omagiũ diabolo fecit: sed p beatã vginẽ maria m reconciliatᵘ est.
Benedictᵘ iunior: qui a totila multa passus est.

Signa horribilia apparuerũt. quedã stella contra lunã veniens itrauit. vue de sãbuco nascuntur Hyems grauis fuit: vt aues manu caperent. Fames validissima vt matres pueros proprios mãducarent ⁊c. Celum ardere visũ est in gallijs: ⁊ sanguis stillauit a nubibus.
Theodebertᵘ rex francie fuit q̃ beato mauro tũc abbati andegauensi pla dedit. Siliᵘ ⁊ clotarius filiᵘ eiᵘ. Magnis eni miraculis claruit btũs maurᵘ: p oia sic bñdictᵘ magister eius venerabilis.

Synodus quarta cõstãtinopolitana ꝯ theodorũ ⁊ oẽs hẽticos alios. Hec ẽ illis aucte sic ꝗnor.
Ista sinodᵘ dãnauit heresim theodori: qui dixit aliũ esse deũ verũ: ⁊ aliũ xpm: ⁊ q btã virgo nõ sit dei genitrix: sed hois tm. ⁊c. Satis cũ nestorio cõcordabat. Et nõ: q sepius hereses variant nomẽ iuxta hẽsiarchas suos: qa hec dicta fuit in primitiua ecclia hebionitarũ: ⁊ sepᵘ fuit destructa: ⁊ iterũ machinatione diaboli resuscitata: ⁊ sic de alijs siliter est intelligendũ. Sept tñ aliquid variãt aut apponũt: ut nõ sit oio sile ut patꝫ ⁊c. De hoc vide. xxiiij. q. iij. c. quidã.

Anno mundi. 5733 — 5743

pape
Agapitus pᵘ ɔfes. an. 2. mẽ. 11 - di. 18. — Romanus pre gordiano.
Siluerius mar. ã. 3. m. 5. d. 11 — Campanᵘ pre hormisda epo ro. al. romanᵘ
Uigiliᵘ ã. 17. mẽ. 6. dies 26. — Romanᵘ ex pre ɔsule ioanne.

Anno xpi 534 — 544

Iste agapitus plene reuocauit iustinianum ab errore euticetis. hic ɔstituit pcessiones fieri diebus dñicis. Morit ɔstantinopoli: ⁊ relatᵘ ẽ romã: ⁊ scũs est. Cuius festũ agit. xxij. aprilis.

Iste siluerius martyr est: qa p fide in exilio interfectᵘ fuisse dr pcuratione theodore impatricis qa anthemiũ epm destitutũ ⁊ dẽnatũ pter heresim: restituere noluerit. Hic factus ẽ papa p vim. Rex eni gothorum theodatus corruptus pecunia: minas clero ⁊ pplo intulit: nisi in eius electionẽ conuenirent. Eiᵘ festũ agit. 20 iunij.

Iste vigilius male itrauit papatũ: sꝫ tñ bñ se rexit ⁊ pseccutionẽ sustinuit sicut siluerius. gothos supauit gliose: tandẽ in exilio morit pᵘ grues passiões in ɔstantinopoli ppessas a theodora: ⁊ credit martyr: festũqꝫ eius agit. 26. iunij. Ipse iussit ɔciliũ ɔstantinopoli celebrari. ⁊ fuit pmo archidiaconᵘ silueriȷ: ⁊ cupidᵘ ad papatũ. dedit modũ impatrici qualit silueriũ amoueret: que eũ postea peius tractauit: ⁊ fune in collo eiᵘ misso: p totã ciuitatẽ trahit a mane vsqꝫ ad vespam ⁊c. Hoc pdixit bellisarius patricᵘ romanᵘ: q siluerium inuitus exiliauit: sic ingens. Huiᵘ machinator sceleris nõ effugiet irã iudicis cuncta cernẽtis. Sed de oibus postea plene penitẽs: ⁊ fortiter p fide agonizans feliciter vitã finiuit.
Herculianᵘ epũs pusinᵘ a totila secto capite martyrizatur.

Festũ purificationis instituit apud ɔstantinopolim: ad sedandã pestẽ grauẽ. Et nota q sepᵘ legunt eadẽ festa instituta a diuersis: nõ sine causa: qa aut nõ sũt recepta: uel noleuerũt: uł aliqd supaddit ⁊c. Dicit etiã q sergiᵘ instituit vel forte supaddidit luminaria ferenda.

¶ Iste iustinus bon⁹ fuit in pncipio ⁊ bñ catholicus: sed suasu vxoris degenerauit in crudelitatē ⁊ auariciā: ⁊ factus oibus odiosus: amēs efficit. Et narses quidā eunuchus: vir strēnu⁹ ⁊ totus deuot⁹ ⁊ misericors erat patrici⁹ ei⁹: qui merito sue scitatis vbiqȝ triūphauit: totilā interfecit: ⁊ oēs barbaros deuicit: totāqȝ italiā getā reddidit: sed diabol⁹ inuidēs ei ꝙ cūcta bñ dispōnēt: suscitauit cōr impatricē sophie ꝯ eū: ita ut etiā impator incōsulte alienaret se ab eo: ⁊ ob illā ingratitudinē ⁊ iniuriā vlt⁹ se fuit: ⁊ introduxit longobardos et auertit italiā: ne esset sb impio vsqȝ ad tēpora Karoli. Notabile exemplū ē hoc: ne pncipes audeāt inuidas mulieres: p quas diabol⁹ sepe solet facē qd p se nō pōt.

Iustinus 2⁹ an. 11.

¶ Templū scē sophie maximū i cōstantinopoli extruit p iustinianū. Putat ꝙ a cōditione mūdi nō fu tale opus ita cōplete factū. ibi est impator sepultus in pace xpi.

¶ Tempora satis turbulenta ⁊ mortalitas magna in italia: q̄diu fuit imperiū biptitū: fuerūt turbationes cōtinue Et beatus gregori⁹ sepi⁹ facit mentionē de his.

¶ Puer quidā iude⁹ circa hec tpa cū alijs pueris xpianoꝝ coionē accepit: quapp̄t pat indignat⁹: ipsū in fornacē pieat: sed illesus exiuit: dicēs. mulier illa q̄ in ecclesia est depicta: puerū in brachijs tenēs: pallio suo ignē excussit.

¶ Judeus quidā isto tpe imaginē crucifixi telo transfixit occulte ⁊ sanguis exiuit: ⁊ iudeū tinxit: sed xpiani hoc cōperto ipsū lapidibus ꝯtinuo obruerūt.

¶ Stephani sci pthomartyris ossa delata sūt romā: ⁊ i vna tumba cū scō laurētio locata

¶ Machutes discipulus sci brandani mirabilia fecit.

¶ Gregorius filius gordiani senatoris: clar⁹ habet: q sex monasteria in sicilia fun dauit ⁊ vnū in vrbe: fit monachus ex pretore: ⁊ post diuinit⁹ papa eligitur.

¶ Sampson eps doleñ.

¶ Ebbinus britānicus.

¶ Similianus abbas.

¶ Basolus abbas.

¶ Sindulph⁹ presbyter.

¶ Paulus leoneñ. eps.

¶ Basimūda regina frācie vxor hilpici regis: qui in nocte iugulauit eā: scā mulier miraculis claret.

¶ Fortunat⁹ poeta italicus: ⁊ eps pictauieñ. multa scripsit.

¶ Gregori⁹ turoneñ. eps expositiones sacre scripture fecit.

¶ Maglori⁹ eps doleñ. sci sampsonis successor.

¶ Uungalot⁹ pȓ br ⁊ alij sci floruerunt.

¶ Amand⁹ vir scūs: post eps traiecteñ.

¶ Leander gothos ꝯuertit: p⁹ eps ispaleñ. cui gregori⁹ misit libros iob.

5753 — 5763

Pelagius p⁹ ā. 11. m̄. 10 di. 18.

Romanus patre ioanne.

Joannes 3⁹ an. 12. mē. 11.

Romanus p̄re anastasio illustri viro.

¶ Italia tpe hui⁹ pontificis absoluit a iugo cōstāntinopolitano: ⁊ ceperūt romani domīnari p patricios: ⁊ fit regnū italie habitatio longobardorum.

554 — 564

¶ Iste pelagius statuit ꝙ heretici ⁊ scismatici debeāt p secularē ptātē arceri. xxiij. q. v. relegentes: ⁊ plura alia. hic diffamat⁹ ⁊ culpat⁹ fuit de morte vigilij: sed corā omni populo tangendo crucē ⁊ euāgeliū sacramento se purgauit.

¶ Agericus virdineñ. eps clarus habet.

¶ Radegundis francoꝝ regina vxor lotharij: claret scitate: que post monasteriū intrauit:

¶ Leonardus eremita scūs cenomanēsis fuit.

¶ Colūban⁹ pat venerabilis: clar⁹ habet in hibernia ⁊ post venit in burgundiā ꝯstituens ibi monasteriū luxouiense: ⁊ fact⁹ est in gentē magnā.

¶ Mons magn⁹ in gallijs mugitū dedit: discissus ab alio monte: ⁊ cū bobus ⁊ ecclesijs i rodanū pcipitat.

¶ Iste ioannes restaurauit cimiteria martyrū: ⁊ ecclesiam hroꝝ aploꝝ philippi ⁊ iacobi. In dieb⁹ suis multa signa ⁊ pdigia apparuerūt insolita: significantia cladē futurā qualis nunq̄ fuisse putat. tandē post multa bona opa morit: sepult⁹ apud sanctū petrū.

¶ Pugna scā orit inter germanū epm parisieñ. ⁊ childebertū regē francie: quoꝝ quilibet certabat ad subueniendū debilibus ⁊ paupibus. Et qa vn⁹ aliū puenit: nō modica ꝯcertatio erat inter eos. O ubi manserūt hec?

¶ Acies ignee vise sunt in celo de quib⁹ gregori⁹ in omelia. Et de vestib⁹ quorundā derus effluxit sanguis: domus etiam cuiusdā aspersa sanguine apparuit. ⁊ signa in vasis que non potuerunt ablui.

¶ Brandanus in scotia claret: vir scūs pf. 3000. monachoꝝ

¶ Iste tyberi⁹ vir scūs fuit: misericordissim⁹ multas ecclias restaurauit: eratq3 tā pfusus i mūerib⁹ largiēdis: ut vxor eius sibi diceret: q dilapidator eēt bonor imperij. Cui ille. Cōfido i dño q fisco nostro nō deerit pecunia: si de his q dñs nobis otulerit elemosynas faciēdo: thesauros ogram⁹ in celo. Et stati post cū vidisset crucē sculptā in pauimento: ait. Leuate tabulā: qa indignū ē: ut crux pedib⁹ oculcet: que debet cū reuerētia in pectorib⁹ z frōtib⁹ fideliu3 poni: ibiq3 maximū repperit thesaurū Ipse persas vici

Imperatores — Tyberius 2⁹ an. 7. — Mauric⁹ an. 20. grecus

¶ Iste mauric⁹ habuit filiā tyberij noie cōstantiā: quā ei pr ei⁹ tradidit cū impio: dicēs. Sit tibi imperiū meu3 cum hac puella. vtere ea felicit: z habe in mēte eqtatē z iusticiā pcipua esse insignia optimi impatoris: qb⁹ dictis pijssim⁹ tyberi⁹ expirauit. Mauric⁹ aūt suscepto impio: multū vtilis fuit reipublice. Tandē cū btō gregorio nimis detraheret: z mortē cōminaret: otra se diuinā puocauit irā: meritis tn̄ bti pontificis h punitus fuit: eo q quottidie p se orasset. Fuit eni expulsus de regno: fugat⁹ ad insulā quādā z ibi cū vxore z duob⁹ filijs p focā interempt⁹ est. Si bti seruasset doctrinā soceri sui illū ante pedes suos habuisset pstratū: quē nūc sup se sensit leuatū. Tamē de eius saluatione bona spes est; pter causam dictā

¶ Hermigildis filius regis visegothor z hispanor: ouertit de infidelitate arriana ad catholicā fidē. A patre suo rege martyriçatus est.
¶ Hospitius z qdā Winnatus brito: clarent in gallia sanctitate.
¶ Joannes elemosinari⁹ clarus habet eps alexandrin⁹: sic dict⁹ pter elemosynas quas faciebat: Quid vltra: qd habuit hoc totū dedit.
¶ Rethbaredus rex gothor: quē historie tradūt virū fuisse virtuosū: cū esset arrian⁹ in ocilio toletano. 74. pmū ouersus est ad verā fidē: z cu3 eo tota gens gothor: monitu z industria leandri epi hispalens. Magna gratia in populo barbaro: qui hucusq3 malā habuere famā: z nūc sanctos habere incipiant.

¶ Antiochia subuertit p angelū dei qui in veste alba apparuit: z tn̄ vn⁹ vir elemosynis vacās liberat⁹ fuit. Quidā dicūt q medietas ciuitatis subruta fuit: z aliā vir ille precibus suis saluauit.
¶ Tunica dñi inconsutilis: reperta est i saphat: z in hierusalē posita.
¶ Inundatio pluuiar maxima fuit: ita ut secūdū diluuiū credet iter venturū: z seqt mortalitas maxia i italia: q dr iguinaria.

Anno mundi. 5773 — 5783

Pape — Bñdictu⁹ an. 4. mē. 1. di. 8. — Primus. Roman⁹. ?re boni ?acio. — Pelagi⁹ an. 10. mē. 1. di. 10. — Secundus. Roman⁹ p̄re vnigildo

Anno xp̄i 724 — 734

¶ Iste Benedict⁹ multas sustinuit psecutiones: z vidit mala gētis sue pter famē: pestilentiā: z hostes: qa lōgobardi totā italiā inuaserunt: in qbus laboribus mortuus est: sepult⁹ apud sanctū petrū.

¶ Iste pelagius ordinatus fuit absq3 iussione principis: z lōgobardi obsederūt romā: z vastatio magna fuit: z qd male inchoatu3 fuit hoc eo: in pei⁹ pficiebat: pter tyrannidē barbaror z pe ?. Ipse misit gregoriū sanctū virū ad diuersa loca: in negocijs ecclesie expientissimū. Tandē in peste inguinaria morit: sepult⁹ apud sanctū petrū.

Ciuitas Antiochie subuersa p angelū: ut s dicit.

¶ Mirabilia quedā circa hec tpa ɔtigisse narranẛ. Cometa apparuit: puer quadrupes: ⁊ alter: duos vertices habēs nati sūt biçantij: sanguinee haste ⁊ lux clarissima p noctē totā videbanẛ: Puer nascıẛ sine oculis ⁊ manibꝰ: qui a lūbis infra erat sicut piscis. In nilo apud egyptū: duo aīalia apparuerūt humane forme vir ⁊ mulier: horribilia aspectu: quasi p vnū diē sol a mane vsq̃ ad meridiē minoratꝰ ē de tertia pte: que oīa aliqd noui solent significare. Quidam putāt q̄ prefigurarūt bestialē ⁊ monstruosam sectā saracenoꝝ: que quasi tertiā partē xpianitatis in breui corrupit: ⁊ nō longe pꝰ hec tpā surrexit.

¶ Letania maior instituiẛ a scō gregorio: ⁊ angelꝰ apparuit sup castrū adriani. Regina celi cantarūt angeli primū ⁊c. ⁊ grādis illa plaga cessauit.

¶ Augustinꝰ venerabilis monachꝰ vir scūs: cū ioāne ⁊ mellito ⁊ alijs: mittiẛ ad āglicos ɔuertēdos. Nō q̄ sepe fit mentio de diuersis regnis ⁊ pūincijs: q̄ crebro conuerse sint ad fidē: q̄a nō semp in eis pmāsit fides ꝓpter diuersas cās: sic de āglia frācia psia ⁊ iudea. In hoc singulariter roma priuilegiata fuit: q̄a ibi nūq̄ defecit fides petri.

¶ Furseꝰ vir scūs filꝰ regis hibernie: clarus fuit habitꝰ hoc tempore.

¶ Sangericus cameraceñ. eps claret.

¶ Marculpus abbas horcaseñ.

¶ Goar vir scūs sup rhenū claret. Et multi alij vtriusq̃ sexus homies fuerūt digne memorie. Uide in registro gregorij.

¶ Iste focas tumultu militum factus imperator: dominum suum mauricium occidit ⁊ alios plures: ⁊ quia male incepit peiꝰ profecit ⁊ pessime compleuit: quia tpe suo romani grauissime ɔtra psas pliantes fugati sūt: ⁊ multas pūincias pdiderūt: ⁊ tādem ipse supatus ab eraclio occisus fuit: sicut fecit: sic factū ē ei more solito.

¶ Chosdroe rex psaꝝ hierusalē cepit ⁊ alias multas ciuitates: ⁊ valde attriuit xpianos: occisis nonaginta milibꝰ: ⁊ crux cū çacharia patriarcha capiunẛ ⁊c. Post cū se deū putaret interficiẛ ab eraclio: diciẛ q̄ tāte fortitudinis eraclius fuit q̄ leones sepe pstrauerit in arena.

¶ Phara virgo sancta ⁊ nobilis ⁊ frater eius.

¶ Pharo comes: ⁊ post meldeñ. eps: ⁊ frater eius:

¶ Carnealdus eps lugduneñ. claruerūt.

¶ Desiderius eps vianneñ. martyr sanctꝰ.

¶ Walbertus vir scūs etiā frater pharonis: discipulus sci colūbani: ⁊ sancta hildethildis vxor pharonis: ⁊ plures discipuli eiusdē sancti columbani floruerunt. s. gallus: eustachius: attila: valaricus ⁊c. Andoenus hildemacus.

5793 5803

Confessor.

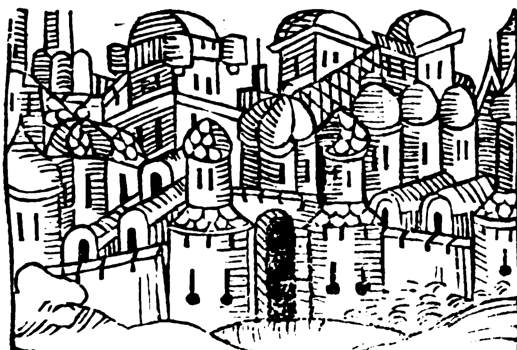
Romanꝰ ex patre gordiano senatore nobilis genere: nobilior virtute: sed sanctitate nobilissimus: ordinis scissimi patris benedicti monachus dignissimus.

¶ Seruus seruoꝝ dei: titulus totius humilitatis summis pontificibus hic instituitur ⁊ pmanet vsq̃ hodie.

594 604

¶ Iste gregorius diciẛ magnꝰ ꝓpter plura que excellenẛ habuit. s. potentiā: diuitias: virtutes: nobilitatē: sapientiā scitatē: famā: ⁊ experientiā. Nihil eū in oī statu latebat: puta q̄ pene in oī statu exercitatꝰ fuit. sub eo paulatim mala pteritoꝝ tēpoꝝ quieuerūt: de eiꝰ incōpabili vtilitate q̄ ecclie dei vigilātissime pfuit: plures ɔscripti sūt libri. sed ⁊ ipse doctor pncipalis vnus de q̄ttuor: quāta scripserit: tota simul testis est eccl'ia. Ipse deniq̃ solꝰ cū btō fabiano: pꝰ scm̄ petrū diuinitꝰ in toto catalogo pontificū romanoꝝ ad pontificatū ē assumptꝰ. Ipse plura instituit ut pꝫ in eiꝰ registro in canone addidit. diesq̃ nr̄os in ⁊c. Deꝰ in adiutoriū: ań inicia horaꝝ dici iussit. Totū officiū eccl'iasticū: stilo pulchriori ⁊ ordinatiori ⁊ cōpendiosiori modo renouādo cōposuit: qđ pmanet vsq̃ hodie. Et diciẛ gregorianū: de oībꝰ officijs tā epoꝝ q̃ alioꝝ inferioꝝ platoꝝ siue subditoꝝ. Quid vltra? Quāta gratia emicuerit: quāto scie lumine preditus fuerit: q̄ntum presentibus ⁊ futuris exemplo opis ⁊ scripturis prodesse studuerit: mortalis lingua aut vix aut omnino non posset explicare?

Hierusalem capiẛ a Chosroe psaꝝ rege.

De ciuitates capiunẛ ab eodem.

¶ Iste eraclius ex parte bonã: ꝛ ex parte malã hȝ in chronicis famã: quia i quibusdã valde sancte se habuit: ut pȝ i legẽda de exaltatiõe scẽ cruc: quõ miraculose etiã vicit persas ꝛ chosdroe occidit: sȝ pᵒ victoriã ꝯuersatᵘ cũ patriarcha iacobitaꝝ: cum ipso de fide disceptauit

Imparatores.

Eraclius ã.31. h leones sepe - interfecit i arena.

voles eũ ad rectã fidẽ reuocare: sȝ pchdolor ab eo deceptus fuit: ꝛ incidit in heresim monachelitaꝝ: in qua ꝛ mortuᵘ fuit. vñ pȝ q̃stultũ sit cuilibet xp̄iano excedere sibi a deo cõstitutã regulã. Qñ eni laici intromittere se volũt de illiꝰ ꝛ filibus periculosis questionibᵘ fidei: ꝛ qñ clerici bellis se vltro ingerũt: raro aut nũq̃ bonũ sortiũ effectũ. Maneat quilibȝ in vocatiõe sua: ꝛ exerceat se in his q̃ sũt sui officij: aliõgn si inordinate pcedit: spũs scũs aufert se sine quo nemo q̃cq̃ boni põt pficere. Simile de ozia rege iuda: ut pȝ .ij. palip. xxvj. ꝛ sunt exempla plurima quottidie. Uel ex ista maledictio venit sup eraclium pꝓter superbiam suã: q̃a post illã victoriam: paupes sibi subiectos nimis inhumaniter oppressit: qd̃ deo semp displicet. Et fuit etiã post hec nimis infelix: ꝛ plura pdidit. Moriẽ tãdeȝ infeliciter: hydropisi ꝛ heresi maculose infectus.

¶ Cumbertus eps colonieñ. scũs.
¶ Austregisilus bituricñ. scũs.
¶ Sulpitius bituricñ. scũs.
¶ Joannes tungreñ. scũs.
¶ Salaberga abbatissa mulier sancta: duo monasteria constituit.
¶ Braulio cesar augustanus eps̃ ꝛ doctor clarus habeẽ.
¶ Festũ omniũ scõꝝ instituiẽ a bonifacio 4.
¶ Isidorus ispaleñ eps̃ inter doctores notabilissimus: multa scripsit reliquit grauia sententijs ꝛ auctoritate. hic vir studiosissimus vltra. 70 sectas hereticoꝝ enumerat: que ꝯ ecclesiã dei successu tpis surrexerũt: ꝛ dãnati sũt a scis patribus vicissimᵘ vsq̃ ad tpa hec. vide. xxiiij q. iij. c. q̃dã. Ipse etiã machometũ qui in hispaniã venit capi iussit: sed admonitus a diabolo fugit.

Anno mũdi. 5813

Pape.

Tuscus.	Roman.	Marsus.	Roman.
Sauinianus an. 1. men. 5.	Bonifaciᵘ 3ᵘ men. 8. di. 28.	Bonifaciᵘ 4ᵘ ã. 1. m̃. 8 di. 12.	Deusdedit annis 3. di. 20.

Anno xp̄i. 614

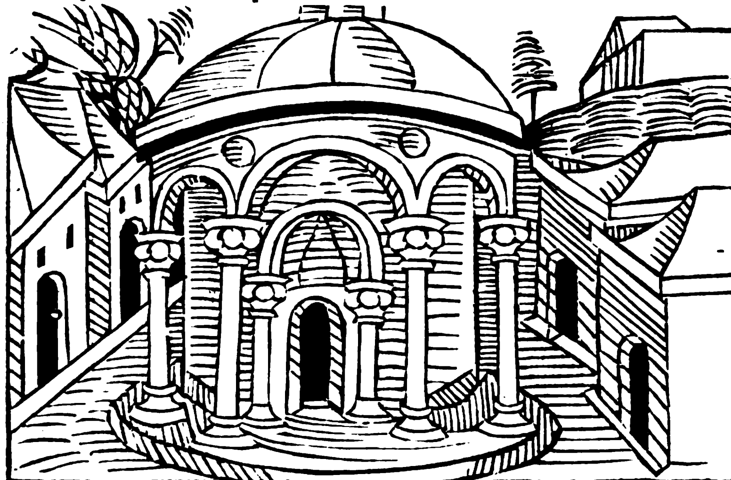
¶ Iste sauinianus statuit pulsũ cãpanaꝝ ad horas diei. Et q̃a tenax fuit: ꝛ sancto gregorio detrahere nõ timebat ab eo percussus interijt: ꝛ hic est tertius de toto cathalogo pontificũ: qui formidabili morte ꝛ culpabili vita notatus ẽ vsq̃ h

¶ Iste bonifaciᵘ statuit ut nisi duo panniᵘ sup altare poneretur.

¶ Iste bonifaciᵘ ꝯsecrauit pãtheon i. templũ oĩuȝ deoꝝ vbi xp̄iani p̄cilitabanẽ a demonibᵘ. ꝛ ẽ pulcra similitudo quõ spũs scũs ex malis institutis paganoꝝ scit eligere scm̃ exercitiũ deuotionis: quasi medicina fiat ex veneno: vbi impij colebãt oẽs demones: ibi xp̄iani colũt oẽs scõs: sic ars deludiẽ arte.

¶ Iste deusdedit fuit vir sanctissimus dum quendã leprosũ oscularetur: statim mũdatus ẽ: multa bona statuit.

Panthеon. Templum omniũ deorum latine.

Machomet⁹ deceptor orbis: pphã falsus: nũci⁹ satane: pcursor antixpi: cõplemẽtũ heresũ: ac toti⁹ falsitatis pdigiũ: circa hec tpa vesaniã suã ostẽtare incepit. fuit eni mag⁹ z mercator vilissim⁹: z fact⁹ pnceps latronũ subtilr arabes sibi attraxit: q tũc valde ab eraclio grauabant. persas vicit: z gentes alias multas: quib⁹ dedit legẽ suã: dicens se esse pphãm scm z a deo missũ zc. hoc eñ docuit quidã sergius apostata: tam a fide q̃ a ɔuersatiõe monastica: qui ipsam legẽ cõposuit: hic velut alter ierobõã decẽ ptes abstulit domui dauid. i. ecclie xpi: qa pene totũ mundũ decepit: z nisi karolus z alij quidã pncipes iuuãte deo cultores ei⁹ coercuissent: totaliter fidẽ exterminassent. sepius creuit z decreuit vsq bodie. s. 1460. finem nouit deus.

Dagobertus vir omnibus bonis moribus cõposit⁹: rex francie fuit: cui⁹ tpe ecclia sancti dionisij parisius diuinit⁹ dedicatur.

Sigibertus fili⁹ regis dagoberti: cũ baptiçaret a sãcto amãdo traiectẽ. epo: respondit amen clara voce: infans ad huc quadraginta dierum.

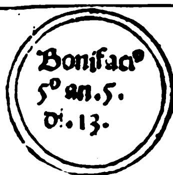
Era machometi ipsa ẽ albigera qua vtũt pcipue arabes z alij saraceni: est ɓm campanũ anno xpi. 621. cum duodecim diebus p⁹ ɔceptionẽ eiusdẽ xpi dñi nostri: ita q inter xpi ɔceptionẽ z hanc erã cucurrerũt dies. 226932. incepit feria qnta: qa xpi cõceptio erat feria sexta. Et nota q sacraceni vtunt annis lunaribus quox quilibet ɔtinet. 12 lunationes equales: hoc est. 354. dies saluo bisextili. nam in. 30. annis habent. xi. bisextiles: quox qlibet habet. 355 dies: z tunc redit sicut a principio.

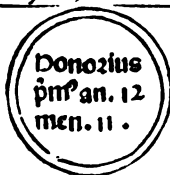
Nota lunatio pcisa. 30. annos habẽs lunares: reducit medias lunationes ad ɔsimile tpis inicium.

Magnobodus andegaueñ. eps vir scũs claruit.

Osualdus rex normãnox: anglox: scotox: britonũ: fuit vir valde sanct⁹: z opibus misericordie deditus: z vndiq triumphauit gloriose: eius brachiũ cũ dextra manu: quib⁹ elemosynas fecit integx pseuerat apud vrbem hembamburch. Fuit eni interfect⁹ a penda merciox rege. sed postmodũ osomi frater osualdi eundẽ penda interemit: z gentẽ merciox ad fidẽ xpi conuerti fecit: z pictos regno suo. i. anglie subdidit.

5823

Campanus.

Campanus.

624

Iste bonifacius cõstituit ut nulli⁹ de ecclesia extrahat: z ut acolit⁹ nõ audeat religas leuare. vnde p3 quãta fuit olim deuotio in xpianitate: hoc tunc cleric⁹ phibebat: qd nũc mulieres etiã indifferent faciũt z ceteri quicũq zc.

Iste honori⁹ fuit vir largissimus: paupib⁹ quottidianas elemosynas dedit multas: ecclesias in argẽto z auro ordinauit. hic statuit apud scm petrũ fieri letanias: z clerũ erudiuit: z ipsũ honestissime ordinauit.

Alchoranus liber cõponit a machometo z tribus magistris suis: quib⁹ diabol⁹ z auctoritatẽ z industriã ministrabat: Prim⁹ magister erat quidã iude⁹ astronom⁹ maxim⁹. Secund⁹ ioannes de antiochia heretic⁹. Terti⁹ sergi⁹ arrianus: hi legẽ abominabilẽ cõfinxerãt: resecantes qcqd arduũ erat in credẽdo: z difficile in operando: cõcedẽtesq oia ad que mundani hoies proni erant. s. gulã: luxuriã: rapinã zc. Unde factũ est: ut p potentiã z dolũ deciperent in breui maximã multitudinẽ hoiu3 bestialiũ. Et qa lex ista nimis inhonesta z ɔfusa erat: quidã humana verecundia pmoti plura retractarũt: ac velut expositores: rõnabiliter interptabant aliq nimis mẽdosa. vñ quidã xpiani etiam litterati hoc colludio decepti fuerũt: qui historias transmarinas nõ viderũt. Quare aũt tã infamis homo legifer factus sit: z talẽ tradiderit legẽ duplex ratio reddit. Prima: qa de⁹ nõ pmisit ut aliqs bone fame hõ a diabolo assumeret: z legẽ saltẽ humano modo rõnabilẽ traderet: sicut nec olim nisi serpẽte vti pmissus fuit qñ euã temptauit. Secunda qa machomet⁹ summe arrogans fuit: ideo qcqd desiderabãt carnales cõcessit: iam sic: iam aliter dispensando. Et ex hac collisione doctrinax variarũ z cõtrariax: totus liber ɔfusus ẽ: nec aliquo mõ ɔcordabilis. Demũ ide3 qsi coactus respondit: q duodeci milia verba essent in alchorono que mẽdaciũ ɔtinerent: cetera in veritate psisterent.

¶ Imperiũ romanoꝝ circa hec tpa vbiqꝫ in orbe terrarũ cepit deficere irrecupabiliter. Nam i oriente saraceni: ꝛ in occidente gothi: dominia sibi assumpserũt ꝛ deinceps tenuerũt. Itē saraceni de exercitu impatoris interfecerũt centumqnquaginta milia pugnatoꝝ. Et hic iterũ maximũ habem⁹ exemplũ: ꝙ nihil stabile est sub sole: qñ etiā tanta defecit potestas ꝛ prudentia. Causa hui⁹ diuersimode assignat. Quidā dicũt: ꝙ hoc fecit insatiabilis romanoꝝ auaricia: qui sibi subditas nationes iugo seruitutis intolerabili opprimebāt: qd oībus pncipibus ꝛ plātis timendū est: quia q̃diu romani odiebāt auariciā: ꝛ dilexerũt equitatē: dominiũ orbis habuerũt. Alij dicũt: ꝙ heresis orientaliũ hoc fecit: vbi coiter impatores habitabāt: ꝛ sepe cũ hereticis heretici facti sũt. Nec est quicq̃ ꝙ ita nequeat occasui subiacere q̃ vera religio. Sed neqꝫ in pncipe aliqd lucidius q̃ recta fides. Alij dicũt ꝙ causa hui⁹ defect⁹

Impatores

fuit supbia dnoꝝ: qui subiectos despiciebāt: canes aut asinos nũcupādo: uel similit: ꝓpter qd pudore ꝛ dolore incitati: erexerũt se ꝛ fecerũt qd cernimus. Forte oēs he simul sunt vna causa: qa p quod aliquid nascit: p eius oppositũ destruit: ꝛ sic iam oēs quattuor monarchie defecerũt: ꝛ nō restat alia nisi antixpi: cui⁹ aduentũ deus nouit. Interim dominia diuersimode hincinde variant in particulari ꝛc.

¶ Dagobertus rex francie interfecit anglicos: qui tũc saxones dicebant: oēs excedentes mensurā gladij sui. Putāt quidā: ꝙ hec crudelitas francoꝝ fuit causa eterne inuidentie ꝛ dissensiōis angloꝝ ꝯtra francigenas: nō sine damno vtriusqꝫ vsqꝫ hodie. Mittat plus dñs spiritũ pacis inter eos ꝛ alios.

¶ Aidanus eps claret in anglia: sanctitate: discipulus sancti columbani.

¶ Eligius aurifex sanctus vir: pater fuit spūalis istoꝝ qui multa monasteria fundarunt in francia: oēs scī. Tepuit fides in oriente: ꝛ feruet hic in occidente.

¶ Ado. Rado. Dado. Remaclus.

¶ Agilis abbas sanctus: resbaris monachus primus.

¶ Aurea sancta abbatissa parisius claret: Prefuit .300. puellis iussu Eligij viri sancti.

¶ Erubertus rex anglie: primus idola ibi destruxit: ꝛ girebotus gothoꝝ rex iudeos ad fidem conuertit.

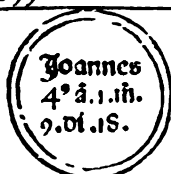
Anno mũdi. 5833

Papa

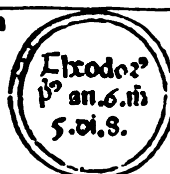
Romanus.

De dalmacia

Grecus

Anno xpi. 634

¶ Iste seuerin⁹ fuit vir benign⁹ ꝛ scīs: amator cleri: erga pauperes larg⁹: erga regimē ecclīe diligēs: quā in pdijs ꝛ ornamētis mirabiliter ampliauit. Suo tpe quidā mauricius cũ suis satellitib⁹ ecclīe thesauros diripuit: infelix sacrilega nō veritus: miraculũ grande. Nā cũ totā vrbem incitasset ꝯ erariũ lateranense null⁹ potuit eþm nō dico infringere: sed nec intrare qdē. Qd vidēs pace simulata: tandē pfecit qd intendebat: accipiendo qd p sustentatione pupilloꝝ ꝛ viduaꝝ ꝛ paupeꝝ: xpianissimi impatores illic posuerāt: sed oīa infelicit perierũt. Eraclius fuit particeps sacrilegij hui⁹ fact⁹: cui misit partē de pecunijs elatis. Sed o q̃ multipliciter p huiusmodi dānificati fuerũt.

¶ Iste ioannes multa milia hoīuz de seruitute redemit ecclīe thesauris: pia mot⁹ intentione p histriam ꝛ dalmatiā. hic fecit adduci reliquias scōꝝ vincētij ꝛ anastasij: ꝛ alioꝝ mārtyꝝ ꝛ rome collocauit.

¶ Iste theodorus super oēs misericors fuit ꝛ largiter benign⁹: pauperum amator. Iste statuit cereuz hñdici in sabbō scō: ꝛ paulū ꝯstantinopolitanũ eþm. qui apte catholicos cruciauit anathemate percussit.

Mira culum.

¶ Sub hoc ioanne fuit quidā noīe Rothari: rex longobardoꝝ: q postq̃ de hac luce migrauit: sepult⁹ est iuxta basilicā bti ioānis baptiste: cũ multis ornamētis. Que dũ quidā cupiditate habendi: nocte aperuisset sepulchrũ ipsius regis: ꝛ oīa sustulisset: a btō ioāne baptista: p visionem horribilē territ⁹ est: ꝛ phibit⁹ ē ab ingressu ei⁹ ecclīe. Sicqꝫ semp repulsus est ab ea: nec vnq̃ ampli⁹ potuit ingredi. Qd factũ fuit: qa ille rex: licꝫ fuisset nō recte credēs: tñ btō ioānni baptiste se plurimũ cōmendauerat.

¶ Nota diligent̄ q̄ multa mala sequunt̄ qn̄ ouiliū turbat̄. H̄ sup̄ de assyrijs ꝛ medis ꝛ p̄sis clare patuit: ꝛ greci ꝛ alijs siir ꝛ crebro de romanis: s; h̄ p̄cipue: nā saraceni affricā ꝛ siciliā inuadentes: cū nō esset q̄ tyrānidi eoꝝ resistēt: etiā hispaniā sibi subiugarūt: vndiq; xp̄ianū nomē delendo: in qua turbine multi martyres effecti sūt. q̄ ↄstantes p̄man- serūt: ꝛ fuit tribulatio magna. Turbato eni ouilio: mali hoies assumūt audaciā malefaciendi: ꝛ se ꝛ alios depꝛauādi in vita ꝛ doctrina: ꝛ ad p̄plos ꝛ ad p̄ncipes corrūpendos: ꝛ est reuera horrendū spectaculū qualit̄ miserabilis iste mū- dus agitat̄ sine intermissione: an nō satis purū esset p⁹ labores ꝛ erumnas: tandē mortis ouilio subiacere: nisi etiā tot cladibus ꝛ terribilibus plagis ↄtinue laniari. Non sufficit humano generi: semel a deo dānationis dirā accepisse sententiā: nisi ꝛ plurimas sibi peccādo supaddat. Solū igit̄ peccatū est cā miseriaruꝫ harū: diuina seueritate iuste se vindicante. Uex nemo sic cogitet: q̄ꝫ hec digna sit retributio p̄ tantis piaculis: sed respectu futuroꝝ que peccatoribus debent̄: ista sunt quasi quedā suauia preludia. O q̄s finis illoꝝ qui no credūt: si etiam tanta hic patiunt̄ electi?

Cōstātin. 3⁹ an. 28.

¶ Iste constantinus fuit fili⁹ ↄstantini filij eraclij: q̄ quarto mēse imperij sui a nouerca sua veneno extinctus fuit: ꝛ ideo q̄a breue tēp⁹ rexit nō fit mentio de ipso. Iste aūt ↄstantin⁹ successit ei: nouerca illa cū suis ē exiliata: ꝛ fuit pes- simus tyrannus ꝛ heretic⁹: dolosus ꝛ tot⁹ inuid⁹: ꝛ catholicis infestus: nec martino pape pepcit. Cōtra longobardos exercitū ducēs supatus ē. ꝛ romā veniēs cū reuerenter eēt a vitaliano papa ꝛ ciuibus suscept⁹: nō retribuit iuxta be- neficia sibi impēsa debitā vicissitudineꝫ sicuti decet principē: insup ꝛ tyrannidē magnā ꝛ sacrilega p̄petrauit: oīa pul- criora deijciendo ꝛ transportādo. quare tandē in balneo a suis militib⁹: qui eius malitiā noluerūt diutius tolerare: iterfect⁹ fuit: ꝛ sic miserabilit̄ viuēs: ifelicissime mortu⁹ ē: solito more sacrilegoꝝ ꝛ tyrānoꝝ: deo iuste iudicāte suos.

¶ Iudocus filius regis britānie eremita sanct⁹ claret.

¶ Hierusalē capta fuit a machometistis: q̄bus humar⁹ pre- fuit: qui in loco antiq templi nouū erexit supstitiosū ꝛ pro- phanū: ablata prius cruce.

¶ Londoalus vir scūs claret: qui beatū lambertū docuit.

¶ Reginlpha virgo scā claruit in gallia.

¶ Seuera abbatissa ibidē: soror eius.

¶ Ghertrudis cognata eoꝝ.

¶ Et scūs forse⁹ cū duob⁹ fratrib⁹. s. foillano ꝛ vlcano: oēs filij regis hibernie venerūt in gallijs sancti.

¶ Arnulph⁹ vir btē vite: p̄r pippini: dux lothoringie: demū eremita: p⁹ ep̄s metens̄. ei⁹ vxor scā doda treueris iclusa xp̄o vacabat. ¶ Et scūs clodolph⁹ eius fili⁹: ep̄s meteñ. dicūt q̄dā q̄ fuit auus karoli magni: sed hoc mare non ad- mittit nec rō t̄pis ↄsonat: sed karolus marcellus fuit pater pippini: illius qui erat karoli magni pater.

5843 — 5853

Martin⁹ p̄m⁹ an. 6. mē. 1. — Tuscus.

Eugenius p⁹ an. 2. m. 8. di. 22. — Romanus.

Uitalian⁹ an. 14. m. 6 — Campanus.

644 — 654

¶ Iste martinus scūs est ꝛ fortit̄ p̄ fide agonicauit: dū q̄dā eū extracto gladio niterficē vellet: adhuc an altare ↄstitu- tū: stati cec⁹ efficit̄. ipse ↄuocata synodo in vrbe dānauit syrū: alexandrū sergiū: pirrū: ꝛ paulū hereticos. q̄re constātin⁹ eum in exiliū misit. eius festū agit̄. xij. nouembris.

¶ Iste eugeni⁹ sanctissime vite fuit: oib⁹ ama- bilis ꝛ benign⁹: sepultus apud sanctū petrū.

¶ Iste vitalian⁹ cantū romanoꝝ cōposuit: ꝛ i organis ↄcordauit. ipse etiā habuit gratiā impatoris: q̄ suis p̄- decessoribus offensu⁹ fuit. tñ postea nō sic p̄mansit. nec vsq; huc potui inuenire: q̄ vnq̄ ecclia romana habuit plene post mortē ↄstātini magni ouiliꝫ vrbis ꝛ alioꝝ q̄ ipse ↄtulerat: nisi forte t̄pib⁹ quorūdā p̄ijssimoꝝ p̄ncipū paucoꝝ: imo iste vitalian⁹ p̄ mag grā accepit q̄ ipator iste pessim⁹ p̄uilegia ecclie ↄfirmaret: ꝛ tñ p⁹ infregit.

¶ Rodoaldus ep̄s treuereñ.

¶ Forseus latiniacū cenobiū fūdauit. Et foillan⁹ fossense monasteriū erexit: dono scē ghertrudis: vbi idē martyrio coronatus quiescit.

¶ Sigibertus rex francoꝝ duodeci monasteria fundauit. Et fit magn⁹ fructus in francia ꝛ anglia p̄ scōs viros.

¶ Nauta quidā negando paupi panē: hac pena p̄cutit̄: ut oēs eius panes in lapides cōuerterent̄: sicut idem paup ei imprecabatur.

Ignis cecidit de celo et iris magna apparuit: ut putarent homines consumationem seculi aduenisse: et signa ingentia fuerunt: ita quod arescebant viuentes pre timore propter tonitrua et fulgura: et ictus eorum maximos: et aquarum inundationes incomparabiliter excessiuas: et periit innumera hominum et aliorum multitudo: et sequitur pestilentia grauissima cum signo ire dei. Certi enim visibiliter apparuit: quod vnus angelus bonus: et vnus malus Romam nocte circuirent: et quot vicibus domus aliquas percutiebat: tot ex ea sequenti die interibant. Tot tunc moriebantur: ut etiam parentes cum filijs: fratres cum sororibus vnanimiter in feretro positi ad tumulum portarentur. Sepe huiusmodi signa ostendit dominus piissimus: ad terrorem peccatorum. Sed vtinam exemplis aliorum terreremur: ut a peccatis desisteremus. Dicunt quidam quod hec pestilentia facta sit tempore benedicti secundi.

Imperatores. Clodoneus rex francorum irreuerenter corpus sancti dionysij discooperiens: et os brachij eius fregit: et furtiue deportauit: ob quod in amentiam versus fuit.

Constantinus 4us filius constantini an. 17

Iste constantinus fuit catholicus et bonus celosus per omnia contra hereticos. Ecclesias reparauit: et greciam romane ecclesie reconciliauit. Synodum sextam congregauit: in qua permissum est grecis presbiteris vxoribus legitimis vti: ac ceteris orientalibus: sed occidentalibus nequaquam: quia celibatum voluntarie tempore gregorij et ante susceperunt. Et est hic mature aduertendum quantum bonitas principis valeat ad bonum et quietum ecclesie statum: et fidei promotionem: et econtra quantum malicia principis noceat. Hoc isti duo constantini. s. pater et filius clarissime ostendunt. Uerum permittente deo: saracenis et bulgaris resistere non valuit: sed cum eis pacem fecit: annua tributa soluendo: ita inualuit illa maledicta secta. Tandem bona potitus morte transiuit ad christum: sepultus in constatinopoli.

Sexta synodus constatinopol. 289

Nota: quod sex sunt synodi principales: quarum auctoritas est par euangelijs: quia euangelica veritas per eas declarata est contra sex principales hereses: que nimis inualuerunt contra ecclesiam propter hereticorum subtilitatem ad decipiendum simplices: et tyrannidem ad affligendum constantes: et terrendum pusillanimes. Ista autem sexta condemnauit heresim monechelitarum: qui vnam voluntatem et operationem in christo dixerunt.

- primum contra heresim monechelitarum. Par in auctoritatibus quattuor principalibus prehabitis.

Casaria regina persarum clam ad constantinopolim venit: et se baptiçari fecit: quod rex audiens. mandauit ut rediret: sed illa noluit: donec pacifice veniens: cum. 40. milibus baptisma susciperet. Nouit dominus qui sunt eius. Maluit mulier sancta gloriam tantam abijcere: quam christi paupertate non insigniri. Quis eam hoc docuit in medio nationis praue?

Anno mundi. 5863						5873		
Pape	Deodatus an. 4. men. 2 di. 5.	Romanus.	Demus an. 5. men. 2.	Romanus.	Bonifacius an. 4. m. 2.	Romanus.	Agatho an. 2. men. 6.	Siculus.
Anno christi. 664						674		

Iste Deodatus tante fuit benignitatis: vt omnes homines a magno vsque ad minorem a se consolatus dimitteret sepultus apud sanctum petrum. Eius tempore corpus sancti benedicti: et corpus sororis eius sancte scolastice transferuntur de monte cassino, ad monasterium floriacense. Hoc gallici dicunt. Sed italici omnino contradicunt: quod adhuc sit in cassino monte. Maneat pietas et reuelabitur veritas.

Iste demus decorauit illum locum ante basilicam sancti petri qui dicitur paradisus: sepultus ibidem.

Iste bonifacius non habetur in quibusdam libris: et sequens dicitur bonifacius sextus hic dicitur secundum quosdam perfecisse paradisum apud sanctum petrum. Rationem huius diuersitatis non reperi.

Iste agatho vir sanctus fuit: cuius leprosum quem dum oscularetur statim mundatus est. Ipse reconciliauit ecclesiam rauennatam que diu fuit rebellis et nunc ad obedientiam romane ecclesie rediit: edocta quod non est leue contra stimulum calcitrare. Ipse etiam de consensu principis iussit celebrari sextam synodum: vbi greci redierunt ad obedientiam apostolice sedis post plagas varias: quia tale vnusquisque repperit suum inferiorem: qualem se suo exhibet superiori. Qui bene obedit deo et prelatis suis: ille sibi bonam in subiectis suis inuenit obedientiam: et econuerso. Hec est lex diuine iusticie.

¶ Iste iustinianus fuit bon⁹ prudēs ꝛ larg⁹: ꝛ romanū imperiū nō modice ampliauit: ecclīastica officia q̄plurimū honorauit: multas leges condidit: sed postea depranat⁹ cū sextā synodū infirmare voluisset: ꝛ ecclesiā turbare. decimo anno sui imperij a leone patritio ꝛ tyberio ꝛ gallinito p̄triarcha captus fuit: priuatusq̄ naso et ligua: regno expellit et apud crisonā exilio relegat. ꝛ fit magna turbatio in ecclīa ꝓpter scismaticos ꝛ hereticos. Nota q̄ qn̄ in sūmis dn̄ijs fiunt violēne: tunc errores multiplicātur: q2 nō est qui errātes corrigat ꝛ a malo cohibeat: hoc valde sepe experta est ecclīa. vnde facta ē altercatio inter leonē ꝛ tyberiū: ꝛ p̄ualuit tyberius: ꝛ leonē absciso naso exiliauit anno t̄tio impij sui: ꝛ regnauit ꝓ eo. Iustinianus āt fugit ad saracenos ꝛ bulgaros: q cū restituerūt ipso: occisis leone ꝛ tyberio: qui hereticis fauebāt: ꝛ tūc idem iustinianus reconciliauit se gremio scē m̄ris ecclīe: et valde penituit. Sꝫ quia nimis crudeliter vindicauit se contra aduersarios suos: ita ut etiā innocentes pueros eoꝝ vellet interficere: ideo interfect⁹ fuit cū filio a philippo quem exulauerat.

Iustiniā⁹ 2⁹ filⁱ ɔstā tini an. 10.

¶ Bulgaroꝝ regnū exorit̄ qd̄ valde attriuit imperiū: a scythia egredientes thraciā inuadūt.

¶ Callinitus marinū ignē inuenit: ꝛ romani saracenoꝝ naues cōbusserūt.
¶ Theodoricus rex francoꝝ multas fecit tyrānides: p⁹ victus a pippino:
¶ Stella magna apparuit in oriente: ꝛ magna pestilentia sequit̄: ꝛ mōs q̄dā in campania eructauit ignem.
¶ Sancta berta martyr ꝛ abbatissa claret in gallia.
¶ Bathildis regina francie postea monacha.
¶ Genesius lugduneñ.
¶ Proiectus ꝛ marinus martyres cum seruo suo.
¶ Maxelēdis v̄go ꝛ martyr: p v̄ginitate miracul̄ claruit.
¶ Rex adiulfrid⁹ fit monach⁹: p⁹ ep̄s ludifrideñ.
¶ Amathus exulat̄.
¶ Theodorus archiep̄s angloꝝ.
¶ Leodegarius augustuduneñ.
¶ Chilianus ep̄s sanctus.

¶ Vigilius antissiodoreñ.
¶ Andoen⁹ rothomageñ.
¶ Lufredus eremita.
¶ Vilibrord⁹ cū. xij. socijs venit de anglia: postea ep̄s traiecteñ.
¶ Pippinus prim⁹ dux francoꝝ: multas victorias habuit ꝛ frisones supauit. fuit fide catholicus: ꝛ ecclīe dei spālis defensor. Uex in vno excessit: q̄ adulteriū cōmisit ad temp⁹. hic habuit castrū colonie: qd̄ dictū fuit capitoliū: ꝛ est nūc ecclīa btē marie: quā venerabilis plectrudis regina francie vxor ipsi⁹ fundauit: ꝛ cultui regio exornauit. Idē pippinus frisones ad fidē duxit.
¶ Floruit etiā h̄ tpe sacra v̄go noitburgis filia ipsoꝝ: cui⁹ corp⁹ colonie q̄escit multis miraculis coruscans.

¶ Hispani circa h̄ tpa magnifice ꝯ saracenos bellare icipiūt: ꝛ diuini⁹ adiuti t̄rā quā respectiue ꝯ totā affricā defēsarūt: glorioso ap̄lo iacobo eos adiuuāte vsq̄ i p̄ns. vide gnālē historiā hispāie: repies solēnē cathalogū militū xp̄ianoꝝ
¶ Ediltrudis: reginā anglie que tribus viris nupta: virgo p̄mansit: ꝛ alij plures sancti. vide in speculo.

5883 — 5893

Leo 2⁹ ā. 3 men. 10. di. 17. — Siculus
Benedict⁹ 2⁹ an. 2. men. 10. — Romanus
Ioannes 5⁹ an. vno — Syrus.
Zeno an. 2. mē. 11. dies 9. — Romanus
Sergi⁹ p⁹ ā. 13. mē. 8 dies. 14. — Syrus

684 — 694

¶ Iste leo vir scūs fuit greca ꝛ latina ligua sufficiēt̄ eruditus: eloq̄ntie q̄ꝫ singular̄. erga paupes ñ solū mēt̄ pietate sꝫ etiā studij labore sollicit⁹. h̄ cōstituit pacē dare p⁹agnus dei ꝛ ut p vsu pallij archiep̄s nihil psoluere teneat̄. Ei⁹ festū agit̄ 28. iunij sepultus in ecclesia sancti petri.

¶ Iste benedict⁹: fuit p oīa v̄tuosus ꝛ vita eius concordat cū noīe. Eius tēpe fuit maxima pestilentia. h̄ ab imperatore pijssimo factus est papa: sepe. n. iste honor factus ē impatoribus ab ecclesia: ꝓpter causas varias pro tempore occurrentes.

¶ Iste ioannes fuit vir strenu⁹: moderatissimus ꝛ scia redimitus de antiochia.

¶ Iste zeno fuit vir valde scūs: q nec vnq̄ se cāis actibusq̄ sclaribus imiscuerat. erat eni aspectu angelic⁹: cāicie venerād⁹: moribus get⁹: religiose vite: sermōe veridic⁹: aīo simplex. Hic elect⁹ fuit concordit̄: etiā laicis ɔsentientibus. magna. n. dissensio erat: q̄a cler⁹ intēdebat i petrū archipr̄bīm: ꝛ exercit⁹ i theodoꝝ presbyteꝝ: sꝫ sp̄us scūs oīa tandeꝫ vota concordauit i istū dignissimū.

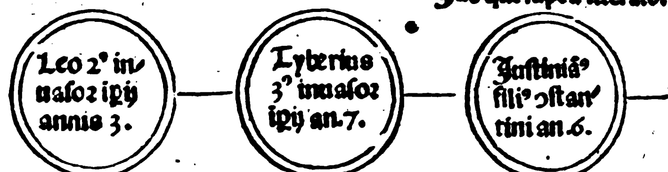
¶ Iste sergi⁹ magne scitat̄ ꝛ cōmēdabilis vite fuit: ꝛ i electiōe ei⁹ maḡ dissensio fuit. nā vna ps cleri elegit theodoꝝ archip̄bīm: alia pascalē: sꝫ volēte dn̄o tādē i hūc venerabilē viꝝ cōuenerūt: h̄ corp⁹ scī leonis p̄mi t̄nstulit. Hirsenburch reuelante sibi deo. Ipse etiā inuenit magnā p̄tē scē cruc̄ i loco obscuro: ꝛ regē anglie q̄ ꝛ saxonū: baptiçauit. Agn⁹ dei ter cantari iussit ad missā. Et idē reduxit ad vnitatē synodū aqlegieñ: q noluit recipere sextā synodā ɔstantinopolitanā: ꝛ fuit grande scisma in ecclīa dei: q̄a duo villa ɔcilia ꝯ se dissētiebāt: sepult⁹ apud scīn petꝝ.

¶ Sanctus lampert⁹ filius. Apri comitis post multa opera scitatis martyrio osumatus est a dodone duce arauie: q2 dixit q soror eius alpadia non esset legitima vxor pippini: quia eā duxit otra fas: viuēte adhuc plectrude. Hic est zelus helie ꝛ ioannis.

Imperatores.

¶ Westphalia incipit ɔuerti ad fidem circa hec tpa: vbi pmum pdicti duo eualdi. s. albus ꝛ niger pdicauerūt: qui post martyrizati fuerūt in comitatu de boia: pe bremensē ciuitatē. Corpora eorum trāslata fuerūt colonie.

Idē qui supra iterato.

¶ Beda venerabilis psbr ꝛ pater grauissime auctoritatis claret i anglia. Multa scripta ꝛ historiam valde famosam reliqt. Fidelis laborator i ecclesia vsq in senectam ꝛc.

¶ Sancta oda ducissa aquitanie claret.

¶ Eualdi duo sci psbri pdicationis grā de anglia venerunt in Westphaliā: ꝛ in villa qdā laer dicta suis pcib⁹ fontē de rupe traxerūt: ꝛ campū scm sic dictū vsq hodie ɔsecrarūt i vsus pauperū vbi sepe mira ɔtigerūt ɔ testamētū scōꝝ volētibus facere: ꝛ horribiliter plagati sūt. Et vocant ibi vulgariter dñi nri de scō campo uel prato.

¶ Romani multos saracenos interfecerūt hoc tpe.

¶ Rex anglie: q ꝛ saxonū. qa saxōes angliā obtinnerūt: ꝛ iō nomen insule mutatū fuit: hic venit romā: ꝛ a sergio baptiçat⁹ stati moritur euolando ad xpm.

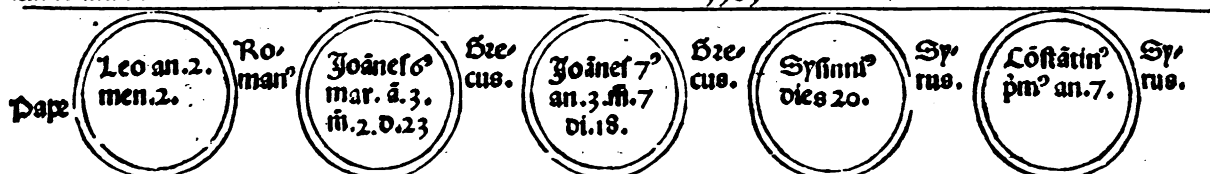
¶ Frisia ɔuertit ad fidē xpi: vbi primū predicauit sanctus Wilibrordus epus traiectens.

¶ Michaelis sci archangeli tēplū i mari ɔstituit: sic i gargano.

¶ Sanctus hubert⁹: trāstulit sedē epalem cū corpe sci lamberti ad leodium.

¶ Scisma septimū ecclie fuit int syssinniū ꝛ discotiū: qd fuit cōtinuatū p successores eoꝝ. Et fuit grandis pturbatio in ecclia: qa tam in imperio q in papatu fuit altercatio scandalosa.

Anno mūdi. 5903

Anno xpi 704

¶ Iste leo: fact⁹ fuit papa p procīniū romanoꝝ ꝛ nō ponit in cathalogo pontificū: forte pt malū introitū: ꝛ sequēs dicitur leo terti⁹: nihil tamē male egisse scribit: nec papa fuisse.

¶ Iste ioānes sext⁹ vir scus fuit: ꝛ mrio coronat⁹ est: sz a q: aut pt quā cām nō īuenit in historijs: ignorat. Putat tn a ducib⁹ lūbardoꝝ. s. bnūetano aut spoletano p defensiōe iuriū ecclie. vsq eni istoꝝ vexabat eccliā ꝛ tras ei⁹: qa vicini fuerūt ꝛ mltos ceperūt: sepult⁹ apud scm sebastianū ad cathacumbas.

¶ Iste ioannes septim⁹ eloquentissimus fuit: facūdia ꝛ eruditus scia. Oratoriū btē marie cōstruxit: in q sepult⁹ ē

¶ Iste sysinni⁹ papa supuixit ꝛ habuit scisma ɔ discotiū: ꝛ cōtinuat nihilomin⁹ p⁹ int bonifaciū ꝛ discotiū. Tandē mortuo discotio q p vim tenebat papatū: bonifaci⁹ restituit. Nec fit de his mēoria qa forte pt scisma in dubiū venit: an eēnt veri successores bti petri. Et fuit tribulatio in ecclia vndiq: int⁹ pugne: foris timores: ꝛ ecōtra

¶ Iste cōstantin⁹ fuit vir mitissim⁹ ꝛ ita benign⁹ q ab oib⁹ amabat. Ipse iuit vlt mare cōstātinopoli ad iustinianū impatorē: ꝛ cū magno honōe recept⁹ fuit ꝛ philippū tāq hereticū excōicauit: qa imagines scōꝝ deleuerat sepult⁹ apud scm petr. Hui⁹ etiā tpe chunipt⁹ longobardoꝝ rex. In cāpo q coronare dicit: vbi bellū ɔ alabis gessit: ɔstruxit monasteriū i honorē bti georgij mar.

¶ Westphalia conuertit ad fidē: ex predicatione duoꝝ presbyteroꝝ: qui venerūt de anglia in Westphaliam.

Westphalia olim dicta antiqua Saxonia.

¶ Iste philipp⁹ fuit heretic⁹ ⁊ pfuit modicis dieb⁹: ⁊ qa infecit oīa suū ipse etiā male pijt: sic fec: sic factū ē ei.

¶ Iste anastasi⁹ fuit vir bene fidel' ⁊ catholic⁹: ⁊ qa philippū excecauit iō theodosi⁹ ꝯ ipsū pugnās venicit ⁊ ordinat⁹ ē psbr quiete viuendo.

¶ Iste theodosius tot⁹ catholicus ⁊ humilis fuit ⁊ pcise sicut fecit factuȝ est ei: qa Leo eum deposuit: ⁊ in presbyterum est ordinatus.

¶ Heresis imaginū serpsit: que sic dicit: qa imagines sanctoꝝ que sūt libri laicoꝝ: auferre voluerunt quasi idolatrie cultum: videt ꝙ moti fuerūt ex instinctu saracenoꝝ: ⁊ sic patet quō ecclia exercet continue.

¶ Karolus marcellus filius pippini: imensas victorias habuit ꝯtra infideles diuinitus adiutus: fuit victoꝛ gl'iosus p omnia: sed quia bona ecclesiastica sibi vsurpauit ꝓpter necessitatē belloꝝ: ideo in penis infernalibus aīa ei⁹ visa ē cruciari ab eucherio viro sancto. O quid:

¶ Duo reges anglie veniūt romā ⁊ fiūt monachi: imoꝛtali dn̄o deinceps militātes

¶ Aripertus longobardoꝛū rex: vir pius: misericoꝛs: ⁊ iustus. hic secrete p regnū suū solitus fuit ire: ⁊ de singulis inquirē: qualem iusticiam sui vasalli populo faciebant. Bonum exemplum.

5913

Romanus ex pr̄e marcello.

714

¶ Iste gregorius fuit vir castus diuinis scripturis eruditus: loqla facund⁹: ꝯstans aīo: rex ecclīasticarū defensoꝛ sollicitus: ⁊ hostiū ecclīe impugnatoꝛ foꝛtissim⁹. Et nota ꝙ circa hec tpa: inceperūt dn̄i pape plus solito etiā in tpalib⁹ se opponere impatoꝛib⁹ ꝓpē pfidiā eoꝛū: ⁊ etiā trāsferre imperiū de gente in gentē: put temp⁹ postulabat: hic leonem anathematiçauit: eo ꝙ imagines scōꝝ exureret. Idem nanqȝ leo iussit isti gregoꝛio ut etiā cōbureret: sed nō curauit: imo ꝯtra eū audacter iussit oppositū: ⁊ sic patet ꝙ destrunctionis imperij principalis causa fuit heresis. nam ob hoc fideles ppli: vnanimiter cū prelatis suis adheserūt dn̄o pape: ⁊ coegerūt impatoꝛes cessare a tyrānide heretica.

¶ In oꝛientalibus regionib⁹ circa hec tpa valde defecit vera fides ꝓpter impij ⁊ pfidi machometi legē: ⁊ p ꝯsequens oīs virt⁹: sapīa: ⁊ honestas: de qua lege execrabili tot turpia ⁊ carnalia prodierunt ficticia: ut nulli vnqȝ sapientes in rebus diuinis ⁊ humanis exercitati a principio ei crediderunt: sed hoīes bestiales in desertis moꝛantes: oīs doctrine proꝛsus ignari: p quoꝝ multitudinē aliquos armoꝛū violentia in suā legē pestifer ipse coegit: ut dicit doctoꝛ sanctus thomas in sūma ꝯtra gentiles libro pmo. c. vj. nulla etiā diuina oꝛacula precendentiū ꝓphetarū ei testimoniū perhibent: neqȝ documenta veritatis attulit: nisi que de facili naturali ingenio cognosci possint. Nec signa supnaturalit' facta adhibuit: quinpotius vera que docuit fabulis ⁊ falsissimis doctrinis immiscuit: carnales voluptates pmittendo: ⁊ eisdem confoꝛmia precepta tradendo: ⁊ qa voluptati carnali habenas relaxauit: idcirco mobile vulgus facile post se traxit deo ipsis irato. qui talem legislatoꝛem occulto suo: sed semp iusto iudicio super eos constituit. Uerum astuto consilio: libꝛos veteris ⁊ noui testamenti: suis sequacibus non reliquit legendos: nec etiam dispu-

¶ Iste Leo cũ esset potens: theodosiũ deposuit: et p ipso regnauit. Et fuit seduct⁹ p quẽdã apostatã ut oẽs imagines scõꝝ auferret et exureret: quare etiã tã bellis q̃ pestilentijs: ac alijs disfortunijs punit⁹ fuit. Et qa correpț⁹ a gregorio tertio: ptinax mansit: ideo totũ regnũ occidẽtis ab eo abstulit: mandãs ne sibi obediret aliqs: vectigalia inẽdicendo. Et qa heretice vixit: sci viri ei ɔtradixerũt. Et martyrizati et exulati sũt ab eo plures. Tandẽ in pfidia miserabilit᷑ defunct⁹ est.

¶ Pelagi⁹ rex hispanie grãdi miraclo regnũ illud cepit recuperare.

Imperatores.

Leo 3⁹ cũ ɔstãtino filio suo -an. 25.

Iste fuit hereticus.

¶ Saraceni pficiunt in peius: et totã hispaniã sibi subijciunt: et nisi karol⁹ marcell⁹ occurrisset: galliã similit᷑ inuasisset. Et nota q̃ pluries eos deuicit: et semel. 300. milia et vltra de ipsis occidit: de suis. 1500. tñmodo pstratis.

¶ Cõstantinopolis a saracenis obsessa fuit: sȝ p btãm virginẽ liberaț: et cuidaȝ eremite visio mirabilis ostensa ẽ de ioseph q dñm sepeliuit: et p⁹ paucos ãnos 300. milia hoīuȝ i pestilentia obierunt ibidem et cetera.

¶ Cyrus cõstãtinopolitan⁹ eps: exiliaț pro fide.

¶ Cesari⁹ arelatens docet monachos.

¶ Albinus eps andegauens.

¶ Eucherius eps aurelianeñ.

¶ Magnus archieps maguntie.

¶ Translatio sci augustini de sardinia in papiã solẽnissime facta ẽ p lũpardũ regẽ lõgobardoꝝ deuotũ.

¶ Egidi⁹ abbas sanctissim⁹: clar⁹ habeț. Ex grecia venit in galliam.

¶ Germania ad fidẽ xpi cõuersa ẽ hoc tpe: vbi pmo pdicauit bonifaci⁹ missus a gregorio secũdo.

¶ Monasteriũ sci benedicti: reformaț in monte cassino a quodã ciue brixiano. Et similit᷑ quedã monasteria ditissima fundanț in almania. s. vuldeñ. etc.

¶ Egberch sanct⁹: de hibernia venit in galliam.

¶ Bonifacius eps: qui germanoꝝ gentẽ ad fidẽ cõuertit: post martyrizaț a frisonibus.

¶ Wolfrann⁹ eps cenoñ.

¶ Guericus eps cenoneñ.

¶ Germã⁹ exulaț

¶ Hermin⁹ eps lobieñ.

¶ Petrus eps damascenus.

¶ Petr⁹ et manic⁹ martyres.

¶ Lebuin⁹ psb̃r scũs ãglic⁹ pdicat i velua: et p⁹ i saxonia antiq. i. Westphalia. Ei⁹ corp⁹ i dauẽtria colit᷑ gloriose.

¶ Agilolphus eps colonieñ. martyr.

Rachbodus dux frisonũ maluit esse cũ plurib⁹ in inferno: q̃ cũ paucis in celo. Nõ eni nouit pressuras ei⁹. mal⁹ iocus Sed filius: morte eius subita territus: ɔuersus fuit.

Anno mundi 5923 5933

Pape

Gregori⁹ 3⁹. an. 10. men. 8.

Syrus ex patre Ioanne.

¶ Conciliũ generale fit in vrbe: ãno pmo hui⁹ gregorij: ɔ̃ hereticos: in quo imaginũ sanctorum veneratio approbaț: et contradictores excõmnicanț.

Anno xpi. 724 734

¶ Iste gregorius digne successit pdicto et noie et ope eiusdẽ zeli et ɔstantie: et animose ɔtra impatorẽ pcessit: et obtinuit intentũ. Conciliũ celebrauit in vrbe ɔtra heresim istã et karolum vocauit in subsidiũ ecclẽ ɔ̃ longobardos. In canone addidit: q̃ꝝ hodie solẽnitas. Uiẽne archiepm instituit.

⁜ rationẽ pmisit iniquã faciẽdã: ne hac occasione: sua falsitas detegereț: qnpropt⁹ se dixit in armoꝝ potentia missũ nõ i signis aut miraculis aut doctrina supnãli: qd vtiqȝ vrsoꝝ: leonũ: ferarũ: latronũ: ac tyrannoꝝ rabiei magis est ppriũ q̃ spũali legislatori. Sic heu tra olim fructifera: atqȝ illustriũ viroꝝ fecunda: nũc tribulos pfert et spinas eternis incendijs exurẽdas. Quis eni vsqȝ hodie: saraceni infinitis diuitijs abundẽt: et pompis inestimabilibus atqȝ delicijs vacent: tñ ita pueriliter desipiũt: et ptinaciter adherent his que sũt ɔtra rationẽ: ut oĩs vir doctus ac timorat⁹ eoꝝ ɔsortiũ fugiat: et eos velut caninos ac bestiales cũ summo tedio abominent atqȝ deuitent.

Ciuitas Auinionis capta a karolo rege francoꝝ: deuictis et pstratis saracenis.

¶ Iste constantin⁹ tot⁹ puersus ꝛ heretic⁹ pessimus fuit: ita ut etiā demonijs immolaret: ecclesiā psequebat: ꝛ nihil dignū memorie egit: ꝛ sic pmittēte deo: ecclia lōgo tpe afflicta est more solito: qa in h mūdo pressurā habebit: ꝛ agros cū psecutiōib⁹.

Cōstātin⁹ 5⁹ heretic⁹ an.35.

¶ Pippin⁹ fili⁹ karoli marcelli fit rex frācie p papā çachariā. ꝛ fuit vir valde catholicus: ꝛ p oia victoriosus: ꝛ eccle romane spālis defensor: ꝛ i nullo degener a patna strennitate.

¶ Karolomān⁹ frater dicti pippini: diuino tact⁹ timore dimisso regno: fit monach⁹.

¶ Rachis rex longobardoꝝ p çachariā admonit⁹: ut a psecutione romanoꝝ cessaret: acquieuit. insup ꝛ monach⁹ efficit.

¶ Hildericus rex: monach⁹ efficit. Forte moti fuerūt ꝑter horrendā illā dānationē karoli marcelli: qa piculosū ē esse in ptāte ꝛ pauci euadunt securi. Quāta fecit p fide idē karolus: ꝛ tñ ꝑter vna illā cām eternaliter dānatus est ꝛc̄.

¶ Mirabilia cōtigerūt circa hec tpa. nā terremot⁹ mirabilis fuit. ꝛ ciuitates quedā montane diuisis mōtibus vna cū illis trāsmigrarūt ad loca cāpestria vltra sex miliaria: ꝛ nō sūt fracte. In mesopotamia: tra dirupta est ad duo miliaria: ꝛ aial mulinū loqt humana voce. Cinis de celo cecidit. In mari pontico glacies fuit in spissitudine. 30. cubitos habens p centū miliaria: ꝛ mx. 20. cubitoꝝ sicut mons cecidit sup illud: tā grande frigus fuit. Stelle ceciderūt de celo. i. a sub. ꝛ territi sunt hoies existimantes finē mūdi adesse. Uide in speculo. Quā mirabilē immutationem hec signa pretendebāt. sequētia declarant.

¶ Remigius rothomagen. archieps claret scitate.

¶ Cenobiū in caturcensi territorio dedicat: a dno pīte stephano papa ꝛ pippino rege.

¶ Corp⁹ sci siluestri transfert: monaculū fundatū ab anselmo.

¶ Lullus vir sanctissimus: ꝛ successor beati bonifacij in archiepatu maguntinen. miraculis claret.

¶ Translatio triū martyrū: solenniter est facta a roma in galliā. Nam gorgonius in gorçia: nabor in billiriaco: ꝛ naçari⁹ i losrisbā ponit.

¶ Sanct⁹ sturin⁹ pmus abbas vuldeñ. monasterij clar⁹ habet.

¶ Caput sancti ioannis baptiste in aquitaniā venit: ꝛ plures amici pippini in bello interfecti rediuiui subito resederunt.

¶ Trāslatio scissime marie magdalene: a ciuitate aqueñ. ad mōasteriū vsiliacū: facta ē a gherardo duce burgūdie.

5943 — Zachari-as an.10. m.2.d.15. Grecus ex patre polychronio.

Stephan⁹ 2⁹ an.5. di.28. Romanus ex patre constantio.

5953 — Paulus pri⁹ an.10 men.1. Romanus ex patre constantino.

744

¶ Iste çacharias vir fuit benign⁹ ꝛ oi virtute ornat⁹: oibus amabil ꝑter mititatē suā. Ipse regē francoꝝ. s. hildericū deposuit: ꝛ in locū ei⁹ pippinū instituit: qa vtilior fuit. Et hic patꝫ ptās eccle quāta fuerit hoc tpe: q regnū illud famosissimū trāstulit de veris heredibus ad gen⁹ pippini ꝑter legitimā cāꝫ vt habet. xv. q. v. Alius.

¶ Iste stephanus p oia vtilis fuit ecclesie tā in vbo q̄ i doctrina: spūalia ꝛ tpalia strēnue gubernādo: pauperꝝ amator ꝛ defensor erat. Hic pippinū vnxit in regē francoꝝ: ꝛ ꝯ longobardos misit: ut eos cōpelleret ad restituendū ecclesijs: qd multo tpe minus iuste detinuerāt: qd ꝛ factū est. Ipse etiam trāstulit imperiuꝫ de grecis ad francos: ut patꝫ ex. de electi. venerabilē: quā leo terti⁹ post executioni demandauit.

Tantā aūt gratiā deus huic pape cōtulit: ut etiā p salute ipsi: animā ponere nō dubitaret. Qui p⁹ missā legationē ad leuprandū longobardoꝝ regē: psecutorem: tandē ipsemet veniēs ad ipsū regē: ei salutaria vba predicauit. Rex autem ipse: hui⁹ sci viri admonitiōib⁹ inclinat⁹: plures ciuitates aliaqꝫ iura que p. 30. annos eccle romane ablata fuerāt: reddidit: ꝛ facta est pax eccle p ānos. 30.

754

¶ Iste paul⁹ vir scūs fuit ꝛ mitissimus. Fec ꝯstitutionē de diuino officio seruādo i qdragesima. Ipe nulli malū p malo reddebat: sꝫ cū pauci familiarib⁹ suis de nocte p cellas infirmoꝝ ꝛ pauperꝝ incarceratorū circuit: ac eis necessaria mistrādo: viduis ꝛ pupillis ꝛ alijs egenis papale debitū exhibuit: opē ferendo tanq̄ verus imitator sci pauli.

Narbona.

¶ Ciuitas Narbone: a karolo rege circa hec tpa obsessa. Et postea ipse karol⁹ mortuus est. diuiso pmo regno filijs karolomanno. s. ꝛ pippino: qd fecit ꝯsilio optimatū suoꝝ. Et sepultus ē paris⁹ in eccla sci dionisij mris.

Martyres infiniti facti sunt a constantino isto pessimo heretico. Putatur quod vix fuerit aliquis imperator etiam paganorum: qui tot trucidauerit: et afflicta est ecclesia valde: et satis preciose emit venerationem imaginum sanctorum: per sanguinem effusum largiter. Verum imperator impijssimus non mansit impunitus. Nam completo mysterio iniquitatis prefinite: horribiliter clamans: igni suo inextinguibili traditus: spiritum exhalauit.

Tempora sanguinolenta et multum turbulenta fuerunt vndique: quia saraceni et pagani et etiam christiani: inter se plurima bella gesserunt: quorum karolus magnus diuina virtute adiutus principalis auctor fuit: et triumphator gloriosus: licet non sine magna strage suorum per longa tempora. vide in gestis eius.

Imperatores — Karolus adhuc iuuenis: sed egregie indolis: incipit regnare super francos: et fuit filius pippini: mater eius berta vocabatur.

Imperium bipartitum fit circa tempora ista: quia stephanus papa transtulit italiam etc. in karolum adhuc iuuenem: quem leo tertius postea infeudauit. Constantinus autem greciam cum alijs regionibus transmarinis laboriose retinuit.

Turci qui de montibus caspijs exisse dicuntur: armeniam maiorem infestant et vastant: et cum pestilentia eos attereret: suasi sunt a christianis: ut in modum crucis se tonderent: et sic cessauit. et extunc illum ritum seruarunt.

Bengulphus martyr claret miraculis. In gallia fontem emit: quem in burgundia oriri fecit. Fuit itaque separatus ab vxore sua adultera: cuius anus cantauit: eo quod derideret miracula eius.

Alcuinus vir doctissimus et sancte vite claruit: magister karoli: multa scripsit et reformauit.

Horribile factum contigit turonis: quia cum monachi ecclesie sancti martini delicijs et pompis vacarent: omnes vno excepto: ab angelis suffocati sunt: et Alcuinus illud reformauit plene.

Ludgerus vir sanctus: velut alter moyses ab vtero matris sue domino consecratus: innumeras gentes ad fidem conuertit: frisonum saxonum apostolus: et primus episcopus monasteriensis fuit: pluribus miraculis claruit: et cenobia fundauit. Obijt tandem in billerbeke: sed translatum fuit corpus eius in Werdenam et ibi sepultum: anno. 809.

Sergius episcopus a deo plagatus est: eo quod indignum papatui consecrauit: quia manus eius aruerunt.

Sanguis de imagine christi emanauit: et omnes sanauit: et iudei qui ipsam pupugerunt conuersi sunt. Pulchre prius dominus ostendit miraculum grande: tempore isto per confutatione heresis: et confortatione fidei.

Petronille sancte corpus transfertur: cum titulo quem petrus scripserat: auree petronille dulcissime filie.

Anno mundi 5963 — 5973

Pape

Romanus.

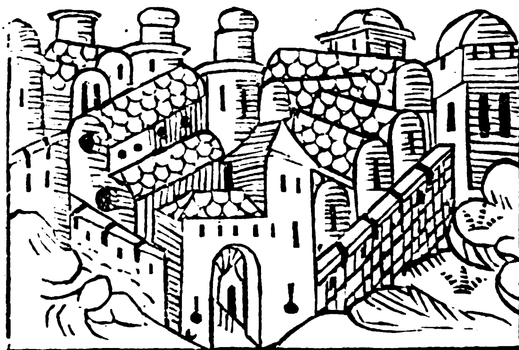
Siculus ex patre oliba.

Anno christi. 764 — 774

Iste constantinus fuit laicus: et subito factus presbiter: tyrannice papatum inuasit: et magno scandalo prefuit quasi per annum: sed celo fidelium eijcitur: et oculis priuatur. Et iste videtur fuisse quantus infamis papa inter tot vsque huc: ita spiritus sanctus illam sedem sanctam apostolicam: in omni honore et sanctitate custodiuit.

Iste stephanus omnia errata constantini emendauit: degradatis his quos ille ordinauit in synodo generali: sepultus in vaticano. Hic etiam conuocauit synodum: adiutus suffragio karoli regis francie: et habuit ab eo duodecim episcopos doctos ac probatissimos in diuinis scripturis et sanctorum canonum cerimonijs. Et in ipsa synodo: irritauit omnia facta et celebrata per dictum constan. papam suum predecessorem: preter sanctum baptisma: et sanctum chrisma. Et iniunxit penitentiam omnibus reis eiusdem facti: videlicet de vsurpatione papatus per tyrannidem. et reconciliauit omnes.

Armenia maior a turcis vastata.

¶ Iste leo etiã puersus fuit: minus tñ q̃ pater eius. hic cupiditate victus: coronã quãdã cuiusdã eccl'ie abstulit & capiti suo imposuit: statimq; febre corripit & spũ exhalauit. Habuit vxorẽ pessimã noie hirenã: que regnauit stati pᵒ eũ cũ filio.

Leo 4ᵘˢ an. 5.

¶ Saxonia ɔuertit ad xp̃m: populᵘˢ olim durissimᵘˢ & gallorum inimicus ppetuus: sed a karolo supati: colla submiserũt. Et ẽ mirabilis dispensatio iudicio℞ dei: & inscrutabilis: quõ pficit & deficit fides: p diuersitate loco℞ & tempo℞. Nam egyptus & affrica &c. a saracenis vastate fuerũt: & ecce quasi fides volasset ad populũ paganũ puenit. & huiᵘˢ simile sepe reperit.

¶ Francia in flore & tota gallia simul vbiq; triũphatrix: etiã vltra montes & mare: sicut olim roma &c.

¶ Et gotho℞ regnũ & longobardo℞ cessare facit: qd incepit anno dñice. 50. uel circa.

¶ Iste constãtinᵘˢ bonᵘˢ & pius fuit: & matrẽ suã amouit a regno: ut suis negocijs femininis intenderet: sz illa simulato rãcore postea ipsũ exoculauit: & etiã filios ipsiᵘˢ: & iterũ regnauit tribᵘˢ ãnis. Demũ cũ greci pciperẽt: q karolo magno nubere voluisset: ipsam ceperunt & in quodã monasterio reclu serunt nichefo℞ũ assumentes.

Cõstãtinᵘˢ 6ᵘˢ cũ hirena an. 10.

¶ Lamina aurea inuenta est in cõstantinopoli: sup corpᵘˢ cuiusdaz defũcti in quodã sepulchroᵘˢ: in qua sic erat scriptũ. Xp̃s nascet ex v̄gine maria: & ego credo in eũ. O sol iterũ videbis me. sub ɔstantino & hirene.

¶ Sol obscuratᵘˢ nõ apparuit. 17. diebᵘˢ. Signũ crucis apparuit: in vestibus hominũ. Et sanguis de celo in terra pfluxit.

¶ Synodus septima celebrat constantinopoli ɔtra heresim imaginũ: in qua iterũ greci reconciliati sunt post plagas solitas: ɔsitentes spiritũ sanctũ ex patre & filio pcedere.

¶ Studiũ vniuersale qd oliz fuit trãslatũ de athenis ad romã: circa hec tp̃a p karolũ transfert parisius.

¶ Heresis feliciana a felice auctore ɔdemnat. Dicit xp̃m esse filium dei adoptiuũ.

5983

Adrianus pmᵘˢ ã. 23.

784

¶ Iste adrianus fuit vir preclarissimᵘˢ & nobilissimᵘˢ genere & potentissimᵘˢ: & multa magnifice patrauit: & ut videtur ante eũ nõ fuit similis sibi in glia tpali ac diuitijs: diruta reedificauit: turres & muros extruxit: regnũ lõgobardo℞ cessare fecit p karolũ. Synodos duas solẽniter celebrauit: ecclesias & monasteria multa instituit: & ius karolo sup ordinatione sedis aplice: & institutione epo℞: abbatũ: &c. in generali concilio dedit ppter violentias tyranno℞ coercendas: ut pz. lxiij. di. p totũ. Tandẽ hic beatus pontifex post laudabilẽ vitã: sepelit apud sanctũ petrũ.

Saxonia.

Egyptus & aphrica: vastate a saracenis.

¶ Hierusalē circa hec tpa recuperaꝛ p karoluȝ cū tota terra scā: ꝛ saracenoꝛuȝ secta vbiqȝ vastaꝛ atrocit: ga tpꝛ mis atonū vēit

Imperatores.

¶ Iste karol' dict' magn': cū iā regnasset i frācia. 34. ānis: assumpt' est in impatorē romanoꝝ: ꝛ impauit ānis. 14. Quāte pꝛogatiue h̄ fuerit i oib' q̄ pncipē laudabilem faciūt gs digne narrare sufficiet: hoc vnū p nūc sufficiet: q a pncipio vsqȝ ad finē in tanta reruȝ tempestate sic laudabilit' se habuit: ut nō fit inuēt' q eū in aliq̄ rephendē potuisset. Reuera quid posset fragilis hō i illo causari quē dina vtus ꝯtinue direxit ꝛ ptexit: Sic ergo recte laudam' eū sī i dño opa ei' magnifica glificem'. Tādē moꝛte scā potit' sepelit aqsgrani: āno vite sue. 72. Et legē dā scripsit emard'.

Nichefor' an. 9. — Michael an. 2. — Karolus magn' p' scūs ā. 14.

¶ Iste Nichefor' auar' fuit: plerisqȝ lesit: fuit qȝ ad impiuȝ p grecos sublimat': sȝ nō pfuit: ga ei' tpe impiū orientale q̄si ad nihil redactū ē ꝛ romani ad karolū magnū se vnanimiter contulerunt.

¶ Iste michael vir catholic' amabius oibus: ꝛ vniuersos sane doctrie aduersantes nitebaꝛ extiguē ac oēs q̄s lese rat auaritia nichefori ꝯsolat' ē ipsos ditando.

¶ Translatio imperij facta est p scm leonem papā triū de grecis ad francos cū vnanimi ꝯsensu romanoꝛū iustis ꝛ necessarijs causis p'longā patiam ecclie dei: q̄ diu grecoꝝ emēdationē expectauit: sȝ ga nimis defecerāt a pmoꝝ pietati dimissi sī.

¶ Ogerus dux de danamarchia pnceps xpianissim' floꝛuit. Hic tpe karoli magni xpianitati obtinuit fere oēs ptes trāsmarinas a hierusalē vsqȝ ad arboꝛes solis deo sibi ppitio: ꝛ aptis ꝛ magnis miraculis exercitū ꝯfoꝛtāte: ꝛ i supioꝛi india oꝛdinauit imperiū: cui pfecit ioannē filiū regis frisonū dictuȝ pster iohan xpi deuotā ꝛ scām vitā quā duxit: ꝛ subiecit ei. 14. barones cognationis sue: q alia dñia circūquaqȝ tenebāt: ut sic ibidem xpiana religio pmaneret.

¶ Aquisgrani instituiꝛ pegrinatio septēnalis solēnissima: pp̄ter reliquias preciosas quas karolus ibi appoꝛtauit.

¶ Amelius comes aluernensis gener karoli martyr.

¶ Amicus ꝛ be icanus martyres occisi sūt in campania.

¶ Gerbard' dux bauarie i pānonia cōgressus martyriçatur.

¶ Jsuardus monach' iussu karoli collegit oēs legēdas ꝛ act' scoꝝ de toto oꝛbe in vnū volumē p' hieronymū bedā ꝛ floꝛū: ꝛ oi die ꝯcurrebant vltra. 300. festa: ꝛ ideo institutū est: ut dicaꝛ: ꝛ alioꝝ plurimoꝝ ꝛc.

¶ Paul' diacon' iussu karoli collegit lcōnes cū lib ȝ festiuitati ꝯuenictes ex optis dicl scoꝝ pꝛ.

¶ Signū rubeū dñice crucis: ꝛ multe baste apparuerūt. Sequiꝛ strages xpianoꝝ.

Anno mundi. 5993 — 6003

Romanus.

Pape

Leo 3' cōfes, an. 20. m̄. 5. d. 16.

Anno xpi. 794 — 804

¶ Luellin' rex vngaroꝝ: al's pnceps auerroꝝ se ꝛ patriā suā karalo dedit: ꝛ baptiçat' est.

¶ Aaron rex psarū misit karolo coꝛp' sci cypriani ꝛ sperati: ꝛ caput sci panthaleonis.

¶ Spinea coꝛona dñi floꝛuit in manu karoli ꝛ transferꝛ de ꝯstantinopoli paris': ꝛ in trāslatiōe reliqaꝝ moꝛtu' ē: resuscitat' aqsgrani

¶ Coꝛpus sci bartholomei transferꝛ beneuentum de liptania.

¶ Iste leo fuit vir valde sanct': tot' mitis: ꝛ scia plen'. Cū in die sci marci letanias cū clero pageret: a qbusdā pueris capiꝛ: linguaqȝ p'uat' ꝛ ocul' effossis i carcerē mittiꝛ. Sȝ pi' dñs seruū suū nō derelīqnimo p oia eū sanauit: mēbꝛa ipsa plene restituēdo. Deinde ad karolū pꝛexit in franciā: singula narrās q̄ sibi illata eēnt: a quo etiā honorifice suscept' fuit: ꝛ statī rex cū eo romā reuertiꝛ: ꝛ vltionē de inimicis ei' fecit: diademaqȝ imperij ab eo suscepit: romanis acclamantibus: karolo augusto a deo coꝛonato vita ꝛ victoꝛia de celo subministreꝛ. Tandē post laudabilē vitā ideȝ pontifex sepeliꝛ apud sanctū Petrum.

Hierusalem.

¶ Iste lodouicus fuit filius karoli: et magne clementie; ꝓpter qd dictus est pius. Habuit duos fratres quos supauit: et ambo malū habuere finē. In aduersis patiēs erat: et i fine semp vincebat: qa erga deū et ecclīam eius deuotꝰ ꝑmansit: etiā filij eius ꝑsequebāt ipsū: quos benigne ad penitentiā reduxit. tandē bn singulis dispositis bona morte diē clausit extremū: et qa humana infirmitas delicias diu ferre nō pōt filij eius ad miseriā declinauerunt. Et est bene infelix conditio: quā totiens sine cessatione expimur: et in his qui ante nos fuerūt id totiēs factū legimꝰ: ut. s. coiter paucis exceptis: felicitas gnātiōis vnīꝰ raro ꝑeat felicitatē subsequētē.

Lodouicꝰ pꝰ an. 25

¶ In ronciuallo occisi sunt multi reges et comites xpiani vltra. 15.

¶ Milo de anglerꝰ. dux exercitus karoli pater rolandi cū multis xpianis occisꝰ est in bello ab aygolando.

¶ Sol stetit spacio triū dierum: ut karolus vinceret.

¶ Compostelle ecclīa et patriarchialis sedes ordinaf: et extruit in honore sci iacobi. Et implet petitio marie zebedei: qa ioānes a dexteris apud ephesū: et iacobꝰ a sinistris: roma in medio pulchre.

¶ Episcopatus qnq dotant p karolū magnifice. s. colonieñ. maguntineñ. treuereñ. saltzburgeñ. etc.

¶ Monasteria solēnia tot fūdauit quot in alphabeto littere habenf: cuilibꝫ vna preponebaf.

¶ Signa multa ꝑcesserunt mortē gliosi et sci impatoris karoli. nam eclypsis solis et lune vltra solitū fuit. apparuit p. 7. dies macula nigri coloris i sole. Porticus ꝑciosus aqsgrani cecidit fūditꝰ: pons marimꝰ maguntie tribꝰ horis cōbustus ē. Cernēs autē piissimus impator mortē sibi iminere oēs thesauros suos plaris cōmisit ecclesijs distribuēdos: et lodouicū ꝑmogenitū ɔstituit ipatorē: aliū theutonicꝫ: ttiū hispanis ꝑfec.

¶ Salinus eps ambianeñ: et eiꝰ discipulꝰ valentianus martyres.

¶ Rabanus poeta et monachus pꝰ abbas vuldeñ. deinde archieps maguntie: doctor magnꝰ claruit: et plura scripsit et strabus discipulus eius etiā notabilis.

¶ Honoldus rex danoꝝ circa hec tpa baptiçaf: maguntie cū vxore et filijs. cui impator frisiā dedit.

¶ Translatio plurimoꝝ facta ē hoc tpe. Sebastianus et gregoriꝰ papa suessioñ.

¶ Scūs marcellinꝰ et petrus de roma in galliam trāslati sūt. et scūs vitus in saxoniā trāsfert: et sanctꝰ valentinus et genesiꝰ in angiam.

¶ Scisma. 8. erat int eugeniū et siinniū ꝓpter discordiā eligentiū: sed eugenius obtinuit: qa pars maior erat cum eo.

6013 | 6023

Romanus. Stephanus 4ꝰ an. 7. men. 3.

Romanus. Pascalis pmꝰ an. 6. di. 16.

Romanus. Eugenius 2ꝰ mar. ā. 3. men. 2.

814 | 824

¶ Iste stephanꝰ multos captiuos redemit: et lodouicū impatorē coronauit. Morit rome: sepultꝰ in ecclīa sci petri.

¶ Iste pascalis magnā adhibuit diligentiā reliquijs scoꝝ. Et innumera corpa sacra leuauit et honorifice recondidit: sicut in visione scē cecilie mandatū sibi fuit.

¶ Iste eugenius vir pclarꝰ et magne scitatis fuit et simplicitatis: mūdi ɔtemptor: et sola que xpi sunt: sapuit. Hic martyrio coronatus est p laicos romanos: sepultus in ecclesia sancti petri.

¶ Rhedona ciuitas: his tpibus a ludouico supradicto impatore in eam cū multis copijs ingresso: totā deuastaf ferro et ignibus. Quā etiā sibi subegit: postq̄ obsidibꝰ receptis. Rothomagū ē reuersus. Ciuitas aūt ista rhedona: est contigua terminis britānie. Sequēti aūt ānio: in territorio augusti auenensi: aere in tempestate mutato: ingens fragmentū ex glacie simul cum grandine cecidit: cuiꝰ longitudo qndecim: latitudo septē: grossitudo duos pedes habuisse dicit. His quoq tēpibꝰ in territorio tullense: iuxta comerciacū villā: puella quedā ānoꝝ circiter. 12 accepta coione in pascha. pmo qui abstinuit a pane: deinde oibus alijs cibis et potibꝰ alijsq nutrimētis corporis: et sine omni victus desiderio: plenū trienniū cōpleuerit. Quo tpe. Eugenius papa decessit.

¶ Cometa apparuit valde singularis et terribilis. unde imperator attonitus cum egmardo presbytero contulit dicens: quod mutationem regni mortemque principis pretenderet. Uerum presbyter nolebat eum contristare sed verbum prophete allegans ait. A signis celi nolite timere etc. At imperator devotus: non aliud inquit timere debemus: nisi illum qui nostri et huius creator est sideris: sed eius clementiam laudare tenemur: quod nostram inertiam cum peccatores simus talibus admonere dignatur indicijs. Quia quoniam talia portenta cum apparent omnes coiter tangunt: omnes pro posse ad meliora festinare debemus: ut misericordiam in illo divinante consequi valeamus: et pie creditur quod hac humilitate dominum placavit: quia non super eum tunc plaga pervenit: sed super italiam in cursu saracenorum.

¶ Tempora cruenta iterum surgunt. causa est debilitas imperij: quia mortuo lodovico filij eius se mutuo destruxerunt. Quod audientes saraceni et saxones et alij occidentales: erexerunt se contra eos et facta est plaga grandis

¶ Iste lotharius mortuo patre imperium suscepit. huiusque duos fratres s. lodovicum et karolum quos nitebatur excludere ab hereditate paterna: sed illi contra eum hoc bellum moverunt in quo tot ab utraque parte ceciderunt: quod simile non est factum in gente illa: et lotharius fugit.

Lotharius primus an. 15 filius lodovici: post monachus.

¶ Annona de celo pluit in vasconia frumento similis: habens tamen grana breviora.

¶ Tempestas maxima oritur in gallia: et terremotus et multe ville et domus celesti igne cremantur: homines et iumenta ictu fulminum exalantur: et cum grandine lapides immensi ponderis cadunt: et pestilentia magna sequebatur.

¶ Dionisij sancti doctoris libri sunt translati de greco in latinum: quos michael imperator misit lodovico: et. 19. egroti sanati sunt.

¶ Plaga horribilis super romam et totam italiam facta est. Nam quidam perfidi christiani miserunt clam ad soldanum saracenorum: ut cito veniret. Et roma capitur: et ecclesia apostolorum stabulum equorum efficitur: sed lodovicus cum gallis et lombardis totam illam infinitam multitudinem fugavit non sine multa sanguinis effusione christianorum. Et siciliam et apuliam etiam hoc tempore saraceni vastarunt: et tuscia in solitudinem redacta est.

¶ Gloria laus et honor sit tibi rex christe etc. composuit a quodam episcopo captivo in festo palmarum: propter quod ab imperatore dimissus fuit restitutus etc.

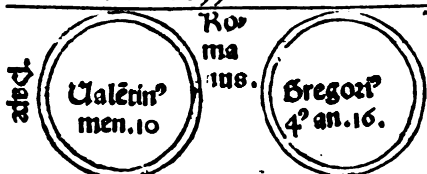
¶ Saraceni de africa venientes iterum romam invadunt: et ecclesias apostolorum dehonestarunt spoliantes undique etc: redeuntes autem cum spolijs submersi sunt in mari.

¶ Duodecim duces bohemorum sunt baptizati procuratione lodovici fratris lotharij.

¶ Radulphus episcopus bituriensis claret sanctitate.

Anno mundi. 6033 — 6043

Papa.

Romanus.

Romanus.

Anno christi. 834 — 844

¶ Iste gregorius mortuo valentino: qui brevi post electionem e medio sublatus fuit: eligitur et multa bona fecit viditque tristia tempora propter varias plagas grassantes in populo. Hic multorum sanctorum corpora levans de terra honorifice reposuit in altaria. Eius petitione lodovicus et guigo marchio lombardie: saracenos de italia fugarunt. Moritur tandem post innumerabilia bona opera eodem tempore quo et imperator: sepultus apud sanctum petrum.

¶ Festivitas omnium sanctorum est translata ad kal. novembris per gregorium 4. et galli et germani inceperunt etiam ipsam celebrare hoc tempore: et habetur sermo rabani de eodem satis pulcher.

¶ Iste sergius vocabatur antea os porci: et quia nomen erat inhonestum et tante dignitati inconveniens: ideo mutato nomine sergius vocari elegit. Et ab isto in antea omnes papae suum nomen mutaverunt. Sed hoc quibusdam non placet: sed dicunt quod hoc faciunt exemplo christi qui apostolis nomina imposuit etc. Similiter et de patriarchis et hec videtur melior ratio huius variationis.

¶ Gallia pene tota vastatur a normannis et frisonibus: et alijs circumcirca concrematis civitatibus etc. Hic iterum nota mutabilitatem temporum: quia per longa tempora galli triumphatores in orbe fuerunt: hic prosternuntur: nec unquam postea ad pristinam redeunt potentiam et gloriam. Dominabantur in italia: in germania: in hispania: in saxonia: immo ultra mare etc.

Roma invaditur: et destruitur a saracenis.

¶ Quidā aūt magnates eos cōposuerūt regna diuidendo: nec valuerūt resistē aduersarijs suis: ppī hāc ruinā multi: ꝛ iō vndiqꝫ fines eoꝝ inuaserūt hostes. sicsic qui vult nimiū: fit minimū: qui huc vsqꝫ alios defenderūt: iam seipsos defēdere nequeūt. Quid faciet humilis herba deserti: si stare nō valet alta cedrus libani? Oia fac cū cōsilio: aliogn penitebis post: sed tarde. Hic est grande exemplū. tandē lotarius renūciās seculo: monach⁹ effect⁹ ē: in cuius obitu fuit magna concertatio inter angelos ꝛ demones: sed orantib⁹ monachis demones fugati sunt.

¶ Leonina ciuitas iussu leonis edificat: ad defensionem ecclesie sancti petri ꝑe romam.

¶ Sancta helena imperatrix transfert a roma in franciā.

¶ Octaue assumptionis btē marie instituūt a leone.

¶ Sanctus hermes translatus est in galliā.

¶ Fames magna in germania fuit: ita ut pater filiū deuorare vellet.

Lodouic⁹ scōs ā. 21.

¶ Iste lodouicus filius lotharij fuit a sergio papa i regem coronat⁹: ꝛ ad temp⁹ cū pře regnauit: ꝛ post solus ānis. 21. Hic habuit filiū noie karolū: quē diabolus inuasit ꝛ vexauit corā pře: qa cōtra eū ɔspirationē tractauerat: ei⁹ tpe mlta mirabilia ɔtigerūt.

¶ Aimund⁹ rex anglie vir scūs a danis martyrizatus est ꝛ angliam deuastauit.

¶ Magniradus eremita martyrizat.

¶ Maguntia circa hec tpa in magna afflictione fuit per trienniū. Demō publice apparuit: ꝛ domos incēdebat: ꝛ sacerdotes lapidauit: q aquā bñdictā aspgebāt: ꝛ hoies fugiūt

¶ Cirill⁹ vir scūs: pene oiuꝫ sclauoꝝ doctor ꝛ apostolus: corp⁹ sci clementis pape repperit in crisona mari exsiccato: ꝛ romā transtulit: ꝛ in sua ecclia reconditur.

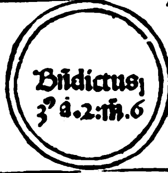
¶ Corpus bti innocentij hoc tpe: a valentia hispanie ciuitate: p quendā monachū in galliā deportatū est: ꝛ apud monasteriū beati benedicti in gallia: qđ castrū vocat: situ in pago albiensi ꝛ conditū: Hoc tpe etiā a btō leone pontifice subscripto edificata fuit rome ecclia: que hodie dicit: sancta maria noua: ꝛ etiā ab ipso edificata est ecclesia quattuor coronatorū.

¶ Colonie horribilis tēpestas oritur: ꝛ fulmē ecclesiam sancti petri scidit: et tres interfecit homines: ꝛ sex semiuiuos reliquit: habuit formam draconis.

6053 — 6063

Romanus. — Romanus. — Romanus.

854 — 864

¶ Iste Leo vir scūs fuit: in quo ꝛ serpentina prudētia ꝛ columbina simplicitas habitauerūt. in monasterio educat⁹. pmo in scia ꝛ scā ɔuersatiōe tāqꝫ ver⁹ monachus ꝑfecit. hic scūs papa stati repare studuit ecclias quas saraceni paulo añ destruxerāt. Collectā: De⁹ q beatū petrū: et Deus cuius dextera hūi petꝫ: ꝛc. fec: ɔ saracenos. Fuit scripturaꝝ feruētissimus pdicator ꝛ ꝑscrutator: orōnib⁹ ꝛ vigilijs iugiter intēt⁹ sepelit tādē post sanctam mortē in ecclesia sci petri cui⁹ festum. 17. kalendas augusti agitur.

Leonitia : ciuitas.

¶ Iste bñdict⁹ nomine et re ab oib⁹ ē btissim⁹ dict⁹. hic statuit vt clerici ordinate incederēt ꝛ honeste.

¶ Iste nicola⁹ tāte scitat exstitit vt post magnū gregoriū papā vir vll⁹ i sede romana apparuit illi cōparād⁹. In ei⁹ ordinatiōe lodouicus pñs fuit. tādeꝫ p⁹ mlta bona: morte scissima potitus: sepelitur in ecclesia sancti petri apostoli.

¶ Nota q in vna chronica repperi: q post benedictū tertiuꝫ fuit quidā dictus ioannes papa. ꝛ fuit femina ꝛ meretrix occulta. ꝛ fuit de anglia natione. Illusit aūt ecclesiā existēs in habitu virili: profundus tñ in scia. ꝛ legit primū athenis: deinde rome: ꝛ demuꝫ assumptus ad pontificatū. Tandē: stupro cū amasio suo cōmisso quē pri⁹ habebat: peperit inter sci clementis ecclesiā ꝛ collisei: ibidēqꝫ sepelit. Unde extūc: papa semp deuiat ab illo loco: ꝑpter verecūdiā huius testationem peccati.

Ante Benedictus dicit Platina

¶ Sāguis pluit de celo i italia trib⁹ dieb⁹: ꝛ locusta galliā de uastat: sicut olī egyptū: ꝛ seqͥt fames valida: ut pene tertia pars hominū ibi cōsūpta sit: ꝛ sic addit dolor sup dolorē gallicis: quia bellis lacessiti: fame etiā pereunt. Et in saxonia villa qdā: cū oib⁹ penit⁹ absorbet in momēto: cū eccla ꝛ altari ꝛ domib⁹ ꝛc.

Imperatores.

¶ Iste karol⁹ habuit fratrē q dicebat lodouic⁹: ꝛ erat rex germanie: q bellū instituit cōtra ipsū: sed karol⁹ intoxicat⁹: obijt ante cōgressū. Hic multa monasteria fūdauit.

Karolus 2⁹ ā. 3. m. 9 caluus.

¶ Iste karol⁹ dict⁹ ē grossus siue iunior: ꝛ galliā germaniā pacifice possidēs a ioāne papa in impatorē coronat. Tandē p⁹ gliosas victorias normādos ad fidē pduxit: q̄ iā frācis resistere vlt nō valuerūt. Et quattuor ānis sup frācos regnauit ꝛ fact⁹ inutilis abijcitur.

Karolus 3⁹ an. 12.

¶ Ungari gens iculta orit. Exit a scithia: ꝛ a pincenaci expulsa: i pānoniā venit: ibiqꝫ manens expellit incolas. Carnes crudas comederūt: ꝛ humanū sanguinē biberūt: sic phalangi. Hij postea romā ꝛ alia bona eccle p lōgū tēp⁹ inuaserūt: sicut olī gothi: ꝛ sic cōtinuat tribulatio.

¶ Bulgarorū rex cū gente sua ad xpi fidē cōuertit: q etiā in tm̄ pfecit ut dimisso regno monachus efficeret. Fili⁹ aūt ei⁹ apostatauit: q̄re resumpto regno: ipsū cepit ꝛ ocul⁹ effossis ipsū incarcerauit: ꝛ aliū substituit: ac sacrū hitū oib⁹ pacat resūpsit.

¶ Dimen⁹ rex britonū a scō maurilione interficit: dū franciam vastaret.

¶ Synod⁹ cōstantinopoli celebrat: que octaua est in ordine grecorū: ꝛ quinta cōstantinopolitana.

¶ Caput scī gregorij: ꝛ brachium btī leonis ad cenonen. ecclam sūt translata p ioannē papā.

¶ Joannes diacon⁹ scripsit vitam beati gregorij in quattuor libris: ꝛ misit ioanni pape: op⁹ laudabile.

¶ Flandria efficit comitat⁹: ꝛ balduin⁹ primus comes.

¶ Normādia cōuertit. 3: generatione: post hͦ robert⁹ nascit: q apuliā: calabriā: siciliā: acq̄sivit: venetosqꝫ ꝛ alexiū impatorē: grecorū superauit. ¶ Gallia aūt fuit nimis vastata ad sedus rollonis: q̄ germāi vidētes coloniā: treuerim. ꝛc. exustas iunxerūt: se francis: ꝛ sic rollo dux normādorū baptizat: accipiēs gillā filiā regis in vxorē: cōfirmata sibi regione normandie.

¶ Joannes scotus doctissimus i scripturis in franciā venit: ꝛ rogatu lodouici hierarchiā dionisij: de greco trāstulit in latinū: ꝛ post a discipulis cōfossus stilis: morit. Et nota q̄ sep⁹ libri dionysij translati sunt.

Anno mūdi. 6073 — 6083 — 6093

Pape — Roman⁹. — Romanus

Adrianus 2⁹ an. 5.

Joannes 8⁹. an. 10. men. 3.

Martin⁹ 2⁹ ā. 1. m. 5

Adrian⁹ 3⁹ anno. 1. men. 3.

Stephanus 5⁹ an. 6. dies 9.

Anno xpi. 874 — 884 — 894

¶ Iste adrian⁹ excoicauit lothariū fratrē impatoris: regē lothoringie ppͥ adulteriū: sꝫ cū ille romā veniēs: ut excusaret se ꝛ cōicasset indigne cū optimatib⁹ suis oēs infra ānū mortui sunt: ꝛ rex in via defunctus est: cum venisset placentiam.

¶ Iste ioānes vnxit karolū impatorē: ꝛ iniurias passus fuit a romanis: q̄ dicto īpatori nō fauebat: ꝛ in custodia posit⁹ fuit. ipse formosū portuen. epm eiecit ꝛ degradauit qd̄ fuit occasio mali.

¶ Iste martin⁹ papa pfuit: sibi ꝛ adrian⁹: ꝛ iste adrian⁹ statuit ut impator nullo mō se intromittat de summi pontific electiōe. Sꝫ apparet q̄ hec cōstitutio papa obtinuit: imo leo octauus directe ꝯriū statuit p⁹ea. Forte pro varietate tēpor: sic oportuit statuta huiusmōi variari. ex. de spon. nō debet.

¶ Dux stephani tpe corp⁹ scī martini trāslatū fuit ppͥ timorē nōmādorū. Et nō q̄ libri satis discordāt de tpe horū pontificū cū linea īpatorū: sed nō ē vis. sufficit eni nob̄ debita tpa distinguere: ꝛ q̄ digna sūt mēorie cōmēdare.

¶ Charitas refriguit valde: circa ista tpa in oi statu: ꝛ iniquitas plus solito cepit abundare. Iam eni gladi⁹ ꝛ hereses ex magna pte cessarunt: sed ambitio ꝛ auaritia ꝛ cetera vicia: frena laxantes: amplius q̄ ille heresum pſecutiones: xpianā fidē pſequebantur.

¶ Heu heu heu dñe de⁹: quō obscuratū ē aurū: mutat⁹ ē color optim⁹: q̄a cōtigisse circa hec tpa etiā in scā sede aplica quā vsqꝫ huc tanto zelo custodisti: legim⁹ scādala: Quales cōtētiones: sed emulatiōes: secte: inuidie: ambitiōes: intrusiones: pſecutiones: O temp⁹ pessimū: in quo defecit scūs: ꝛ diminute sūt veritates a filijs hominū. Uerūtn̄ post hec tpa fuerunt multi sancti pape: sed nō sic cōtinue: ꝛ in tanto numero: sicut in precedentibus. Eia quis cōuent⁹: que congregatio: quis homo iam securus erit: si sic defecit sanctitas primitiua?

¶ Iste arnulphus plene cōpescuit normādos: q̄ iā vltra xl. ānos galliā vastarunt. tandē a medicis respat' mirabili infirmitate: ita ut a pediculis cōsumeretur: defecit: et mortuus est.

¶ Reformatio pma ordinis sci bndicti: q iam in plerisq locis cecidit: facta ē circa hec tpa p cluniacen. Diuitie fuerunt sepius cā casus hui' ordinis sacri: et paupertas reformationis.

Arnulph' annis 12.

¶ Beruo abbas: oriūd' ex burgūdia: de stirpe comitū. cōstruxit pmo gigniacen: cenobiū: deinde cluniacū.
¶ Cluniacū mōasteriū: famosū et scissimū dono aue comitisse: etiā a guilhelmo pio pncipe burgūdie.
¶ Scūs odo monachus cluniacen. feruorē i monasterijs resuscitauit: et plura scripsit. dialogū gregorij ipso annuēte coartauit sub vno volumine.
¶ Comitatus blesensis orit: ex nobile stirpe normādorum.
¶ Bello primus.

¶ Elphredus rex anglie vir tot' vtuosus: octo horis i orādo legendo: et scribendo expendit: octo in negocijs regni: octo in cura corpis: redditus etiā optime dispensauit.
¶ Corpus sci calixti transferī in franciā.
¶ Sanderoldus eps maguntie: a normādis martyriçat' ē.
¶ Sanct' martin' trāslat' fuit de turone antisiodor et curauit leprosū. Deinde reportat' curauit paraliticū et cecū cōtra voluntatem eor: et fructeta regionis vestita sūt folijs supnaturalit'

¶ Scisma nonū eccl'ie: et scandalissimū fuit: sm quosdā int' formosū et sergiū. nam sergi' a formoso reprobat': a papatu fugit in franciā. et tandē papa fact' reuertit romā secrete: et christoforū cepit: et formosi corp' effossum dehonestauit. fuit etiā in scismate isto aliud min' et breuissimū inter leonē et christofor predictū. nam christofor' p vim rapuit papatum leone incarcerato: sed statim etiā ipse p sergiū captus est tanq̄ inuasor. Quidā eni dicūt q' monach' effectus sit: et multiplicata sūt mala sup clerū et ecc'liam totam.

6103

Formosus ā. 5 men. 6.	Bonifacius 6' di. 12.	Stephā' 6' ā. 1. m. 3	Romanus p' m. 3. d. 21.	Theodor' 2' di. 20.	Joānes 9' an. 2. di. 15.	Bndict' 4' ā. 3. mē. 2	Leo 5' men. 1.	Xpoforus p' men. 6

904 — 912

¶ Iste formosus fuit pmo eps portuen. et a ioāne p pter inobediētiā priuat' erat et degradatus vsq ad laicalē statū: sed per martinū restitut' est: et cōtra iuramētū non solū romā venit: sed etiā papatū suscepit: pp̄ter qd facta ē altercatio magna.

¶ Isti nouē pontifices breui tpe sederūt. Nescio aliqd notabile dicē: qa nō nisi scādalosa de his repperi pp̄ter inauditā in scā sede aplica cōtentionē: vn' cōtra aliū: et filꝰ cōtra se mutuo. nā stephanus cōfirmās facta ioānis octaui: formosū dānauit: et eius facta irrita decreuit: et corp' ei' mortuum dehonestauit: digitis duobus abscisis: manū in tyberim pijci mandauit: odio ingrat': cōtumeliā p grā reddens: qa formosus ipsū antea epm anagnie fecit: sed breue temp' finē imposuit negocio. rursus theodor' post hec oēs act' stephani reprobās: facta formosi approbauit. similit' et ioannes nonus sequēs in cōcilio rauenne corā. lxxiiij. epis: dānauit facta stephani: et formosū cōfirmauit: sergi' aūt directe cōtrariū sensit: et formosū dānauit.

Tauromenia vrbs a saracenis capta est.

¶ Franci his tpibus italicū pdiderūt imperiū. Hoc etiā tpe indictione v'. in nocte visi sunt igniculi in modū stellar per aera discurrentes. Qua nocte rex aphrice: residens sup cosentiam calabrie ciuitatē: dei i iudicio mortuus est.

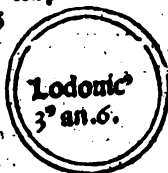
¶ Iste ludouic⁹ nõ hñit papalẽ bñdictionẽ: ppt insolẽtias eorũ q̃ i italia dñabãt: ⁊ berengariũ conabat̃ expellere: sʒ cũ p ipso regnare cepisset: verõe capit̃ ⁊ excecat̃: ⁊ berengari⁹ restituit̃. Et h̃ vltim⁹ ẽ de stirpe karolina q̃ imperiũ tenebant.

Imperatores.

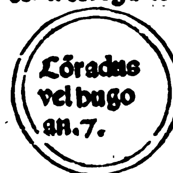
¶ Iste berengari⁹ pudẽs i armis fuit. ⁊ bellũ habuit cũ romanis ⁊ etiã cũ lodouico p̃dicto. Nec fit aliqua mẽtio de isto ⁊ sequentib⁹ vsq̃ ad ottonẽ apõ vincẽtium in speculo histo:iali.

¶ Iste cõrad⁹ filius lodouici int̃ impatores nõ cõputat̃ q̃a nõ regnauit i italia: sʒ in almania tm̃. ¶ Iste hugo in italia regnauit tm̃: nec cõputat̃ int̃ impato:es. suc cessit berẽgario almanus.

¶ De isto berẽgario nõ ẽ ɔsonantia in libris q̃n regnerit. Quidam dicũt p⁹ berengariũ pmũ. Alij post hugonẽ: sʒ nõ ẽ curandum. Tpa ista satis ɔfusa fuerũt: q̃ p̃l⁹ potuit pl⁹ fecit.

¶ Imperiũ iterũ trãsfert̃ ⁊ diuiditur. Nam franci nõ iuuabant ecclias. quas patres eoꝝ extruxerãt: sed dissipabãt nec romanis p̃bebãt auxiliũ ɔtra lũbardos: qui multum infestabãt eos: ideo de cõi ɔsẽsu exclusi fũt ab ipso: ⁊ itali ei in italia: ⁊ almani in almania ceperũt imperare vsq̃ ad ottonẽ: q̃ vtrobiq̃ regnauit. Frãci ãt cogũt̃ nũc manere in terminis suis: expiẽtes olim rex esse p:iodum. sicut alij rotam fortune ascẽderũt ⁊ descẽderũt.

¶ Stephanus ep̃s leodieñ. claret scitate ⁊ sciẽtia. Fecit hysto:iã sci lãberti cũ notis ⁊ alia plura. s. de trinitate et i uentione sci stephani.

¶ Mõstrũ hñs caput caninũ. ⁊ cetera mẽbra sicut homo p̃sẽtat̃ ludouico. ⁊ hñ potuit mõstruosũ statũ signare hui⁹ tp̃is vbi hoies sine capite quasi canes latrando hincinde vacillabant.

¶ Ordo cluniaceñ. circa hec tpa inchoat̃ ⁊ pfecit in magna humilitate ⁊ feruore: ⁊ habet regulam sci benedicti

¶ Odo vir scũs primus pater eorum.

¶ Saraceni qui dñabant̃ circa hec tpa in italia: deuicti sunt a ioanne papa: ⁊ marchione alberico.

¶ Ungari incipiũt romã ⁊ cetera bona eccl̃ie vastare: ⁊ totã tuscia destruũt: interfectis marib⁹ ⁊ feminis: oia spolia secũ portãtes. Taxis eoꝝ rex fuit: q̃ decẽ modios nũmorũ recepit a berengario: ⁊ post singulis annis redeũtes: fines romanoꝝ inuadere solebant p multa tpa. Cui⁹ mali fuit igratitudo romanoꝝ: q̃a p̃dictũ marchionẽ expulerũt: ⁊ ideo vltus se fuit hoc mõ: vocãdo barbaros: sicut narses olim fecit tpe iustini secũdi: postea interfectus est.

Anno mũdi. 6113 — 6123

Pape

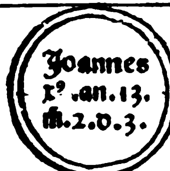

Roman⁹.

Roman⁹.

Roman⁹.

Anno xpi. 914 — 924

¶ Iste sergius cũ romam redisset auxilio francoꝝ xpofoꝝ cepit: ⁊ sedit p eo: ⁊ in vltionẽ sue repulse corp⁹ formosi extraxit de sepulchro: ⁊ indutum sacerdotaliter: in pontificali sede decollari fecit: ⁊ i tyberim pijci. Piscatores aũt in ecclĩam ipsũ importarũt: sacris imaginib⁹ se iclinantib⁹ ⁊ salutantib⁹ eũ venerabiliter: cunctis videntib⁹ q̃ aderant. Oia insup que ipse formosus fecerat irrita decreuit.

¶ Anastasius ⁊ lando pap̃ p̃cederũt.

¶ Iste ioãnes fuit fili⁹ sergij pape: tam nã q̃ȝ morib⁹: etiam rapuit p:esulatũ: ⁊ tandẽ miserabiliter occiditur a militibus guidonis: posito puluinari: super os eius dũ in carcere teneret̃. Post eũ q̃dã alius ioãnes intrusus fuit: sed statim eiectus est: ⁊ ideo nõ ponit̃ in catalogo: q̃a nõ fuit. ⁊c.

Sipontus ciuitas apulie: a sclauis ex gladio: bis tpib⁹ vastat̃.

Tarentũ ciuitas apulie: ab vngaris capit̃.

¶ Iste henric⁹ dux saxonū fuit ⁊ tot⁹ inclyt⁹: nec ipse inter imꝑatores cōputat̄: q̄a tm̄ i almania regnauit. Ipse habuit vxorē scīssimā noīe mathildā: ex q̄ genuit duos filios: ottonē ⁊ henricū: ⁊ otto successit ei in imꝑio: ⁊ henric⁹ in almania hūit plēs t̄ras. tertiū filiū genuit noīe brunonē: q̄ etiā scūs fuit. ⁊. 13. annis archieps̄ colonieñ. vir magne perfectionis: q̄ etiā monasteriū sc̄i panthaleonis fundauit.

Henricus almanus an. 18.

¶ Scūs Wibert⁹ qui cenobiū gemelacēñ. fundauit: claret in lothoringia.

¶ Regino abbas prumiēsis chronicā scripsit.

¶ Zyptine⁹ dux bohemie ad fidē xp̄i ɔuersus ē.

¶ Boleslā⁹ filius ei⁹: nō ɔuersus: q̄ postea fratrē suū sanctū Wenceslaū occidit. s. āno p̄mo ottonis p̄imi: ⁊ ob hoc ab ottone cū tota bohemia supatus fuit: ⁊ vastatus p̄ annos. 14.

¶ Fons sanguinis fluxit ianue: significās cladem statim sequētē p̄ saracenos: q̄ eam ceperūt ⁊ occisis cunctis spoliarūt.

¶ Bohemia ɔuertit̄ ad fidē xp̄i: ⁊ i praga ecclīa cathedral̄ erigit̄.

¶ Sancta mathildis regina vxor henrici claret scītate: ⁊ sup̄ modū humilis ⁊ misericors: que totā stirpem saxonū sua nobilitauit virtute. hec post obitū viri diu i viduitate ꝑmansit: ⁊ monasteria ⁊ hospitalia plura fundauit. in aduersis patientissima. in oꝛonib⁹ ita extitit ꝑuigil: ut totū psalteriū añ matutinas exoluere solita fuerit. tandē spū ꝓphie mortē predicēs: migrauit ad xp̄m: ⁊ sanctā sobolē relinquēs in ɔsolationē totius ecclesie.

¶ Karolus rex francoꝝ a comite hiberto exulat̄: ⁊ martyrizatur paronam.

¶ Elthescanus rex anglie: vir mire deuotiōis floruit ex matre humilis nationis. s. filia pastoris: que preuidit ex se prodire lunam que totā angliā illustrabat: qđ ⁊ factū ē: q̄a iste rex tantā habuit deuotionē ad diuinū cultū: ut nullū mōasteriū dimittēt indotatū.

¶ Adamarus vir sanctus: successor sc̄i odonis: abbas cluniaceñ.

¶ Theodardus abbas sc̄i elie claret sanctitate.

¶ Dani idolatriā postponūt: vsq̄ ad hec eni tp̄a xp̄m colēdo: etiā idolis sacrificabāt: dicētes q̄ dij essent antiquiores ⁊ potētiores eo: sed clericus quidā. s. ansgarius cōtradicens: ignitū ferrū portauit illesus. ⁊ sic fuerunt plene informati.

6133 — 6143

Leo 6⁹ m. 6. di. 15. — Romanus. — Stephan⁹ 7⁹ an. 2. m. 1. di. 2. — Romanus. — Joannes xi⁹ ā. 4. m. 10. di. 15. — Romanus. — Leo 7⁹ ā. 4. mē. 5. di. 10. — Romanus. — Stephn⁹ 8⁹ ā. 3. m. 4. di. 15. — germanus. — Martin⁹ 3⁹ ā. 3. m. 6. di. 14. — Romanus.

934 — 944

¶ Iste stephan⁹ a q̄busdā romanis mutilat⁹ fuit.

¶ Almania circa hec tp̄a plus solito cepit insignes ꝑsonas habere in vtroq̄ statu ⁊ sexu: domosq̄ eius p̄ncipales. s. saxonie: bauarie: austrie: ac ceteras fidei lumine valde illustrauit: sed ⁊ in sapia ꝓbitate plures claruerūt. gloriose: ⁊ noīati sūt in orbe. Sicsic dū vna gens cecidit: altera succreuit: ut nō glorief ois caro: nisi in patre luminū: a quo ē omne bonū optimū: ⁊ oē donū ꝑfectū: ipse est qui ad samuelē olim loquebat̄: dicens. Ego glorifico glorificātes me: ⁊ qui me contemnūt erunt ignobiles.

Bohemia.

Saxonia

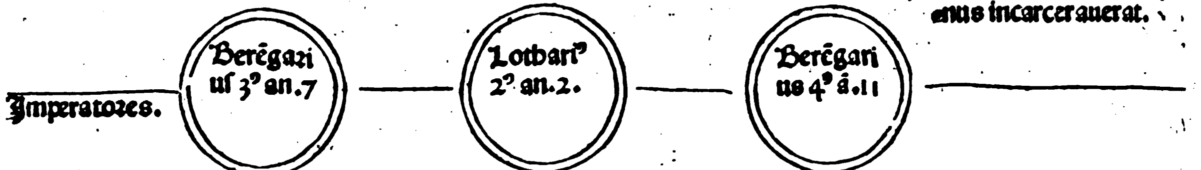
Austria.

¶ Iste berengari⁹ imperauit in ita lia: cui⁹ tpe fuit magnū scisma. Et henricus moritur: ꝛ otto i almania cepit regnare.

¶ Iste lothari⁹ moriēs qñ otto regnauit in almania reliq̄t vxorē noie adaluidā: que postea ei dem ottoni nupsit.

¶ Iste berengari⁹ magna tyrānide pmebat italiā: quare dñs papa ꝛ alij romani voca uerūt ottonē: ut liberarꝫ eos: qđ ꝛ factū ē ꝛ capto p vim beregario: bis exulauit eum: ꝛ relictā lotharij sibi vxorē accepit: quā tyrā nus incarceraverat.

¶ Wençela⁹ pnceps boemie de bono pre: melioꝛ fili⁹ mar tyriçat ab iniquo frē suo. Iste vir sanct⁹ fuit: humilimus ꝛ misericordissimus.

¶ Dūstanus eps cantuarieñ. scūs plura monasteria fun dauit: ꝛ vidicit in die mortis ab angelo. O rex gētiū dña toꝛ omniū: ꝛ vidit beatā mariā ꝛc̄.

¶ Bruno archieps colonieñ vir scūs: frat ottonis pmi: claret in almania: vtrūq; gladiū strēnue gubernādo. ꝛ sci panthaleonis monasteriū in colonia fundauit: ꝛ episco po ducatū ɔtulit: reliquijsq; pluribus ornauit.

¶ Heresis antropomorfitaꝝ in italia repullulat: sed parꝝ pfecit: qa raherius eps ꝛ ceteri extirpant eam.

¶ Maiol⁹ vir scūs: q fuit terti⁹ abbas cluniaceñ. eximij feruoꝛi ꝛ abstinētie: ꝛ repatoꝛ mōastice discipline claret

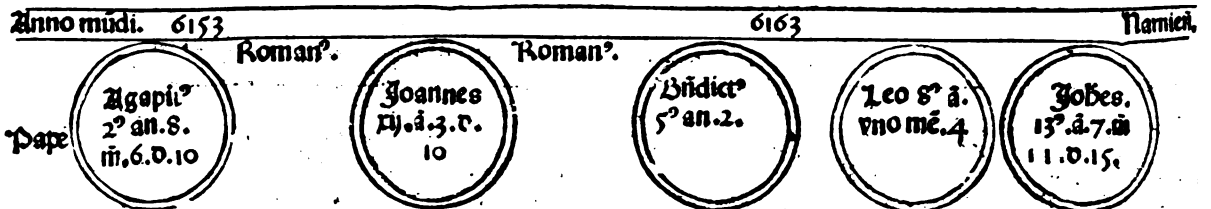
¶ Sāct⁹ odo eps cātuarieñ: ꝛ scūs bruno colonieñ. trās ferūt corpa scōꝝ elisij: patrocli: priuati. gregl. cū baculo sci petri de roma ad coloniā.

¶ Sanct⁹ adolin⁹ in anglia repit: ꝛ in scrinio posit⁹ fuit.

¶ Eduinus rex anglie: q oēs monachos expulit a regno ꝛ scm̄ dunstanū in flandriā trusit: eiusdē facti meritis ab inferis liberatur.

¶ Scisma decimū ecclie fuit int̄ ioannē. xij. ꝛ leonē. viij. qa ioānes cū male intrasset: ꝛ peius vixisset: deposit⁹ fuit: ꝛ leo subrogat⁹. sed tamē leo obtinuit auxilio impatoꝛi licꝫ bis fugatus fuisset.

¶ Scisma vndecimū fuit int̄ benedictū qntuꝫ ꝛ leonem octauū: sed leo obtinuit.

¶ Isti⁹ agapiti tpe scūs odo pmus abbas cluniaceñ. in dño obdormiuit.

¶ Iste ioannes venatoꝛ fuit: ꝛ tot⁹ lubric⁹. Feminas pu blice tenebat: quapp̄ depposit⁹ fuit p ottonē: sed nō curauit. Tādē cū vxoꝛe cuiusdā se ob lectās: a diabolo in tpe pcutit ꝛ sine pnia subito morit. Eya deus eine: q̄dispa res sūt isti prioꝛib⁹. O abyssus iudicioꝛū dei: qs inuestigabit ea: Nec fuit iste digne electus: sꝫ p patrē suū intrusus: quia potens erat.

¶ Iste bñdict⁹ a ro manis eligit̄ ɔ leo nē: sꝫ ab ottone de ponit: ꝛ i exiliū apd saxōes miss⁹ ē: ma lū pncipiuꝫ raro hꝫ bonū finē: time eru⁹ dit⁹ piculo alterius. Scitas papas dimi sit: ꝛ ad impatoꝛes accessit h tpe ut ap paret.

¶ Iste leo coi voto eli git: deposito ioāne. Hic statuit ut null⁹ papa fie ret sine cōsensu ipatoꝛi ꝓpt̄ malitiā romanoꝛū: q suos intrudebant. hic oēs donationes factas ecclie a iustiniano ꝛ ka rolo ꝛ alijs: ottoni con cessit ꝛ suis successoꝛib⁹. ut italiā ab inuasoꝛibus defenderet.

¶ Iste ioānes graue iniuriam passus fuit a ro manis: captus ꝛ exul fact⁹. Sed otto durissime hanc pculit: no bilibus occisis ꝛc̄. ꝛ quibusdā in exiliū missis.

¶ Corpus beati mathei apli ꝛ euangeliste: de pestana ciuitate hrice. In salernū translatū est: principante tūc in ea dem ciuitate gisulpho. In gallia vo karolo frē lotharij francoꝛū regis. Sequēti vo anno otto saxonū rex: romam venit nobiliter cū exercitu: ꝛ a ioanne papa coronat⁹ est. accipiens ab eo totius italie vexillū cum imperij dignitate Professusq; ē iureiurando: seruare fidē romane ecclie. Extunc itaq; otto rex: appellat⁹ est impatoꝛ. Hic in apuliā ve nit cū exercitu: ꝛ oppidū barū expugnādo cepit. Hic etiā ioannes papa: nobilitauit capuā archiepiscopatu. In qua ciuitate principabat̄ pandulphus cognomēto Caput ferreū. Eo tpe Saraceni venerūt in apuliā: ꝛ expugnauerūt ciuitatē grauinā: eamq; ceperūt. Hi quoq; secūdo anno: postħ ceperunt ciuitatē bibinū ꝛ combusserūt.

¶ Imperiū transfert ad almanos. Consilis cā est hic sicut in supiorib⁹ trāslationib⁹: nec pōt infelix homo informari ut illū scopulū declinet: in quo tot iam vidit: etiā potentes piclitatos.

¶ Iste otto pmus erat impator alman⁹: totus victoriosus: z velut alter karol⁹ ecclie dei defensor sollicit⁹ z pmotor singularis: ob qd meruit dignitatē impialē. mltos infideles ɔuertit: benedictū papā z inuasorē ecclie duxit secū ad saxoniā: ibiq; in exilio morit. omnib⁹ tandē pacatis obijt: plen⁹ opibus bonis: diuitijs z gloria ditissim⁹: z prole digna: sepultus made burch: in ecclia sci mauricij: quā pciose fūdauit.

Otto pri mⁿ. ā. 12.

¶ Iste otto fuit fili⁹ ottonis pmi p oia fidelis z strēnu⁹ defensor ecclie: plura bella ɔ infideles habuit: sz i vltio pene totū exercitū amisit in calabria: ipse tn dū tota mēte sanctū petrū inuocasset: mirabilit liberat⁹ fuit: ipse habuit filiā impatoris ɔstātinopoli tani de sanguine romanorū i vxorē z fuit coronat⁹ a bndicto septimo. morit rome: sepultus i ecclia sancti petri honorifice.

Otto secū dus, an. 9

¶ Etgarus rex anglie: pene oi āno monasteriū fundauit.

¶ Athelwoldus reuerēdus eps vintoniensis: multa fecit.

¶ Osualdus reuerēdus vingornie eps p⁹ eboraci archieps: ramesie monasterium fundauit.

¶ Theodoricus eps meteñ. claret z reliquias d italia plures ad se trāsfert

¶ Monstrū in italia: mulier hñs duo capita: z cetera mēbra vsq; ad vmbilicū: vna comedente uel dormiēte: alia qñq; neutrū faciebat: diu vixerūt: z parit tādem obierunt.

¶ Eduard⁹ rex anglie vir scūs claret: q p⁹a nouerca sua interficit: martyrq; efficitur.

¶ Ecclia madeburgēsis gl'iose extruit: z dotat p ottonē pmū: z archieps eius fit pmas almanie. Et nō q tpe ottonis tertij: fuit i ea q dā archieps noie vdo: q p btām virginē pmotus fuit sz p⁹ ppt malā vitā horribilit dānat⁹ ē. Cessa de ludo qa satis lusisti vdo.

¶ Adelbert⁹ vir scūs claruit natiōe bohemus z prim⁹ eps prageñ. reuelante deo pānoniaz veniēs: sanctū stephanū pmū regē vngarorz cū multis baptiçauit: deinde polonos in fide ɔfirmauit. tandē pruthēnis predicās: ibi martyrio coronatus fuit.

¶ Trāslatio gloriosa scōz landoaldi: adriani: amantij fit gandaui.

¶ Ungaria incipit h tpe ad fidē ɔuerti: vbi pmo pdicauit vir dei scūs adelbert⁹ eps pgeñ.

¶ Stephan⁹ prim⁹ rex vngarie xpian⁹: scūs vir fuit. z fit gratia magna populo barbaro: z idolatrie cultui hucusq; dedito.

Roman⁹ 6173 6183 Roman⁹. Roman⁹

Bndictus 6⁹. an. 1. mē. 6. | Bon⁹. vel dōn⁹. 2⁹. ā 1. mē. 6. | Bōifaci⁹. 7⁹ mē. 6. di. x. | Bndictus 7⁹. an. 9. al's 5. m. 6 | Joannes 14. mē. 8. | Joannes 15⁹. m. 4. | Joānes. 16⁹. ā. 10. m. x di. 7.

974 984

¶ Iste bndictus captus fuit: z i castro sci angeli strāgulatus.

¶ Iste bon⁹ vel domnus etiā parū seōit.

¶ Iste bonifaci⁹: p rōanos strāgu to benedicto in papā erigit: z depdata ecclia: fuit in ɔstantinopoli: p⁹ reuersus: ioāni diacono cardinali oculos eruit. ipse deinde subito extinctus est.

¶ Iste bndict⁹ coronauit ottonē secūdū: z fec capi ples rōanorz: con gregauit etiā ɔcilium remēse ɔ regē frācie: vbi gilbertus nigmātic⁹ deponit: z rudolfus restituit.

¶ Iste ioānes. xiiij. i castro sci angeli fame afflict⁹ per qttuor mēses defecit z morit

¶ Iste ioānes xv. etiā parum supuixit.

¶ Iste ioānes. xvj. fuit in armis erudit⁹. z ples libros cōposuit. huc crescenti⁹ patrici⁹ intm afflixit q vrbē exiuerit: z p impatore nūcios mittēt: qd audientes rōani: ipsū reuocāt: z vsq; ad irā pstrati veniā petunt iā enī aliquot ānis experti fuerunt ludū almanorz. vilis ɔditio hominū: nolle obedire nisi cū nō potest resistere: tandē pace facta rome obijt.

¶ Nota q hic occiduntur: sicut in primitiua ecclia: sed nō fiunt martyres sicut illi: par pena sed dispar causa.

Capua.

¶ Circa hec tpa. Stella a pte septētrionis apparuit: habēs splēdorē qui tēdebat ɔtra meridiē quasi passū vnū. Et p⁹ paucos dies: iterū apparuit eadē stella a pte occidētis: splēdor ei⁹ ad oriētem tēdebat. Et nō p⁹ multū: fuit tremor⁹ magn⁹: q plures euertit domos in beneuēto z in capua: multosq; hoies occidit: z in ciuitate apriano plures ecclias subuertit: Ciuitas quoq; frequēt⁹ pene media cecidit. Ciuitatē vo consam pe mediā cū epo subuertit: multosq; hoies oppressit. Ronsam vo ciuitatē: cum eius hominibus submersit.

¶ Iste otto p oia impio z noie dign⁹ iurta patnā pbitatē. Fidelissim⁹ ecclie fuit. Multa bella pspere gessit. Deo z sanctis deuot⁹ extitit Reliquijs scōꝝ venerationē maximā exhibuit: z loca scā sedule visitauit. Hic coronat᷑ ē p greg gorium .5ᵘ. q ɔsanguine⁹ ei⁹ fuit. Tandē p⁹ mltos labores rome vitā finiuit.

¶ Electores imperij p⁹ ottonē tertiū instituti fuerūt: non ꝓpᵗ aliquā culpā saxonū: sꝫ ad pcauedū picula futura. Hi sūt septē. vꝫ Maguntinen̄. treueren̄. colonien̄. Quilibet imperij fit cācellari⁹ hoꝝ. Et palatin⁹ dapifer: dux portitor ensis. Marchio ꝑpositus camere. pincerna bohem⁹. Hi statuūt oīm cūctis p secula sūmū. Palatin⁹ ē comes rheni. Marchio est brādeburgens᷑. Dux saxonū: z rex bohemoꝝ. Ueꝝ ut qdā dicūt: hac occasiōe aquila mltas pennas amisit: z in fine totaliter nudabitur.

Imperatores.

Otto. 3⁹. an. 18.

¶ Karolina stirps eijcit᷑ de regno francie: comes parisien᷑ arripuit regnū circa hec tpa.
¶ Medericus abbas eduen᷑ clar⁹ habet᷑.
¶ Annona pluit de celo z pisciculi parui i. assonia.
¶ Odilo vir scūs: abbas cluniacen̄. successor sci maioli. Hic diē aiaꝝ instituit p⁹ festū oiuꝫ scōꝝ: tpe ioannis decimi octaui: qd postea p totā ecclesiam approbatum est.

¶ Scisma .xij. fuit inter gregoriū qntū. z ioannem xvij. Causa fuit tyrannidis crescentij: z ambitio ioannis: sꝫ paruo tpe durauit: z gregori⁹ obtinuit

¶ Heribert⁹ archieps colonien̄. vir scūs clar⁹ habet᷑.
¶ Herigerus abbas lobien̄.
¶ Adelboldus eps traiecten̄.
¶ Fulbertus eps carnoten̄.
¶ Albo abbas floriacen̄.
¶ Elphegus cantuarien̄. eps: post martyrizat᷑ a danis.
¶ Anfrid⁹ traiecten̄. eps: p⁹ effect⁹ ē Gherardus cameracen̄.
¶ Scūs gherardus eps p⁹ martyrizat᷑ ab vngaris: ligatus sup bigam: z de monte currit.
¶ Gilla virgo prudentissima soror henrici impatoris: p⁹ nupsit scō stephano regi vngarie: z multū iuuit ad plenā ɔuersionē vngarie.

Anno mūdi. 6193 — 6203

		Saxo.		Grec⁹ nō erat papa: sed intrusus.	Gallic⁹	Romanus
Pape	Gregori⁹ 5⁹. an. 2. m̄. 6.	Joannes 17⁹. m̄. 10.		Siluester 2⁹ ā. 4. m̄ 1. di. 8.	Joānes. 18⁹ mē. 5. di. 26.	Johes. 19⁹. ā. 5

Anno xpi. 994 — 1004

¶ Iste gregori⁹ fact⁹ fuit papa ad instantiā imperatoris ottonis tertij: vir venerabilis: z ipsius ottonis ɔsanguineus. dict⁹ fuerat antea bruno z cū parū sedisset: z iam impator ab vrbe recessisset: placentin⁹ intrudit᷑ a crescētio ɔsule ꝓpter pecuniā: z ioānes sext⁹ vocat᷑. Et factū ē scisma diebus paucis. Nā impator reuersus: crescētiū cepit: z capite truncauit. Joannē aūt antipapaꝫ exoculari: z ceteris mēbris mutilari fecit: nihil eū iuuantib⁹ ducatis suis. Quia eni fecit qd nō debuit: passus est quod meruit.

¶ Iste siluester 2⁹ fact⁹ ē papa auxilio diaboli: cui omagiū fecit: ut cuncta ei ad votū succederēt. dict⁹ fuit gilbert⁹: z grām regis frācie inimic⁹ sibi pcurauit. vñ fact⁹ est archieps remen̄. tñ eiect⁹ stati fuit per cōciliū: iubente bñdicto septimo. Deinde gratiā impatoris acqsiuit: z fit eps rauēne: post papa: sed finē solitū cito habuit: vtputa q spem suaꝫ fallacib⁹ demonib⁹ commisit. Sperat᷑ tñ de ei⁹ saluatiōe: ꝓpᵗ certa inditia sepulchri ipsi⁹: z pniaꝫ quā in fine fecit grauissimā: mēbris abscisis z auibus datis ꝛc.

¶ Isti duo ioānes p⁹ se mutuo sederunt: z pm⁹ parū pfuit: alter annis qnqꝫ: sepultus apud sanctū petrū.

¶ Et nō qꝫ iste greg. cū ottone. 3. ordiauit electores imperij: qui deinceps pmanserūt vsqꝫ nūc: nec potuerūt frangi aut alij infringere.

¶ Iste henric⁹ vir scūs fuit dux bauarie: ɔcordit̄ electus pp̄t legalē ⁊ btāȝ famā quā habuit. Et plēs de domo bauarie legim⁹ fuisse nō solū carne: sed etiā mēte ⁊ v̄tutib⁹ nobilissimos. habuit sororē eq̄ v̄tuosaȝ quā scō stephano regi vngaroꝝ dedit: ⁊ totā vngariā ad plenā fidē ꝑduxit. vxor ei⁹ fuit scā kōnegūdis: cū qua in virginitate ꝑmanēs: celibē vitā duxit. Plura bella tā in italia q̄ꝫ i almania ꝯ rebelles iuste ⁊ ꝓspe ɔfecit. tandē btō fine quieuit: sepult⁹ i ecclia bamburgēs̄: quaȝ fundauit ⁊ cathedralē fecit fieri: miraculis choruscās: in vita sci laurētij exemplū ꝑonit̄ de ipso ⁊ vxore.

Heinric⁹ 1⁹ an. 20. vl' 22.

¶ Robert⁹ rex francie cōposuit sequētiā. Sci spūs ⁊c. ⁊ rn̄sor ia. O iuda ⁊ hierusalē ⁊c. Corneli⁹ cēturio ⁊c. cū nota: ⁊ alla. Eripe me ⁊c. ipse fuit vir misericordiaꝝ

¶ Scā kōnegūdis vxor henrici: ⁊ v̄go ꝑpetua claret opib⁹ bonis: postea monasteriū ingressa: obijt miraculis corruscans.

¶ Choreiçantes qdā fuerūt circa hec tp̄a: q̄ ꝑ totum annū saltabāt pp̄t peccatū insolentie: qa in vigilia natiuitatis xp̄i: i cimiterio quodā choreiçādo: impediebant quendā sacerdotē in p̄ma missa quā deuote faciebat: sed qa nolebāt cessare maledixit eos cū imp̄catione dicēs. vtinā sic ꝑ annū saltaretis: ⁊ factū est. fuerūt tandē a btō heliberto absoluti: ⁊ qdā valde penituerūt: ita ut sci effecti fuerūt: ⁊ miracul' claruerūt. Sm̄ quosdā ɔtigit in villa saxonie i ecclia sci magni: ⁊ filia sacerdotis cuiusdā auulsis brachijs saltauit: fuerūt. 19. q̄ꝝ tres femie erant. oēs breuiter obierūt.

¶ Hierusalē iteꝝ capit̄ a saracenis ꝑmittente deo: ⁊ gl'iosū sepulchrū ab infidelib⁹ possidet̄. Judei multis i locis metuētes baptiçant̄.

¶ Luna i sanguinē v̄sa apparuit ⁊ tremot⁹ magn⁹. facla ardēs ⁊ fulgur instar turris cecidit cū magno splēdore: seq̄t̄ fames valida in lothoringia: fonticul⁹ aq̄ i saguinē v̄sus ē. ⁊ multa signa circa hec tp̄a contigerunt.

¶ Mortalitas fuit magna pene ꝑ totū orbē ut sepeliētiū. tedio adhuc viui sp̄ri trahētes obruerēt̄ cū mortuis. Siccitas magna ardor seq̄t̄

¶ Iste conradus multas leges edidit ⁊ pacē districtissime seruare s̄b pena capitl iussit. sȝ comes lupold⁹ accusat⁹ de terra sua fugit: cupiens magis rusticane viuē q̄ꝫ solēniter mori: cui⁹ tn̄ fili⁹ mirabiliter ad imperiū ꝑuenit nutu dīno ɔtra volūtatē cōradi: etiā filiā ei⁹ accepit in vxorē.

Cōradus 1⁹ an. 20.

Aliq etiā dicūt q̄ iste conrad⁹ occis⁹ fuerit anno. 15. imperij sui.

¶ Symeon vir sanctus siracus monach⁹ claret treueris.

¶ Durand⁹ ep̄s leodien̄. fuit de obscuro genere natus.

¶ Haimericus rex vngarie v̄go cū sponsa sua obijt miraculis coruscando: fuitq̄ꝫ filius sci stephani regis.

¶ Campanus doctor insignis ⁊ deuotus maximusq̄ꝫ astronom⁹. hic īuenit errorē paruū in calculatiōe ptolemei q̄ ad mediū lune motū: videlȝ q̄ in. 2160. annis lunaribus deficit vna dies. ⁊ in q̄busdam alijs sil̄r. Excusat aūt tm̄ virū q̄ hoc non ꝑuenerit ei ob defectū ingenij: sed ob penuriā tp̄is. maxime quo ad motū octaue spere: ad quē longū temp⁹ req̄rit̄ ei⁹ theorica ⁊ comput⁹ sunt optima.

6213 — 6223

Sergius 4⁹ ā. 2. mē 6

Tusculanus. Bn̄dict⁹ 8⁹ ā. 11. m̄. 11. di. 21.

Roman⁹. Joannes xx. ā. 9. di. 9.

Tusculan⁹ Bn̄dict⁹. 9⁹ an. 13.

1014 — 1024

¶ Iste sergius fuit sancte vite ⁊ exemplaris ɔuersatiōis sepult⁹ in ecclia sci petri.

¶ Iste benedict⁹ habuit scisma maximū: qa eiect⁹ fuit ⁊ qdā ali⁹ subrogatus. huc p⁹ mortē vidit qdā ep̄s in miserabili specie: dicentē se grauit̄ affligi ⁊ q̄ nihilomin⁹ speraret de misericordia dei: ⁊ nihil sibi ꝓdesse qd̄ pro se factū esset: qa de rapinis fuit: misitq̄ꝫ eū ad ioannē papam ut de tali teca sūmā pecunie acciperet ⁊ paupib⁹ daret: qd̄ ipse fidelit̄ implens: ep̄atui cessit ⁊ timore ꝑculsus sibi ꝓuidens in futurū monasteriū intrauit.

¶ Rogerus ep̄s beluacen̄ tot⁹ inclytus claret.

¶ Scisma. xiij. ecclesie fuit inter benedictū octauū ⁊ quēdam aliū intrusū: sȝ p⁹ bn̄dict⁹ obtinuit: eiecto iteꝝ intruso.

¶ Iste ioānes bellum habuit cū romanis

¶ Iste benedict⁹ fuit nepos benedicti octaui tot⁹ lubric⁹: ⁊ ideo dānat⁹ apparuit cuidā in specie monstruosa ⁊ horribili. Caput ⁊ cauda erāt asinina: reliquū corp⁹ sicut vrsus ⁊ ait: Noli expauescere scito me hoiem fuisse sic tu es: sed sic me repn̄to sicut olim existens infelix papa bestialit̄ vixi. tp̄e ei⁹ scisma scandalosū nimis fuit: qa ipse eiectus erat: ⁊ iterum restitutus: ⁊ iterum eiectus.

¶ Scisma. xiiij. ecclie scandalosū: ⁊ ɔfusione plenum fuit int̄ benedictū. ix. ⁊ alios. ut pȝ infra. Cā fuit mala vita bn̄dicti: aut iniqu⁹ itroit⁹. Hic notat ptolome⁹: q̄ fals⁹ sūmoꝝ pontificū habuit semꝑ malū exitū: ⁊ fuit occasio: ⁊ est cā multoꝝ scismatū. notabile est.

¶ Temp⁹ effeminatū incepit circa ānos dn̄i mille: in q̄ fides xp̄iana valde cepit deficē ꝛ declinare a p̄stina virilitate: ut p₃ in xp̄hia scē hildegard. ꝛ in multis regionib⁹ xp̄ianitatis nec sacra: nec ecclīastici ritus seruabāt: augurijs ꝛ maleficijs intendētes. Et erat sacerdos sic ppls. sed misericors dn̄s ɔtra hec mala iterū p̄les aplicos viros suscitauit: q hāc ariditatē bonis exēplis ꝛ p̄dicatiōib⁹ irrigarēt: dn̄o coopāte ſmonē ɔfirmāte sequētib⁹ signis. Et multi ordines nimio seruore succreuerūt: ut piculosū tēp⁹ illustrarēt: de qb⁹ p⁹ ɔsequēter fit mētio. Et qa iā sepe bī⁹ reformatiōes facte fuerūt pter spem

Imperatores.

ꝛ in sequētib⁹ future fint: iō fatuū ē determinare ꝙ antixp̄s tūc uel tūc veniet pp̄t maliciā tp̄is: qḋ pleriq̄ attentarūt: q̄s oēs fefellit sua opinio: ꝛ euāgelica verifit sanctio: ꝛ ip̄a tp̄is reprobauit experientia. Hoꝝ erroꝝ imensus ē numerus.

¶ Guilhelmus dimonens.

¶ Richardus virdunens.

¶ Popo stabulens.

¶ Elias colonieñ.

¶ Oltertus leodiceñ.

¶ Stephan⁹ leodiceñ.

¶ Beruo augiens. Oēs isti abbates venerabiles circa hec tpa floruerūt.

¶ Guido music⁹ i italia fuit: q inuenit cātū manualē. s. p flexuras digitorū notas dinumerādo p pueris informandis.

¶ Fulbert⁹ carnoteñ. eps in infirmitate visitat a btā virgine: ꝛ de ei⁹ lacte sanctissimo recreatus est.

¶ Gnoto vir spū sapiētie ꝛ scie clar⁹ eps leodiceñ.

¶ Della auguriatrix in anglia fuit: quā demō de ecclia extraxit horribilr.

¶ Adelbert⁹ scūs eps meteñ. claret.

¶ Elbert⁹ abbas gemelatens.

¶ Bardo vir scūs: eps magūtie claret.

¶ Egelmor⁹ archieps cantuarieñ. misit brachiū sancti augustini in angliam. Eius epistolare habet.

¶ Iste henric⁹ fuit gener cōradi. i. filius nat⁹ erat: ꝛ bis ad occidēdū tradit⁹: sed tñ deo ptegēte illes⁹ euasit adhuc puer. Cū aūt impator eēt effectus: monasteriū edificauit i loco natiuitatis sue. Uide pulchrā historiā in chronica martini ꝛ vincētij ꝛc. Hic victoriosus fuit ꝛ italiā intrās pandulphū cāpanie pncipē cepit. Abbatē vuldēses sedauit: q tūc potētissim⁹ fuit: diabolo cātāte. Hūc dīe bellicosum fecit: quē etiā increpauit.

Heinricus secundus. an. 17.

¶ Sanct⁹ theobaldus vir nobilis de francia: reclusus eremita claruit.

¶ Karolphus merciorꝝ regis fili⁹: martyrizat⁹ fuit a matertera.

¶ Edmundus rex vir sanct⁹: a danis martyrizatus fuit.

¶ Corp⁹ gigāt rōe iuenit imēse magnitudīs: incorruptū: cū lucerna q̄ n̄ potat flatu extigui.

¶ Statua marmorea erat i apulia: cui⁹ caput ostendit thesaurū subtiliter.

¶ Palumbus presbyter: rome fuit: nigromāticus: ɔtra quē diabolus orauit: ꝛ obijt.

¶ Mōstr̄ due mlieres i gallia oia mēbra singula vsq̄ ad vmbilicū ꝛ diuisim ope̅rabant: vna mortua: alia supuixit: triēnio mortuā portās.

Anno mundi. 6233			6243			6253	
Pape	Siluester 3⁹. di. 56.	Gregori⁹. 6⁹ an. 1. men. 6.	Clemens. 2⁹. m̄. 9. di. 7.	Alma n⁹.	Damas⁹. secūdus. di. 23.	Leo 9⁹. ā. 5. me. 2. di. 6.	Alma n⁹.	Uictor 2⁹ an. 2. m̄. 3	Alma nus

Anno xp̄i. 1034 1044 1054

¶ Iste siluester elect⁹ fuit expulso bñdicto s₃ ecōtra eijcit ꝛ bñdict⁹ restituit: quo iterū electo grego. substituit: q cū esset rudis lrārū: alterꝝ papā ad ecclīastica officia exequēda secū ɔsecrari fecit: qḋ cū multis nō placeret. terti⁹ supinducit: q sol⁹ vices duorū adimplēt: qb⁹ dimicantib⁹ int̄ se: henric⁹ imperator supueniēs oēs deposuit. ꝛ clemēte₃ 2⁹ substituit: a quo stati se coronari fecit: pmittētib⁹ romāis sine ipsi⁹ ɔsensū: se nūq̄ papā electuros: ꝛ sic qnq̄ cedētib⁹ sext⁹ instituit. verꝝ de isto greg. gilbert⁹ dicit: ꝙ fuit vir scūs: ꝛ ɔtra henricū bellum habuit: ꝛ raptores sci petri extinxit: ꝛ cū magno miraculo sit sepult⁹. ꝛc. vide in chronicis.

¶ Iste clemēs dict⁹ fuit añ fin deger⁹ bābergensis eps: q factus fuit papa per imperatore₃: pp̄t vniōnē recupādam: ut iā dictū est.

¶ Iste damasus fuit inuasor ecclie ꝛ subito defūct⁹ ē. Et statim romani petierūt sibi dari pontificē: s₃ nō teutonicū. ad hoc eni nō poterant inclinari: ex mala ɔsuetudine indurati. Tūc istū leonē virū sanctū ad h̄ inclinauit: ut papatū accipet: sed p⁹ea sibi de hoc fecit ɔsciam: ꝛ resignauit ꝛ denuo est elect⁹. h̄ xp̄m in spē lepsi nocte i lecto suo collocās: māe ipsū nō inuenit. tandē p⁹ laudabilē vitā: scā morte potitus: miraculis claret. ipse multa scripsit ꝛ fecit. Erat ātea eps tuleñ. ꝛ audiuit āgelos dicētes ego cogito cogitatōes paci dic dn̄s

¶ Iste victor vir bonus ꝛ venerabil̄: tꝫ re impiali fact⁹ ē papa. sic eni₃ disposita fuit aplica sedes hoc tpe: ꝙ sci viri dupli ci timore se subtrexerūt. s. diuino ꝛ hūano: qa tāto officio se idignos arbitrabāt: ꝛ tyrānidē romanorū q̄ttidie sustinere tenuit: s₃ cōpellētē imperatore: qdā nihilominus accesserāt sic duplici tiore. tiebāt n. deū offēdē sic vocati: ꝛ etiā offēsā pncipis. iste victor mltos symōiacos deposuit i ɔcilio florētino: ꝛ etiā fornicarios

¶ De pluralitate beneficioꝝ q̄ circa hec tpa nimis inualuisse videt: ꝛ deinceps cōtinuata: multūq̄ dolenda ābitione platoꝝ ꝛ symoniaca labe: q̄plurima scripta scōꝝ patrū habent: detestantia abusiones istas. Et nota ꝙ facile inuētū sunt paupes clerici ꝛ doctores: q pluralitatē bñficioꝝ ꝛ pompā ecclīasticoꝝ reph̄ēderūt: donec offerret se occasio participandi: q̄ accepta coiter auaricia excecauit eos. Fert de qdā mgro magne lrāture: q valde sublimit̄ disputauit ɔtra diuitias platoꝝ ꝛ fastū eoꝝ: q̄si oino sic viuē nō licet ꝛc. hec cū nūciata dn̄o pape fuissent: plausibilit̄ r̄ndit. Demus ei hanc p̄posituā: ꝛ hec ꝛ illa bñficia: ꝛ bene pacat⁹ erit: ꝛ factū ē ita: ꝛ ecce protinus sententiam mutauit: dicens.

¶ Iste henricus videt fuisse homo multū inquietus: & satis afflixit virū sanctū gregoriū.7.papā. & pmo qdē veniā petēs absolutionē meruit: sed nō pseuerauit: qnimo de nouo quendā antipapā ꝯ eū tanq̄ idolū erexit: & iterū gregori⁹ eū excōicauit: & electores imperij ducē saxonie p ipso elegerūt: quē henric⁹ cruēto bello supauit: & tūc romā veniēs cū antipapa suo gregoriū & cardinales psequit: sꝫ stati robertus rex apulie eū fugauit: & papā cū cardinalib⁹ liberauit. fuit nihilomin⁹ vir elemosynis dedit⁹: & sexagies & bis acie collata dimicauit. tandē miserabili morte vitā finiuit in carcere a pprio filio detent⁹. sicut fecit: factū est ei.

¶ Eduardus vir scūs rex anglie claret spū pphie: nec reperi plꝭs aliquos reges i aliquo regno q̄ in anglia.

¶ Elburga vgo scā filia eduardi regis.

¶ Etgitha edgari regis filia virgo sancta claret.

¶ Waltburga vgo sancta & abbatissa fuit.

¶ Berengari⁹ eps turoneñ. errore dogmaticauit de sacramento altaris: & post informat⁹ retractauit & scē vite fuit: sꝫ discipulos cōuertere nequiuit. Et seqt heresis magna q̄ satis afflixit ecclia; lōgo tpe: ipsa negat verū corpus & sanguinē xpi esse in sacro: sed figurā tm̄. Uide de ꝯse. di. ij. ego berengarius.

¶ Lantfranc⁹ eps cātuarieñ magister anselmi: scripsit librū p modū dialogi de sacramento & alia.

Henricus 3⁹ an.48.

¶ Adrianus chronograph⁹ & monachus vuldensis claruit.

¶ Herluinus abbas: monasteriū beccense de suo fundauit.

¶ Siclus magn⁹ annoꝝ finit hoc tpe. s. āno dñi. 1063. ꝯtinens ānos. 532. qui ad rationē omnem pascalis cōputi vtilis est: & ab eno i enū in semetipsū sine errore reuoluit: & sequēti āno siclus mangn⁹ ānoꝝ. 532. a natiuitate dñi exact⁹ incepit: in cuius fine erit labor & dolor: ut quidā dicūt. terminabit. 1595.

¶ Mathildis comitissa triumphatrix inclyta: normādos expugnat. & impatorē debellauit. p ecclia gloriose laborauit: & tādē totū suū patrimoniū sup altare sci petri obtulit.

¶ Petr⁹ damian⁹ doctor grauissime auctoritatis: & religiosus valde.

¶ Anselm⁹ vir scūs eps cantuarieñ. doctor excellens: & beate virginis deuotus.

¶ Scisma. xv. ecclie fuit int alexādrū & codulū epm parmeñ. sed alexander obtinuit: licꝫ impator ꝯtradiceret iudicio cōcilij: & maior ps fuit secum: diu stetit.

6263

Stephanus 9⁹ m̄. 7. di. 28. — Almanus ex lothoringia.

Bñdictus x⁹ mē. 9.

Nichola⁹ 2⁹ ā. 2. m̄. 6. di. 26. — Burgundus.

Alexāder 2⁹ an. 11. men. 6. — Mediolanensis.

1064 — 1071

¶ Iste stephan⁹ pax suuixit. Et sequēs Benedict⁹ cū p vim papatū rapuisset & nouem mensibus sedisset cessit.

¶ Iste nichola⁹ ꝯciliū celebrauit ꝯ berēgariū. q errore dece ptus ꝯ fide dogmaticauit: sed plene correct⁹ reuocauit. ut pꝫ de cō. di. ij. ego berengarius. In eodē ꝯcilio factū ē decretum de electione pape. In nomine domini. di. xxiij.

¶ Iste alexāder statuit: ut null⁹ missam audiat pres bri quē scit habē cōcubinā sub pena excoicationis: ut pꝫ xxxij. di. pret h. & habuit scisma cū q̄dā codulo: sꝫ postea purgauit se i manus corā ꝯcilio de symonia: & codul⁹ tanq̄ symoniac⁹ & inuasor repudiat. hic alexander fuit vir sanctus.

¶ Nunq̄ intellexi materiā hāc pter mō. Quippe q de inope diues: de ꝯtēptibili repēte gloriosus apparuerat. hos btūs hieronymus velut pestes q̄sdā cōtagiosas vitandos pnūciat. Dixit quidā notabile verbū. Qui hꝫ vnū bñficiū cōpetēs: & eo legitime vtit: recto calle ad patriā tēdit q vnū superaddit: vno oculo ꝯscie puat: q aliqd adhuc pl⁹ acceptat: etiā alio lumie puat⁹ totalit excecat: & deinceps q̄cūq̄ pōt coaceruat. hāc maledictionē insatiabil auaricie olim presignauit hieroboā rex isrl. q licꝫ diuini⁹ ad regnū puenerat: stati tm̄ a cultu dei recessit: fecitq̄ duos vitulos aureos: ne ppls isrl ad templū dñi ascēderet. factū ē aūt h vbū in peccatū: ita ut oēs sequētes reges hūc cultū sacrilegū obseruarēt i destructionem regni. ita de ecclastico statu timendū esse: sci viri coiter asseuerāt: & iā in plurib⁹ mūdi ptib⁹ cōpletū cernim⁹. Clerici q nihil possidere deberēt pret rōnabilē ꝯpetētiā: neq̄ se de tpalib⁹ intromittēt oia possidē: oia volūt gubernare. Idcirco ut btūs bernard⁹ dicit: qa ordinē nullū huāt: illuc pperāt: vbi sempitn⁹ horror inhitat. Oli pharisei ꝯ auariciā disputātē dñm deridebāt: & insanū iudicabāt: sꝫ nūc dñs subsānat eos. Caueas lector: q multa occupas bñficia: ne idē facias: neq̄ eadem patiaris. De⁹ nō irridet: sed q̄ seminauerit hō: hec & metet: noli seq ꝯsuetudinē piculosam: noli te p pape dispensationē excusare. Ad oculū vides: q vituli aurei adorant: sꝫ ceti mactāt. Sꝫ q̄ necessitas: q̄ reuerētia ē in h deo exhibita: q de nūero ministroꝝ ei⁹ ppe modū medietas ē resecata: si eni cuilibꝫ bñficio pmittet dari su⁹ possessor: nūer⁹ sermoꝝ dei eēt duplex: q modo ē simplex. Seqre ꝯsiliū eoꝝ: q deo iam in celestib⁹ ꝯiuncti sūt: ne cū vitulis aureis eterno igni ꝯflcris. Quid pdest vltra phibitos bñficioꝝ titulos coadunare: qn etiā simplices coiter videm⁹ in frugali honestate amplius abundare?

¶ Godefridus bullion dux lothoringie: victor gloriosus: p ecclia velut alter karolus vndiq; dimicat: qui tandē hierusalē cepit: fact⁹ ibi rex. Habuit fratrē eque victoriosum baldwinū noīe: qui ei in regno successit: et erat tot⁹ inclyt⁹. Miraculosa bella gessit ꝯ saracenos. Finiē successio regū anglie: et Wilhelm⁹ comes normādorū: interfecto araldo regnat p eo: de quo fit mentio in historia conceptionis beate marie.

Imperatores.

¶ Ordo grandimōtens incohat hoc tpe per scīm virū stephanū nobilē auernorū stirpe pgenitū.

¶ Mures infinite ꝯuenitūt quendā potentē: circumuallantes in quodā ꝯuiuio: et nō poterāt abigi: donec deuorasset eum. idē cuidā pncipi polonie ꝯtigit. mirū valde.

¶ Syracusana ciuitas magnū terremotū sustinuit: et maior ecclesia cecidit dñica die oib⁹ oppressis: quattuor exceptis miraculose.

¶ Maurilius eps rothomageñ.

¶ Cono eps treuerorū: cui⁹ tpe multa corpa martyrū inueniunē: quos olim rictiouarus occidit.

¶ Arnulphus abbas scūs: post archieps lugdunens. ordinē regularis vite instituit.

¶ Ursmarus presul scūs: eccliam sci petri fundauit: ipso sibi reuelante in flandria.

¶ Ordo canonicus cepit florere in beluacensi ecclia: qui pmo ab aplis: postea a btō augustino regularit' institut⁹ sub magistro iuone pposito: post carnotensi epo.

¶ Ordo cartusiens scīssimus incepit hoc tpe: q teste btō bernardo inē oēs ecclesiasticos ordines pmatū tenet: nō rōne tpis: sꝫ rigorositatis. vñ ipse vocat eū speciosissimā colūnā ecclie. Licet qa ppē nimiā abstinētiā paucis portabilis erat: et ne diu parui⁹ manēt postea ab ecclia moderatus fuit: nec vnq̄ a sācto pposito cecidit: singulari a spiritu sancto preseruatus vsq; hodie.

¶ Bruno vir scūs natione colonieñ. et magister i theologia cū sex alijs venerabilibus claret viris: q cartusieñsium ordinē inceperūt in dioceśi gratianopolitaneñ.

¶ Hugo vir scīssime et castissime vite claruit: eps gratianopolitanus: q in. 53. annis nulli⁹ femine faciem vidit: vna paupcula excepta: q̄uis quotidie plurib⁹ ꝯsilium et auxiliū dederit: ꝯfessiones etiā recipiēdo. Hic sci cartusiani ppositi pcipuus cooperator fuit: et postea etiā habitum a scō brunone sumpsit: insigneq; exemplū pbuit.

¶ Translatio sci nicholai de mirrea ad barēses. Et corpus sci clementis primi epi meteñs inuentū est metis: quē apli ibi ordinarūt: et decēmilia pegrini occisi sūt hierusalem per arabes.

¶ Solita picula plura cōtigerūt circa hec tpa. s. inundatio aquarū nimia cū dāno imēso. Aues domestice siluestice fiunt: pestilētie maxime: et plures sacro igni cōsumpti sūt exesis carnib⁹ et mēbris instar carbonū. Terremot⁹ in anglia: ut edificia emin⁹ resilirēt: et furor ventorum q 600. domos londonie ꝯfregit. Fames et ictus fulgurum vltra modū etc. et fons sanguinis. 15. diebus emanauit: et diabol⁹ palā locut⁹ ē hoib⁹: i pago q̄dā visibilit' apparēdo.

Anno mundi. 6273 — 6283

Abbas cassineñ. naudē summus. — Cluniaceñ.

Pape — Gregori⁹ 7⁹ ā. 12. m. 1. di. 4. — Victor 3⁹ an. 1. mē. 4. di. 7. — Urbanus 2⁹ an. 12. men. 8.

¶ Scisma. xvj. ecclie. fuit inter gregoriū et archiepm raueñeñ. Cā fuit tyrānidis imperatoris: et dissensio quorūdā epoꝝ: maius fuit oib⁹ ante habitis: durauit vsq; ad vrbanū secundū.

Anno xpi. 1074 — 1084 — 1086

¶ Iste gregori⁹ fuit vir scūs: et multas psecutiōes p iusticia ppessus ē. hic antea dicebaē hildebrand⁹: et fuit legat⁹ in gallia: et dure pcessit ꝯ symōiacos. Quēdā etiā epm miraculose vicit de symōia: qa nō potuit dicē spiritui scō. Fact⁹ aūt papa synodū celebrauit: in qua ꝯ eos sibi zelo pcessit: et ꝯtra pslīros vxoratos amouēdo eos a diuino officio. Fuerunt eni tēpa satis arida. Et qa iusticie rigorē nisus est tenere: solito more ꝯtra eū multi insurrexerūt. Et pmo cinthi⁹ pfecti fili⁹ eū cepit: cū primā missam i nocte natiuitatis xpi celebraret: et in turri sua posuit. sed romani turrī destruūt: et papā liberāt: et miserū cinthiū illū extra vrbem eijciunt. Deinde imperatorē excoicauit ppē discidiū: q p⁹ veniēs ad ipsum et plurib⁹ diebus nudis pedib⁹ sup glaciē stans: vix absolutionē impetrauit: sꝫ imperator nō pseuerauit in humili obediētia quā cepit: qnimo in Wormacia ꝯtra eū pretensū ꝯciliū celebrādo: aliū loco sui eligi fecit ab epis: et fit scisma longo tpe. Insup adhuc in castro sci angeli ab imperatore cū cardinalib⁹ incarceraē: sed p regentē apulie liberaē. Tandem in apulia moritur miraculis coruscans.

¶ Iste victor per somniū vidit deū sue dignatiōi i solitudine cartusie habitaculū ꝯstruētē et diciē q spū prophetie pollebat. fuit extinct⁹ p venenū i calice missum.

¶ Iste vrban⁹ antea dictus ē odo: et fuit monachus cluniaceñ. multūq; laborauit in ecclia. regē francie excoicauit ppter adulteriū. cōciliūq; pmo celebrauit apud clarummontē: in quo statuit horas btē marie dici quotidie: et in sabbato solenniter officiū fieri. dicitur q h btā virgo scrib⁹ in cartusia reuelauit. Aliud cōciliū turonis celebrauit p recuperāda terra sācta: et puocauit pplm occidētalem ad trāsfretandū: qui tūc in lances dñi triumphabāt. hic habuit magistrū brunonē pedagogum: qui fuit prim⁹ prior cartusie: quē etiā lateri suo sociauit in papatu: et multū pfectū in ecclesia fecerunt.

¶ Parisius horribile miraculū ꝯtigit de quodā magistro magni noīs: q ter exclamādo dixit se damnatū. quapropter multi solēnes viri: seculo abrenūciauerūt: et diuersas religiōes instituētes celebre nomē posteri reliquerūt et exēplū. Circa hec etiā tpa fit translatio sci nicholai: ad ciuitatē venetiaꝝ: de baro apulie ciuitate: tpe dñi petri patriarche gradeñ. et henrico cōtareno epo castellano. atq; vitale michaele venetiaꝝ duce.

¶ Terra scā hoc tpe ex magna pte recupata ē: z hierlē z sepulchꝝ dñi gloriosū cū antiochia: z aliis ciuitatib⁹ multis de manibus saracenoꝝ. Credunt transfretasse vltra .200. milia xpianoꝝ. Quant⁹ āt cel⁹ fuit in oī ppl'o ad h opus pficiēdū: z quō ex oī statu senes z iuuenes: diuites z paupes ɔfluerēt nemine ɔpellēte: vix aliqs sine lacbrymis aut dicere vel audire posset. Passagiū eni istud fuit bte virginis marie: que mirabilit duxit z ptexit pugnatores suos: sicut ostēsū fuit in visiōe. Principes fuerūt plures .s. godefrid⁹ bulion: q etiā leonē iterfecit: z fres ei⁹ eustachius et balduinus: boamund⁹ dux apulie: hugo frater regis frācie: z plures alii: q pfide se discrimini dātes: et gloriose vicerunt: z nomē eternū sibi acquisierūt in oibus magnifice a dño delectati. Uide historiam.

¶ Lancea dñi repta est in antiochia a quodā rustico: cui btūs andreas appuit: z locū ostēdit. z qdē p currēdo ignē 13. pedū cū ea: totū exercitū letificauit z certificauit: eo q minime lederet: sic dñs sibi apparēs mādauerat.

¶ Iuo carnoteñ. eps abbreuiādo ɔpilauit decretū aplicū p⁹ isidoꝝ: z p⁹ eū hugo catalauneñ. post quē gratianus.

¶ Helimand⁹ laudumeñ. eps clar⁹ habet.

¶ Hugo cluniaceñ. abbas: vir scūs claruit h tpe.

¶ Iste henric⁹: sat excessiu⁹ fuit in qbusdā: z pmo erga patrē suū quē cepit: z in carcē eū mori fecit. etiā ɔ pontifices romāos: eo q debēt resignare iuestiturā epoꝝ z abbatū: z nollet sicut nec pater ei⁹ tandē ad coꝝ rediēs obediuit: z multa damna ecclesiis illata fideliꝫ restituit. morit tādē sine ple iusto dei iudicio: qa patrē suū dehonestauit: quod valde sepe ɔtigit aliis filibus.

Henricus 4⁹. an: 15.

¶ Toletū ciuitas hispanie nobilissima tollit h tpe de manib⁹ saracenoꝝ p aldefonsū regem octauo anno obsessionis.

¶ Ordo cistellensis incepit sub herdingo abbate. Et nō q non eque ordines creuerūt.

¶ Soles duo apparuerunt terremot⁹ magn⁹ fuit: stella p diem fulgurauit: in italia pluit sanguis. in antiochia terra absorbuit plura edificia: z porcellus nascit cū capite humano: pullus nascit quadrupes: z mulier quedā enixa fuit monstrū: ante sic homo: retro facies canis: z cetera membra.

¶ Ordo cistercieñ. incepit p robertū abbatē: z albericū successorē eius. z vident quasi secundarii reformatores ordinis sci benedicti: cui⁹ regulā habēt: z multas curiositates z abusiōes abdicarūt: z simplicit fm sanctā simplicē regulā viuere ceperūt: z mirabilit in breui tpe creuerūt in oibus. habuit viros sanctissimos: z plures nūero zc.

6293 — 6303

Pascalis 2⁹ an. 10. mē. 5. d. 7

Tuscus.

¶ Scisma .xviii. ecclie fuit int pascalē secundū z tres platos .s. albertū: arnulphū: z theodoricū: q fauore impatoris erexerūt se: sed mala morte perierūt. z pascal' obtinuit qa iuste electus fuit: z deus fuit pro eo.

¶ Hildebert⁹ cenomāneñ. eps multa scripsit: claretq

1094 — 1104

¶ Iste pascalis diligent laborauit p ecclia ɔ impatores z reges. sup resignatione inuestiture epoꝝ z abbatū. z sat pfecit. multa etiā ppessus est a falsis fratrib⁹. Etiā impator ipsū cepit cū cardinalib⁹. z p duos mēses in vinculis tenuit. z scisma habuit. in oibus tñ triūphauit. z gloriosū z pacificū finē habuit: sepult⁹ rome in ecclia sci saluatoris. Et ecclesia rectissime cōpatur lune: que crescit z decrescit. z quasi deficere videt: sed tamē ad plenum reuertit. pter illuminationē solis eterni: qui est xps dñs sponsus eius.

¶ Petrus alfonsus doctor notabilis fuit iudeus nat⁹. sed ɔuersus postea scripsit aliqua eleganter.

¶ Wilhelmus rex anglie pessimus obiit. percussus a deo. qa nullū cōuentū fieri pmisit.

Toletū ciuitas hispanie.

¶ Circa hec tpa de mense aprilis. in venetia lyguria: emylia atq flāminia: italie puinciis. in gallia quoq transalpina: multoꝝ domus contritis hoibus: plura edificia simul z ecclie: ingenti terremotu cōcusse ceciderūt. Eodēq āno mēse iulio. xvii. kal' augusti feria secūda luna passa est eclypsim in signo aquarii. ab viii hora noctis vsq matutinū. Tertio idus decēbris feria qrta luna in signo geminoꝝ passa ē eclypsim a qnta hora noctis: usq in .ix. horam noctis eiusdē. Eodē mēse post solis occasū: vsq in tciā horā noctis: celū rubeū quasi ignis apparuit: a tota septētrionali pte: vsq ad arcton. Sequēti vo mēse ianuarii pascalis papa rome defunctus est.

Bernard⁹ incipit clarescere adhuc iuuenis: q p⁹ intrauit ordinē cistercien. deinde factus abbas claräuallē fundauit. H creuit in doctorē magnū ꝛ aplicū virū. Tot miracula fecit: ꝛ tm̄ honorē habuit: vt filiis ei in his nūq̄ credit fuisse. vide vitam ꝛc. Pater 160. mōasterioꝝ fuit: ꝛ velut alt moyses habitus ē vbiq̄

Iste lotharius vir bonus extitit: ꝛ fidelis eccle: ꝛ coronatus fuit ab inocētio secūdo quē etiā fideliſ iuuit ꝯ petꝝ leōis hic būn bernardū in maxia reuerētia hūit: ꝛ alios viros religiosos quoꝝ etiā meritis magnas victorias se gloriebat obtinuisse: ꝛ pcipue ꝯ rogeꝝ inuasorem regni sicilie: quē fugauit: ꝛ aliū substituit de cōmissione domini pape.

Ordo tēplarioꝝ incepit hoc tpe: q pri⁹ albis vsi sūt mātellis: post rubeā crucem iuppositā portauerūt: Et hugo ꝛ gāfred⁹ fuerūt pmi fūdatores ei⁹: ꝛ btūs bernardus regulam composuit.

Imperatores

Lothari⁹ 3⁹ dux saxōie ā. 12.

Malachias vir scūs archieps hibernie claret: q totā illā gentē reformauit: ei⁹ vita bernard⁹ scripsit.

Ordo premonstraten. incepit per virum dei notbertum ꝛc.

Stephan⁹ vir venerabilis abbas cisterciȷ terti⁹ claret: q būn bernardū cū frib⁹ suis ad ordinē suscepit.

Extra romā in monasterio sci laurētiȷ: monach⁹ qdā admirās quō ꝛc āgelo soluto audiuit. Sic potuit xp̄s clauso pdire sepulchro.

Hugo de scō victore claret pisius: natiōe saxo: doctor magn⁹: q alter augustinus dicebat tpe suo.

Sanctus gherard⁹ bituren. eps: ꝛ sanctus anselmus laudunice ciuitatis eps: qui glosas interliniares in psalmis ordinauit.

Richard⁹ de scō victore pietate plen⁹: ꝛ doctor floridissim⁹ claret.

Tyrus capitur a xp̄iāis ꝛ leodiū mltis plagis atteritur. terremotu ꝛc. ꝛ balduin⁹ rex hierusalē capit.

Acies in celo apparuerit

Mosa suspēditur: ꝛ alia mlta mōstra fuerūt. q fortē tartaroꝝ tyrānidē prime futurā signarūt. Uent⁹ marim⁹ fuit. turres ꝛ edificia subruit. Fladria ex pte submergit.

Tartari pmissiōe diuina. circa hec tpa mōtē exisse putat in q clausi fuerūt in magna miseria ꝛ fame: quia nimis multiplicati erāt. Hēs vilis ꝛ sterilis: ꝛ plagarūt p⁹ mūdū oia subiȷciētes: iux illud moyst. In gente stulta irritabo illos. Mirū valde quō illi qui i maxima fuitute fuerunt: iā nō armis: sȝ pellicius ꝛ baculis oia prosternunt: ꝛ dominant vniuersis. Hec iudicia tua dn̄e. sic olī assyriȷ: medi: ꝛ persi: greci ꝛ romani gothi: hūni. ꝛ vandali. saraceni. ꝛ arabes. hulgari. affricani. franci. almani. turci. hispani. ꝛc. flagella iracūdie tue fuerūt quilibet expti i tpe suo: eo q homo noluerit obedire tibi. ꝛc.

Anno mūdi. 6313			6323
	Campan⁹	Burgund⁹	Honorien.
Pape	Gelasius 2⁹ ā. 2. d. 5	Calixtus 2⁹ ā. 7. m̄. 10. di. 11.	Honorius 2⁹. ā. 5. m̄. 2. di. 8.
Anno xp̄i. 1114			1124

Iste gelasi⁹ timore henrici imperatoris cū cardinalib⁹ galetā accessit: ꝛ deinde p mare veniēs in burgūdiā: apud cluniacū mortu⁹ est ꝛ sepult⁹. idē imperator scisma ꝯtra eū fecit: erigendo quēdā benedictū hispanū: qd etiam postea cū calixto continuatū est.

Iste calixtus fuit fili⁹ comitis burgundie: ꝛ elect⁹ fuit in locum gelasiȷ: ꝛ dū rediret romā: pretensū benedictū cepit: ꝛ egtare ante se fecit sup mulam ignominiose: ita ut vsa facie cauda p freno vteret ꝛ vsq ad vrbē ageretur: vbi trusus fuit in carcerē. Et papa cū impatore pacē fecit. Hic tholose synodū celabrauit: i qua dānauit fictos quosdā religiosos: q plures hereses secrete ꝛ publice seminabāt ꝯ sacra ꝛ bona ecclīaꝝ. Fecit libellū de miraculis sci iacobi Statuit etiā historiā karoli descriptā a btō tulpino remen. archiepo. Fundauit monasteriū boneuallis cisterciȷ ordinis.

Scisma. xvliȷ. ecclie fuit hoc tpe: qa benedict⁹ quidā fauore imperatoris erexit se cōtra gelasiū: ꝛ etiā ꝯtra calixtū ꝯsequen. sed miserabilit periȷt: ꝛ q iuste electi fuerūt obtinuerūt more solito.

Sethçelo vir sanct⁹ in dioceſi treuerenſi fuit: q etiā brumali tpe in mediȷs niuibus totaliter nudus incessit.

Iste honorius i gratiā recepit rogeriū ꝛ inuestiuit eū in ducatū apulie facto homagio q fuit rex sicilie. ꝛ magna p⁹ p fide fecit. hic duos pt̄iarchas deposuit. aglegien. ꝛ venetū. qꝛ repperit eos fauisse scismaticis. morit tādē rome. sepult⁹ in ecclīa lateranen. ꝛ idē rogeri⁹ p⁹ ab innocentio remouet: qꝛ sibi ꝯtrarius fuit.

Siccitas magna fuit: ut flumina: lacus: fontes. putei siccarent ignis in terrā subintrās biennio nō potuit extingui aq̄: ꝛ fuit plaga horribilis. ꝛ qdā mulier q̄tuor masculos peperit.

Ordo sci ioānis baptiste hierosolimitani inchoat hoc tpe a venerabili raymundo viro opibus misericordie dedito: ꝛ valde creuit. hi fouent se pauperibus seruituros.

Petrus abaelard⁹ insignis fuit doctor: sed in heresim cadens ab innocētio ꝯdēnat. pciū redēptiōis euacuauit.

Joannes de tpib⁹ morit qui vixerat.361. ānis. fuit enim armiger karoli: ⁊ vsq ad hec tpa durauit.

Iste cōradus fidelis ⁊ inclyt⁹ pnceps fuit. ⁊ qa h tpe fuit bonū regimē i ecclesiastico statu: ideo pncipes pmpte obediebant ppt exemplaritatē platorū. vn iste rex cruce signat⁹ erat a btō bernardo: ⁊ trāsfretauit cū multis: ⁊ miraculosa bella gessit: p dilatione dominij xpiani in terra sancta. passus est etiā magna dispendia ppter dolum grecoꝝ.

Passagium magnū ɔtra saracenos factū ē: ⁊ lothari⁹ ⁊ lodouicus crucem susceperūt: ⁊ btūs bernard⁹ diuino doctus spū: crucē pdicādo plures puocauit: sed nō ɔtigit sicut sperabat: qa greci dolū magnū fecerant cū calce farine mixta intoxicantes exercitum.

Cōradus 2⁹ an.15.

Pius lodouicus rex francie claruit: q magna p fide fecit ⁊ a btō bernardo cruce signat: ⁊ vltra mare trāsiēs capt⁹ fuit: ⁊ multa dāna passus est: ⁊ multa prelia gloriose gessit. Et henric⁹ frater eius monachus efficit: post eps.

Visiones tondali facte sūt in hibernia horribiles. ⁊c.

Visiōes sancte elisabet hoc tpe facte fuerūt

Visionēs scē hildegardis virginis ⁊ pphie plurime apud treuerim facte fuerūt.

Scisma decimūnonū eccl'ie fuit int innocētiū secūdū: ⁊ petrū leonis: ppter discordiā eligentiū: ⁊ innocenti⁹ obtinuit: qa maior pars erat secū. ⁊ btūs bernard⁹ p septē annos laborauit p vnione fortit ⁊c.

Comes mariēsis fact⁹ ē humilim⁹ conuersus in cartusia.

Rogeri⁹ rex sicilie grecos vastauit vsq ɔstantinopolī ⁊ lodouicū regem francie a vinculis liberauit.

Theobaldus comes campanie: vir totus misericors.

Hugo folieti scripsit librū de castro anime ⁊c.

Gratianus monach⁹ decretū cōpilauit: ⁊ ab eugenio approbat: ⁊ eps fit in tuscia inclusiua: vnde oriundus fuit.

Petr⁹ lumbard⁹ eps parisiens frater gratiani: libꝝ sniaꝝ edidit.

Petrus comestor frater gratiani ⁊ petri lumbardi historiā scholasticam composuit ⁊ alia.

Edissa q olim dicebat rages medoꝝ: semp inuicta ⁊ scā: h tpe destruit

6333 6343

Roman⁹. Tuscus. Bononien. Pysanus.

Innocēti⁹ 2⁹ an.14. mē.7.di.8

Celestin⁹ 2⁹ men.5. di.10.

Lucius 2⁹ m̄.11.di.4

Eugenius 3⁹ annis 5 m̄.4.d.20.

1134 1139

Iste innocenti⁹ fuit vir valde deuot⁹: ⁊ tales suo lateri sociauit. hic habuit scisma p septē annos ɔtra petrū leonis: qui se anacletū noiauit: ⁊ p vim papatū rapuit adiut⁹ a suis amicis: qd vidēs innocēti⁹: cū duab⁹ galleis fugit in galliā vbi fuit gloriose suscept⁹ a scō bernardo: q tūc oēs reges ⁊ principes in manib⁹ suis habuit: ⁊ puocauit eos ut reducerēt dñm papā ad sedez suam ⁊ plura de eo narrant i vita bti bernardi: tandē pacatis oib⁹: ⁊ horribilit diuino iudicio aduersarijs cōsumptis: pacifice ⁊ vtiliter ecclesie presedit. sepelit in laterano gloriose.

Iste celestinus pap sedit. sepelit in laterano

Iste luci⁹ iste pap pfuit: qa ābo i pestilentia breuit obiert sepult⁹ in laterano.

Iste eugen⁹ aā fuit monachus bti bernardi in claraualle: ⁊ miss⁹ ab eo romā cū alijs p instauratione monasterij scī anastasij: ⁊ ibi abbas efficit: ⁊ nō longe p⁹: ex insperato in papā elect⁹ est. hic cū eēt simplex: deus eū mirabili grā ⁊ eloquētia pfudit. beat⁹ etiā bernardus illū solēnē librū de cōsideratione ad eū scripsit. Romani autē solito more feruescētes seditionē faciūt. Qua ppter vir scūs dedit locū ire: ⁊ in gallijs veniēs pristinū locū dilecte clareuallis humiliter benigneq visitauit: alloquit frēs nō sine lachrymis: memor pristine ⁊ tam pulchre quietis iam pdite miscēs sermōib⁹ anxia a corde suspiria: hortat ⁊ cōsolat: ⁊ se inter eos fratrē ⁊ sociū non dñm exhibet uel magistrū. Mirant oēs in tāta altitudine humilitatē imobilē: ⁊ in tam excellenti culmine ppositi scī pmanere vtutē: ut altitudine sociata humilitas p officio exteri⁹ fulgeat: ⁊ p virtute nequaq interi⁹ inanescat: adherebat carni eius lanea tunica: ⁊ dieb⁹ ac noctib⁹ cuculla vestibus: sic ibat sic cubabat: int⁹ monachi habitū retinēs extra se pontificē ⁊ morib⁹ ⁊ vestibus exhibebat. Rem difficilē agens diuersarū in vno hoie ppietatē exhibens psonarū. sagmenta ei circūferebant ⁊ puluinaria: lect⁹ eius pallijs optus cortina ambiebat purpurea: sed si reuoluēs opimenta inuenires supiectis laneis cōplosa stramina ⁊ paleas cōglobatas. Homo in facie: deus videt in corde: ipse vo bona corā deo ⁊ hoibus puidebat: eternū oibus monachis ⁊ pontificibus exemplū relinquēs. Demuz vale dicens fratrib⁹ cū multis lachrymis: solitis inquietudinib⁹ reddit: romāq reuersus gloriose suscipit clamantibus vniuersis. Benedictus q venit in noie dñi: obijt tandē in magna scitate suis meritis illustrando romam miraculis pluribus: sepultus in basilica scī petri. Morit statim etiā beatus bernardus eodem anno.

¶ Iste federicus fuit vir magnorum operum: ita ut quidam dicant: quod post karolum magnum in gestorum magnificentia: orbis similem non habuit. Et non: quod huiusmodi comparationes sunt cum moderamine accipiende: non simpliciter: sic solet dici de salomone: Potest enim esse quod aliquis simplex miles in aliquo negocio ita magnifice se habeat: quod vere dici potest de eo quod nunquam similem habuerit: in illo. scilicet non in omnibus etc. Verum idem iste federicus in vno crimen glorie sue intulit: quod cum alexandro papa altercauit et contra fas scismaticos fouebat longo tempore. Verum postea penituit: et veniam petens crucem pro satisfactione suscipiens vltra mare iuit: et post magnos triumphos: in quodam fluuio submersus fuit improuise.

Imperatores.

¶ Boemia fit regnum: ante ducatus fuit. Sol obscuratus fuit hoc tempore Fames magna facta est. Terremotus maximus fuit. Antiochia cum tripoli et damasco ceciderunt 50. milia hominum submerguntur: et mare retrogradum versum est. Tres lune apparuerunt: et in medio signum crucis: et tres soles visi sunt: et post sol obscuratus iterum fuit: ab hora sexta vsque ad nonam.

¶ Willhelmus eremita sanctissimus claruit: olim dux aquitanie: et comes pictauiensis. Hic primum totus dissolus fuit: et propter scisma a beato bernardo cum venerabili sacramento territus fuit: postea lorica sup nudo vestitus.

¶ Guilelmus puer in anglia crucifigitur a iudeis: in die sancto parasceues. Et erat tunc puer ibidem: qui vidit infernum.

¶ Pestilentia sacri ignis fuit: et puer quidam liberatus ab igne: qui omnem historiam mundi: textum euangelij: actus apostolorum tanquam in libro legeret alijs pronunciauit.

¶ Petrus tharantasiensis episcopus: vir integerrime religionis

¶ Norwegia conuertitur ad fidem: vbi primum predicauit cardinalis albanensis postea papa.

¶ Corpora sanctorum trium regum transferuntur de mediolano ad coloniam per rainoldum archiepiscopum coloniensem. et extunc colonia floruit.

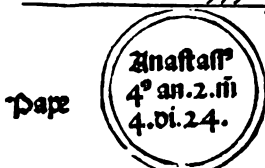
¶ Visio horrenda facta lingonensi episcopo a quodam eremita iam defuncto qualiter, 30. milia hominum decesserant secum: et quod sanctus bernardus statim euolasset: tres in purgatorium descenderant: omnes alij in inferno perpetuo cruciandi dimersi fuerunt.

¶ Sanctus thomas cantuariensis archiepiscopus martyrizatur hoc tempore in anglia: multis clarus miraculis: et henricus rex anglie misit solennes ambasiatores: et excusauit se de nece eius: et crucem suscepit post triennium etc. Canonizatur ab alexandro.

¶ Sanctus bernardus canonizatur per alexandrum tertium: et propter occursum populi prohibuit eum abbas: ne plura miracula faceret: et obediuit mortuus.

Anno mundi. 6353 — 6363

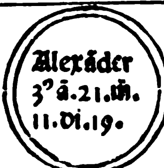
Pape

Romanus.

Anglicus

¶ Iste ordinem cartusiensem confirmauit cum subscriptione omnium cardinalium: suscipiens eum sub protectione sancti petri et sua: dando priuilegia aliqua: quibus lucius et alij numero. xi. plurima supaddiderunt et monasteria erexerunt.

Anno christi. 1154 — 1164

¶ Iste anastasius fuit abbas sancti rufi valentiniensis diocesis. et deinde in cardinalem: et post in papam assumitur. Hic fecit palatium nouum apud sanctam mariam rotondam. Moritur: sepeliturque in laterano.

¶ Iste adrianus natione anglicus fuit: episcopus albanensis. vir magnanimus. et vbi dei cum zelo predicator egregius. Regem sicilie et romanos compescuit cum censuris. Ipse ante legatus fuit in norwegia: et gentem illam barbaricam conuertit et instituit. post electus in papam: officium suum honorificauit. Et dicitur quod primus papa fuit qui cum curia in vrbe veteri moram contraxerit hic fecit gironem in radicofano: et turribus muniuit: et multa comparauit a comitibus circa locum sancte christine. sepultus est in vaticano.

¶ Iste alexander vir strennuus habuit longum scisma. 17. annorum et quattuor scismaticos vicit successiue et excoicauit: qui omnes mala morte perierunt: preualuit etiam contra imperatorem: et ad vnionem reuocauit. Duo concilia celebrauit vnum turonis. aliud in vrbe: tandem omnibus non sine graui labore compositis: puta qui aduersus talem regem dimicauit gloriose romam reuertitur: et eos qui propter perseuerantiam eiecti fuerunt: restituit: moritur post: sepultus in pace christi.

¶ Scisma. xx. ecclesie fuit inter alexandrum et quattuor scismaticos: sed alexander obtinuit. grande fuit annorum. 17.

¶ Heresis Waldensium seu pauperum de lugduno incepit: cuius inuentor fuit Waldensis ciuis lugdunensis: qui cum diues esset relictis omnibus paupertatem euangelicam seruare voluit: et scribi fecit aliquos libros biblie in vulgari: cum nonnullis sanctorum auctoritatibus: quas minus sane intelligens: suo inflatus sensu apostolorum officium vsurpauit: predicando vbique: et suos ad predicandum mittendo: errores plures seminauit. Moniti autem: responderunt. deo magis obediendum quam hominibus: prelatos et clerum aspernando. tandem contumaces excoicati sunt: et expulsi a patria: post in concilio heretici denunciati sunt. Et factum est in grande malum et laqueum magnum simplicibus et deuotis personis scandalum immensum. et vtinam hodie esset finis.

¶ Sanctus ricardus fuit q a iudeis martyrizat⁹ fuit pisiis: ⁊ iudei expellūt a regno
Scūs petr⁹ monocul⁹ abbas claraualłis fuit:
¶ Ordo guilhelmitaꝝ a scō guilhelmo eremita olim duce aquilegieñ: nomē ⁊ originē traxit eius discipul⁹ fuit scūs albertus eremita: q ordinem istum educauit.

¶ Scā alpiadis virgo scīssima claret q̄ humiliter nata: subulca erat: in terra senoneñ. cibo spūali vtebatur: multas hñdo reuelationes s; nullo corporali: tamen venusta facie.
¶ Scūs hugo eps lincolnieñ ordinis carthusieñ: in anglia inumeris claret miraculis.

¶ Iste heinricus fuit fili⁹ friderici ⁊ accepit ɔstantiā filiā regł sicilie in vxorē occasiōe cuius subiugauit sibi totū regnū apulie: fugatis illis qui illud tenebant.

Henricus
qui ntus.
an.8.

¶ Hierusalē iterū pmittēte deo capit a saracenis ⁊ gloriosū sepulchrū cum sancta cruce ꝓpter peccata xp̄ianoꝝ: ⁊ p̄cipue luxurie ⁊ crapule: ⁊ rarus erat in monasterijs: rarior ꝗ in seculo quē nō morbus luxurie infecisset: ⁊ qa tota terra sordescebat facinorib⁹: ideo proiecit dn̄s popolū suū ⁊c̄. Passagiū grāde ordinat tp̄e clemētis tertij. ⁊ federic⁹ imꝑator crucē accepit ⁊ multi p̄ncipes cū eo: ⁊ fact⁹ ē ɔcursus maxim⁹: sed parū pfecerūt: nec aliqd recuꝑauerūt: p̄ter solam achos: que dicit tholemaida.

¶ Scūs anshelm⁹ eps blesineñ. ordinis carthusieñ claret bona vita.

¶ Abbas ioachim fuit q plura p̄dixit ⁊ scripsit. Et in qbusdā errauit. ut pt; in p̄ncipio decretaliū. Sciscitātib' etiā p̄ncipib⁹: an ire deberēt ad t̄rā sanctā r̄ndit nō: qa temp⁹ nōdū aduenisset.

Leodiū capit: dep̄dat: vastat: ⁊ mulieres ac virgines opprimunt. Religiose tn̄ ac timorate: mirabilit̄ liberate fuerūt: nec alicui⁹ pollutiōis ɔtagiū passe sūt. sicut dn̄s ostēdit scē marie de ognies: vide in vita ipsius.

¶ Regnū tartoꝝ incepit ⁊ creuit valde ⁊ vsq hodie est magis i orbe ⁊ fecerūt plagā i mūdo maximā.
¶ Ordo dn̄oꝝ theutonicorū icepit circa hec tp̄a sub celestino papa 3°. ortū habuit ex ordine scī io annis baptiste hierosolymit..ni.
¶ Ordo trinitatis circa idē temp⁹ incepit.

6374 — 6383

Luc⁹ de luca. — Lombardus. — Beneuentan⁹. — Roman⁹.

Luci⁹ 3°.
ā.4.mē.2
di.18.

Urban⁹.
3°.ā.1.m̄.
x.di.26.

Gregori⁹.
8°.mē.2.

Clemens
3°.an.3.
di.16.

1174 — 1184

¶ Olim scā fides catholica per potētes p̄ncipes: p argutos ph̄os: p subtiles hereticos: ac ceteros viros spectabiles ipugnata fuerat. diebus aūt istis p vilissimos idiotas: ac laicos pauperrimos extitit nō modice tribulata. Quasi dicat ecc̄lia. Iā vtiq debeo affligi: si nec isti a tribulatiōe cessant: q vita ipsa videbant idigni q̄ꝝ ɔuersatio deo ⁊ hoib⁹ odibil̄ ē: q ad nihil qd ē valēt: nisi q se mētiunt me çelare ut sic efficaci⁹ nocerent: fuerūt nihilominus postea qdā subtilissimi heretici: q istā heresi; Walden siū defendere conabant: ⁊ p̄la regna ⁊ populos deceperūt: cū qb⁹ tandē miserabiliter exterminati perierūt.

¶ Iste luci⁹ fuit eps ostieñ: q post verone morit hn̄s tale epitaphiū. Luca dedit lucē tibi luci pōtificatū Ostia papatū roma verona mori: imo verona dedit veru; tibi viuere roma. Exiliū curas: ostia: luca mori. Pulchri versus q̄ quoddā apologeticū

¶ Iste vrban⁹ fuit oriūd⁹ de ciuitate mediolanēsi. ad eū vēit ioachi de calabria. h cū audisset captā hierusalē a saracenis nimio dolōe tact⁹: obijt: sepultus in ferraria.

¶ Iste gregori⁹ magnū çelū hūit p t̄ra scā hūit: ⁊ cepit p̄ctica re de mō recupādi eā. pfect⁹ i tusciā ad diuersas puicias lrās misit p cruce p̄dicanda. Et fecit pacē int̄ pisanos ⁊ ianuēses. Qua factū: pisis mortu⁹ ē: ⁊ honorifice ibidē sepultus.

¶ Iste clemens ordinauit monasterium ext̄ murū qd d̄r scī laurentij: ⁊ quedā alia edificia: ei⁹ tēpe factū ē passagiū magnū cōtradicente abbate ioachim: qa nōdū venisset temp⁹.

¶ Sanct⁹ bertold⁹ carmeliti montis hermicolis ab aymerico antiocheno p̄triarcha in priorē assignat⁹ fama celebriori multis innotescit. Hic int̄ cetera preclare sue scitatis indicia: aīas q̄ pluriū fratrū quos saracenoꝝ absumpsit gladius: cum corona martyrij ab angelis in celū deferri vidit.

¶ Hui⁹ lucij pontificis tp̄e floruit magister petr⁹ comestor seu manducator qui fecit historias scholasticas. i. historias vtriusq testamēti. Hic lombardus origine: parisi⁹ fuit canonic⁹: ibidē sepult⁹. Sup cui⁹ sepulchrum hoc epitaphiū. Petr⁹ erā quē petra tegit: dictusq comestor. Nūc comedor: viu⁹ docui nec cesso docere. Mortuus ut discat: qui me videt incineratū. Qd sum⁹ iste fuit: exími⁹ q̄nq qd hic est. Petra petri carnē: tenet hec animā petra xp̄s. Sic sibi diuisit: vtraq petra xp̄m. Eo tp̄e ut dicit vincenti⁹: magna p̄digia apparuerūt int̄ claru; montē ⁊ compendiū: qa lapides quadrangulares ad quātitatē ouoꝝ cadebāt: ⁊ fulgura crementia villas: ⁊ corui in rostris carbones ignitos portantes: incendentes domos ac villas: ⁊ multi ictib⁹ fulminis perierūt.

Scisma oritur post mortem henrici propter discordiam electorum. Nam quidam elegerunt philippum ducem sueuie fratrem eiusdem henrici. Alij ottonem filium ducis saxonie. Et facta est altercatio magna et bella in almania. Tandem otto preualuit: quia papa innocentius tenuit cum eo. Philippus enim statim post pacem quam cum ottone fecit: interfectus est wolfe a lantgrauio: et sic otto obtinuit et romam veniens: ab innocentio coronatur contra concilium multorum et voluntatem. Et versa est benedictio in maledictionem: quia eodem die fracto iuramento contra ecclesiam: cepit tyrannicare stolidissime: quare statim excoicatur et deponitur: et tandem in contumacia moritur.

Pueri de almania .20. milia et amplius diabolica machinatione decepti cruce signantur quasi deus per eos vellet recuperari terram sanctam secundum illud. Ex ore infantium etc. Sed cum ad mare venissent a pyratis de tolose in nauibus rapiuntur: quasi eos ad hierusalem ducere promittentibus. Uerum multos submerserunt alios vendiderunt saracenis: et sic patet quod de filiabus in futurum faciendum sit: si filijs casus occurreret.

Imperatores

Philippus annis 12.

Otto 4us. a. 2. post mort. philippi.

Linonia regio septentrionalis magna: conuertitur ad christum pro parte.

Constantinopolis recuperatur a christianis: et balduinus comes flandrie imperator ibi efficitur.

Pastores pecorum similiter de hispania conuenientes cum turba grandi parisius venerunt et omnia bona cleri vastarunt inuidis plebibus gratulantibus: sed cum etiam laicorum bona cepissent deuorare statim expugnati fuerunt et perempti: et sic patet quod diabolus etiam suas cruces predicauit.

Maria de ogenies claret miraculis in diocesi leodiensi. Obijt .1213. circa annum etatis sue .37. Et multe alie virgines et vidue et sancte maritate fuerunt ibidem

Wilhelmus parisiensis incepit ordinem augustinensium. qui etiam dicuntur mendicantes.

Almericus hereticus comburitur parisius cum suis etc.

Stephanus sanctus pater et prior domus porrtarum ordinis carthusiensis et post episcopus digensis.

Dominicus hispanus vir sanctus ac apostolice perfectionis emulator: mirabili zelo persequitur hereticos: miraculis claret: et ordinem iacobitarum siue predicatorum instituit.

Crux predicatur quinquies: et hoc in aere ostensum fuit: quia cruces diuersorum colorum quinque numero: in aere patenter resplenduerunt.

Symon comes montisfortis velut alter karolus mirabiliter triumphauit contra hereticos: habens secum episcopos et abbates sanctos: et precipue sanctum dominicum Fugauit aliquando centum milia hereticorum cum paucis puto octo milibus catholicis.

Helinandus monachus beluacensis sancte vite: scripsit chronicam ab origine mundi et recuperatione lapsi et alia.

Albertus patriarcha hierosolymitanus: ordinem carmelitarum instituit in monte carmeli.

Franciscus italicus vir incomparabilis fervoris ac summe perfectionis paupertatis euangelice quasi quoddam exemplar placidum: multis daret miraculis et ordinem minorum instituit.

Sanctus petrus mediolanensis. postea martyr clarus habetur adhuc puer.

Sancta clara fulget virtutibus.

Electio imperatoris pendet ex iudicio summi ponti. quod patet per decre. Innocen. iij.

Cruce signati plures gloriosissime euolarunt ad celum: Et quidam diuinitus punitus fuit: quod crucem predicare noluit.

Anno mundi 6393 — 6403

Pape

	Romanus	Campanus
Pape	Celestinus 3us. a. 6. m. 8. di. 11.	Innocentius 3us. a. 18. m. 4. di. 24.

Rex aphrice christianis bellum intulit: et fugatus est perierunt quod amplius quam centum milia saracenorum.

Anno christi 1194 — 1204

Iste celestinus in die sancto pasce coronatur et die sequenti coronauit henricum imperatorem Ipse etiam fecit fieri pallatium apud sanctum petrum

Jacobus de vitriaco scripsit multa vtilia et precipue de sanctis mulieribus que tunc fuerunt plures in diocesi leodiensi. Et fuerunt tempora satis sancta. hic predicauit crucem contra albienses: cum gloria miraculorum multorum.

Iste innocentius magnis laudibus extollitur: quia vtilis valde fuit ecclesie dei: quod opera eius testantur. nam fecit fieri hospitale sancti spiritus: et renouauit ecclesiam sancti xristi. composuit decretales: sermones: ac librum de miseria humane conditionis et multa gloriosa alia. Ipse coronauit ottonem et etiam deposuit: quia non seruauit fidelitatem: hereses plures dampnauit. scilicet albiensium contra quos crucem predicari fecit. Item almerici: et librum abbatis ioachim contra petrum lombardum. Confirmauit sanctum hugonem liconiensem carthusiensis ordinis. Tandem post plura bona pacem faciendo inter pisanos et ianuenses: moritur apud parusium: et ibidem sepelitur.

Nota quod circa hec tempora leguntur miracula gloriosa: et plurime reuelationes facte sunt iniquis mercantijs et vsuris. Et in vita sancte marie de genies fit mentio de quadam vidua optime vite: cui beata virgo cum sancto petro et multitudine angelorum astitit in agonia et vir demones abegerunt: et tandem dominus meus aduenit: et funeris officium adimpleuit: nec tamen propter hec penas purgatorij euasit. maritus enim eius mercator fuit: et quedam per fraudem acquisierat: quosdam etiam de familia ducis louanie hospitio receperat: qui de iniuste acquisitis in eius domo multa expendebant: de quibus nondum perfecte restitutionem fecerant. ideo aia huius tam sancte vidue purgatorij ignibus exurebatur. Nota lector gratiosam prudentiam dei. Quamdiu hec mulier erat in statu mutabilitatis: ne ex vehementia doloris vel timoris in peccatum decideret: consolata est a beata virgine et sancto petro. Quando autem per mortem euasit periculum amplius peccandi: iusticie rigorem experta est. pena enim eius erat dilata non soluta. Alia quedam mulier hoc ordine in purgatorio cruciebatur. Aliquando enim vehementi calore torquebatur eo quod mundum et eius voluptates nimis ardenter dilexisset. Aliquando frigore maximo: quia pigra ad bonum fuerat et maxime: quia filios et propriam familiam nimis negligenter correxerat: siti aruit propter potationes: nuditate confundebatur propter vestes superfluas.

Albertus hierosolymitanus patriarcha fratrum eremitarum sancte dei matris: in carmelo monasterium in melius erigit: scilicet

¶ Iste frideric⁹ fuit fili⁹ henrici pdicti: ⁊ elect⁹ fuit ɔtra ottonē ut eū expugnaret: qd̄ ⁊ fecit. Et extūc incepit ecclīam laniare: q̄re excoicat̄ ⁊ deponit̄ p honoriū q eū coronauit: ⁊ multa mala fecit ⁊ ɔtumax diu pmāsit: ⁊ morte preuent⁹ sine sacramētis a pprio filio suffocat̄: sic itēꝝ multa exēpla hic sunt de psecutorib⁹ eccl̄ie ꝙ miserabiliter peunt. ipse etiā filiū suū henricū suffocauit: quapropter ab alio filio suo cū egrotaret suffocat⁹ fuit tēpe innocentij pape quarti.

Frideri⁹ 2⁹. an. 20. rex. cecilie.

¶ Guilhelm⁹ nyuernen̄. ep̄us vir scūs ⁊ doctissimus claret: q duo milia pauperū tpe famis q̄tidie pascebat.

-vixit: sꝫ ɔtumax

¶ Scā elisabeth filia regis vngarie vidua: oi v̓tute plenissima claret scā vita.

¶ Lodouicus filius regis sicilie frat̄ minoꝝ: vir scūs clarus habet̄.

1215

¶ Conciliū lateranen̄. celebrat̄ in vrbe. 1315. p̄latoꝝ sūma fuit ibidē cōgregatoꝝ: factum apud scm̄ ioānē in laterano.

¶ Hierusalē destruit̄ vsq ad solū: excepto tēplo ⁊ ciuitate dauid a corradino filio saphadim.

¶ Quattuor ordines mendicātiū vꝫ pdicatores: minores: augustinēses: ⁊ carmelite ɔfirmant̄ ab honorio.

¶ Lapis grādis cecidit in monasterio scī gabriel̄ habēs signū cruci: ⁊ imaginē xp̄i expssam: ⁊ desup aureis lr̄is habens scriptū: iesus naçaren⁹ rex iudeorū: ⁊ cecū illuminauit.

¶ Frisia tota pene submergit̄ fluctib⁹ marinis in qua perierūt hominū pl⁹ ꝙ centū milia ppt̄ irreuerentiā factā sacramēto a quodā pugile: sicut p⁹ea reuelauit btā v̓go maria. Et ɔstructa ē ecclīa i eodē loco vbi hostie ceciderūt: ⁊ cessauit ɔ̄ssatio.

¶ Uacat imperiū multo tpe p⁹ deposit: onē federici ⁊ etiā p⁹ ei⁹ mortē: ⁊ id̄ plures āni ascribunt̄ federico: licꝫ paucis iuste in obedientia eccl̄e regnerit qa nō stati alius in locū ei⁹ elect⁹ fuit.

¶ Tartari trāseūt mōtes riphcos q diuidūt asiā maiorē ab europa: ac totā vngariā ⁊ poloniā: q̄i vastāt nulli parcentes sexui uel etati: ⁊ fit ingens terror in xp̄ianitate: sed pcib⁹ sanctorū impediti: sunt ne pcederent.

¶ Mons quidam maxim⁹ in burgundia impiali diuidit̄: ⁊ cucurrit p multa miliaria: ⁊ qnq milia hominū suffocauit: ⁊ tandē ad alios mōtes accessit mirabiliter.

¶ Decretales cōpilant̄ p raimūdū ordinis pdicatoꝝ: de mādato gregorij noni: ⁊ ad studia mittūt̄ p quē gregl. cōciliū lugduni celebrat̄.

¶ Ordo cruciferoꝝ circa hec tpa renouat⁹ ē p innocentiū tertiū anno pontificat⁹ sui. 18. iā deuicta heresi albiensiū p cruce signatos. Ferē beatū quiriacū hierosolymorū epm olim hui⁹ ordinis p̄imiceriū extitisse: stati postea ꝙ scā helena crucē inuenit: sed iulian⁹ apostata eundē quiriacū cū fratribus occidit: ⁊ sic longo tpe idem ordo abolit⁹ fuit. Tpe aūt innocentij q̄rti: apud lugdunū creuit: ⁊ priuilegijs dotat⁹ē ab eodem.

¶ Sanctus cirill⁹ grec⁹: mellisflui carmeli prior: doctorq: tū vite scitate: tum phetie spū ɔspicuus: multa ɔscribit posteris p futura seculis: ⁊ copiosis miraculis: deo pcurat gloriā mundoq stuporem.

6413		6423		
¶ His tpib⁹ regnit i rgio frācie ludouicus pr̄ sci ludouici q regnit. 3. an. tm̄: sꝫ i h̄ pūo tpe. multū fecit p eccl̄ia.	Honori⁹. 3⁹. ā. x. mē 8. di. 24.	Romanus. ¶ Hic cōfirmauit ordinē fratrū minoꝝ: pro ut habet ex gestis francoꝝ	Gregori⁹. 9⁹. an. 14.	Campan⁹ de anania. ¶ Guilelm⁹ altisiodoren̄. his tpib⁹ floruit: qui sūmā in theologia cōposuit. ⁊ laurenti⁹ ac vincentius hispani: doc. iu. canonici. floru q rome auctori. sue doctri. allegant̄.
1214		1217	1222	1224

¶ Iste honori⁹ multos honorauit: ⁊ canoniçauit plēs scōs. Federicū coronauit: ⁊ etiā deposuit ppt̄ rebellionē. Ecclīam sci laurētij ex̄ muros: ⁊ basilicā q̄ dr̄ scā scōꝝ renouauit. Decretales ɔposuit ordinē pdicatoꝝ ⁊ minoꝝ ɔfirmauit. tandē moritur ⁊ sepelit̄ rome in eccl̄ia btē marie maioris.

¶ Jordan⁹ teutonic⁹ ⁊ mgr̄. ij⁹ or. pdicatꝫ. clar⁹ habet̄. ⁊ scūs habet̄. ⁊ fuit doctor.

¶ Iste greg⁹ plēs canoniçauit: ⁊ ɔ̄ federicū ɔ̄itant̄ ecclīaꝫ defendit: ⁊ romanos corruptos pecunia: facta pcessione salēni a laterano vsq ad scm̄ petꝝ: cū capitib⁹ aploꝝ mirabilit̄ reuocauit: ita ut ɔ̄ federicū pene oēs cruce signarent̄: q̄ ppt̄ idē federic⁹ ab vrbe recessit longi⁹. Ipse librū decretaliū p raimūdū cōpilari fecit. tādem plen⁹ tribulatiōib⁹ ppter tyranidē federici ⁊ alioꝝ: moriens migrauit ad xp̄m.

¶ Scūs angel⁹ hierosolymitan⁹ carmelita vir sanctiorib⁹ ānumerandus: ⁊ ut paucis multa dicā: nois sui vere speculū velut nubes imbrifera pdicando circūquaq discurrēs: inumeras xp̄i lucrifecit aias: cui etiā tandē postꝙ plura miracula, pprij sanguinis mortis vicē reddidit.

✠ loci illi⁹: tūc p̄ori brocardo mortui suscitatiōe q̄ pluribusq miraculis corrusco: ⁊ suis ɔfratrib⁹ regulā iure suo ordinario tradidit: quā p⁹ lateranēse ɔciliū: honori⁹ papa terti⁹: ac demū successor ei⁹ greg⁹. 9. tutissime ɔfirmauerūt vincentio teste in speculo historiali.

¶ Btūs dn̄ic⁹ cū dn̄o fulcone ep̄o tholosano venit ad cōciliū lateran̄. sup̄dictū: ⁊ petijt ɔfirmatōeꝫ sui or. ab inno. 3⁹. quā ɔcessit ppt̄ quādā visionē quā vidit papa illa nocte. Uisū ē eni ei ꝙ lateran̄. eccl̄ia corruēt: quā btūs dn̄ic⁹ suis humeris ⁊ māib⁹ sustētabat. P⁹ hec de mādato ipsi⁹ pape redijt tholosaꝫ p regula eligēda cū suis frib⁹: ⁊ interi papa morit̄ parusij: ut dr̄ i isto latē ecōtra de ipso papa. Deinde iste honori⁹. tertius ɔfirmauit: ⁊ priuilegium confirmationis dedit btō dn̄ico q iā redierat de tholosa electa regula scī augl. qd̄ factū fuit i festo scī thome apl̄i. Hic etiā cōfirmauit ordinē carmelitarū siue eremitaꝝ mōtis carmeli: ut dicit vincentius. Morit̄ tandē btūs dn̄ic⁹ bononie migrās ad dn̄m: cū multa ppl̄i deuotione. āno dn̄i. 1222. cui⁹ sepulture int̄fuit dn̄s vgolin⁹ cardi. ostien̄. lega. apo. se. in lōbardia postea dict⁹ greg⁹. non⁹. ⁊ multi alij ep̄i ⁊ p̄lati sequētes ipsū dn̄m legatū.

¶ Iudeus quidam in hispania apud toletum fodiendo inuenit lapidem in quo erat liber vetustissimus: in quo sic scriptum erat inter cetera. In tertio mundo: filius dei nascetur de virgine maria: et pro salute hominum patietur. Et quod liber deberet inueniri isto tempore: scilicet fernandi regis castelle. Et statim iudeus baptizatus est cum omni domo sua. Et hic rex aggressus saracenos prouinciam nudalie: sibiliam uel hispalam: et plura loca cepit: saracenis hincinde fugatis.

Imperatores.

Alibi reperi quod gregorius .9. anno .2. confirmauit ordinem minorum a sancto francisco viro eximie scientie et perfecte humilitatis: qui etiam fuit magnorum patrator miraculorum. vide eius vitam.

¶ Thomas de aquino doctor sanctus.

¶ Albertus magnus ratisponensis episcopus.

¶ Eustachius qui et bonauentura doctor deuotus.

¶ Alexander de halis doctor irrefragabilis.

¶ Hugo cardinalis: qui et totam bibliam postillauit: et primas concordantias super bibliam cum fratre suo fecit.

¶ Uincentius speculator omnem materiam scibilem collegit.

¶ Magister vlricus discipulus alberti.

¶ Petrus de tharantasia postea papa. Et plures alij sancti et litterati floruerunt in diuersis mundi partibus: quos diuina bonitas misit pro fidei defensione: alioquin tota pene fides perisset propter hereticorum multiplicitatem et subtilitatem simul et potentiam.

¶ Isti duo fuerunt electi ex mandato domini pape contra fridericum successiue: sed non preualuerunt tyrannidem eius superare: quia potens nimis erat: nec fuerunt coronati morte preueniente.

Henricus 6. a. 4. lantgrauius. — turingie

Guilhelmus comes hollandie — interfectus a frisonibus.

¶ Bonus xpianus moritur in turchia miraculis clarens.

¶ Edimundus archiepiscopus cantuariensis canonizatur ab innocentio.

¶ Ludouicus rex francie vir sanctus: crucem accepit et transiuit mare et capitur: et multa de ipso laude digna inuenies.

¶ Petrus nouus martyr ordinis predicatorum ab hereticis occiditur: multis clarus miraculis canonizatur.

¶ Stanislaus episcopus cracouiensis ab iniquo principe interfectus est: et canonizatur.

¶ Uaticinium quoddam sacrilegum de cessatione euangelij xpi: et euacuatione sacrorum ecclesie etc. ad annos domini .1260 quod experientia temporis exsufflauit. Plura talia totaliter mendosa reperies facta et dicta.

Anno mundi 6433 — 6443

Pape — Celestinus 4. di. 16. — Mediolanensis

Innocentius 4. a. 11. m. 6. — Januensis de comitibus lauanie.

Sedes cardinalium diu vacue: restauratur de personis ex diuersis mundi partibus electis per innocentium.

Anno xpi 1234 — 1244

¶ Iste celestinus vita et scientia laudabilis senex et debilis moritur: sepultus in ecclesia sancti petri: fuit episcopus sabinensis.

¶ Contra pluralitatem beneficiorum: facta est illa solemnis disputatio parisius anno domini .1238. in qua determinatum est per sanctos doctores: quod nemo sine periculo peccati mortalis tenere potest duo beneficia quorum alterum sufficeret ad sustentationem suam etc. Et quidam aliter opinati: fecerunt contrarium quos diuina iusticia horribiliter damnauit. De hoc sunt plura scripta et exempla in diuersis locis etc. Dicit quidam sanctus doctor quod medietas ministrorum dei est quasi resecata per hoc genus auaritie quod vnus plura beneficia permittitur habere. Sed quis uel vnum potest digne administrare: aut proprijs pro peccatis satisfacere.

¶ Iste innocentius plures canonizauit: fridericum per sententiam diffinitiuam deposuit et anathematizauit tanquam hostem ecclesie: anno sui pontificatus adiutus a ianuensibus. Tandem mortuo friderico idem papa cum magno exercitu apuliam ingreditur et post paululum neapoli moritur.

¶ Peregrinus quidam beate marie occiditur clam in diocesi andegauensi. Et statim cultellus homicide non cessauit stillare sanguinem donec suspenderetur interfector ipse. c.

¶ Ob frequentes saracenorum insultus: fratres ordinis deifere marie de carmelo a transmarinis partibus: vbi in pluribus locis multiplicati fuerant: in cismarinis venerunt paulatiue diuersas orbis regiones incoluerunt: teste vincentio in speculo historiali.

¶ Iste gregorius 9us ut habes in alio latere: fuit legatus lombardie: eratque episcopus hostiensis. Tunc autem temporis missus fuit ab honorio 3o ad subueniendum ecclesie et eius amicis propter maliciam friderici .2. imperatoris qui cum thesauro corrumpebat totam lombardiam contra ecclesiam Et tunc diuisa est lombardia in duas partes: ecclesie videlicet et imperij. fuerunt duo fratres nobiles valde et potentes: de partibus tuscie Unus quorum dicebatur gelphus: qui sustinebat partem ecclesie. Alter vero dicebatur gebellinus: sustentans ac defendens imperialem partem: que postea nomina sunt translata et vulgata: in alias partes mundi: qua vulgo nuncupantur aliqui gelphi: aliqui vero gebellini.

Istis etiam temporibus. i. ab eodem gregorio .9. Canonizatur sancta elisabet filia regis vngarie: relicta langrauij ducis thuringie. Raimundus etiam compilator decretalium claret miraculis in barchinonia ciuitate: et alijs partibus mundi quam pluribus. Qui etiam rogatu fratrum suorum composuit. Summam de casibus valde vtilem. Iste etiam papa transferri fecit primo corpus beati dominici cum magna miracula. videlicet de suaui odore sepulchri etc. Uide historiam translationis eius. Corona etiam domini spinea per industriam piissimi regis francorum sancti ludouici: tunc .16. annorum existentis: est translata parisius: cui multum fauit balduinus imperator constantinopolitanus. Tunc enim gallici et veneti ibidem dominabantur: et etiam in tota achaia erant latini: Postea dominium perdiderunt ut dicetur infra.

¶ Iste inocentius 4us traxit moram lugduni per .9. annos post concilium et ibi composuit apparatum decretalium. Fecit et alium librum suarum decretalium quas nouellas nominauit. Et dominus hostiensis in sua summa vocat eas autenticas. Quas omnes Bonifacius in suo. vj. libro conclusit. Fecit et alium librum de iurisditione et auctoritate pape. in quo rndet quibusdam diffi. friderici. quem voluit apologeticam appellari.

¶ Post longā imperij vacationē: electores i duo se diuidētes: hos duos elegerunt ꝛ fuit scisma ānis multis. Tandē mortuo ricardo: alphonsus corā gregorio decio: intuitu pacis voluntarie cessit oi iuri: si qd haberet. erat eni vir prudens ꝛ maximus astronomus: eius tabule famose sūt quas fecit: quia compēdiose ꝛc.

Alphons⁹. rex castelle ꝛ legio-nis.

Simul isti duo an. 15. Scisma.

¶ Era alphonsi famosissima apud astronomos īcē āno xpi. 1251. Qd nota diligenter: qa ad multa deseruit in astronomia.

¶ Passagium grande factū est: in q sanct⁹ ludouicus rex francie fuit: parum profecit.

Richard⁹. frat regis anglie.

Comes cornubie

¶ Iste rudolphus fuit comes bauēsburch: ph⁹ i armis strēnu⁹ ꝛ prudēs elect⁹ apud basileā. crucē suscepit p fra scā: hn dictionē imperialē nō hūit: dns tn papa electionē approbauit in fauorē terre scē.

Rodolphus. annis 18.

¶ Sancta hedwiga quodā ducissa polonie: vidua mire sanctitatis canonizat p clementem.

¶ Benedictū sit dulce nomē dñi nři iesu xpi: ꝛ gloriosissime virginis marie eius ꝛ vltra. amen. Nos cū ple pia: benedicat nos virgo maria. amen. Quicūq hec legerit totiens quotiēs: habet tres ānos indulgentiarū: quos clemēs ↄcessit ob rogatū ludouici sancti regis fracine solēniter.

¶ Cōciliū lugduni celebrat p gregoriū decimū i quo fuerūt 500. epi: ꝛ. 70. abbates: ꝛ alij plati circa mille: ꝛ greci: ꝛ quidā tartari solennes ibi fuerunt baptizati.

¶ Festū venerabilis sacri: instituit p vrbanū 4⁹ cū indulgentijs. Et de mādato isti⁹ dñi pape scūs thomas de agno cōposuit totū eiusdē diei officiū cū prosa ꝛ oibus: q dicunt in ipso officio.

¶ Martin⁹ qui chronicā abbreuiauit.

¶ Alexander de villa dei: ordinis mioꝝ q doctriale cōpilauit: vir scūs theologie sacre professor.

¶ Scā clara cāonizat ab alexādro. 1254.

¶ Speculū historie vincētij hic finitur.

6453 Gallic⁹ puincian⁹ 6463. de vrsinis.

Alexāder 4. ā. 7. m 3 d 4. cāpa⁹	Urban⁹ 4⁹. ā. 3. m. 1. di. 4.	Clemens. 4. ā. 3. m. 9. di. 25.	Grego⁹ x⁹ ā. 4. di. 10. lōbard⁹.	Innocēti⁹ 5⁹. m. 5. di. 2. lōbard⁹	Adrian⁹ 5⁹. m. 1. d. 9. ianuēs.	Joannes 21 m. 8. hispan⁹.	Nicolaus 3⁹. ā. 1. m. 9. roman

1254 1264

¶ Iste alexāder quēdam manfredum pseudo regē sicilie excōicauit: duos falsos libros ↄdēnauit: loquētes ↄ mēdicitatem ꝛ euāgeliū xpi ꝛc. morit tandem viterbij ꝛ ibidē sepultus: in ecclia sci laurentij.

¶ Iste vrbanus fugauit exercitū saracenoꝝ p cruce signatos: quē māfred⁹ ↄ ecclesiam miserat: ꝛ abstulit regnū sicilie comiti puīcie q fuit frat regis frācie: ut fugaret manfredū. tandē morit parusij ꝛ ibidē sepelitur. ꝛ māfredus postea vita ꝛ regno puatur p karolum.

¶ Iste clemēs sanct⁹ fuit: ꝛ pphetico spū pdixit hostes ecclesie tanq̄ fumus pituros. vñ credit q deus ei⁹ meritis tribulatōes ecclesie tūc plurimas extīxit. hic hūit antea vxorē ꝛ liberos ꝛc. fuit puincial natiōe.

¶ Iste gregori⁹ satis accidētalit venit ad papatū qa cū eēt archidiacon⁹ leodiēs ꝛ iuisset vlt mare cā deuotionis ibidē existēs: in papā eligit. vs⁹. Papat⁹ munus tulit archidiaconus vn⁹. Quē patrē patꝝ fecit discordia fratrum Uerū hec a spū scō factū nō dubiū est: qa valde bñ se habuit: nō intendens pecuniaꝝ lucris sed elemosynis paupeꝝ. Fecit etiā ordinationē vnā gnq eꝑoꝝ: cardinaliū q plurimū laudabilē: quia honestas ꝛ valentes psonas assumpsit. Morit aretij: sepultus ibidem.

¶ Iste innocentius fuit de ordine pdicatorū: famosus doctor ātea vocatus petrus de tharentasia lombard⁹ natione. moritur statī rōe sepultus in laterano.

¶ Iste adrianus fuit nepos inocentij q̄rti ꝛ etiā statim morit viterbij ibiq sepelitur.

¶ Iste ioannes fuit i scientijs diuersis famosus: sed morib⁹ stolidus oibus tñ cois. hic cum diceret se diu uicturū: statī cum camera noua corruit ꝛ mortu⁹ est viterbij.

¶ Iste nichola⁹ magnific⁹ fuit i edificijs extruēdis ꝛ bñ rexit vrbē diebus suis: ꝛ ordinationē cardinaliū fecit āno pmo pontificat⁹ sui: ꝛ secūdo morit. vñ sequit turbatio romanoꝝ: ppter patriā vrsinoꝝ ꝛ hanibalenses: ꝛ homicidia ꝛc.

Piscis marin⁹ i similitudinē leonis captus fuit āno pmo martini pape: ꝛ dabat planct⁹ horribiles ꝛ adduct⁹ in vrbē veterē cunctis ostēsus est: qm̄ monstrū hoc vulgo interp̄tante eēt signū futuri discidij. Qđ ꝛ factū ē: qa stati p⁹ sicilia infectis alienigenis ꝛ fetib⁹ i materno vtero occisis crudelit ab obedientia karoli sui regis: ꝛ p cōsequēs ecclīe recessit: ꝛ petrū arragonū regē assūpsit: ꝛ multa mala secuta sūt. Et in vrbe partialitas surrexit: qa vrsini ꝯ hanibaldos cū multa sanguinis effusione pugnarunt. Item ꝛ int sarracenos multa milia occisa fuerūt. Et iō nō mirū ꝙ patrimoniuꝫ ecclesie patit solito more: qa temp⁹ ē ut iudiciū incipiat ab ecclesia dei. Uerū karol⁹ non longe ante martinū obijt bene dispositis singulis ꝛ deuote sacramentat⁹. Petr⁹

Impatores

vo inobedientie fili⁹ infeliciter mortu⁹ est: ex vulnere qđ i bello suscepit sicut solent mori psecutores ecclesie: qa durū est fragili homini contra stimulū calcitrare.

Franciscus petrarcha poeta ꝛ eremita scripsit plura stilo eleganti.

Tartari inuadūt regnū ꝯstantinopolitanū: multasq; terras imperij occupant: stragem indicibilē de hominibus facientes.

Nicholaus de lyra doctor theologie clar⁹ habet parisi⁹. Hic fuit iude⁹ natione. Couersus aūt valde pfecit in ordine minoꝝ ꝛ scripsit sup totā bibliā ꝛ alia. Uel fuit āno dn̄i. 1330. vide in libris suis. Alij dicunt ꝙ fuit de brabantia de parentib⁹ xp̄ianis: sꝫ ob paupertatē visitauit scholas iudeoꝝ: ꝛ sic didicit linguā illā. Uel iste nichola⁹: a iudeis informatus est in pueritia.

Hoc tpe xp̄iani pdiderūt cū achone. 15. ciuitates nobiles: ꝛ. 12. castra occisis. ccc. milib⁹ xp̄ianoꝝ: qđ maxime euenit: ꝓpt diuersū dn̄im ꝛ regētes ciuitatē: nō cōcordabāt: ꝛ etiā ꝓpt stulticiā crucesignatoꝝ

Uernher⁹ puer scūs rusticanus martyrizat a iudeis: requiescit in baco.

Tripolis capit a saracenis: ꝛ xp̄ianitatis nomen ibidem deletur.

Achon illa fortissima: ꝛ inexpugnabilis ciuitas: capit a soldano ꝛ sarracenis: ꝓpter discordiā vitiaq; nationū i ea cōmorātiū ꝛ deleta fuit: ꝛ ꝯsequēter tota simul terra scā occupat a sarracenis ꝓpter nimia peccata xp̄ianoꝝ: qui ibidē tūc morabant.

Ordo celestinoꝝ inchoat p virū sanctū celestinū: qui in papā electus est: nec vnq̄ cecidit a ꝓposito sancto vsq; hodie.

Jubileus instituit a bonifacio de centesimo in centesimuꝫ semp duratur⁹. Et fuit pmus iubileus anno dn̄i. 1030.

Liber sextus decretaliū publicat: ꝛ fuit missus ad studia vniuersalia p bonifaciuꝫ octauū.

Festū quattuor euangelistarū ꝛ q̄ttuor doctoꝝ instituit: hieronymi: augustini: ambrosij: gregorij.

Anno mūdi. 6473 — 6483

Pape

Martin⁹ 4⁹. ā. 8. m. 1. Gallic⁹	Honorius 4⁹. an. 2. Roman⁹.	Nicolaus 4⁹. ā. 4. m. 1. lōbard⁹	Celestin⁹. 5⁹. mē. 5. di. 5.	Bonifaci⁹ 8⁹. ā. 8. m̄ 9. cāpan⁹

Anno xp̄i 1274 — 1284

Iste martinus fuit religiosoꝝ amator: ꝛ pijs opibus valde intent⁹. hic excoicauit impatorē ꝯstātinopolitanū eo ꝙ nō redierat ad fidē: sicut pmisit in concilio lugdun. ꝓpt quod multa passus fuit: ꝛ tota ecclesia simul: similiter ꝛ petrū regē arragonie inuasorē regni sicilie excoicauit. tandē p⁹ multa bella q̄ instruxit ꝯtra pfidos iudeos ꝛ tribulatiōes: morit paruulij: miraculis clarēs.

Iste honorius fuit hō tēpatus ꝛ magne discretionis: libēter habens pacē nulli lesiuus. Hic predicari fecit crucē ꝯ petrū inuasorē regni sicilie.

Carmelite huius tēpe dimissis mātell variis: cappas albas sumpserunt.

Cometa visus est signū mali: qa psa secuta sunt afflictiua xp̄ianitatis.

Iste nichola⁹ fuit dic⁹ frat hieronym⁹ minister generalis i ordine minoꝝ: q licꝫ bonus homo i se fuerit: tn̄ multa infelicia ecclīe suo tpe acciderūt. nam multa bella orta fuerunt in vrbe ipsi⁹ ocasiōe: quia nimis adhesit vni pti. Post hūc vacauit sedes ānis. 2. men. 6.

Iste celestin⁹ tot⁹ scūs fuit: ꝛ ob hoc cū p annos duos cum medio cardinales ꝯcordari nō possent: ipsū tandē de eremo vocātes elegerunt Et stati ppt on⁹ papatui resignauit. Et ab eo dictus est ordo celestinoꝝ. canonizat⁹ ē pm⁹ p clemētē: sub noie scī petri ꝯfessoris: cui⁹ festū est. xiiij. kal. iunij.

Iste bonifaci⁹ fuit vir in his q̄ ad curiaꝫ ptinēt expientissim⁹: ꝛ qa parē nō hūit prudentie sue modū i tātā arrogantiaꝫ erexit seipsū: ut dn̄m totius mūdi se dicēt tā i spalibus q̄ i spūalib⁹. Et multa magnifice fecit: q̄ in fine miserabilit defecerūt: dedit q; exēplū cūctis plati ne alta saperēt: sꝫ forma facti gregis magis studerēt a mari a subdit q̄ timeri. hic ē de quo dicit: ꝙ intrauit ut vulpes: vixit ut leo: ꝛ morit ut canis ꝛc.

Huius honorij. 4. tpe: fuit bellū maximū ꝛ graue int ianuenses ꝛ pisanos: occasiōe insule corsice Tandē in mari pisani victi sunt: ꝛ capti plus q̄. xij. milia hominū: q interfecti sunt: ꝛ pdiderūt. xlviij. galeas: except alijs nauigijs ꝛ preter illas que submerse sūt in mari. Terremot⁹ etiā magni fuerūt in tuscia: signātes mala multa que secuta sunt ibidem.

¶ Iste adulphus fuit comes de anaxone: et nō fuit coronatus per papā: quia obijt i bello quod cū alberto duce austrie habuit.

¶ Iste albertus fuit dux austrie filius rodulphi predicti. hic primū a bonifacio reprobatus: deide ab eodē cōfirmatus cōtra regē frācie: tūc inimicū ecclesie. cui etiā alberto idē papa regnū frācie subiecit: sic et alia regna: sed nihil profuit. tandē occidit a nepote suo.

Adulphus annis .6.

Albertus annis .10.

¶ Iste henricus fuit comes lutzenburgensis. i militaribus actibus strenuissimus: pacē per terrā et aquā tenere cupiuit: victor gloriosus: et bellator invictus extitit: coronatus fuit a clemēte quinto. tādē intoxicatus sumēdo eucharistiā. Hec leguntur in libris: et fama ferunt per quēdā de ordine predicatorum facta: sed mihi presentate fuerūt litterae testimoniales: in quibus excusatur ordo de his: et quod false hec imposita fuerūt venerabili viro dño bernardino de monte politiano: qui erat frater eiusdē ordinis bonus prudens et religiosus sacerdos de claro genere natus: in curia imperiali principibus equalis. Obtulit etiā se i civitate aretij inter amicos imperatoris stare in ri: et ad omnē obiectionē fiducialiter rūdere: cui placet requirat huiusmōi apud professores eiusdē ordinis: et plene informabitur de his ad omnē copiā.

Henricus septimus. ānis 5.

¶ Cometa apparuit. et sequitur statim bellū flandrēse: ubi cecidit flos militie galicane. 1302.

¶ Terremotus magni fuerūt: nec ausi fuerunt homines manere in civitatibus: et papa bonifacius similiter in prato quiescebat.

¶ Lodovicus olim rex frācie canonizatur per bonifaciū .8.

¶ Alanus doctor universalis.

¶ Joannes scotus doctor subtilis.

¶ Joānes andree iurista maximus: claret bononie: plura scripsit solenniter.

¶ Rhodus insula capitur de manibus thurcorum: per dños ordinis sancti ioānis hierosolymitani cū quinque adiacētibus. Et fuit bellatū ānis quatuor: et finaliter christiani obtinuerūt.

¶ Judei expelluntur de regno francie: omnibus eorum bonis confiscatis illic minime reversuri.

¶ Templarij destruuntur subito: mirantibus universis quomō tanti dñi sic insperate perimuntur: magister ordinis cōburitur parisius. Causa aūt publicata fuit postea: que fuit prophana professio cum abnegatione christi: et exputitione supra crucē in opprobriū crucifixi: prout plures eorum confessi fuerunt. Et stetit ordo iste annis .184.

¶ Dulcius heresiarcha novariensis. cū margaretha uxore sua heretica: et cōplicibus suis cōbusti fuerunt: sed prius mēbratim concisi fuerunt crux predicata fuit.

6493 — 6503

Bñdictus xi^us. mē. 8. di. 17.

Clemēs 5 ā. 8. m. 10. di. 15. — vasco.

Joannes 22us. annis 18. mē. 5.

1294 — 1304

¶ Iste benedictus vir sctūs fuit de ordine predicatorum: parum supvixit et obijt perusij ibidē sepultus in ecclesia predicatorum miraculis coruscans. hic subortū discidiū inter regē frācorū et bonifaciū sedavit: et privilegia restituit: et libertates quibus rex privatus erat: et vacavit sedes per annū sequentē: et plus propter discordiam cardinaliū.

¶ Iste clemēs fuit tāte prerogative i expediendis negocijs ecclesie: que tūc plurima fuerūt: ut etiā absens eligeretur. hic conciliū celebravit vienne: et librū septem decretaliū: qui vulgariter clemētinarum dicitur cōpilari fecit: inquisitores contra tēplarios misit: venetos superavit: regulā minorum declaravit: tēplarios dānavit: et ordinē sancti ioānis hierosolymitani exaltavit. tādē post multa que laudabiliter egit moritur. et sedes vacavit ānis duobus men. 3.

¶ Iste ioānes totus gloriosus fuit quantum ad ea que i activa vita exercēda sūt: constitutiones clemētis publicavit: et ad universalia studia misit: multos sctōs canonizavit. Episcopatus plures divisit: contra pluralitatē beneficiorum multa bona istituit et hereticos plures precipuo zelo dānavit etc. An aūt salvatus sit an nō: dñs etiā suis devotissimis revelare noluit. Ipse etiā fūdavit domū boni passus: ordinis carthusiensis. sup durēciā prope avinionem.

¶ Conciliū viennense in quo presedit clemēs quintus: multa ibi sūt statuta: pro salubri regimine ecclesie: et heresum extirpatiōe. Et minores inter se tumultuātes concordati fuerūt: pars una dicta fuit spiritualiū. alia utique nō habuit vocabulū hoc.

¶ Nobilissima civitas aconensis a saracenis destruitur: ac demū deifere marie i carmelo monasteriū ad quattuor miliaria civitati. vicinū: ab eis igne crematur: fratribus inventis in eo: perfidorum gladijs trucidatis: et tūc proh dolor ordo carmelitus mellifluū locū ex toto perdidit: in quo a tempore elie: et elisei prophetarū: duobus milibus ducentis viginti et uno annis perstiterat.

¶ Sanctus albertus de tarpano carmelita siculus: vir meritis: signis. doctrinaque clarus: ac totius perfectionis exemplar 7° idus augusti migravit ad dñm.

¶ Iste ludouic' fuit dux bauarie z ↄtempsit coronationē dñi pape: quapropter ab eo depositꝰ ē z multꝰ sibi labor z picula successerūt. Nisus est etiā scindere vnitatē ecclie. Et fridericū ducē austrie cōtra se electū vicit. In tribulatione z cōtumacia vsq ad finē durꝰ pmansit grande piculū aīe sue reportando. Tandē karolus ↄtra eū eligit q preualuit. z ludouicꝰ de equo cadens subito morit.

¶ Ordo nouoꝝ militū iesu xpi instituit i portigalia p ioannē. 22. ↄtra sarracenos.

¶ Astronomi maximi fuerūt parisius h tpe videlz: ioannis de ligneriis: ioannis de saxonia: ioānis de muris z buridanꝰ maximꝰ phs qui inuenit viam modernoꝝ.

Imperatores.

¶ Thomas de agno doctor scūs canonicat. 50. anno post obitū suū.

¶ Thomas eps erforden. canonicat

¶ Ludouicꝰ tolosanꝰ eps canonicat filiꝰ regis sicilie ordinis minoꝝ.

¶ Clemētinaꝝ lib publicat z ad studia vniuersalia dirigit p ioānē. 22.

¶ Paupes de lugduno q se dixerunt de tcia regula francisci: tanq heretici dānati sūt z cōbusti i: pluribus locis z vicibꝰ: cū suis articul erroneis. Vnꝰ articulus fuit: q xps z apli nihil habuerīt in pprio uel cōi: z q nullū ius habuerūt in his q scriptura dicit eos habuisse.

¶ Ioānes mandeuil: doctor i medicina z miles in armis: natiōe anglicꝰ fuit circa hec tpa. Et mirabilē pegrinationē qsi totiꝰ mūdi pfecit. Et scripsit eam tribus linguis.

¶ Odericꝰ vir scūs de ordine minoꝝ in asia z india euāgelicādo discurrit miraculis clarꝰ. Et qttuor scōꝝ martyrū corpa sui ordinis de ciuitate tormes trāstulit p mare: ad supiorē indiam i ciuitatē carrā nō sine miracul. Et descripsit pegrinationē suam. Beguardi multi cōbusti sūt parisiꝰ pter heresiz paupeꝝ: q sub specie boni mala suscitare conabant. Et michael generalis minoꝝ: fuit cū sibi adherētibꝰ declaratꝰ hereticꝰ. Numerꝰ cōbustoꝝ tam de ordine eodē q alioꝝ. 114.

¶ Spūs guidonis multa reuelat i ciuitate alexij pe romā: z de h pulcher libellus est scriptꝰ.

¶ Ventꝰ magnus fuit: q terras mouit z vndas: z edificia subruit.

¶ Visio flebilis facta cuidā eremite in pñtia dñi inocentij pape. sexti dū adhuc cardinalis eēt. vñ aiebat Vidi aīas i infernū descendere: sicut niues densissimas: in purgatoriū sicut niuē rarissimaz: sz ad paradisum tres vidi introire scz illiꝰ epi ac illiꝰ vidue romāe: z illiꝰ pozis carnifici. que oīa sic post reperit vera. Et maximā deuotionē ad sacrū ordinē carthusien. deinceps habuit.

¶ Ludolphus carthusien. pōr argētinen: q vitā iesu compilauit egregie z alte.

Anno mūdi 6513 — 6523

Pape

¶ Declaratū ē p ioānē. 22. edicto ppetuo hereticū eē censendū asserere xpm z aplos nihil habuisse i pprio nec i cōi. Itē affirmare q i xpo eiusq aplis in his q eos habuisse sacra scriptura testat neqq ius ipsis vtendi cōpetierit nec illa donandi: aut ex ipsis alia acqrēdi: erroneū z hereticū idē papa ioānes declarauit.

Bndictus
12° a.8.m.
3.d.18.

¶ Declaratū ē p benedictū q aīe scē q nihil hñt purgabile: pzimo statim ut decedūt faciē dei vidēt: aliter sentire aut dogmatiçare est hereticum.

Anno xpi 1314 — 1324

¶ Nota q ioānes. 22ꝰ collegit de libris pdecessoꝝ suoꝝ ex ordine bti bndicti sūmos pontifices. 24. fuisse. Cardinales. 183. Archiepos. 1464. Epos. 3502. Abbates insignes. 15070. habuit quoq canoniçatos scōs. 5555.

¶ Scisma. 21. inter ioānē. 22. z quēdā petrū de carbario de ordine minoꝝ. Cā fuit tyrannidis ludouici: q scindere nitebatur vnionē ecclesie eo q ioānes papa eū excoicauit: z ideo istum petrū in idolū erexit z veneratꝰ est eū sed nihil pfecit: qa stati succisū est: z petrus venit ad pedes ioannis veniā petit z obtinuit: tñ fuit ↄseruatus ut hostis oībus diebus vite sue.

¶ Iste benedictꝰ fuit monachꝰ monasterij bolleñ. ordinis cistercij: z vocabat iacobꝰ de furno ab infantia bone vite z mgr i theologia. Factꝰ aūt papa reformauit ordinem sci bndicti z cistercien. qd necesse fuit. In largiendis beneficijs durꝰ fuit: z ne i dignis ↄferrerēt: decretalē edidit: q sic incipit. Bndictꝰ deꝰ i donis: z multos puenit. Erat feruidꝰ fidei cū seueritate çelator: z ob hoc multis minꝰ charus. tante rigorositatis fuit: q vix cognoscere voluit ↄsāguineos: dicēs papā ↄsanguineos nō hre.

¶ Gerardus de bononia: ordinis magne marie de carmelo doctore parisij: sapiētie z doctrine opinione celebris: pꝰ plurium libroꝝ editionem in auinione vitam exiuit.

¶ Sibertus de beire alamanus: z ioannes valsigrā anglicus carmeliti ordinis: illustribus cōnūerandi: ad salutis scientiam verbis scriptisq qplures erudiunt.

¶ Iudei p totā almaniā fuerūt cōbusti: q̄a fontes ꝛ puteos intoxicarūt: sicut pl'es eoꝝ ꝯfessi fuerūt: id eē verū.

¶ Iste karolus fuit rex bohemie: vir prudēs ꝛ astut⁹. hic iussu clemētis fuit elect⁹ adhuc viuēte lodouico ꝯtumace ꝛ q̄a humiliter scī petri bñdictionē ac pape coronationez expetijt: more alioꝝ bonoꝝ regū. ideo in oībus bñ directus fuit: ꝛ preualuit ꝯtra oēs aduersarios suos. Ipse multa statuit: ꝛ precipue legē fauorabilē p psonis ꝛ reb⁹ spūalib⁹: que adhuc karolina dicit̄. Tandē morit̄ diuitijs plenus ꝛ gloria: sepultus prage.

Karolus. 4⁹. an. 31.

¶ Anno xp̄i. 1335. fundata ē dom⁹ scē barbare ordinis cartbusiensis in colonia agrippina: illo in loco ut pie creditur: vbi olim beat⁹ seuerin⁹: scī martini animā in celū deferri cōspexit: angelico cū concentu.

¶ Aquaꝝ inundatio fuit maxima nō ex pluuijs: sed scaturientiū fōtē venarū: damna fecit infinita toto orbe.

¶ Bellū maximū int̄ philippū regē francie: ꝛ eduardū regē anglie fuit: ꝛ tanta strages ut mare flandrēse aliquot diebus tinctū sanguine videret̄.

¶ Pestilentia grauissima fuit: ita q̄ vix viui sufficiebant ad sepeliendū mortuos.

¶ Item multe ville deserte diu manserunt.

¶ Iubileus mutat̄ p clementē de q̄nquagesimo in q̄uquasimū: ꝓpter breuitatē humane vite.

¶ Scūs iuo brito doctor iuris canonizat̄: q̄a fuit aduocat⁹ pauperū ꝛ scē vite. hic solus inter oēs iuristas modernos sanctus reputatur.

¶ Portentū ignis in celo visū est: qđ a phis voca[illegible]cādela rotūda. Et eodē āno sur[illegible]1351. crucifl agellatores. Hec secta pestifera surrexit in supiori almania: ꝛ ad inferiorē descēdit: demū ad ptes gallicanas. Cōfluebāt huiusmodi ex diuersis: doctis ꝛ indoctis: nobilib⁹ ꝛ ignobilib⁹. flagellabant aūt se cū flagellis nodosis acubus insutis ꝛc. ꝛ nisi papa ꝓhibuisset: multa mala attemptassent.

1350

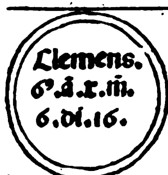
¶ Lector quidā paul⁹ noie: negādo btām virginē cōceptā fuisse sine peccato originali: corā toto clero ꝛ ꝑplo in cracouia cecidit: ꝛ expirauit: sermonē nondū finito: ut testat̄ magister henric⁹ de hassia: qđ factum plures terruit in hac materia scribentes.

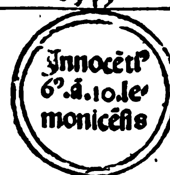
¶ Ioanna regina francie virtuosa ꝛ humilima: ꝛ ut pie creditur scā obijt. 1349.

¶ Taliarandrus cardinalis scī petri ad vincula: prelat⁹ deuot⁹: ꝛ amic⁹ religiosoꝝ ꝛ pmotor bonoꝝ fuit.

6533 — 6543

lemonicensis

1334 — 1344

¶ Iste clemens fuit noie ꝛ re tot⁹ v̄tuosus: multaq̄ p hūdictū rigorose facta mitigauit: ꝛ quosdā priuatos restituit. Laudabilis fuit rigor seueritatis benedicti: sed multo amabilior fuit benignitas clemētis. hic erat sermocinator egregi⁹: ꝛ sermones multos collegit. Nullū inconsolatū a se abire pmisit. Elect⁹ fuit anno xp̄i. 1343. ut in bulla quadā repperi.

¶ Ioannes de bacbone carmelita theologice sapie: canonice q̄ scie princeps pariss⁹: ꝛ demū p angliā clarus cognoscit̄.

¶ Guido de pirpiniatio ex priori gnāli carmelite religiōis: pmū maiorliceñ. ac demū elneñ. pontifex doctor int̄ pcipuos cōmēdatos: ꝛ ut alter elias p domo dñi seriosi⁹ p⁹ correctoriū iuris: ꝛ alia q̄ꝫ plurima volumina p cōmēdata: libꝝ ꝯtra oēs hereses scribit: quē dño gancellino cardinali albañ. ītitulauit: ꝛ multoꝝ actuū suorū clarissime gestoꝝ magnitudine xp̄ianū orbem celebri rumore clarificat.

¶ Iste innocenti⁹ amator fuit religiosorū. ꝛ fecit fabricari in regno francie ppe sanctū andreā ex opposito auiniōis monasteriū ordinis carthusieñ. ꝛ multa priuilegia eidē scō ordini ꝯcessit: ibidēq̄ sepelitur. fuit etiā canonista maximus.

¶ Petrus de casa ex priori generali carmelitarū ep̄s vasionensis ac hierosolymitanus patriarcha virtutis forma: doctrineq̄ speculum clarus habet̄: quē q̄ꝫ plura miracula deo cōregnare pdicant.

¶ Terremot⁹ maximi fuere p diuersa loca: ⁊ basilea tota cecidit cū multis castris i circuitu. Tūc hoies velut bestie in siluis cōmorāt: nec ciuitates intrare audēt. Bella etiā plura ⁊ pestilētie ⁊ fames fuerūt. Terraq₃ i multis locis aquā albā ⁊ fetentē euomuit: q̄ castra ⁊ loca fortia casui dedit. Tpa pniciosa ꝓpt hereses ⁊ sectas plures: ⁊ supbia ⁊ iniqtas nimis inualuit. vnde in libro btē brigide pmo capl'o. 45. dicit ꝙ ſm rigorē iusticie mūdus merito deberet pire: ga pct'ı est q̄ tpe dil. uuij: ſ₃ ꝓpt' sciam misericordia parcit ei.

Imperatores

¶ Brigida vidua scīssima de regno suecie clara hr: multas reuelationes habuit informatiuas ad oēm statū ecclesie: ⁊ ordinē instituit cui⁹ ipsa patrona est: festū ei⁹ agit 23. iulij.

¶ Ordo saluatoris qui vulgarit' dicit ordo brigide: circa hec tpa inchoat cui⁹ regulā ipse saluator met dictauit.

¶ Stygmata xp̄i mulier q̄dā in manib⁹ ⁊ pedib⁹ habuit ⁊ morabat in oppido delfft in partib⁹ holandie.

¶ Studiū prage instituit. Et p̄uilegijs dotat ab inocētio sexto intuitu karoli.

¶ Eclypsis solis fuit in pn cipio martij ⁊ durauit q̄si duabus horis.

¶ Tpa multū supsticiosa ⁊ curiosa: ⁊ ꝑplus leuis nimis.

¶ Katherina de senis v̄go incompabilis scitatis fuit: cui⁹ vitā scripsit mgr ioz dan⁹ ordis p̄dicatoꝝ ꝯfessor eius: obijt āno. 1380.

¶ Multū iustificauit partez vrbani sexti: dicēdo ipsū esse verū papā ⁊ de scismate ꝯplexauit ⁊c̄.

¶ Habuit secū v̄ginē sanctā katherinā filiā btē brigide: ⁊ alias plures vtriusq₃ sexus psonas venerabiles.

¶ Causa humāe malitie a doctis viris multiplex assignat: int' q̄ non minia ē: ꝙ parētes filios nō educāt disciplinate: sed pmittūt eos ad placitū delicijs affluere. Petulātia igit cum ex ꝯsuetudine in naturā trāsierit: nec erubescere nec timere pōt. Sicq₃ ceruix dura donec paupertate bellis: laborib⁹ ⁊ alijs tribulatiōib⁹ mollescat attrita. Flagellū q̄ sibi pparat: qui filios nō castigat.

¶ Alexandria egypti ciuitas opulentissima a petro hierlm cypriq₃ rege capit. Beato petro thome ordis carmeli patriarcha cōstantinopolitano ac sedis aplice p scō passagio legato multū cooꝑante.

¶ Joannes de rupescissa de ordine minoꝝ: multa p̄dixit moꝝ futura de duob⁹ antixp̄is: ⁊ desolatiōe terraꝝ ⁊ generali cōculcatione cleri: ⁊ reductione totius orbis ad fidem christi. Pluraq₃ alia ad annū domini. 1370. que dixit sibi reuelata a dn̄o iesu: sed nō euenerūt. Et diu in vinculis tentus: grādia scripsit de futuris. Et nō ꝙ pene ab inicio fidei: huiusmodi pnosticatores fuerūt: ⁊ quotq̄t temp⁹ determinatū p̄dixerūt de huiusmōi archanis: que pat' posuit in sua ptāte decepti sūt. Et ideo nō est huiusmodi reuelationib⁹: fides amplius adhibenda.

Anno mūdi. 6553 — 6563

Pape.

Urbanus quintus. ānis. 8.

¶ Constitutio in vinea: publicat cōtra symoniacā prauitatē pmo āno vrbani: i vrbe apud sanctū petrū.

Gregori⁹. vndecim⁹ annis. 8.

Anno xp̄i 1354 — 1364

¶ Iste vrban⁹ fuit abbas massilien: ordinis sci bndicti decretoꝝ doctor ⁊ scūs reputat. Fecit crucē predicari cōtra thurcos ⁊ passagiū ordinauit: intoxicat⁹ obijt ⁊c̄. Ad ipsum btā brigida fuit missa a xp̄o p confirmatione regule.

¶ Iste gregori⁹ fuit dict⁹ petr⁹ de bella forte leminoniceñ. dioces: diacon⁹ cardinal' obijt rome i pace xp̄i. post eū sequit tribulatio quā dn̄s btē brigide preostendit: ꝓpter pctā cleri.

¶ Circa hec tpa pmisit karolus quart⁹ electorib⁹ thelonea ⁊ vectigalia imperialia: q̄ sita fuerant in terris ipsoꝝ. Et surgit disputatio grandis p ⁊ ꝯtra. Nam vna positio pbare cōtendit: ꝙ hoc non liceat neq₃ expediat sic exossare imperium: ut nullas vires cōtra aduersantes retineat. Alia ecōtra putat rationabilit' hoc factū: ne ipsoꝝ electoꝝ regiones grauent stante p nūc tot p̄ncipū violenta incursiōe: nihilq₃ curantiū de impialiū fulminatione p̄ceptoꝝ. Quare ergo ipsi electores p̄ ceteris exactionari deberēt: cū nō esset q defenderet: aut manū adiutricem afflictis porrigeret. Que aūt istarū firmior sit: videat quoꝝ interest. Quid vo de his eneas poeta laureat⁹ senserit: in historia bohemoꝝ plenius cōtinet. Hoc p certo scim⁹: ꝙ siue sic siue aliter disputatio ꝯcludat: mund⁹ iste cursū suū solita vanitate ⁊ instabilitate nō retrahet. Nihil stabile sub sole: sed cūcta subiacent vanitati: ut sapiens dicit.

¶ Sanct⁹ petr⁹ thome ex carmelita pacteñ. eps ⁊ patriarcha ꝯstantinopolitan⁹: doctor p̄celebris sūmiq₃ regis signifer bellicosus. Post inumeras q̄s habuit nedū cū spiritualib⁹: sed ⁊ corpalib⁹ crucis inimicis victorias. Postq̄₃ plures cōscriptos libros: ac patrata miracula in famagusta regni cypri ciuitate: corp⁹ exuit in festo epyphanie.

¶ Iste Wençelaus filius predicti karoli regis bohemie: ꝛ adhuc p̄re viuente: electus est in regē cū adhuc puer esset: sed nō caruit de imperio: ꝛ ideo pᵒ multas admonitiones depositus fuit. Nobiles eius indolē libidinosa vita polluit: ꝛ fuit finis eius sine honore: nimis enī degener erat a moribus ꝛ virtutibus sui genitoris: nec vnq̄ʒ imperiali diademate coronatus est: Paterna aūt pbitas in Sigismundū fratrem eius transisse fert: ut infra patet.

¶ Secta choriçantiū transiuit: ãno dñi.1373. Et fuit rhenus magnᵒ incomparabiliter.

¶ Bartholus.
¶ Baldus: fuerunt hoc tp̄e maximi legiste.

¶ Festū visitationis bt̄e marie instituit ab vrbano sexto: ſm formā sacri eucharistie, ꝓpter impetrandā vnionē: meritis beate marie virginis.

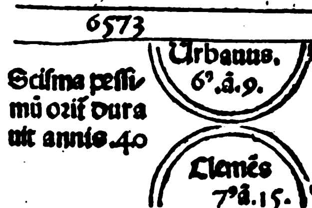
¶ Vincentius de valentia al's de ferra: vir sc̄us ordinis predicatoꝝ claret miraculis multis: canonicatus est post a calixto tertio anno dñi.1455. quod ꝛ sibi spū ꝓphetico ꝑdixit. bernardus discipulus eius.

¶ Scisma vigesimūsecundū omniū scismatū que ante fuerūt pessimū ꝛ subtilissimū. Adeo enī ꝑplexū fuit ut etiam doctissimi. ꝛ ꝯscientiosi viri nō valerent discutere: cui esset magis adherendū: ꝛ fuit ꝯtinuatū ꝑ ãnos.40: cum graui scandalo totius cleri: ꝛ grandi iactura aiarum, ꝓpter hereses: ꝛ alia deuia: que tūc pullularūt: eo q̄ nō esset disciplina in ecclesia ꝯtra huiusmodi. Et ideo ab isto vrbano sexto: vsq̄ʒ ad martinū nescio quis fuit papa.

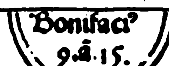
¶ Joannes balestarij carmelita doctor: inter doctores ingenti habitus gloria: post editionē multoꝝ voluminū: in conuētu suo maioricarum moritur.

¶ Iste bonifacius eligitur rome loco vrbani: dictus fuit petrus de thomacellis: ꝛ ꝯtinuat scisma.

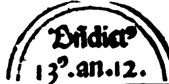
6573 — 6583

Scisma pessimū orit̄ durauit annis.40

1374 — 1384

¶ Iste vrbanus electᵘ fuit in vrbe, ꝓpter vim romanoꝝ sed cardinales hoc metu fecerunt nō ex aīo. Quapropter fugientes ad ciuitatē fundoꝝ: dixerūt eū nō esse papā: ꝛ elegerūt loco eius dñm robertū de gebennis eodē anno: qui dictᵘ est clemēs septimᵘ. ꝛ hic orit̄ scisma.

¶ Sanctᵘ andreas ex priore carmelitaꝝ florentini cenobij: presul festilanᵘ odore virtutifero: lōge lateq̄ʒ fulgurante splendescens: in dño quieuit: cuᵘ corpᵘ florētie translatū: magna miraculoꝝ illustrat̄ gloria.

¶ Circa hec tp̄a mortuus est illustrissimᵘ dñs ioannes galeaceus de vicecomitibus: dux mediolani. Quo tp̄e obtenta fuit ciuitas vincentie. Sponte recōmēdata ꝛ dedit illustrissimo dominio venetiarum.

¶ Iste benedictᵘ fuit electᵘ in auinione in locū clemētis: ꝛ dicebat̄ petrus de luna: ꝛ ꝑdurauit usq̄ʒ ad ꝯciliū ꝯstantiense: sed nec tūc quidē obedire voluit: sed semp ꝑmāsit ꝑtinax. Moriens tādē in regno arragonie iussit cardinalibus suis: q̄ statim aliū loco sui eligerēt: qd̄ ꝛ fecerūt: ꝛ idolum eleuātes clementē octauū vocauerūt: sed nil ꝓfecerunt.

¶ Franciscus martini theologorū viuamentū: singularisq̄ʒ sui tp̄is lucerna: in honorē ꝑgliose sui carmeliti ordinis patrone: libꝝ d̄ sc̄a ꝯceptione imaculate dei genitrice marie ꝯscribit: cunctis virginis çelatoribᵘ gratissimū.

Vincentia.

¶ Iste rupertus fuit dux bavarie et comes palatinus rheni. vir iustus et catholicus coronatus a bonifacio nono. Hic cum grandi exercitu almanorum intravit italiam contra ioannem ducem galiasc sed cum iactura gravi rediit: dignus habitus ut pro iusticia pateretur.

1468

¶ Cometa apparuit. Et statim post leodium cecidit. 40. milibus interfectis. Et domini prutheni 3 regem polonie bellantes: superati sunt occisis. 40. milibus.

Imperatores

Rupertus alias rober. r. a. 9.

¶ Gherbardus groet claret scitate vite et scia: et incepit congregationem fratrum in davantria: et plura scripsit

¶ Ioannes rus broch clarus habet: vir admodum devotus et illuminatus. Etiam multa scripta in theutonico reliquit.

¶ Henricus oyta: sacre theologie professor famosus.

¶ Henricus de hassia etiam doctor theologie: fuerunt in Vienna duo luminaria ecclesie.

¶ Heresis perversa ioannis Wicleff in anglia: et ioannis hus in bohemia: hieronymi de praga pullulavit et multos infecit. Et sub habitu ovino: lupinam crudelitatem abscondentes: totum ecclesiasticum statum subvertere nitebantur. Adiuvit eos tempus pessimum: propter scandalosum scisma.

¶ Heresis adamitarum pullulare cepit in bohemia: sed stati extincta ab hereticis fuit scz hussitis Erat enim nimis grossa et inverecunda Nam nudi incedebant: et indifferenter cum feminis luxuriabant.

¶ Petrus de eliaco theologus. Ioannes gerson discipulus eius: etiam doctor theologie clarent parisius.

¶ Concilium pisanum: in quo ictoata fuit mã de mõ faciende unionis: duos enim deposuit et tertium substituit: et sic peior scissura facta est: quia non prevaluit exequi bonum quod decrevit.

1407

¶ Ludovicus dux aurelianensis frater regis francie. occisus est parisius insidiose. Et fuit occasio infinitorum malorum. Causa acta in concilio constanciensi.

Anno mundi 6653 — 6603 — Grecus

Innocetius. 7us an. 2

Grego 12us. an. 12.

Alexander. 5us a. 1.

Pape

Anno xpi 1394 — 1398 — 1404

¶ Iste innocentius fuit electus rome in loco bonifacij: dicebatur cosm rus de parusio.

¶ Trifarius cursus temporum reperitur: qui se miro ordine alternat: et secundum hunc omnis status: omnis conditio se gubernat Primus est abundantie: secundus indigentie tertius temperantie. Cum enim temporalium abundantia arridet: homines sic fiunt aliosi et grandia attentant: plerique velut futuri sublimes: delicate et pompose educant. Sequitur ex his faciliter discordia quando nullus alteri cedere didicit: donec apta bella cuncta ad paupertatem deducat. Indigentes igitur effecti: prudentiam adiscimus: moleste experti quod non ut volumus: sed ut permittimur operamur: temperate deinceps vivere ac meticulose solemus Generat denique temperantia hec paulatim divitias: que iterum ut prius animum tumidum reddunt: et eum in circuitu sempiterne instabilitatis ambulare cogunt. Iuxta commune igitur proverbium: divitie pariunt animositates bella: bella paupertatem paupertas mediocritatem: mediocritas divitias: divitie iterum aiositates etc. Hoc est quod psalmista notat dicens. In circuitu impij ambulant.

¶ Iste gregorius fuit electus rome loco innocentij: vocabatur ante angelus corarius cessit constantiensi.

¶ Iste alexander fuit electus in concilio pisano: dicebatur petrus de candia. Et sic additum est scisma scismati: quia tres gerebant se pro summis pontificibus.

¶ Civitas verone recommendata et dedita illustrissimo ducali dominio venetorum obtinetur. Et per vim obtinuerunt. Feltrum civitatem bellum Castrum bassani: et alia plurima loca montana convicina.

Padua etiam obtinetur: captus domino et filijs eius deductis in carceribus veneti.

Emerunt etiam isti illustrissimi domini veneti a rege ladislao apulie civitatem iadrie pro ducatis. lx. milibus auri.

Verona

¶ Iste sigismūd⁹ fuit rex vngarie: vir xpianissim⁹ ꝛ humillimus: adeo deuot⁹ ut merito canonizari debuisset iuxta qrūdā pioꝝ vota. Hic afflicte ecclie ꝛ pene desolate: sua mirabili sapientia ꝛ industria succurrit: nec in aliq sibi ac suis pepcit: donec plena vnio fieret. Cōtra thurcos noue bella huit. vbiqꝫ triūphādo. Quid vltra? q constātino: theodosio karolo: ottone: ceterisqꝫ impatorib⁹ laude digna scribunt: huic secure pōt applicari: legit anno 1409. cū iā. 23. ānis regnasset i vngaria coronat ab eugenio.

Sigismū. d⁹ ā. 27. fi karoli.

¶ Bohemia vastat atrociter p sigismundū ꝛ pncipes almanie ppt heresim hussitaꝝ. Et fuit crux data ꝛ pdicata contra eos.

1416

¶ Cōciliū ɔstan: magnū i quo fides xpiana q iā mult annis qsi titubare videbat: fortius exurrexit: ibi scisma pessimū 40 ānoꝝ ꝓminatū ē: ibi hereses dānate: ꝛ duo heresiarche. s. ioānes hus ꝛ hieronym⁹ cōbusti fuerūt: ꝛ plura bona instituta. Determinauit etiā eadē scā synod⁹: ꝙ ɔciliū ltime ɔgregatū repntat ecclesiam vniuersalē: ptātē hꝫ a xpo imediate: cui ois stat⁹ etiā papalis obedire tenet: in his q sūt ad generalē reformationē ecclie. s. in fide ꝛ morib⁹: tā i capite qꝫ i mēbris. Itē ꝙ deinceps ɔciliū de decēnio deberet celebrari ꝛc.

¶ Francia an hec tpa diu in flore: hic in merore ꝛ cōculcatiōe fuit: iux morē variabilitatis tpaliū. Et nota ꝙ fraci etiā ex priaꝫ suā. s. in thurchia miserabilissime ceciderūt in bello: qa noluerūt audire ɔsiliū sigismūdi ꝛ capt⁹ fuit dux burgundie: alijs interfectis.

¶ Regnū francie florentissimū miserabiliter sup modū vastat p henricū regē anglie: q etiā nō valēs getos dies i delitijs sufferre: postqꝫ alios afflixit nō sine grādi iactura suoꝝ: infelicissime morbo pessimo vitā finiuit.

¶ Itē ioānes dux burgūdie idē regnū eq lacerauit: ꝛ ipse etiam p⁹ occidit: qđ fuit infinitoꝝ maloꝝ occasio. Tandē dn̄s cardinalis scē crucis ordinis carthusien. pacis modū int eos repperit: sed anglici noluerūt recipere: sed burgundi tm̄.

¶ Joannes dux burgundie atrocit occidit in ɔspectu regis francie: statim p⁹ treugas initas: cū sacrm diuinū ambo sumpsissent: ꝛ sequūt multa mala lōgo tpe:

¶ Duo amātes in pntia sigismūdi fatuo amore cōglobati: cum se ad libitū frui nō possent: horribili infirmitate pcussi sūt: ita ut mulier expiraret: vir etiā vix curari poterat. vnde apparet qntū sit hoc malū vitandū: qđ nullo ɔsilio acqescere potest.

6613 — 6623

Joannes 23⁹. an. 4. dict⁹. baltasar de coxa.

Martin⁹. 5⁹. an. 14. Roman⁹

Eugenius 4⁹. an. 16. dict⁹ gabriel de venetijs

1414. — 1424. — 1430

¶ Iste ioānes successit alexādro. Et primū qdē bn̄ inchoauit p vniōe: ꝛ fuit i cōcilio cōstan. ꝛ obtulit cessionē papat⁹: sed p⁹ depauat⁹ latenter fugit: ꝛ tn̄ nil proficit ei: capit tandē: ꝛ sic cessauit coact⁹: fact⁹ etiā iterū cardinalis: sepult⁹ florētie.

¶ Iste martin⁹ elect⁹ fuit p cōciliū ɔstan. depositis alijs ɔtendētib⁹ q diu scisma habuerūt: ꝛ sic redijt vnio diu desiderata ꝛ necessaria p fidei defensiōe. hic fuit papa potentissim⁹ sup oēs: diues ꝛ iusticiarius magn⁹: plateas ꝛ stratas publicas securas reddidit. hereticos deleuit: mlta bona patrauit: adiuuāte sibi inclyto pncipe sigismūdo. Pro tra scā recupanda: multos thesauros ɔgregauit: sed morte puentus res impedita fuit: ꝛ cōciliū breuiter an mortē ɔgregari iussit i basilea.

¶ Iste eugeni⁹ fuit elect⁹ pacifice in vrbe mortuo martino: ꝛ idubitat⁹ papa habit⁹ sed postea breuit expulsus d roma fuit: ut nud⁹ fugeret. Itē a ɔcilio basilien citatus ꝛ etiā deposit⁹: sꝫ nō curauit: ꝛ ob hoc iterū scisma ort: qđ stetit usqꝫ ad mortē ei⁹: q fauebant sibi multa laude digna de eo dixerūt. Ecōtra q aduersabant plura enormia sibi imposuerūt ꝛc. ut moris ē. Tamē quicqd ē: an susceptā dignitatē fuit vir abstracte vite: puta fratercella ꝛ bone fame Qđ postea feri fecisse: diuino iudicio relinquo. Ipse etiā romā recupauit adiutus a venetis: ꝛ moiorē obedientiā habuit.

¶ Michael de auguanis bononien. natalis soli gloria ꝛ magnū carmelite religionis: qnimo toti⁹ xpianitatis luminare: post editionē multoꝝ voluminū terras liquit.

¶ Obtinuerūt etiā nobiles veneti: id est illustre dominiū venet. ciuitates. Feltrū. Brixiā. ꝛ Bergomū. ꝛ plura alia loca.

Iste albert⁹ fuit dux austrie ꝛ gener sigismūdi: ꝛ ideo assumpt⁹ fuit in regē bohemie ꝛ vngarie: ꝓpt filiā sꝫ ei⁹ qa aliū herēdē nō reliqt. Hic elect⁹ fuit i regem almanie: sed stati itoxicat⁹ obijt. Alij dicūt q̄ p fluuio ventris. Uir vtiq̧ totaliter virtuosus ꝛ adeo pius ut tota plebs diceret q̄ mūd⁹ ei⁹ p̄sidētia nō esset dign⁹. Reliqt vnū filiū paruulū cui iste ɔtigit ꝛ duas filias.

Imꝑatores

Elect⁹ ē franckfordie 1438. die. 17. martij.

Albertus anno. 1.

Frideric⁹. tertius.

Iste frideric⁹ dux austrie elect⁹ fuit in regē a manie: ꝛ diu distulit coronari a papa ꝓpter scisma. Tandē facta vnione a nicholao cū magna glia: impiali diademate extitit in vrbe coronatus: vir vtiq̧ pacific⁹ ꝛ qet⁹ ꝛ patientie singularis nec odiens clerū. Filiā quoq̧ regis portigalie sumpsit in vxorē. Anno aūt 1471. magnā fecit ɔuocationē p̄ncipū in ratisponā: ꝓpt incursū thurcoꝝ ꝓponēs eis q̄ iam infra. 20. ānos xp̄ianitas diminuta eēt ad centū leucas uel quasi. Et monuit ut ad resistendū se pararent.

Tres soles visi sūt i celo. Et stati triplex regimē in ecclia. sꝫ eugenij. Cōcilij: ꝛ neutralitatis. Multa dicunt. Itē āno xp̄i. 1434. Fuit vent⁹ maxim⁹ ꝛc.

Cōciliū basiliēse i quo multa bona instituta fuerunt p reformatiōe ecclie in capite ꝛ i mēbris. Habuit p̄ncipiū gliosū: sed finē humilē ac tribulatōne plenū ꝓpt scisma. Mirabilis rex euent⁹. Preualuit ɔciliū cōstantiense ɔtra tres papas eos deijciēdo: ꝛ quartū instituēdo: cū tot haberet aduersitates: ꝛ a nllo ɔfirmatū fuisset. Istud aūt tāta auctoritate collectū ꝛ firmatū: nec vnū potuit uel i modico reducē ad normā sui ꝓpositi: imo econtra ꝓcessus ei⁹ impeditus fuit ab vno. Ibi debile principiū ꝛ finis gloriosus: hic econtra precise.

Lyduit vgo scā in holādia fuit q̄ mirabili īfirmitate diu detenta vbiq̧ patiē. i. in toto corpe iuxta nomen suū.

Constantinopolis ciuitas impialis capitur ab infidelibus thurcis tradita p ianuensem q p triduū a turco constituiē rex iuxta ꝓmissū: ꝛ die quarto decollaē. Et fit planct⁹ in tota xp̄ianitate ꝛ timor grandis. Multi xp̄iani trucidati sūt ꝛ innumerabiles venditi. Imꝑatoris corpus iam mortuū: decapitatū fuit ex liuore thurci. Et perijt pene totaliter fides i grecia.

Ludouic⁹ arelateā. eps: cardinalis moriē: vir scē vite ac mire patiētie: miraculis coruscans: singularis columna concilij basilieā. cui diu presedit.

Bernardin⁹ frater minor q nouā reformationē inchoauerat: moriē miraculis fulgens: cui⁹ festū agiē. 20. maij.

Ioannes de capestrano frater minor: discipul⁹ bernardini: stati post obitū ei⁹ p̄fuit reformationi noue: claret miraculis. moriē. 1456. habita victoria contra thurcos.

Anno mūdi. 6633 | 6643

Pape.

Felix 5⁹. a. 9. eligiē 1439. die

Eugeni⁹ depōsit⁹ fuit decima die iulij. 1439. Et hic oriē scisma vsq̧ ad annū. 1448.

. 17. nouēbris.

Nichola⁹. 5⁹. ā. 8. Ianuensis.

electus fuit āno. 1447. ꝛ moriē āno. 1455

Anno xp̄i 1434 | 1444

Iste felix fuit dux sabaudie p̄nceps deuot⁹ ꝛ senex: vidit filios filioꝝ suoꝝ. Hic cū iaꝫ celibem vitā duceret: elect⁹ est in papā a cōcilio basilieā deposita eugenio: ꝛ fuit scisma lōgo tpe ꝛ nō habuit magnā obedientiā: qa neutralitas subintrauit. Tandē defūcto eugenio: cessit nicholao ꝓpt fauorē vnionis: factus legat⁹ francie ꝛ cardinalis sabinianus.

Scisma. 23. inter eugeniū ꝛ felicē ꝛ durauit ānis. 16. Qd fuit satis noua neq̧ ante hec tpa visa. Quia ɔciliū basilieā deposuit eugeniū vnicū ꝛ indubitatū papā: ideo q̄ nō seruaret decreta concilij cōstaā. ut dicebaē: nec obedire curauit concilio basilieā: asserēs magis ecōtra debere fieri. Uñ oriē grandis altercatio scribentiū de hac mā p ꝛ cōtra: nec poterāt ɔcordari vsq̧ hodie. Una ps dicit ɔciliū ē sup papā. Alia ps ecōtra dicit: nō: sꝫ papa ē sup ɔciliū. De⁹ sup oīa benedict⁹: det pacē suā in ecclia scā sponsa xp̄i semp.

Iste nichola⁹ elect⁹ i vrbe loco eugenij adhuc pendente scismate: paulati vbiq̧ obtinuit obedientiā mirantib⁹ oib⁹: q̄ vir humilime nationis sic p̄ualeret cōtra ducē sabaudie: qui fuit q̄si affinis cūctis p̄ncipib⁹ xp̄ianitatis: ꝛ tñ dimissus ab oib⁹. Sed stati sequenti anno vnio redijt cedente felice: qa placuit dño p abiecta mūdi glorificare nomē suū. Hic fuit magister in theologia tot⁹ actiu⁹: ꝛ in cōceptib⁹ locuplex: multa diruta reedificauit: ꝛ grandē murū rome in circuitu palatij cōstruxit: ꝛ totū murū romanū reintegrauit ꝓpt timorē thurcoꝝ. Itē versus de vnione in vrbe publicatus. Lux fulsit mūdo: cessit felix nicholao. vꝫ āno. 1449

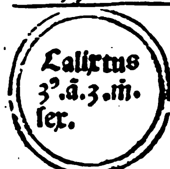
Bella pl'a i diuersis ptib⁹ diu ɔtinuata: in Westphalia i prusсia in flādria i anglia i romania i sueuia maguntia ꝛc. ꝛ p̄cipue in anglia strages grādis. Et post anno. 1461. maguntia capitur.

Jubileus cū magna deuotione p totā xp̄ianitatē celebraē: ꝛ ingens multitudo ad limina scōꝝ confluit. Dñs etiā papa: rosam in dñica letare consecratā: inclyto principi lantgrauio hassie transmisit multis virtutibus redimito: q ab elisabeth sancta matre sua fuit prolis sexta.

¶ Pueri scti michaelis pegrinant̃ cũ magno feruore per turmas viã lõgã ad mare: ꝛ fit tior cũcti ne spũs nequã agitaret eos: sed stati cessauit ppt̃ tediũ itineris: ꝛ famẽ quã patiebant̃. 1457. ꝛ ãno pcedenti fuit maxim⁹ terremot⁹ in neapoli: ꝛ perierũt multi. 40. milia.
¶ Artifices mira celeritatẽ subtiliores solito fiũt. Et impressores libroꝝ multiplicant̃ in terra.
¶ Reformatio magna plurimoꝝ monasterioꝝ i diuersis mũdi partib⁹ fit. Et nota ꝙ huiusmõi reformatiões crebro legunt̃ facte: ꝫ pene nulla remãsit: qn solito more p successũ tpis ad pristinũ relaberet̃ languorẽ p⁹ venerabiliũ patrũ mortẽ.
¶ Festũ transfigurationis instituit̃ a calixto p gratiaruꝫ actione illi⁹ victorie: miraculose facte ɔtra turcũ in vngaria: eodẽ die. s. sancti sixti. 1457.
¶ Victoria miraculosa celit⁹ dat̃ xpianis i vngaria trãs danubiũ ɔ̃ turcũ magnũ: ꝛ pdidit multos ꝛ fugit turpit̃ timore hostiũ pculsus: cũ nemo eũ psequeret̃. sola man⁹ dei terruit eũ in die sci sixti ãno xpi. 1456. Sanct⁹ ioannes de capistrano pñs fuit ibi: ꝛ puocauit ppl'm trepidãtem ad psequẽdũ infideles fugientes: ꝛ facta ẽ victio magna. Dixerũt eni turci: ꝙ tam imẽsus numer⁹ armigerorũ insequebat̃ eos: ꝙ vix ausi fuerũt respicere: ꝛ iõ fugissent relictis omnib⁹. Ipsi fuerũt sci angeli.

¶ Puella noie stiua in ptib⁹ Westphalie i oppido qd̃ hamo dr̃ apte ac visssime stigmata dñice passiõis hũit i manib⁹ ꝛ pedib⁹ ac latere: virgo nouit̃ ɔuersa ãno. s. 1464. p⁹ spaciũ aũt 15 hebdomodaꝝ circa festũ venerabil' sacri corã 12 testib⁹ osñdit ea: ꝛ pdixit ꝙ p⁹ duas horas redirẽt: qa tũc nõ inenirẽt ea: ꝛ sic factũ fuit: qa loca illa sanata erãt
¶ Leodiũ multis tribulatiõib⁹ atterit̃: ꝛ p⁹ ãno. 1468. destruit̃ totalit̃ p karolũ ducẽ burgũdie. ꝛ dinãt ãno pcedẽti: etiã idẽ ãno 73. intrauit terrã gelrie: ꝛ obtinuit eam.
¶ Jubile⁹ mutat̃ in fauorẽ aiaꝝ p paulũ de vicesimo qnto in. 25. ãnũ ut qa abũdat iniquitas supabundet ꝛ grã.
¶ Cometa apparuit i pncipio ãni. 1472. Circa festũ sci agnetis trãsiuit sup coloniã in opposito libre: ꝛ caudã longã quasi graduũ. 30. misit ad occidentẽ in festo sci blasij stetit in ariete ꝛ misit caudã quasi ad pliades versus oriẽtẽ: vaga nimis erat: alba qñqꝫ ꝛ flãmea crinitaqꝫ valde. Sequũt̃ bella ꝛ epidimie in diuersis ptib⁹. Et ãno. 73. fuit estas feruentissima ꝛ siccitas inaudita: ꝛ i quibusdã terris ignis sub terra succensus vsqꝫ ad arenã fuit.
¶ Joannes soreth pior generalis ac reformator carmeliti ordinis vir scẽ vite: ꝛ singularit' xpo fructific⁹. postea ꝙ carmelũ totũ. 20. rexarat annis: andegauis obijt. 25. iulij: vbi ꝙ plurimis: nũc miraculis coruscare fertur.

6653 — 6663 — 6673

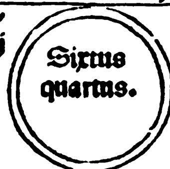
Cathalanus.

De senis

Venet⁹ fi. sororis eugenij

Januen. ordinis minoꝝ.

1454 — 1464 — 1471

¶ Iste calixt⁹ vir valde senex elect⁹ fuit ꝛ ɔtinue infirm⁹: nec potuit ȥeluꝫ suũ pficere quẽ ɔtra turcos cõcepit ipediente senio morteqꝫ pueniente elect⁹ fuit. 1455. morit̃ 1458. ipso die sci sixti in quo festũ trãsfiguratõis instituit ãno vno elapso

¶ Iste pius elect⁹ ẽ ãno dñi. 1458. ꝛ vocabat̃ eneas: vir eloquẽs ꝛ orator magn⁹: poetaqꝫ laureatus: impatoris ambasiator añ fuit: ꝛ in concilio basiliensi. notabilẽ tractatuꝫ scripsit pro auctẽ eiusdẽ. Ipse etiã canonizauit scãm katherinã de senis. 1461. hic passagiũ ordinare cupiens: cum plures ex almania venissent romã: ipsos cũ bñdictiõe remisit ad pria: eo ꝙ nõ sufficissent: ꝛ stati ipse p⁹ morit̃. 1464. die. 14. mens augusti.

¶ Iste paul⁹ elect⁹ e ãno dñi. 1464. ꝛ stati approbauit celebrationẽ festi pñtationis btẽ vginis gl'iose sicut pi⁹ ħ in signãdis petitiõibus maturus fuit ꝛ iusticie tenax: ꝙsi melius foret pauca cõdonare: ꝛ ea firmiter seruare. ꝙ psignare ꝛ stati reuocare. Grande palatiũ cõstruxit apud scm̃ marcũ: ante cõpletionẽ morit̃ ãno. 1471 die 21. iulij.

¶ Hic ante cardinalatuꝫ fuit generalis in ordine minorũ: elect⁹ ãno. 1471. vocabat̃ aũt frãciscus de sauona ppe ianuaꝫ: bone fame ꝛ moꝝ. Fuit etiã vocat⁹ ad cardinalatũ absqꝫ scito suo: eodẽ ãno orator bernardus iustinian⁹ venetoꝝ recitauit corã eo: ꝙ turcus abstulisset xpianitati duo imperia: ꝙttuor regna: 20 puincias: ꝛ. 200. vrbes: populũqꝫ absqꝫ numero vtriusqꝫ sexus. hortabat̃ ꝙ ut ad resistendũ se disponeret.

¶ Anno dñi. 1475. Karol⁹ burgundie dux in actibus militaribus strẽnuissimus deo deuot⁹ ac iusticie amator: rerũ gestaꝝ magnificentia ac animi magnitudine ceteros pcellebat pncipes. pmũ memorabile bellũ cũ francoꝝ rege habuit ppe ciuitatẽ parisiẽsem de quo fugatis hostib⁹ victoriosissime triumphauit: ꝛ p multa bella victoriosus semp pmansit. tandẽ pter illatã sibi iniuriã: suisqꝫ cõfinijs illata dãna. Contra reinardũ lothringie ducem ꝛ suiceros aliasqꝫ ciuitates illi cõfederatas bellũ magnũ habuit: ꝛ dolo ɔductoꝝ sui exercitus: tribus prelijs supatus: in vltimo prelio occidit̃. ꝛ vti pnceps strẽnuus victorie cupidus. suisqꝫ dux fidelis in medio suoꝝ militũ lancea repitur pfossus.
¶ Anno dñi. 1476. Maximilianus austrie dux friderici tertij impatoris filius: mariã karoli filiã prudentissimaꝫ in vxorẽ accepit: succeditqꝫ karolo in dominio: strẽnuus in actibus militie: moribus ꝛ virtutib⁹ singulariter ornatus. Qui secundo anno sui dominij; ppe flandriã cũ gallis maximũ habuit bellũ memoria dignũ: in quo magna cum victoria francorum potentiam superauit.

¶ Tempore illustrissimi ducis dñi francisci foscari ducis venetiaꝝ: Florētia ꝛ eiꝰ ptes liberate fuerunt ab obsidione illustrissimi philippi maria ducis medionlañ.: propter quā liberationem orta est guerra inter ipsū ꝛ dñiū venetoꝝ. Tunc aūt franciscꝰ carmignola capitaneꝰ ducis medio. aufugit ꝛ creatus ē capitaneꝰ venetoꝝ: qui ꝓpter sua demerita decapitatus est in platea sci marci. Loco cuiꝰ factus est capitaneꝰ illustrissimꝰ marchio mantue: q post rebellauit: adherens duci mediolañ. loco cuiꝰ electꝰ est gattamalatta. post mortē felicē: cuiꝰ cōductꝰ fuit comes franciscꝰ sforcie. tanq̄ gñalis capitaneꝰ colligationis vȝ. ducis sauoie. coitatis floreñ. marchionis ferrarie ꝛ marchionis mātue. Et ipse dñs marchio ferrarie dedit passus ferrarieñ. ob quā causam dñiū illustre venetoꝝ donauit sibi policiniū. qd ab eo p pignore tenebat. Quo etiā tpe: deductus fuit notabilis numerꝰ galeaꝝ in lacū garde: a venetis p montes altissimos cōtra nauale bellū ducis mediolani. Et victoria obtinuerunt: capientes innumera loca vȝ. castrū riperie tridenti: ꝛ multa alia.

¶ Anno dñi. 1458 turci dolo quidē ꝛ fraude: obtinuerūt regnū bossenoꝝ: ꝛ ducatū despotis seruie. ꝛ plura loca ꝛ regna in partibꝰ orientis achaiā ꝓuinciā ꝛ isulā mithylene. Eo etiā tpe dñiū venetorū habuit ciuitatē ceruie in romandiola.

¶ Anno dñi. 1463. tpe dñi Pij pape. ij. firmaſ colligatio inter ipsū ꝛ dñiū venetꝗ. ac ducē burgūdie: ꝯtra turcū. Et idē dñs papa venit anchōnā usq̄ cū magno ꝛ nobili apparatu: ꝛ filiꝰ etiā ducis burgūdie. Dñs dux venetꝗ. etiā ipse ꝑsonaliter illucusq̄ accessit cū galeis multis: ꝛ magna classe centū vȝ galeaꝝ p expugnatione turcꝗ. Rex aūt vngarie veniebat cum maximo ꝛ potenti exercitu terrestri. Tandē paratis oibꝰ: ibi in anchōna papa moriſ: ꝛ nihil penitꝰ actū est: omnes reuertunſ ad propria. Bellū postea diu durauit i peloponesso. Et dñs ludoui. lauredano tūc capitꝗ. classis maritime venetꝗ ibidē existens: fieri fecit murū longissimū: de lapidibꝰ sine calce q murꝰ fuit factꝰ i loco dicto eximili ꝛ tunc insulā stalimine obtinuerūt: deuastantes loca multa turcoꝝ: terra mariq̄ existentia: ꝛ obtinuerūt etiā in achaia ciuitatē que diciſ ostiça: mercationibꝰ quidē plurimū apta.

¶ Itē anno dñi. 1465. karolus filiꝰ philippi ducis burgundie: ꝛ ipse post patrē dux: Iuit vna cum colligatione. vȝ. oēs barones francie. frater. s. ipsius regis francie noie karolus dux barri. dux britannie. dux borboni. comes karmignach. ac etiam dux ioannes: ꝛ multi alij duces ꝛ dñi. Et in loco dicto amolieri: rumpiſ ipse rex francie: aufugitq̄ parisiū. Ibiq̄ pollicitꝰ est omnibꝰ p̄fatis dñis: fidē obseruatuꝝ. Postea vo: fecit expedionē ꝯtra eos: ꝛ vsq̄ in domū suā eos ꝓsecutꝰ ē: ꝛ omnes deuicit. Et in. 1470. Uenit ipse dñs teucer ꝑsonaliter ad expugnandū eubeam ciuitatē dictam vulgo nigro ponte: cū maximo exercitu maritimo ꝛ equestri ꝛ demū cum maxima occisiōe ꝛ sanguinis effusiōe vtriusq̄ ptis: obtinuit ipsam quōcunq̄. Postea vo tpe dñi pauli pape. ij. Colligatio ꝛ vinculū bone pacis agiſ cum ipso papa. Rege ferdinādo sicilie dominio venetꝗ. illustre. Rege aragonū ꝛ marchione siue duce ferrarie. Et tūc postea venit ad illustre dñiū venetꝗ. legatio regis ꝑsidis bussumcasani petens cum magna instantia a dñio p̄fato subsidiū cōtra turcū p mare tū q̄ ga intendebat oio ad destructionem impatoris huiꝰ ottomanoꝝ mahumetꝗ imanissimi: qd ꝛ fecerūt mittētes munitiones in maxima quātitate ꝛc. Hoc etiā tpe initū ē bellū cū tergestinis: q obsessi a venetꝗ ad nihilū usq̄ redacti sunt: ꝑdiderūtq̄ oia sua: ꝛ tandē precibꝰ pij sūmi pontificis destiterūt veneti a ꝑsecutioe. Comes requilitie moriſ: ꝛ dimisit oia sua castra terras bonaq̄ sua: dñio venetoꝝ. Scanderbei i albania moriſ: relinquens etiā ipse munitiones ꝛ castra plurima dñio prefato: relinquēs etiā filiū suū ipsi dñio in adoptiuū: quē benigne susceperunt.

¶ Anno dñi. 1477. Dux mediolani rediens ab ecclia sci stephani i die sue festiuitatis occisus fuit cũ pluribus vulneribus aggressus cum pugione a quodaȝ ioãne andree de lampugnano Tanq̃ vlciscẽs se contra ipsũ ducẽ: de iniurijs sibi ⁊ suis illatis ab eodem duce. Qua re: tumultus magnus fuit i p̃plo Tandem sedato populo: omnes redierunt ad sua: Paulopost: orta seditione: iulianus quõdam cosme medicis: in ecclesia sancte reparate florentie cum pugione vulneratus inter missarũ solennia a quodam francischino de pactis dicto: ciue nobili floreñ. ⁊ mortuus est: Laurentius etiã cosme frater eius: vitali vulnere vulneratur ⁊ euadit incolumis. Qua de causa dñs. N. cardinalis tituli sancti georgij. nepos dñi comitis hieronymi detinet̃ florentie in custodia secreta. ⁊ dñs franciscus saluiatus archiepẽs pisanus ad palatium dñoꝝ florentie in habitu episcopali suspenditur: ⁊ multi alij de familia dñi car. ⁊ archiepĩ. suspenduntur ⁊ occidunt̃ diuersimode. Ob quam rem: a sũmo pontifice xisto. iiij. de consilio dñoꝝ cardinaliũ. Excõmunicatio horribilis p̃nunciat̃ ⁊ p̃mulgat̃: ⁊ fit interdictũ floreñ. horrendum. Oritur etiã bellũ atrox in tota tuscia p̃ ecclesiam: ⁊ alique strages fiunt. Tandem: interuentu oratoris dominij illustris. veneti. reddit̃ dñs cardinalis prefatus in libertatẽ: ⁊ romã p̃ficiscit̃. Durauit tñ bellum aliq̃diu inter ecclesiam ⁊ florentinos: tandẽ ecclesia misericordie vsa est cũ ipsis ⁊ placata ẽ cũ illis.

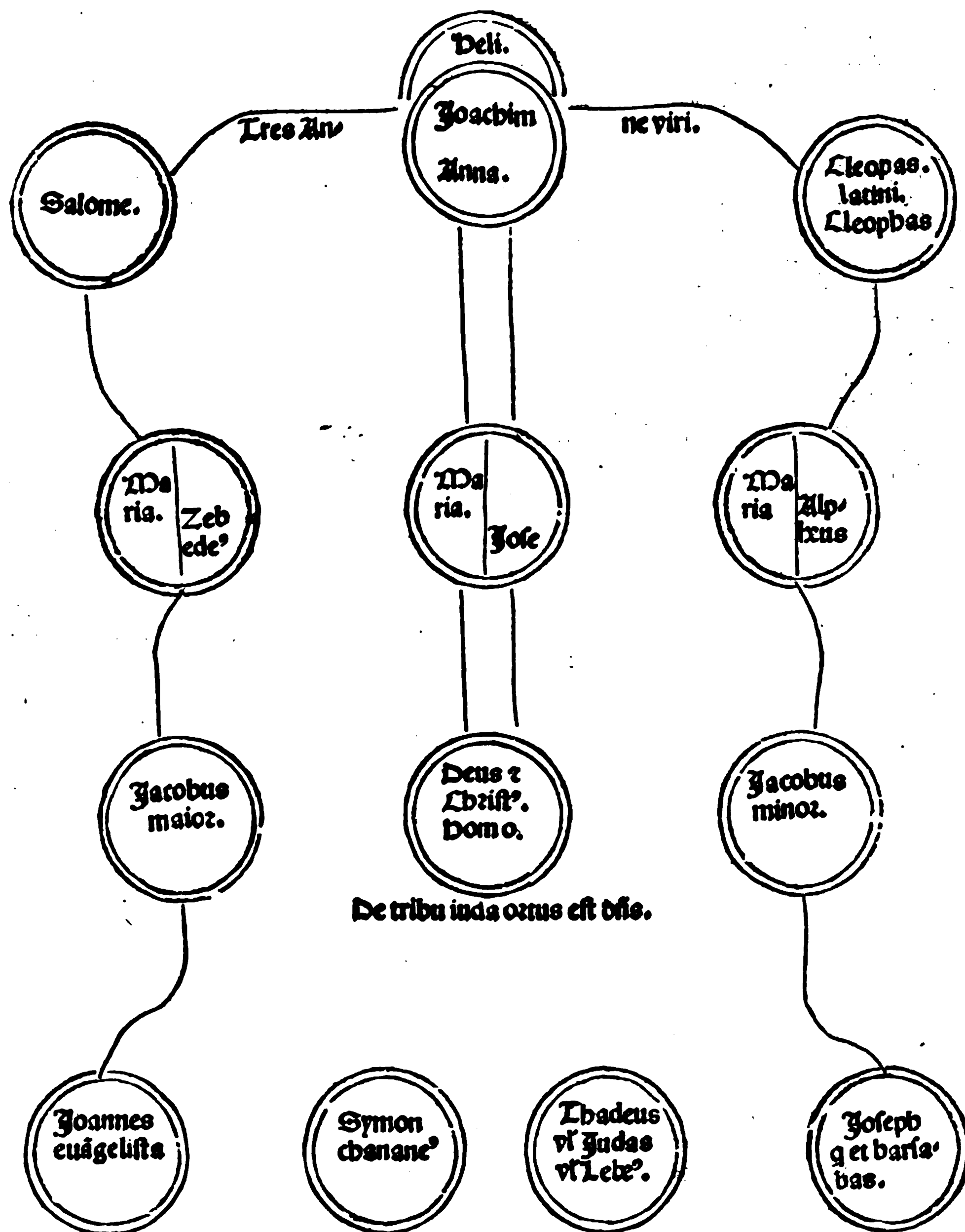
¶ Turci etiã pauloante venerunt in confinijs foriiulij: ⁊ transierunt aliqua flumina vȝ. illud qd̃ vulgo dicit̃ lisonço ⁊ taiamẽto. ⁊ plures aias captiuas duxerũt de xp̃ianis: ⁊ impie depredati sunt non sine sanguinis effusiõe ⁊ multoꝝ strage: tandẽ repulsi sunt: a dñio illustri veneto.

¶ Iudei etiã quidam furati puerulũ quendã in ciuitate tridentina: noie symoneȝ: feceruntq; in eum mysteria quodãmodo passionis ad similitudinem dñi nostri iesu xp̃i. Qui detecti fuerunt dispensatiõe diuina: ⁊ puniti iuxta eorum demerita: quem puerum postea mortuũ repertũ: duxerũt quidã in ecclia maiori ciuitatis. ⁊ fit concursus magnus populoꝝ vndiq; concurrentiũ: ⁊ fiunt miracula ex ipsius deuotione p̃pter memoriam passionis dñi ⁊c.

¶ Item paulopost: id est anno dñi. 1480. in ciuitate uel castro opitergij sub dominio venetiarum. alij iudei: occiderunt eodem modo alium quendam puerulum. N. ⁊ iudei auctores huius sceleris deducti sunt in vrbem inclytam venetiaꝝ. ⁊ post eorũ confessionem pacti sceleris: combusti sunt viui in platea sancti marci in medio duarum columnaꝝ.

¶ Turci etiã: terra mariq; cum potenti suo exercitu rhodum ciuitatẽ obsidentes aggrediunt̃: offendẽtes ipsam plagis innumeris bombardarum: muros destruentes ⁊ vndiq; alias muri partes conscẽdentes: ⁊ multos varijs modis occidentes: tamẽ ex vtraq; multi mortui sunt. Demũ ab obsidione destiterunt: illatis vtriq; parti damnis: inumerabilibus. Deinde partes regis sicilie inuadentes: multa loca deuastant: homines rapiunt trucidantq; ac eorum bona depredant̃ ⁊ inmanisse clades fiunt. Tandẽ acceperunt otranti ciuitatem archiepm ipsius ciuitatis p̃ mediũ secãt. ⁊ quasi omnes in vrbe occidũt̃ p̃ fide tamẽ constant̃ donec potuerunt agentes viriliť. Et nõ sine turcoꝝ etiã aliquali strage multoꝝ.

¶ Ex cathena solomonis: Matthan habuit vxorem ex qua genuit iacob. Defuncto mathan melchi ex tribu nathe: qui filius fuit quidez leui. frater aūt pantheris nupsit vxori matthan: matri vo iacob. z ex ea genuit heli: z sic erant frēs vterini iacob z heli. Jacob quidez ex tribu salomonis. Heli aūt ex tribu nathan. Defunctus est aūt heli ex tribu nathan sine liberis: z iacob ex tribu solomonis frater eius carnalis accepit vxorē ei9: z suscitauit semē fratri suo heli z genuit ioseph virū marie. Joseph igit̃ natura: est filius iacob ex linea solomōis: sed fuit legalis. Heli ex linea nathe. Unde leui genuit melchi seu matthan. ꝺm ambrosiū. Melchi fuit pater heli: z heli pater ioachim. z ille pater beate virginis.

¶ Jn euāgelio bti matthei: in ꝑncipio dicit̃. Liber generatiōis iesu xpi filij dauid: filij habraā Et btūs ambrosi9 dicit: ꝙ xp̄s ꝺm carnē nat9 ē de iechonia: q ꝓximissime fuit de tribu iuda. Qđ etiā patet rōne. Cū eni ꝑceptū sit numeri vltimo ca°. ꝙ trib9 nō cōmisceant̃: z ioseph eēt iust9: nullo mō fecisset ꝯtra ꝑceptū dei accipe. vz. beatā virginē: nisi fuisset de tribu sua. Cū igit̃ ipse fuerit de tribu iuda: ergo z btā virgo. Nec obstat qđ legit̃ Exo. vi°. ca°. ꝙ aaron duxit vxorē ✠

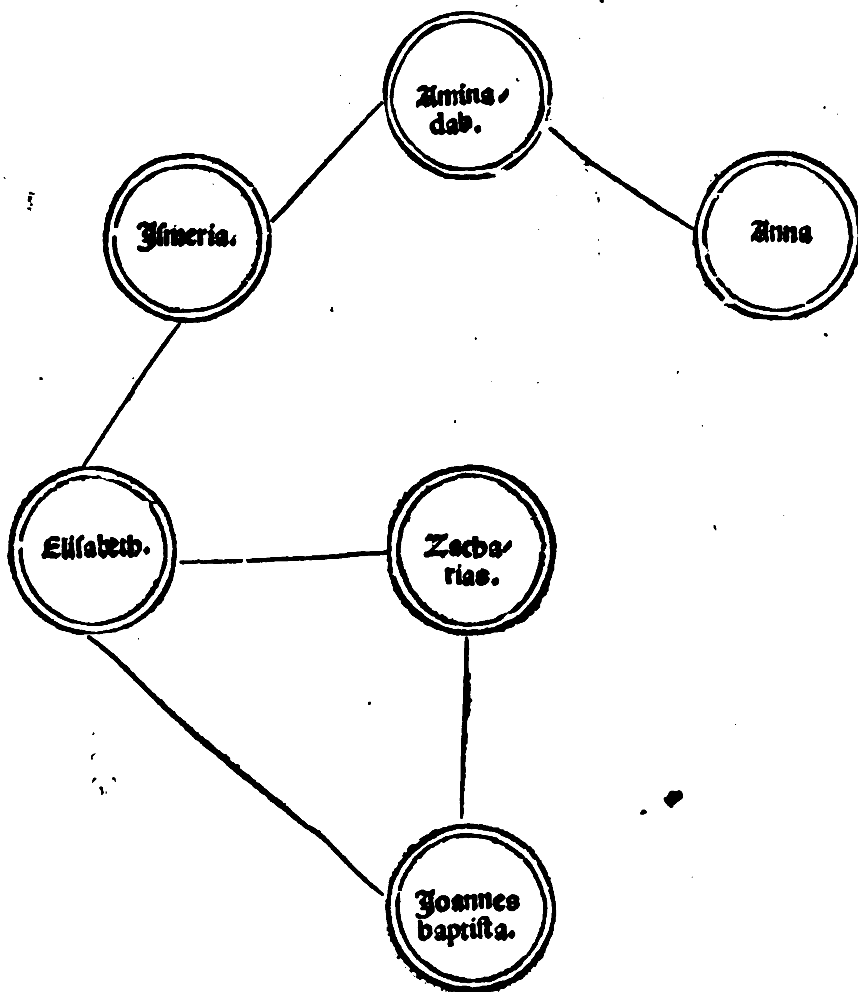
✠ elisabeth: filiã aminadab sororẽ naason: q̄ fuit de tribu iuda: q̄a adhuc nõ erat datum illud preceptũ de nõ cõmiscendis tribubus. Nec obstat q̄ anna mater beate virginis ⁊ ismeria de qua nata est elisabet: fuerint sorores: ⁊ q̄ elisabet nupserit i domo leui: ↄcessũ eñi fuerat i lege q̄ sũmus sacerdos posset accipe vxorem de populo suo: dũmodo esset virgo ⁊ bone fame. Vñ ismeria ⁊ anna fuerũt de tribu iuda. Sed elisabet filia ismerie: nupta fuit çacharie qui erat sacerdos in vice sua: licz fuerit de tribu leui. Quidã vͦ dicunt ismeriam fuisse de tribu beniamin.

¶ Anna aũt ut dicit btũs hieronym⁹ habuit tres viros: Primus ioachim: de quo nata est btã virgo maria mater xp̄i. Secund⁹ cleopas uel cleophas: de quo habuit mariã aliã que nupsit alpheo: de quo habuit quattuor filios. s. Jacobũ minorẽ. Symonẽ ⁊ Judã uel Thadeũ. ⁊ Joseph iustũ. Mortuo cleopa uel cleopha: nupsit salome: de quo genuit aliã mariam: que nupsit çebedeo: de quo habuit duos filios. s. ioannẽ euãgelistã: ⁊ iacobũ maiorẽ. Vñ versus.

Ex ioachim cleopa salome: tres anna marias.
Quas peperit iunxit: ioseph alpheo çebedeo.
Prima deum iose iacobum iudam symonemq̄ secunda.
Altera que sequitur: iacobum pariter atq̄ ioannem.

Item versus.

Anna viro ioachim peperit te virgo maria.
De qua processit: sine semine vera sophia.
Post hunc cleopha genuit tibi virgo sororem.
Que parit alpheo: symo. iud. iose: iacobũq̄ minorum.
Hoc quoq̄ defuncto: cuidam salome copulatur.
De quo natoꝝ: çebedei genetrix generatur.
Sic tribus vna viris: genuit tres anna marias.

¶ Catalogus mansionū p̄pl'i israel. ut habet̄ Numerorꝝ li°. ca°. 33°. in finē. ⁊ sūt simul numero. xlij. de quib' Math'
loquit̄ ab habraā vsq; ad dauid: generatiōes. xiiij. ⁊ a dauid vsq; ad trāsmigrationē babylonis: generatiōes. xiiij.
⁊ a transmigratione babylonis vsq; ad xp̄m. xiiij. id est simul generationes. xlij. Per has ut ait btūs hieronym' cur
rit verus hebreus: q de t'ra transire festinat ad celū: ⁊ egypto seculi derelicto: terrā repromissionis ingredit̄. Nec mirū
si in illo numeri sacramēto puenium' ad regna celorꝝ: sup quo dn̄s atq; saluator: a primo patriarcha, puenit ad vir
ginem: quasi ad iordanē Que pleno gurgite fluens: sp̄us s̄c'i gratijs redūdabat: q aūt in manu moysi ⁊ aaron: p̄fs
egressus scribit̄: intellige legē ⁊ sacerdotiū: ⁊ opa: ⁊ cultū dei. Quorꝝ alterū: altero indiget. Nihil eni pdest exercere
virtutes: nisi noueris creatorē. Nec dei veneratio pficit ad salutē: nisi pcepta conditoris impleueris. Has aūt man
siones siue castra transtulerūt p annos tres. Uide librū numerorꝝ in vltima voluminis pte. Ponemus aūt mansio
nes ipsas. i. noia ipsarꝝ cū ethymologia: quā a btō hieronymo accipim': iuxta vocabula hebreorꝝ.

Prime mansiones. xij.

1 Ramesse. Tonitruū gaudij.
2 Soccoth. Tabnacula siue tētoria
3 Ethan. Fortitudo siue pfectio.
4 Phiairoth. Os nobiliū.
5 Marath. Amaritudo.
6 Elim. Aries siue fons.
7 Jasuph. Mare rubrum.
8 Desertū sin. Rubus uel odiū.
9 Dephcha Pulsatio
10 Halus. Fermentum.
11 Raphidi. Dissolutio fortiū.
12 Desertū sin. Rubi.

Secunde. xxj.

13 Sepulchra cōcupiscentie: uel sm̄. lxx. Memoria desiderij.
14 Ascroth. Atria.
15 Rethama. Sonit' uel iuniperus.
16 Remōphates. Mali punici diuisio
17 Lebna. Later.
18 Ressan. Frena.
19 Machelath. Ecclesia vagi.
20 Mōs sepher. Mons pulchritudinis.
21 Harrada. Miraculū.
22 Makidoth. Cetus.
23 Kathaath. Fauor.
24 Tharath. Abactor uel depulsor.
25 Methca. Dulcedo.
26 Aselmona. Festinatio.
27 Masuruth. Uincula siue disciplina
28 Baneiakā. Filij necitati ul' stridori.
29 Mōs gadgad Nūcius siue expeditio uel accinctio.
30 Jethabathan. Bonitas.
31 Ebrona. Trāsit' siue trāsitio.
32 Hessiōgaber. Lignū viri siue dolatōes
33 Desertū sin: hoc e. caddes. Scđ interptaī p antiphrasim.

Tertie. ix.

34 Mons hor. Mōs montis siue in excelso vertice.
35 Selmona. Imaguncula.
36 Phinon. Os ab ore diminutiue.
37 Oboth. Magis siue phitones.
38 Hierabarim. Acerui lapidū trāseūtiū.
39 Dibongad. Fortis' itellecta tētatio.
40 Elmōdeblathai. Contempt' plagarū siue approbriorꝝ.
41 Mōtes abarim. Mōtes transeūtiū
42 Campestria moab. Hic castramētati sūt sup iordanē: iuxt hiericho. Ibiq; fixerūt tentoria.

De his etiā mansionibus: habet̄ in exodo: sed alio ordine.
Tu lector: vide ibidem que volueris.

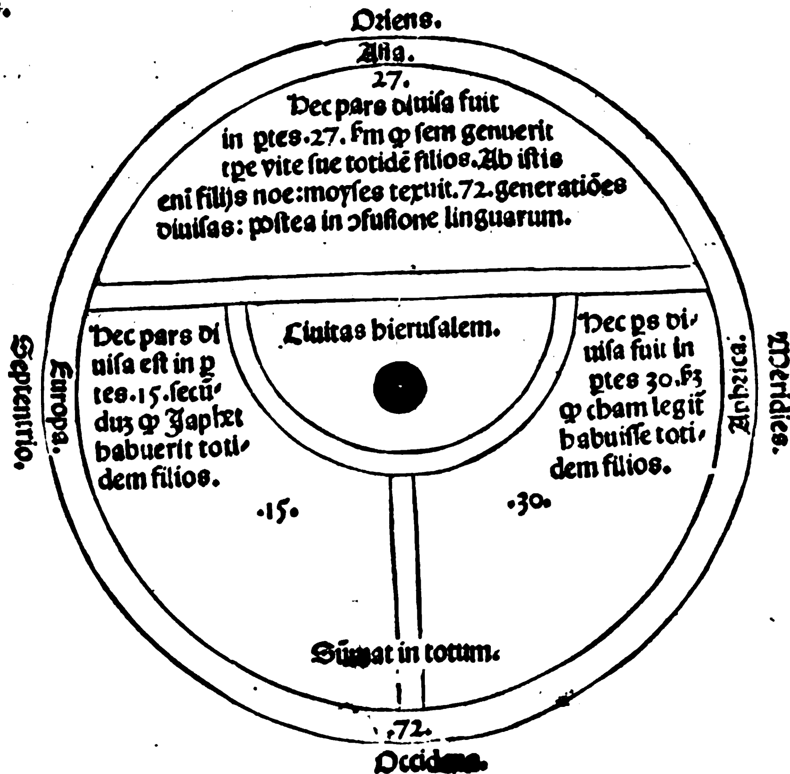
¶ Orbis a rotunditate circuli dict⁹: q̃a sicut rota ē ut patet figurā infra positā nominatur: terra quidē in media mūdi regione posita: oībus ꝑtibus celi: in modū centri eq̄li inuallo ꝯsistens. Undiq3 eni ocean⁹ circūfluens: ei⁹ in circulo ambit fines. Diuisus ē aūt orbis: in tres ꝑtes. Quarū vna: Asia: altera europa: tertia aphrica nūcupat̄. Quas q̄des ꝑtes orbis: veteres nō equaliter diuiserūt. Na3 asia a meridie: ꝑ oriente vsq3 ad septentriōnē ꝑuenit. Europa vero a septentrione: vsq3 ad occidentē. Atq3 inde aphrica: ab occidente: vsq3 ad meridiē. Unde euidēter: orbem dimidiū due tenēt: europa ꝛ aphrica. Reliquū vo dimidiū: sola asia. Sed ideo iste due ꝑtes facte sūt: q̃a int̄ vtrasq3 ab oceano: mare magnū ingredit̄ ꝙ eas interserat. Quapropter si in duas ꝑtes: orientis ꝛ occidētis orbem diuidas. Asia erit vna: altera vo europa ꝛ aphrica.

¶ De noie aūt asie ꝑmū dicere intendimus: quare huiusmōi nomē ꝛ vnde sortita fuerit: deinde etiā de reliq̄s duab⁹ ꝑtibus: q̄b breuissime quedā pauca in calce hui⁹ chronice ꝑstringem⁹. Rogati eni ab impssore Erhardo: ut in exemplaris veteris recognitione siue impssure correctione: aliqua hui⁹ tpis nouissima adderem⁹. Negare minime potuim⁹ eidē: assensū petitionis sue. Multa itaq3 in diuersis libri hui⁹ ꝑme impressionis ꝑtib⁹: memoria digna in antiq̄orib⁹ annalib⁹ repta: addidim⁹. Figuras etiā aliquas ad rem ꝑtinentes: cū suis descriptionibus curauim⁹ ascribendas.

¶ Asia ex noie cuiusdā mulieris ē appellata: que apud āntiquos imperiū tenuit orientis. Hec in tertia orbis ꝑte disposita. Ab oriente: solis ortu. A meridio: oceano. Ab occiano: nostro mari finit̄. A septētrione meotide lacu: ꝛ tanai flumio terminat̄. Que multas in se ꝑuincias ꝯtinet. v3. circa. xlv. inclusa asia minore. Lidia vltima ꝑuincia q̄st: vbi ē mons chimera: q̄ nocturnis estib⁹ ignē exhalat: sicut in sicilia ethna: ꝛ vesev⁹ in cāpania. ꝯtinet etiā mltas regiōes.

¶ Europa aūt agenoris regis libye filia fuit: quā iouis ab aphrica raptā: cretā aduexit: ꝛ partē tertiā orbis: ex eius noie appellauit. Iste est agenor libye filius: ex qua libya. i. aphrica fertur cognominata. Apparet igit̄ libyā prius accepisse vocabulū: postea vo europā. Que in tertia orbis ꝑte disposita: incipit a flumine tanai: descendēs ab occasu ꝑ septentrionalē oceanū: vsq3 ad fines hispanie. Cui⁹ ꝑs orientalis ꝛ meridiana: a ponto ꝯsurgens: tota mari magno cingit̄: ꝛ in insulis gadib⁹ finit̄. Prouincias lips in se cōtinēs cū italia circa. xl. ꝛ multas regiones.

¶ Aphrica siue libya: inde dicta: ꝙ. λίψ. flat: h̄ est aphric⁹. Aliqui aūt dicūt epaphū iouis filiū q̄ mēphim in egypto cōdidit: ex canota vxore pcreasse filiā noie libyā: que postea in aphrica regnū possedit: ex cui⁹ noie: pars illa appellata est. Alij aūt aphricā ide dictā existimāt: quasi apricā: qd̄ sit apta celo ꝛ soli: ꝛ sine frigoris horrore. Alij autē volunt inde appellatā fore: ab vno ex posteris habrae de cethura: qui dic⁹ est apher. de quo supra dictū est. Incipit aūt a finib⁹ egypti: pergens iuxta meridiē ꝑ ethyopiā: usq3 athlantē montē. A septentrionali vo ꝑte: mari mediterraneo ꝯiuncta claudit̄: ꝛ in freto gaditano finit̄. Prouincias ꝛ regiones innumeras in se continēs: ac insulas ꝛ reliq̄ plurima: put etiā ꝯtinēt due reliq̄ue partes supius noiate. Et libya cyrensis: in hac libya maiore uel aphrica ꝯtinet̄. Uide cosmographos.

Quinquaginta cubitoꝝ latitudo.

Longitudo cubitoꝝ .ccc.

Altitudo cubitoꝝ .xxx.

Habitatio aialiũ mitium.

Habitatio aialiũ immitiũ.

Habitatio hominũ et auium.

Fructuũ. Sentina stercoraria
Herbarũ.
Huiusmõi fuit facta arca noe
ſm beatum augustinũ.

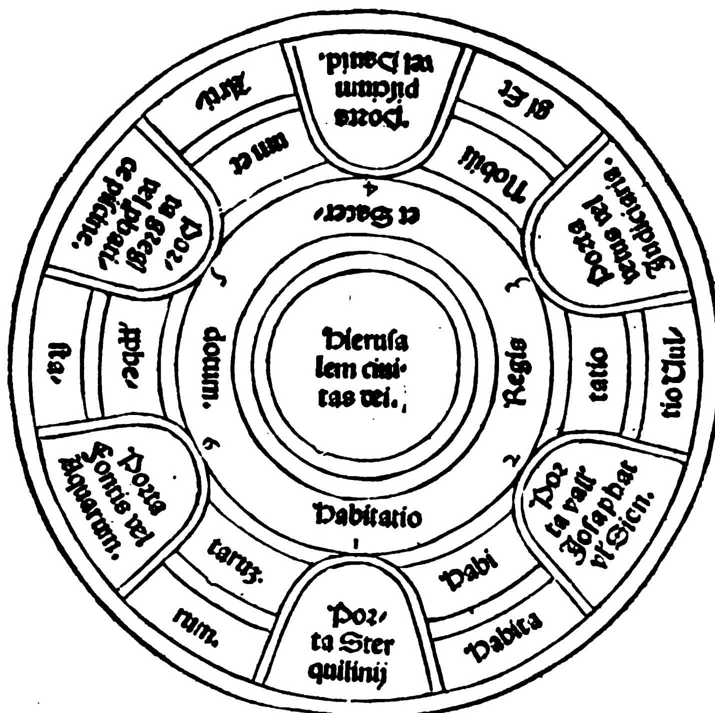
Habitatio hominũ et auium.

Habitatio aialiũ mitium.

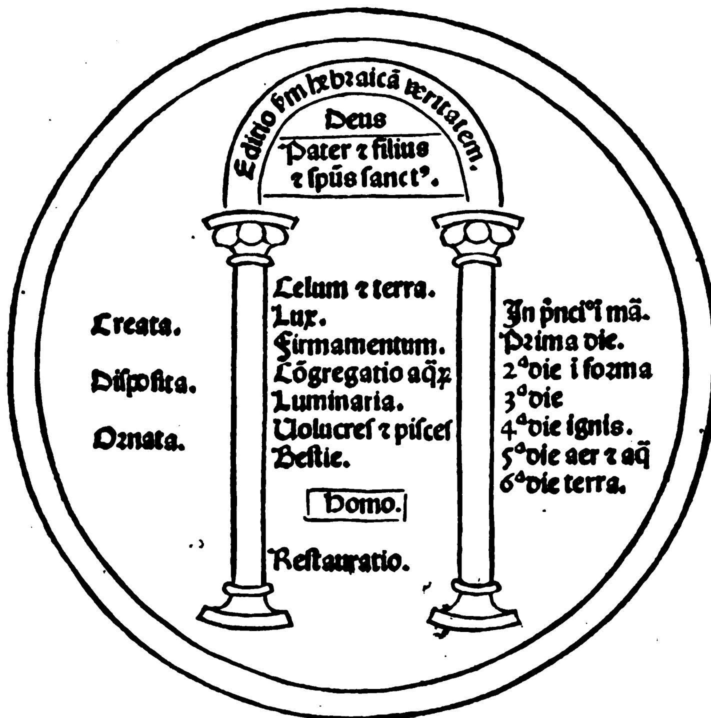
Habitatio aialiũ immitium.

Fructuũ. Herbarũ.

Sentina stercoraria.
Sic fuit facta arca noe
ſm iosephum.

¶ Etas duplex est. aut enim dicitur hominis: ut infantia: iuuentus uel senectus zc. Aut mūdi de qua hic dicim⁹. Cuius prima etas est ab adam vsq₃ ad noe. zc. ut potes videre in principio operis: z continet in sui exordio creationem mundi. Primo eni die deus in lucis noie: condidit angelos. Secundo in firmamenti appellatione: celos. Tertio in discretionis vocabulo: spēm aquarum z terre. Quarto luminaria celi. Quinto animantia ex aquis. Sexto animantia ex terra: z hominem quem appellauit Adam.

¶ Explicit chronica que dicit̄ Fasciculus tempox: edita p quendā carthusiēsem. Nunc secūdo emendata cum quibusdam additionib⁹: vsq₃ ad hec nostra tempora. Uenetijs impressa: cura impensisq₃ Erhardi ratdolt. de Augusta. Anno dñi. M.CCCC.LXXX. xxiiij. mens̄ nouembris. Xisto. iiij°. pontifice maximo. z Joanne mocenico: Duce. lxvj. hui⁹ alme vrbis Ueneti.

Laus Deo.

p